

Gulbrandsen, Fredrik Berger; Kulasingam, Ann Susanne; Molstad, Christian Sørlien et al.

Book

Innvandrere og norskfødte med innvanderforeldres fordeling på kommunenivå

Provided in Cooperation with:

Statistics Norway, Oslo

Reference: Gulbrandsen, Fredrik Berger/Kulasingam, Ann Susanne et. al. (2021). Innvandrere og norskfødte med innvanderforeldres fordeling på kommunenivå. Oslo-Kongsvinger : Statistisk sentralbyrå.

https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/_attachment/446654?_ts=177d3f250e8.

This Version is available at:

<http://hdl.handle.net/11159/5245>

Kontakt/Contact

ZBW – Leibniz-Informationszentrum Wirtschaft/Leibniz Information Centre for Economics
Düsternbrooker Weg 120
24105 Kiel (Germany)
E-Mail: [rights\[at\]zbw.eu](mailto:rights[at]zbw.eu)
<https://www.zbw.eu/>

Standard-Nutzungsbedingungen:

Dieses Dokument darf zu eigenen wissenschaftlichen Zwecken und zum Privatgebrauch gespeichert und kopiert werden. Sie dürfen dieses Dokument nicht für öffentliche oder kommerzielle Zwecke vervielfältigen, öffentlich ausstellen, aufführen, vertreiben oder anderweitig nutzen. Sofern für das Dokument eine Open-Content-Lizenz verwendet wurde, so gelten abweichend von diesen Nutzungsbedingungen die in der Lizenz gewährten Nutzungsrechte. Alle auf diesem Vorblatt angegebenen Informationen einschließlich der Rechteinformationen (z.B. Nennung einer Creative Commons Lizenz) wurden automatisch generiert und müssen durch Nutzer:innen vor einer Nachnutzung sorgfältig überprüft werden. Die Lizenzangaben stammen aus Publikationsmetadaten und können Fehler oder Ungenauigkeiten enthalten.

<https://savearchive.zbw.eu/termsfuse>

Terms of use:

This document may be saved and copied for your personal and scholarly purposes. You are not to copy it for public or commercial purposes, to exhibit the document in public, to perform, distribute or otherwise use the document in public. If the document is made available under a Creative Commons Licence you may exercise further usage rights as specified in the licence. All information provided on this publication cover sheet, including copyright details (e.g. indication of a Creative Commons license), was automatically generated and must be carefully reviewed by users prior to reuse. The license information is derived from publication metadata and may contain errors or inaccuracies.

Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldres fordeling på kommunenivå

TALL

SOM FORTELLER

RAPPORTER / REPORTS

2021 / 8

Fredrik Gulbrandsen, Ann Susanne Kulasingam,
Christian Sørlien Molstad og Alice Steinkellner

*Fredrik Gulbrandsen, Ann Susanne Kulasingam,
Christian Sørlien Molstad og Alice Steinkellner*

**Innvandrere og norskfødte med
innvandrereforeldres fordeling på kommunenivå**

I serien Rapporter publiseres analyser og kommenterte statistiske resultater fra ulike undersøkelser. Undersøkelser inkluderer både utvalgsundersøkelser, tellinger og registerbaserte undersøkelser.

© Statistisk sentralbyrå
Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen
skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.

Publisert 25. februar 2021
Rettet side 54

ISBN 978-82-587-1286-9 (trykt)
ISBN 978-82-587-1287-6 (elektronisk)
ISSN 0806-2056

Standardtegn i tabeller	Symbol
Ikke mulig å oppgi tall Tall finnes ikke på dette tidspunktet, fordi kategorien ikke var i bruk da tallene ble samlet inn.	.
Tallgrunnlag mangler Tall er ikke kommet inn i våre databaser eller er for usikre til å publiseres.	..
Vises ikke av konfidensialitetshensyn Tall publiseres ikke for å unngå å identifisere personer eller virksomheter.	:
Desimaltegn	,

Forord

I denne rapporten beskriver vi den regionale sammensetningen og fordelingen til innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre per 1.1.2020. Rapporten er en videreføring av rapporten til Østby m. fl. fra 2013. Vi tar for oss fordelingen primært på kommunenivå, fordelt etter landbakgrunn og innvandringsgrunn.

I tillegg beskriver vi kort bruttoinnvandringen til Norge og innvandrernes innenlandske flyttemønster i perioden 1990-2019. Rapporten tar også for seg innvandreres bokkonsentrasjon i Oslo per 1.1.2020 og innvandringens betydning for befolkningsutviklingen i kommunene i perioden 2010-2020.

Fredrik Berger Gulbrandsen, Ann Susanne Kulasingam, Christian Sørlien Molstad og Alice Steinkellner har utarbeidet tabellene og skrevet rapporten.

Vi takker Marianne Tønnessen, Silje Vatne Pettersen og Ane-Merete Halpern for innspill og tilbakemeldinger. Lars Østby takkes spesielt for grundig lesning av kapitlene i rapporten og gode kommentarer gjennom hele arbeidet med rapporten.

Rapporten er tilgjengelig i pdf-format på Statistisk sentralbyrås internettsider under adressen: <http://www.ssb.no/a/publikasjoner>.

Arbeidet med rapporten er finansiert av Kunnskapsdepartementet.

Statistisk sentralbyrå, 11.02.2021.

Ann Kristin Brændvang

Sammendrag

Rapporten tar for seg hvordan innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre var fordelt på kommunenivå ved inngangen til 2020. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre behandles hver for seg. Vi beskriver også innvandringen til kommunene i perioden 1990-2020 og hvordan denne innvandringen har påvirket kommunenes befolkningsutvikling. Vi har også sett på innvandrernes innenlandske flyttemønstre.

Siden 1990 er det 1 170 000 registrerte innvandringar til Norge. Oslo er den kommunen i landet som flest personer har innvandret til. Innvandrere fra EU/EØS flytter i stor grad vekk fra de største byene og til kommunene rundt, mens innvandrere fra land utenfor EU/EØS flytter fra små kommuner mot større og mer sentrale kommuner.

Innvandrere utgjorde 14,7 prosent av befolkningen ved inngangen til 2020, og norskfødte med innvandrerforeldre 3,5 prosent. Andelen innvandrere har vokst betydelig i mange kommuner siden 2012, spesielt i små utkantkommuner. Gamvik og Båtsfjord passerte Oslo i andel innvandrere, og har nå 28,3 og 26,7 prosent innvandrere, mens andelen for Oslo er 25,6 prosent. Oslo har vokst mest i antall innvandrere, mens andelen kun har vokst med 2,9 prosentpoeng.

Innvandrere som gruppe bor mer sentralt enn hele befolkningen, men dette varierer for ulike landgrupper. Innvandrere fra Syria bor minst sentralt og innvandrere fra Pakistan mest sentralt. Innvandrere fra Somalia og Polen ligger mellom disse to gruppene. Botid og innvandringsgrunn kan være mulige bidragsyttere til noen av forskjellene vi ser.

Innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn er mest konsentrert i sentrale kommuner, mens nyankomne flyktninger viser et klart desentralisert bosettingsmønster. Mange kystkommuner i Nord-Norge og på Vestlandet har stor andel arbeidsinnvandrere. Ofte finner vi mange familieinnvandrere i kommuner hvor det også er stor andel arbeidsinnvandrere og/eller flyktninger.

Norskfødte med innvandrerforeldre bor mer sentralt enn øvrig befolkning, men dette varierer med landbakgrunn. De med bakgrunn fra Marokko, Pakistan og Tyrkia bor mest sentralt, mens de med bakgrunn fra Nederland, USA og nordiske land bor mer desentralisert. I Oslo følger norskfødte med foreldre fra Pakistan, Tyrkia og Sri Lanka i stor grad bosettingsmønsteret til innvandrere med samme landbakgrunn, mens norskfødte med bakgrunn fra Vietnam avviker fra dette mønsteret.

Fordelingen av innvandrere innenfor Oslo følger i stor grad den tradisjonelle øst-vest-oppdelingen av byen, men ikke alltid. Det er særlig mange innvandrere i bydelene lengst øst og sør-øst. Polske og svenske innvandrere er relativt jevnt fordelt ut over byen, mens pakistanske og somaliske innvandrere bor mer konsentrert. Mangfoldet av innvandrergrupper innenfor hver del av byen er allikevel stort.

Siden 2010 har innvandringen hatt en stor betydning for befolkningsutviklingen for norske kommuner. 114 av landets kommuner ville hatt befolkningsøkning uten nettoinnvandring, mens 99 kommuner har hatt befolkningsvekst på grunn av nettoinnvandring. 143 kommuner har hatt befolkningsnedgang. Alle de mest sentrale kommunene ville hatt økning uten nettoinnvandring, mens de minst sentrale kommunene er de som har hatt befolkningsnedgang til tross for nettoinnvandring.

Abstract

The report covers the municipal distribution of immigrants and Norwegian-born with immigrant parents at the start of 2020. Immigrants and Norwegian-born with immigrant parents are two separate categories. We describe immigration to the municipalities in the period 1990-2020 and its impact on population trends in the municipalities. We have also examined the domestic migration pattern of immigrants within Norway.

Since 1990, there have been 1 170 000 registered migrations to Norway, and the municipality with the most immigrants is Oslo. Immigrants from the EU/EEA mainly leave the cities and move to the surrounding municipalities, while immigrants from outside the EU/EEA tend to move from small municipalities to larger and more central ones.

14.7 per cent of the Norwegian population were immigrants at the start of 2020, while Norwegian-born with immigrant parents was 3.5 per cent. The proportion of immigrants has grown significantly in many municipalities since 2012, especially in small outlying municipalities. Gamvik and Båtsfjord have surpassed Oslo in terms of the proportion of immigrants, and now have 28.3 and 26.7 per cent, compared to 25.6 per cent in Oslo. The immigrant population in Oslo has seen the most growth, but the proportion has only increased by 2.9 percentage points.

Immigrants as a group live more centrally than the population as a whole, but this varies between country groups. Immigrants from Syria live least centrally and immigrants from Pakistan most centrally. Immigrants from Somalia and Poland are somewhere between these two groups. Length of residence and reason for immigration may be possible contributors to these differences.

Immigrants with education as the reason for immigration show the strongest regional centrality, while newly arrived refugees are settled in more decentralized areas. The largest proportion of migrant workers are found in various small coastal municipalities. Municipalities with high proportion of migrant workers and/or refugees often have high proportion of family immigrants.

Norwegian-born with immigrant parents have a stronger regional concentration in central areas than the rest of the population. Those with parents from Morocco, Pakistan and Turkey are settled more centralized than those with parents from the Netherlands, the USA and the Nordic countries. Within Oslo, Norwegian-born to parents from Pakistan, Turkey and Sri Lanka establish their own household within the same general areas as immigrants with the same background, while Norwegian-born to Vietnamese parents deviate from this pattern.

The distribution of immigrants within Oslo can often be said to follow the traditional east-west divide in the city. The most easterly and south-easterly districts in particular have large immigrant populations. Polish and Swedish immigrants are relatively evenly distributed across the city, while the Pakistani and Somali populations are more concentrated. All parts of the city nevertheless have a large diversity of immigrant groups.

Since 2010, immigration has had a major impact on population trends in Norwegian municipalities. Without net immigration, 114 of the country's municipalities would have had population growth, but net immigration has led to population increases in 99 municipalities. 143 municipalities have had a population decline despite of net migration.

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
Abstract	5
Innhold	6
1. Bakgrunn og formål	7
1.1. Datagrunnlag og populasjon	7
1.2. Innvandrere og/eller norskfødte med innvandrerforeldre	9
1.3. Regional inndeling.....	9
1.4. Konfidensialitet.....	14
1.5. Definisjoner og begreper.....	15
1.6. Leseveiledning	16
2. Demografisk utvikling etter 1990	18
2.1. Viktige utviklingstrekk ved innvandringen til Norge	18
2.2. Innvandrere i Norge ved inngangen til 2020	21
2.3. Bruttoinnvandringen til Norge – hvem innvandrer hvor?	21
2.4. Hvor mange av innvandrerne var fortsatt bosatt i Norge ved utgangen av 2019?	25
2.5. Innenlandsk flyttemønster –hvor flytter innvandrere?.....	27
3. Innvandrernes regionale fordeling etter landbakgrunn	32
3.1. Innvandrernes fordeling mellom kommunene	32
3.2. En av tre innvandrere bor i de mest sentrale kommunene	35
3.3. Største land i kommunene	36
3.4. Innvandrere fra Polen.....	39
3.5. Syrerne bor i 337 av landets kommuner	40
3.6. En av tre somaliere bor i Oslo.....	42
3.7. Tre av fem pakistanere bor i Oslo	44
3.8. Oppsummering.....	46
4. Innvandrernes regionale fordeling etter innvandringsgrunn	47
4.1. Arbeidsinnvandrere har økt mest	47
4.2. Fordeling på fylkesnivå	48
4.3. Fordeling på kommunenivå.....	49
4.4. Innvandrere med «arbeid» som innvandringsgrunn	51
4.5. Innvandrere med «flukt» som innvandringsgrunn	53
4.6. Innvandrere med «familie» som innvandringsgrunn.....	56
4.7. Oppsummering.....	59
5. Norskfødte med innvandrerforeldre	61
5.1. Demografisk sammensetning.....	61
5.2. Voksne norskfødte med innvandrerforeldre i egen husholdning	64
5.3. Norskfødte med innvandrerforeldre fra Pakistan, Vietnam, Tyrkia og Sri Lanka i Oslo.....	71
5.4. Oppsummering.....	77
6. Bokonsentrasjon i Oslo	79
6.1. Innvandrernes fordeling	80
6.2. Fordeling etter landbakgrunn	82
6.3. Mangfold	85
6.4. Oppsummering.....	88
7. Befolkningsutviklingen 2010-2020	90
Referanser	96
Vedlegg A: Tabeller	99
Vedlegg B: Figurer	100
Figurregister	111
Tabellregister	113

1. Bakgrunn og formål

Ann Susanne Kulasingam

Det bor ved inngangen til 2020 om lag 790 000 innvandrere og nesten 190 000 norskfødte med innvandrerforeldre i Norge, fordelt på landets 356 kommuner. I denne rapporten skal vi gi en beskrivelse av hvordan innvandrerne og deres norskfødte barn er fordelt mellom kommunene, hvordan innvandringen til kommunene har forløpt de siste årene, og hvordan denne innvandringen påvirker kommunenes befolkningsutvikling. Det understrekes allerede her at vi kun ser på de som er registrert bosatt i Norge siden rapporten baserer seg på data hentet fra Det sentrale folkeregisteret. Et betydelig antall personer oppholder seg i landet uten å være registrert bosatt, enten fordi de har til hensikt å oppholde seg her kortere enn seks måneder, eller at de av andre grunner ikke skal være registrert bosatt her. I tillegg er det også et ukjent antall personer som skulle vært registrert som bosatt uten å være det (Zhang, 2008).

Det er flere grunner til at de regionale sidene ved innvandringen bør vies oppmerksomhet. For det første kan innvandrernes bosettingsmønster potensielt sett ha betydning for innvandrernes vilkår og mulighet for inkludering lokalt. For det andre vil innvandrernes fordeling påvirke demografiske utviklingsmønstre nasjonalt, regionalt og lokalt. Demografiutvalgets NOU 2020: 15 peker særlig på tre demografiutfordringer som distriktene står overfor: befolkningsnedgang, aldring og spredt bosetting (s. 22). Innvandrere påvirker dette distriktspolitiske utfordringsbildet og kan bidra til å opprettholde folketallet i mange deler av landet. Kartlegging av innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre sin regionale sammensetning og fordeling er derfor viktig for å bedre forstå befolkningsutviklingen i landet generelt, og de demografiske konsekvensene av innvandringen på kommunenivå spesielt.

Den forrige rapporten som Statistisk Sentralbyrå har publisert om innvandrernes demografiske og regionale fordeling tok for seg fordelingen slik den forelå ved inngangen til 2012 (Østby et al., 2013). Fokuset i denne rapporten ligger på å beskrive fordelingen ved inngangen til 2020, og å se på endringene som har skjedd særlig i perioden 2012-2020. Siden 2012 har det skjedd en omfattende kommune- og regionreform, en global flyktningssituasjon som har generert rekordmange asylkomster til landet og en utvikling i arbeidsmarkedet som stadig tiltrekker seg utenlandsk arbeidskraft. I tillegg har innvandrernes norskfødte barn blitt en betydelig større gruppe, og flere av dem har nådd voksen alder. Formålet med denne rapporten er å gi en oppdatert demografisk og regional oversikt over innvandrerne og deres norskfødte barn.

1.1. Datagrunnlag og populasjon

Dataen som er brukt i rapporten er basert på befolknings- og flytteregistrene. Kildene til SSBs befolkningsstatistikk (BEREG) er i all hovedsak Det sentrale folkeregisteret (DSF) i Skattedirektoratet komplettert med data fra Utlendingsdatabasen (UDB) i Utlendingsdirektoratet (UDI). Statistikken gjelder per 1.1.2020.

Det sentrale folkeregisteret er hovedkilde for all løpende befolkningsstatistikk inklusive statistikk over innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, mens BEREG er SSBs register over personer og familier. Registeret inneholder alle som er, eller har vært, registrert bosatt i Norge fra 1964 til nå.

Populasjonen i denne rapporten består av personer som er registrert bosatt i Norge, fastlagt i lov om folkeregistreringen av 9.12.2016. Som nevnt innledningsvis,

oppholder et betydelig antall personer seg i landet uten å være registrert bosatt her av ulike grunner. De som oppholder seg i landet uten å være registrert i Det sentrale folkeregisteret inngår følgelig ikke i populasjonen som denne rapporten omhandler.

Utlendingsdatabasen til UDI er den viktigste kilden for informasjon om innvandringsgrunner. UDB er databasen for alle saker som gjelder søknad om besøk og opphold i Norge. Den enkeltvariabelen i UDB som betyr mest for statistikken over innvandringsgrunner er vedtaksgrunn (her kalt innvandringsgrunn). Grunnlaget for statistikken om innvandringsgrunner er det første positive oppholdsvedtaket som kan knyttes til en persons innvandring. Nordiske statsborgere kan flytte fritt mellom de nordiske landene og vi vil derfor ikke kunne finne disse i UDB med noe oppholdsgrunnlag. For personer som innvandret før 1990 er informasjonen om innvandringsgrunn mangelfull, og en konsekvens av dette er at ikke alle innvandrere i Norge er oppført med innvandringsgrunn.

Innvandringsgrunn deles inn i hovedgrunnene arbeid, flukt, familie, utdanning og annet/uoppgitt, og omfatter innvandrere med ikke-nordisk statsborgerskap som har innvandret i perioden 1990-2019. I denne rapporten regnes personer som har familieinnvandret til personer med flyktningbakgrunn som familieinnvandrede. Arbeidstakere på korttidsopphold (under 6 måneder) registreres ikke som bosatte i Norge, og er her ikke medregnet i begrepet arbeidsinnvandring. Utenlandsadopterte er ikke med fordi de ikke regnes som innvandrere.

Inn- og utvandring vises for personer som selv har innvandret til Norge etter deres statsborgerskap eller landbakgrunn på innvandringstidspunktet. I kapittel 2 ser vi på inn- og utvandring etter landbakgrunn fordi dette trolig er mest relevant i en regionaldemografisk sammenheng. I rapporten viser vi inn- og utvandring for perioden 1990-2019.

Bruttoinnvandringen til Norge og innenlands flytting beskrives ved å bruke SSBs årlige statistikk over flyttinger. Vi tar ikke hensyn til om innvandrerne som beskrives er bosatt i Norge per 1.1.2020 eller ikke. Flyttestatistikken bygger på opplysninger fra folkeregisteret: Tallene fra 1995 og seinere er basert på Det sentrale folkeregisteret (DSF) i Skattedirektoratet, mens tallene for 1968-1994 er hentet fra forløperen til dette, Det sentrale personregisteret (DSP). Kvaliteten på flyttemeldingene er generelt svært god, selv om utvandringsstallene kan være noe lavt på grunn av manglende rapportering. Det er gjort tiltak for å utregistrere personer som har reist fra landet uten å melde ifra, men det vil alltid være en del personer som står registrert som bosatte i Norge uten å lenger være det.

Husholdningsstatistikken bygger på opplysninger fra DSF, Norges offisielle eiendomsregister (Matrikkelen) og Enhetsregisteret i Brønnøysund. Det er flyttemeldinger til DSF som ligger til grunn for opplysninger om bosted. Til samme bohusholdning regnes personer som er registrert bosatt i samme privatbolig eller institusjon. Vi skiller mellom privathusholdning og andre husholdninger (dvs. ikke privathusholdning). Personer som er bosatt og får dekket sine behov for kost, pleie og omsorg på institusjon, regnes ikke som bosatt i en privathusholdning.

For norskfødte med innvandrerforeldre (kapittel 5) er vårt fokus dem som har etablert egen privathusholdning, dvs. personer som ikke er registrert bosatt i samme bohusholdning som sine foreldre. Vi har ikke innhentet alternativ adresse fra NRK, Posten og Lånekassen for studenter som mottar borteboerstipend og er registrert bosatt i samme bohusholdning som foreldrene. Det kan derfor oppstå et gap mellom registeropplysninger og antall unge voksne som faktisk er bosatt i samme privathusholdning som sine foreldre. Følgelig er det rimelig å anta at

kapittel 5 angir en andel bosatt i foreldrehusholdningen som er noe høyere enn den faktiske utflyttingen skulle gi grunnlag for.

1.2. Innvandrere og/eller norskfødte med innvanderforeldre

I analyser av innvandring og integrering har det blitt vanlig å skille mellom dem som selv har innvandret og de barna som er født i Norge med to innvanderforeldre. Dette har ikke alltid vært gjeldende praksis. For ikke mange år tilbake var innvandrernes norskfødte barn en nokså liten gruppe i antall, og det var få voksne blant dem. I 2012, ved tidspunktet for foregående rapport, talte norskfødte med innvanderforeldre i underkant av 110 000 personer og få hadde nådd voksen alder. Det ble derfor valgt å beskrive innvandrerne og deres norskfødte barn som én samlet gruppe. Siden den gang har innvandrernes norskfødte barn økt til om lag 190 000 personer, hvorav nesten 50 000 er 18 år eller eldre. Dette gjør dem til en stor nok gruppe til at vi kan beskrive fordelingen deres adskilt fra innvandrerne. I foreliggende rapport vil derfor innvandrerne og deres norskfødte barn behandles som to separate grupper.

Når vi velger å ha separate beskrivelser for de to gruppene, byr dette naturligvis på utfordringer når vi skal sammenligne funn fra 2020 med funn fra foregående rapport. Likevel mener vi at gruppene er for forskjellige til at de kan beskrives under ett. De norskfødte barna har hatt hele eller deler av sin oppvekst og sosialisering i Norge og på mange områder ligner de mer på befolkningen sett under ett enn på innvandrere med samme landbakgrunn. Nå som såpass mange norskfødte med innvanderforeldre er i voksen alder, er det derfor meningsfullt å beskrive gruppens «egen» demografiske atferd, og undersøke hvorvidt denne atferden ligner eller avviker fra atferden til innvandrere og den øvrige befolkningen i sammenlignbar alder.

Av praktiske konsekvenser, vil dette i all hovedsak påvirke sammenlignbarheten mellom foregående rapport og kapittel 3 i foreliggende rapport. I kapittel 3 beskrives innvandrernes regionale sammensetning og fordeling etter landbakgrunn, mens den tilsvarende fordeling gjøres for både innvandrere og norskfødte med innvanderforeldre i foregående rapport. Av den grunn har vi til denne rapporten gjort egne datakjøringer for kommunefordelingen til innvandrere etter landbakgrunn i 2012 som brukes som sammenligningsgrunnlag i kapittel 3.

Dette skillet vil ikke ha praktiske konsekvenser for øvrige kapitler i rapporten. Kapittel 4 beskriver innvandrernes regionale fordeling og sammensetning etter innvandringsgrunn. Ettersom kun innvandrere er registrert med innvandringsgrunn, inngår ikke norskfødte med innvanderforeldre i disse fordelingene. Funn fra 2020 er følgelig sammenlignbare med funn fra 2012. Kapittel 2 og 7 er basert på egne datakjøringer for tidsperioden som beskrives, mens kapittel 5 og 6 kun har fokus på situasjonen per 1.1.2020 uten å trekke linjer tilbake til 2012.

1.3. Regional inndeling

Den regionale inndelingen som benyttes i rapporten påvirker også de funn som gjøres. Jo større regioner det opereres med, desto mer sammensatt blir regionene. Vi retter derfor mest oppmerksomhet mot fordelingen på kommunenivå, og i kapittel 5 og 6 på lavere geografiske nivåer i Oslo. I denne delen presenterer vi kort hvordan vi vil bruke de regionale enhetene som benyttes i rapporten.

Kommune- og regionreformen

Ved inngangen til 2020 bor én av tre i en kommune som er slått sammen under kommune- og regionreformen. Det nye kommunekartet bærer preg av store

endringer: 19 fylkeskommuner og 429 kommuner i 2012 har blitt til 11 fylkeskommuner og 356 kommuner i 2020.

Når vi sammenligner 2012 og 2020 bruker vi gjeldende inndeling av fylkeskommuner og kommuner, og i kapittel 2 presenterer vi bruttoinnvandringen for perioden 1990-2019 med gjeldende kommunestruktur. Dette vil naturlig nok ha sine svakheter da dagens kommunestruktur avviker betydelig fra kommunestrukturen i foregående rapport og dermed begrenser sammenlignbarheten mellom de to rapportene. Fordelingen mellom fylker og kommuner vil også være mindre nyansert i 2020 enn i 2012 siden antall fylkeskommuner og kommuner har blitt betydelig redusert. Likevel er fordelen med å bruke gjeldende kommune- og regioninndeling at vi på lengre sikt vil ha et bedre sammenligningsgrunnlag for kommende undersøkelser.

Kommunene er svært ulike i størrelse

Vi vil minne lesere om at kommunene i Norge er svært ulike i areal og i innbyggertall. Oslo og Utsira utgjør to befolkningsmessige ytterpunkter med henholdsvis 693 494 og 198 innbyggere, mens en norsk gjennomsnittskommune hadde like under 15 100 innbyggere. Rangerer vi alle kommuner i stigende rekkefølge etter innbyggertall, finner vi derimot at en typisk norsk kommune (mediankommunen) kun har 5 200 innbyggere ved inngangen til 2020. Arealmessig er Kautokeino landets største kommune med sine 9 707 km² mens Kvitsøy er landets minste kommune med 6 km². Denne kommunestrukturen vil prege rapportens innhold. Siden hver enkelt av de 356 kommunene er den informasjonsbærende enheten, setter dette grenser for hvor detaljert informasjon vi kan gi om hver av dem. Større kommuner og kommuner som avviker tydelig fra generelle mønstre vil ofte bli vektlagt i den deskriptive omtalen i teksten. Kartene som viser fordeling for kommunene er derfor det viktigste verktøyet i denne rapporten og gir samme type informasjon om alle kommuner.

Som det ble påpekt i foregående rapport, er ikke nødvendigvis kommunene det beste grunnlaget for regionaldemografiske analyser (Østby et al., 2013). Rutekart kan ofte være mer virkelighetsnære. Likevel er kommunene administrative enheter med ansvar for blant annet bosetting av flyktninger og andre oppgaver knyttet til innvandrernes opplæring og inkludering lokalt.

Bruk av kartdata

Vi har i rapporten lagt stor vekt på å utnytte bruken av kart som verktøy for å beskrive fordelinger på kommunenivå. Siden de 356 kommunenes geografiske størrelse varierer, kan det være utfordrende å gjenkjenne den enkelte kommunen på kommunekartene. Vi gjengir derfor et rent kommunekart (figur 1.2) med kommunenavn for alle landets kommuner. Av redaksjonelle grunner bruker vi bare offisielle norske kommunenavn på kartet, mens alle offisielle flerspråklige kommunenavn ligger i rapportens vedleggstabell. I den elektroniske utgaven av rapporten kan leser zoome inn på kartet for å se den enkelte kommunens beliggenhet. I kapittel 5 og 6 bruker vi kart over Oslo på bydelsnivå. Nåværende bydelsinndeling omfatter 15 bydeler, i tillegg til Marka og Sentrum. Vi gjengir her også et rent bydelskart over Oslo (figur 1.3).

De kartene som angir andel for hver kommune, tar utgangspunkt i den andelen vi finner for den enkelte variabelen for hele Norge. Dette kan for eksempel være den andelen innvandrere utgjør av hele befolkningen, 14,7 prosent i figur 3.2 eller den andelen av de bosatte som har «flukt» som oppholdsgrunnlag, 2,78 prosent i figur 4.6.

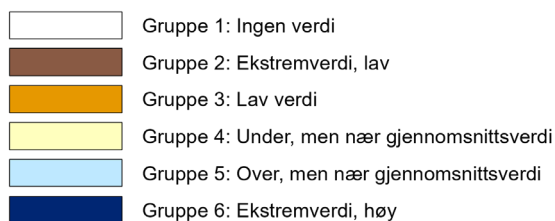
Vi bruker ofte landsgjennomsnittet når vi sammenligner fordelingen mellom kommunene. I figur 4.6 er 97 kommuner *over landsgjennomsnittet* på 2,78 prosent, mens 259 kommuner er *under snittet*. Ofte ser vi at relativt få kommuner ligger over gjennomsnittet, mens mange kommuner ligger under snittet. Dette skyldes at noen folkerike kommuner bidrar til at landsgjennomsnittet blir høyt. Gjennomsnittet sier derfor lite om variasjonen i fordelingen. Det kan da være mer fornuftig å snakke om medianverdier, dvs. den midterste observasjonen i rekken når alle kommuner er rangert fra lav til høy verdi. Medianen vil da angi verdien til den typiske (midterste) kommunen i landet.

I rapporten har vi likevel valgt å presentere tall for gjennomsnittet, men inndeler fordelingen i seks ulike grupper for å få fram variasjonene mellom kommunene. To grupper betegner kommunene som ligger over landsgjennomsnittet; den øverste gruppen (mørkeblå) er høye ekstremverdier, mens den nest øverste gruppen (lyseblå) er kommuner som ligger over, men nær gjennomsnittet. Fordelingen til kommunene under snittet inndeles i fire grupper. Den laveste gruppen (hvit) er kommuner hvor andelen er null, dvs. at vi ikke finner noen bosatte for den gruppen kartet presenterer fordelingen til. Den nest nederste gruppen (brun) er kommuner med lave ekstremverdier, mens gruppe 3 (oransje) er kommuner med relativt lave verdier. Gruppe 4 (gul) er kommuner med verdier under, men nær gjennomsnittet.

Unntaksvis vil denne grupperingen ikke angi avstand fra gjennomsnittet. Kommunekartene for bruttoinnvandring i kapittel 2 angir andelen av de med en bestemt landbakgrunn som har innvandret til en kommune, dividert på kommunens andel av folketallet i Norge per 1.1.2020. Hvis tallet blir 1 betyr dette at andelen som har innvandret til en bestemt kommune samsvarer med denne kommunens andel av befolkningen i Norge per 1.1.2020. Vi har gjort det på denne måten fordi det er utfordrende å bruke middelfolkemengde for å beskrive bruttoinnvandringen til kommunene over en så lang tidsperiode (1990-2019). I kapittel 2 om nettoflytting brukes grupperingen til å henvise til verdier i ulik avstand fra 0 (under og over). Bydelskartene for Oslo brukes litt annerledes enn kommunekartene i rapporten, og vil bli nærmere redegjort for i kapittel 6.

Med en slik måte å gruppere på, legger vi hovedfokus på om kommunen kommer over eller under gjennomsnittet for hele Norge, samtidig som vi får frem nyansene i fordelingen.

Figur 1.1 Farge- og gruppeinndeling på kommunekart

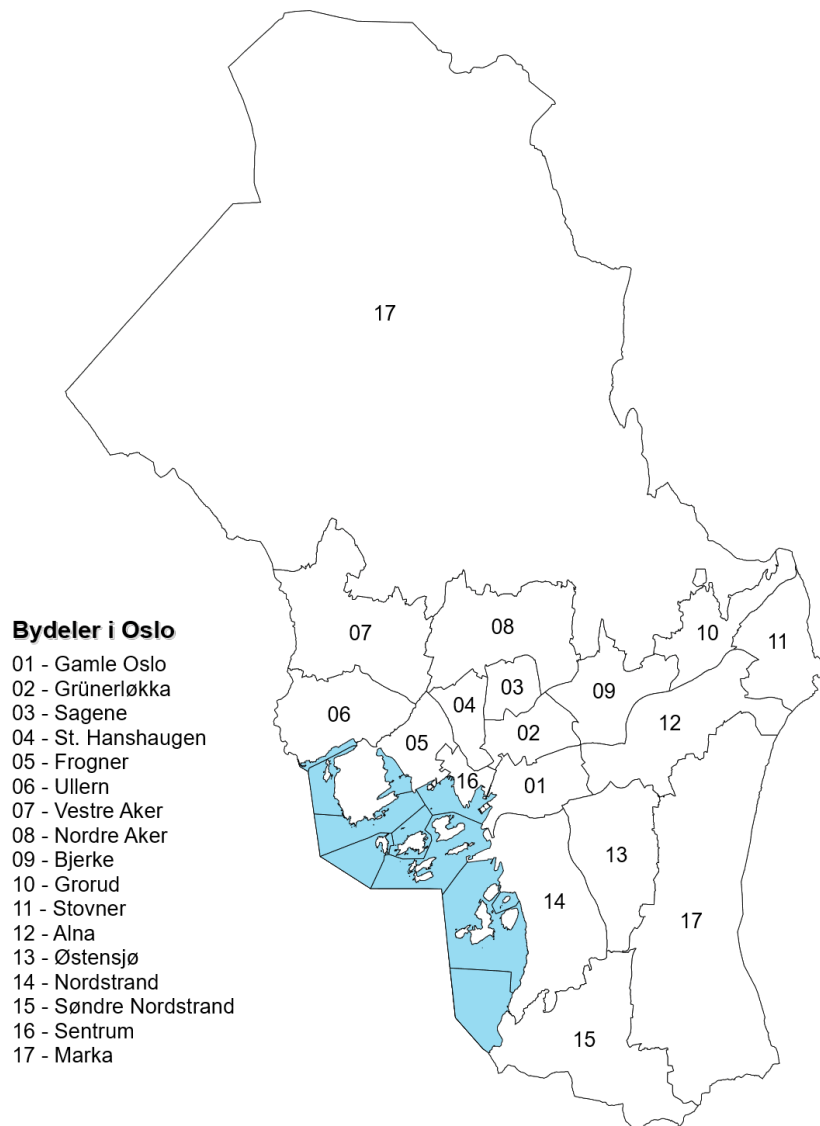

Kildegrunnlag: Kartverket.

Figur 1.2 Norges kommuner. 1.1.2020

Kilde: Statistisk sentralbyrå.
Kartgrunnlag: Kartverket.

Figur 1.3 Bydeler i Oslo. 1.1.2020

Kilde: Statistisk sentralbyrå.
Kartgrunnlag: Kartverket.

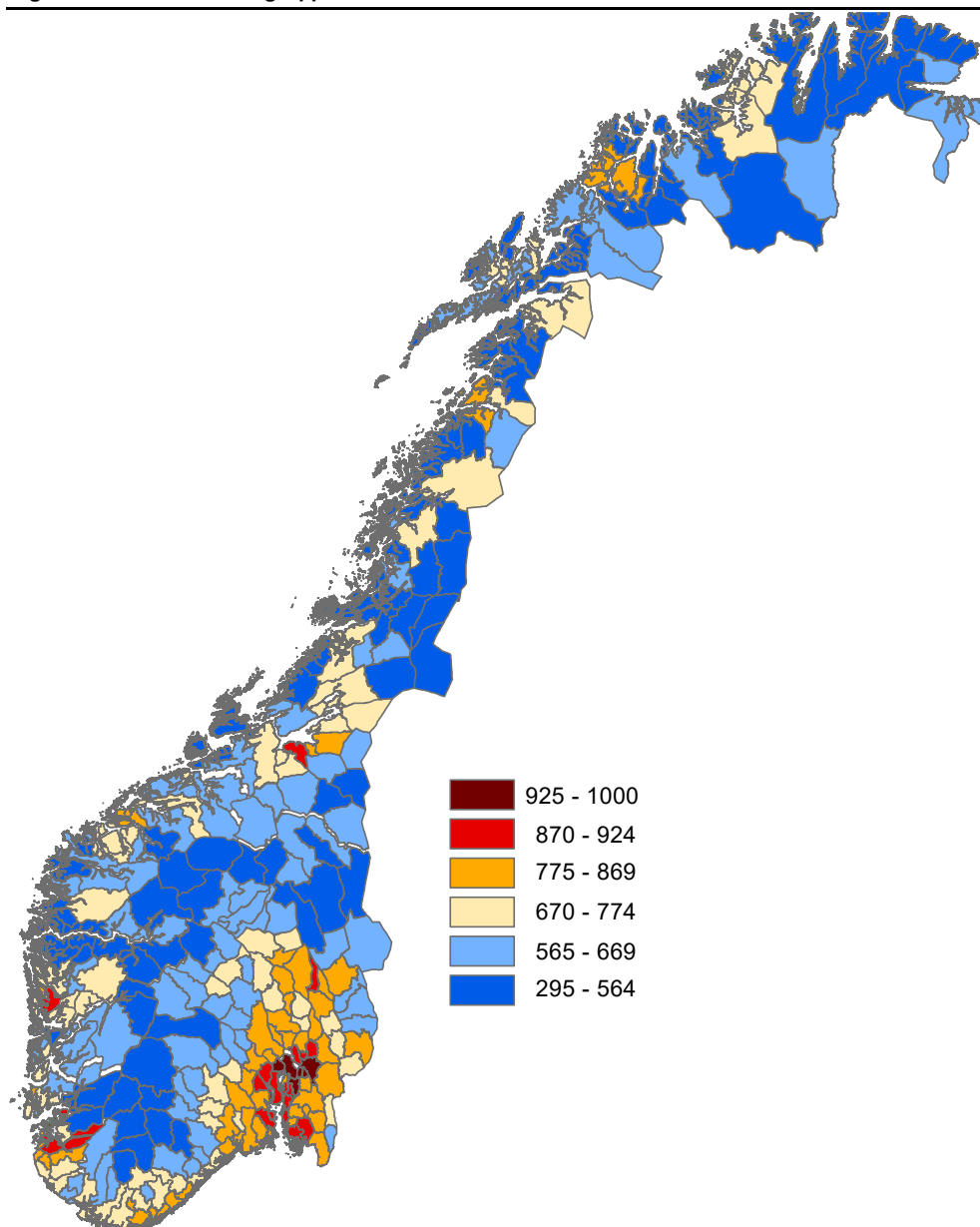
Inndeling av kommuner etter sentralitet

SSBs sentralitetsindeks gir et mål på hvor «sentrale» ulike kommuner er i forhold til hverandre. I indeksen blir alle kommuner rangert etter befolkningens tilgang til arbeidsplasser og servicefunksjoner fra hver enkelt av landets om lag 13 500 bebodde grunnkretser. Data på kretsnivå aggregeres opp til kommunenivå, vektet etter antall innbyggere i kretsene. Det som kommer ut er et tall mellom 0 og 1000 for hver kommune, der 1000 er høyeste sentralitet. Basert på disse verdiene, har SSB inndelt kommunene i seks ulike sentralitetsklasser (se tabell 1.1). De mest sentrale kommunene er blitt fordelt til sentralitet 1 og de minst sentrale til sentralitet 6. Figur 1.4 gir oversikt over alle kommuner fordelt etter sentralitetsklasse. For en ytterligere beskrivelse av SSBs sentralitetsindeks, se (Høydahl, 2020).

Tabell 1.1 Sentralitetsklasser med verdier, antall kommuner, antall innbyggere, og andel av landets innbyggere. 1.1.2020

	Intervall	Antall kommuner	Antall innbyggere	Andel av innbyggere
Nivå 1: Mest sentrale kommuner	925-1000	6	1 026 486	19,1
Nivå 2: Nest-mest sentrale kommuner	870-924	19	1 363 366	25,4
Nivå 3: Mellomsentrale kommuner 1	775-869	51	1 364 123	25,4
Nivå 4: Mellomsentrale kommuner 2	670-774	71	878 734	16,4
Nivå 5: Nest-minst sentrale kommuner	565-669	96	499 142	9,3
Nivå 6: Minst sentrale kommuner	295-564	113	235 729	4,4

Kilde: Høydahl, 2020. Sentralitetsindeksen. Oppdatering med 2020-kommuner. (Notater 2020/4). Statistisk sentralbyrå.

Figur 1.4 Kommuner gruppert etter sentralitet. 1.1.2020

Kilde: Høydahl, 2020. Sentralitetsindeksen. Oppdatering med 2020-kommuner. (Notater 2020/4). Statistisk sentralbyrå. Kartgrunnlag: Kartverket.

1.4. Konfidensialitet

Paragraf 7 i statistikkloven av 2019 pålegger SSB til å ikke offentliggjøre opplysninger på en slik måte at de kan føres tilbake til oppgavegiver eller en annen identifiserbar enkeltperson. Etter Statistisk sentralbyrås regler for konfidensialitet må det derfor normalt være minst 3 individer innen den enheten det presenteres

statistikk for, men behovet for og kravet til konfidensialitet skjerpes med graden av sensitivitet og detaljeringsnivå for opplysningene som beskrives.

Denne rapporten omhandler i all hovedsak informasjon på kommunenivå, men vil også gi informasjon og beskrive enkeltgrupper på et lavere geografisk nivå. Jo lavere geografisk nivå vi bruker for å beskrive fordelingen av innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre, desto større blir faren for personidentifisering. Derfor publiserer vi ikke i denne rapporten fordelinger av ulike demografiske dimensjoner der færre enn tre innvandrere eller norskfødte med innvandrerforeldre ligger til grunn for én celle i tabeller, figurer og kart. I kapittel 6 er nedre grense satt til 10 personer per rute i kart. Det vil si at basistallet må være 3 eller over for at vi publiserer fordelinger i tabeller, figurer og kart, og 10 eller over for rutenett i kart.

1.5. Definisjoner og begreper

Bosatt: er de som er registrert i Folkeregisteret som bosatt i Norge, fastlagt i lov om folkeregistreringen av 9.12.2016.

Botid: måles i hele år fra første oppholdsdato i landet og fram til referansedato.

Innvandrere: personer som er født i utlandet med to utenlandsfødte foreldre og som på et tidspunkt har innvandret til Norge. Definisjonen er uavhengig av statsborgerskap. Adopterte regnes ikke som innvandrere i statistikken.

Norskfødte med innvandrerforeldre: personer som er født i Norge, har to foreldre som er innvandrere, og fire besteforeldre født i utlandet. Norskfødte som har én utenlandsk og én norskfødt forelder regnes ikke med i kategorien for norskfødte med innvandrerforeldre.

Den øvrige befolkningen: de som verken er innvandrere eller norskfødte med innvandrerforeldre, altså *personer uten innvandrerbakgrunn*.

Landbakgrunn: en variabel som konstrueres med utgangspunkt i informasjon om fødeland i tre generasjoner. Variabelen viser til eget, eventuelt mors, eventuelt fars eller besteforeldrenes utenlandske fødeland. I tilfeller der foreldrene har ulikt fødeland, er det mors fødeland som blir valgt.

Innvandringsgrunn: grunn til første innvandring, slik det fremkommer i UDB, og slik en ellers kan avlede den til ut fra ulike relevante variabler. Den oppgis for ikke-nordiske statsborgere ankommet i 1990 eller senere. Vi skiller mellom arbeidsinnvandring, familieinnvandring, flukt, utdanning og annen innvandring.

Arbeidsinnvandring: personer som har fått opphold i Norge på bakgrunn av en arbeidstillatelse eller er underlagt registreringsordningen for EU/EØS/EFTA-borgere.

Familieinnvandring: innvandring av ulik art, men der begrunnelsen for oppholdet er basert på enten en familiegjenforening eller en familieetablering. Referansepersonen er den «herboende» parten ved familieinnvandring, eller den som en familieinnvandrer kommer sammen med.

- **Familiegjenforening:** gjenforening med ektefelle, foreldre, barn eller andre familiemedlemmer, hvor familierelasjonen oppsto før referansepersonen ble bosatt i Norge.
- **Familieetablering:** forstås som nytt ekteskap/partnerskap der den ene parten ikke er bosatt i Norge, og der vedkommende kan få opphold på grunnlag av familieforholdet til sin bosatte partner.

Flukt: omfatter personer som har fått opphold i Norge, og hvor flukt har vært gitt som årsak til søknad om opphold. Gruppen omfatter alle personer som har fått en tillatelse etter søknad om asyl inkludert de som har fått opphold på humanitært grunnlag, og de som har fått kollektiv beskyttelse. Overføringsflyktninger som har fått opphold på humanitære grunner er også inkludert.

- **Overføringsflyktning:** personer som har flyktet fra hjemlandet sitt og som blir overført til et annet land etter et organisert vedtak, vanligvis i samarbeid med FNs høykommissær for flyktninger (UNHCR). Etter forslag fra regjeringen fastsetter Stortinget en kvote for hvor mange overføringsflyktninger Norge tar imot årlig.
- **Personer med asylbakgrunn:** Personer med asyl eller opphold på humanitært grunnlag.

Utdanning: i hovedsak studenter, men også praktikanter og au pairer. Mange av disse tillatelsene er av kortere varighet og danner i utgangspunktet ikke grunnlag for permanent oppholdstillatelse i Norge, men det kan ofte være innledningen til et lengre opphold. Studenter fra EU/EØS er underlagt registreringsordningen, og trenger ikke å søke om tillatelse.

Annen innvandring: i tillegg kommer noen vedtaksgrunner som ikke lar seg klassifisere i de andre hovedgrunnene. Personer som har fått tillatelser etter andre rimelighetsgrunner faller inn under denne gruppen.

Utvandring: er registrert flytting fra Norge til andre land. Samlet antall utvandring i en periode kalles bruttoutvandring. Ved flytting til utlandet gjelder meldeplikten for alle personer registrert bosatt i Norge, og som har til hensikt å oppholde seg i utlandet i minst 6 måneder, uavhengig av statsborgerskap. For mer om utvandring, se kapittel 2.1.

1.6. Leseveiledning

Inndeling av rapporten

For å sette de regionale beskrivelsene inn i en bredere sammenheng, starter vi med en gjennomgang av prosessene som har skapt det mønsteret vi ser ved inngangen til 2020 (kapittel 2). I kapittelet blir hovedtrekkene ved inn- og utvandringen til Norge redegjort for, med særlig vekt på de viktigste endringene som har skjedd siden 1990. Det innenlandske flyttemønsteret til innvandrerne blir også kort presentert, for å gi kontekst til det videre innholdet i rapporten.

I kapittel 3 og 4 beskriver vi innvandrerne fordelt mellom kommunene. Som det fremgår av disse kapitlene, avhenger innvandrerne regionale fordeling av gruppens sammensetning. Vi starter derfor med å beskrive hvordan ulike grupper av innvandrere fordeler seg i landet med utgangspunkt i landbakgrunn. Her fokuserer vi på landgrupper, men går også i dybden på noen sentrale enkeltland (kapittel 3). Deretter tar vi for oss hvordan innvandrere etter innvandringsgrunn fordeler seg på kommunenivå med utgangspunkt i de fire viktigste årsakene til innvandring: arbeid, familie, flukt og utdanning (kapittel 4).

I kapittel 5 beskriver vi den regionale fordelingen til norskfødte med innvandrerforeldre. Siden dette er en nokså ung befolkning, kan vi anta at gruppens fordeling i stor grad følger fordelingen til deres foreldre. Fokuset vårt er derfor på dem som er 18 år eller eldre, og som er registrert bosatt i en annen privathusholdning enn foreldrene. I kapittelets siste del avgrenser vi oss geografisk til Oslo og ser nærmere på fordelingen til de fire største gruppene av norskfødte med innvandrerforeldre over 18 år: De med bakgrunn fra Pakistan, Vietnam, Tyrkia og Sri Lanka.

Vi fortsetter å fokusere på Oslo i kapittel 6, men her ser vi særskilt på innvandrernes bokonsentrasjon. Vi skal undersøke hvor jevnt innvandrere bor og dels den geografiske konsentrasjonen av noen utvalgte innvandrergupper, samt beskrive mangfoldet innenfor områder i Oslo. Dette belyses ved hjelp av dissimilaritetsindeksen (D-indeksen) og entropiindeksen.

Til slutt, i kapittel 7, ser vi på de demografiske konsekvensene av innvandringen på kommunenivå. Vi bruker 2010 som referanseår og beskriver kommunenes befolkningsutvikling med og uten innvandring i perioden fra 1.1.2010 til 1.1.2020.

Sammenligningsgrupper

Når vi sammenligner tall for innvandrere og norskfødte med innvandrereforeldre med befolkningen, bruker vi ulike tall for befolkningen, avhengig av hvem vi sammenligner med. Når innvandrere sammenlignes med den øvrige befolkningen, omfatter dette alle personer som verken er innvandrere eller norskfødt med innvandrereforeldre. I kapittel 4 sammenlignes innvandrere med resten av befolkningen som omfatter alle personer som ikke inngår i den ikke-nordiske innvandrerbefolkningen.

Norskfødte med innvandrereforeldre blir sammenlignet med tall for den øvrige befolkningen og delvis med innvandrere i samme aldersgruppe. I delkapittel 5.1 omfatter dette alle aldersgrupper, mens det i delkapittel 5.2 brukes befolkningen i jevnaldrende aldersgrupper med mindre annet er spesifisert. I delkapittel 5.3 beskriver vi tall for norskfødte med innvandrereforeldre med bakgrunn fra fire land, som sammenlignes med tall for innvandrere med samme landbakgrunn.

2. Demografisk utvikling etter 1990

Fredrik Berger Gulbrandsen og Christian Sørlien Molstad

Innledning

Sammensetningen og bosettingsmønsteret til innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre slik det beskrives i kapittel 3-6 i denne rapporten, er et resultat av flere tiår med innvandring og utvandring for Norge. For å forstå bakgrunnen for mønstrene vi ser i disse kapitlene er det derfor nødvendig først å gjennomgå de viktigste kjennetegnene ved innvandringen til landet. I dette kapittelet skal vi gjøre rede for noen hovedtrekk og hendelser som har påvirket innvandringen til Norge etter 1990. Blant det vi skal fokusere på er bruttoinnvandringen, mer spesifikt hvem som kommer av hvilken grunn og hvor de bosetter seg. Vi skal også se på hvor mange av disse innvandrerne som fortsatt er bosatt i Norge per 1.1.2020. Ikke alle som innvandrer blir boende i Norge, mange utvandrer etter kortere eller lengre tid. Som vi skal se, varierer dette en god del, blant annet etter innvandringsgrunn og hvilket land innvandrerens kommer fra.

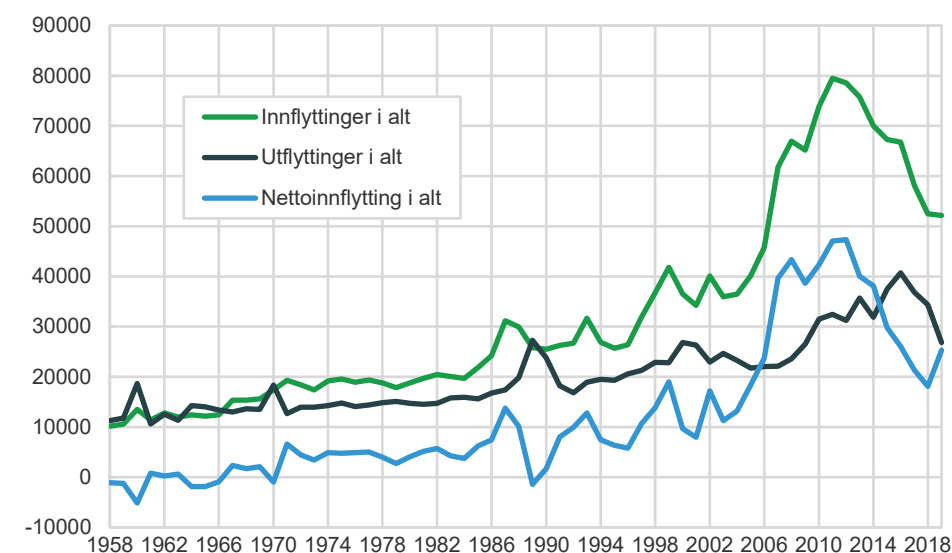
For å forstå hvor innvandrere bor ved inngangen til 2020 er det imidlertid ikke nok kun å se på bruttoinnvandringen til landet og hvor mange av de som innvandrer som blir boende. Bosettingsmønsteret vil også avhenge av flyttemønsteret til de som fortsatt er bosatt i landet. Av den grunn vil vi også presentere en kort gjennomgang av det innenlandske flyttemønsteret til innvandrerne.

2.1. Viktige utviklingstrekk ved innvandringen til Norge

I løpet av de siste tiårene har Norge hatt nettoinnvandring. Det vil si at antallet som har innvandret til landet har vært større enn antallet som har utvandret. Slik har det imidlertid ikke alltid vært. Som vi kan se i figur 2.1 var det frem til 1967 flere som utvandret enn som innvandret til Norge. Etter dette har det vært innvandringsoverskudd hvert år med unntak av i 1989. Det var på denne tiden, på slutten av 1960-tallet og 1970-tallet, at det begynte å komme arbeidsinnvandrere fra andre enn våre naboland eller vest-europeiske land. Blant annet kom det mange fra Pakistan og det tidligere Jugoslavia til Norge for å arbeide i denne perioden. Disse bosatte seg som oftest rundt hovedstadsområdet, fordi det var her det var størst etterspørsel etter det som da ble kalt for fremmedarbeidere. Dette var ofte unge menn som kom uten familie (Tjelmeland, 2003).

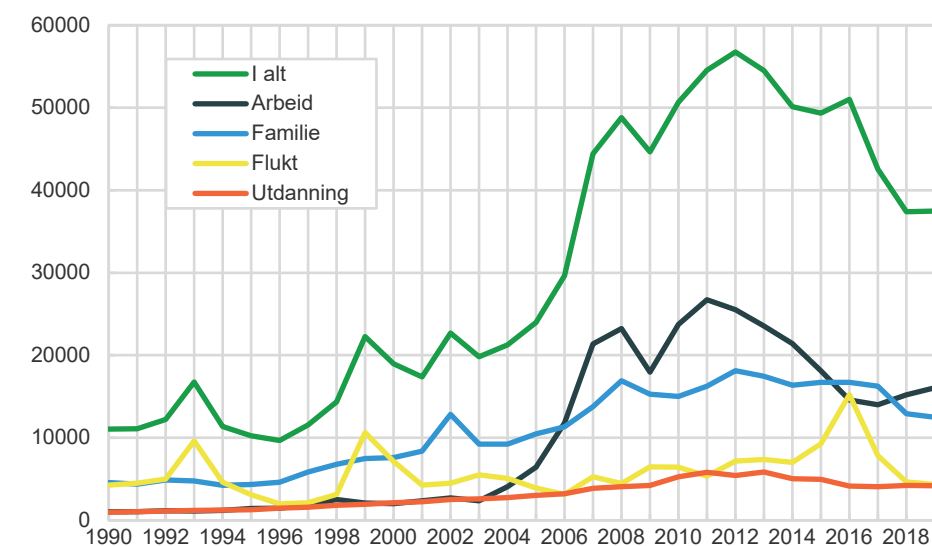
I 1975 innførte Stortinget en innvandringsstopp som innebar en stans i å utstede førstegangs arbeidstillatelser, primært rettet mot ufaglært arbeidskraft (Brochmann, 2003, ss. 150-151). Restriksjoner for arbeidsinnvandring hadde allerede gradvis vært vedtatt i andre vesteuropeiske land. Det kunne likevel bli gitt unntak for spesialister og sesongarbeidere, og man fikk også en økt tilstrømming av familieinnvandrere til innvandrerne som hadde kommet for å arbeide før innvandringsstoppen ble innført. Innvandringsstoppen, som i utgangspunktet skulle være midlertidig og kun for ett år, ble avløst av utlendingsloven da denne trådte i kraft i 1991 (ot.prp. nr. 75 (2006-2007)).

Flyktninger var ikke omfattet av innvandringsstoppen og fra slutten av 1970-tallet kom det vietnamesiske flyktninger til Norge etter at Vietnamkrigen var avsluttet. Fra og med midten av 1980-tallet fikk man en økt tilstrømming av asylsøkere fra land som Sri Lanka, Chile, Iran og Etiopia.

Figur 2.1 Innvandring, utvandring og nettoinnvandring til Norge i perioden 1958-2019

Kilde: Befolkningsstatistikk. Statistisk sentralbyrå.

Fra 1990 har vi en relativt komplett oversikt over innvandringen til Norge basert på grunnlaget for oppholdstillatelsen for innvandrere som må ha tillatelse for å bosette seg her (se figur 2.2). Statsborgere i andre nordiske land har vært unntatt fra kravet om oppholdstillatelse helt siden 1954. Som vi kan se har innvandringen de siste tretti årene i stor grad vært preget av tre hovedgrunner for innvandring.

Figur 2.2 Innvandring fordelt på innvandringsgrunn 1990-2019. Tabellen viser innvandrere med ikke-nordisk statsborgerskap

Kilde: Befolkningsstatistikk. Statistisk sentralbyrå.

En av disse hovedgrunnene er flukt. I perioden fra 1990 til 2019 kom det i overkant av 173 500 personer til Norge på grunn av flukt. Antallet som har kommet hvert år har variert en del i perioden. På første halvdel av 1990-tallet var det en rekke konflikter, særlig på Vest-Balkan som gjorde at det kom mange asylsøkere og krigsflyktninger til Norge. I det tidligere Jugoslavia brøt det ut konflikter som gjorde at mange reiste til andre land for å søke asyl. Blant annet var det mange som kom fra Bosnia-Hercegovina, og mot slutten av 1990-tallet fra Kosovo. Fra Bosnia kom flesteparten som hele familier og det ble åpnet opp for at bosniere skulle få

midlertidig beskyttelse på kollektivt grunnlag, hvor hensikten var at de som kom skulle reise tilbake igjen når situasjonen tilsa at det var trygt (Dzamarija, 2016). Dette ble senere endret og det ble gitt permanent oppholdstillatelse til dem som kom fra Bosnia. Nye måter å reise og transportere seg over landegrensene på gjorde det mulig for flere å reise direkte til Norge for å søke asyl (Seeberg, 2020).

Fra land utenfor Europa fikk man på slutten av 1990-tallet en økt tilstrømming av asylsøkere fra blant annet Somalia, Irak, Iran og Afghanistan. Denne tilstrømmingen fortsatte også innover på begynnelsen av 2000-tallet, om enn med mindre omfang enn under toppårene på 90-tallet. Antallet som kom til Norge på grunn av flukt økte igjen i slutten av 2000-tallet og begynnelsen av 2010-tallet, inntil man hadde en stor midlertidig topp i 2016 under den såkalte «flyktning-krisen». I årene 2015-2016 ble det rettet fokus mot personer som flyktet fra Syria inn til Europa. Det er først når en asylsøker får innvilget sin søknad og blir bosatt at personen omfattes av befolkningsstatistikken. Derfor vil mange av de 31 100 som søkte asyl i 2015 først være en del av statistikken i 2016 og senere. I 2017 ble 7850 personer bosatt, noe som er en halvering fra 2016. Syrere utgjorde over halvparten av de som ble bosatt i 2016 og i 2017, men det var også mange fra blant annet Afghanistan og Eritrea som fikk asyl i Norge (Dzamarija, 2018). De siste årene har det kommet langt færre asylsøkere til Norge (UDI, 2020).

En annen viktig innvandringsgrunn de siste tre tiårene har vært arbeid. Det har kommet spesielt mange arbeidsinnvandrere etter utvidelsen av EU i 2004. Borgerne i de nye medlemslandene fikk mulighet til å reise til andre medlemsland for å arbeide, samtidig som Norge hadde stort behov for arbeidskraft. Dette medførte en økt arbeidsinnvandring fra disse landene fra og med 2006 (se figur 2.2). I 2009, året etter finanskrisen, var det en liten nedgang i antallet innvandring, men i årene etter dette var det igjen en rekordhøy tilstrømming av arbeidsinnvandrere, spesielt fra nye EU-land som Polen og Litauen. I toppårene 2011, 2012 og 2013 kom det til sammen 76 000 mennesker til Norge for å arbeide. Nettoinnvandringen fra EU-landene har vært synkende fram til 2016, men stabil deretter. Dette har sammenheng blant annet med at innvandrerne utvandrer etter en stund, at det udekkede behovet for arbeidskraft i det norske arbeidsmarkedet er redusert, og at arbeidsledigheten i blant annet Polen og Litauen har gått ned (Eurostat, 2019).

Fordi vi i mange tilfeller ikke har oppgitt hvilket land som innvandrerne utvandrer til er det ikke mulig å si bestemt om hvor mange som flytter tilbake til sitt hjemland eller om de utvandrer til et annet land. Dette skyldes at en del utvandring ikke blir meldt til Folkeregisteret. Derfor omfatter tallet på utvandring det enkelte året mange som har utvandret tidligere, men utvandringen blir først senere registrert av Folkeregisteret med ukjent tilflyttingsland.

I tillegg til arbeidsinnvandring og innvandring på grunn av flukt, er det kommet enda flere innvandrere som familieinnvandrere. For familieinnvandring skilles det mellom de som kommer for å gjenforenes med familie og de som kommer for å etablere familie med en person som allerede er bosatt i Norge. I hovedsak har disse innvandrerne kommet som familiemedlemmer til arbeidsinnvandrere og flyktninger (Molstad & Steinkellner, 2020). At familieinnvandring i stor grad er et resultat av annen innvandring ser vi på at familieinnvandringen tenderer å øke i årene etter at det har ankommet mange arbeidsinnvandrere og/eller flyktninger (se figur 2.2). Et unntak fra dette er året 2002. Da prioriterte UDI familieinnvandringsaker fordi det over tid hadde samlet seg opp mange slike søknader. Dette gjør at året 2002 hadde mange familieinnvandring.

Det har også kommet noen familieinnvandrere til norskfødte med innvandrerforeldre, men langt flere har kommet til personer i den øvrige befolkningen. Dette

er i hovedsak familieetablering. Det er 4 000 familieetableringer med en person som er norskfødt med innvanderforeldre, mens for den øvrige befolkningen er tallet 57 000. Antallet familieinnvandrere som kom til personer i den øvrige befolkningen steg frem til år 2000. Etter dette har antallet stabilisert seg, men det er fortsatt dobbelt så høyt som det var på begynnelsen av 1990-tallet. Det er hovedsakelig kvinner som kommer for å etablere familie med en mann uten innvanderbakgrunn. Flest er det kommet fra Thailand, Filippinene, Russland, Brasil og USA. Etter år 2000 er det kvinner fra Thailand som har vært den klart største gruppen som er kommet for å etablere familie med en person uten innvanderbakgrunn (Molstad & Steinkellner, 2020).

2.2. Innvandrere i Norge ved inngangen til 2020

Da den forrige rapporten (data fra 1.1. 2012) ble skrevet var det 550 000 innvandrere i Norge. Ved inngangen til 2020 var tallet 790 500. 14,7 prosent av befolkningen i Norge er innvandrere, sammenlignet med 11 prosent ved inngangen til 2012. Siden inngangen til 2012 har antallet innvandrere økt med 44 prosent. Landene med flest innvandrere i Norge ved inngangen til 2020 var Polen, Litauen, Sverige, Syria, Somalia og Tyskland, mens det i 2012 var Polen, Sverige, Tyskland, Litauen, Irak og Somalia som hadde flest innvandrere i Norge. Ved inngangen til 2012 var det 67 000 polakker i Norge, mens tallet for 2020 var 101 000. Fra Somalia var det tallet 21 000 i 2012, mens det var 28 500 ved inngangen til 2020.

Litt over 43 prosent av innvanderne i Norge ved inngangen til 2020 kommer fra et EU/EØS-land. Til sammenligning var andelen innvandrere fra EU/EØS i 2012 på 47 prosent.

Knappe 25 prosent eller i overkant av 195 000 innvandrere i Norge ved inngangen til 2020 kommer fra EU-land i Øst-Europa. For land i Øst-Europa som ikke er med i EU er andelen i overkant av 8 prosent. Innvandrere fra Vest-Europa utenom Norden og Tyrkia utgjør i underkant av 10 prosent av andelen innvandrere i Norge. Innvandrere fra Norden utgjør i underkant av ni prosent.

Hvis vi ser utenfor Europa, utgjør innvandrere fra Afrika 12,5 prosent eller i underkant av 100 000 personer. Av disse kommer to av tre fra Afrikas Horn, Sudan og Sør-Sudan. Asia med Tyrkia utgjorde i overkant av 245 000 personer med en andel på i overkant av 30 prosent. Nord-Amerika med Canada og USA utgjør i overkant av 11 500 personer eller knappe 1,5 prosent av alle innvandrere. Sør- og Mellom-Amerika og Karibia utgjør tre prosent, mens Australia og New Zealand står for 0,3 prosent.

Oslo er den kommunen i landet med høyest antall innvandrere. Her utgjør innvandrere 25,6 prosent av folketallet ved inngangen til 2020, sammenlignet med 22,7 prosent i 2012. Antallet innvandrere i Oslo har økt med 28 prosent siden inngangen til 2012, altså klart mindre enn i landet under ett. Ved inngangen til 2012 var det i overkant av 139 000 innvandrere i Oslo. Ved inngangen til 2020 var det om lag 177 500.

2.3. Bruttoinnvandringen til Norge – hvem innvandrer hvor?

I denne delen av kapitlet skal vi gjøre rede for hvilken kommune innvandrere først bosetter seg i når de kommer til Norge. Vi skal her se på bruttoinnvandringen, det vil si at vi ser på antallet innvandring og ikke trekker fra de som har utvandret eller av andre årsaker ikke lenger er bosatt i Norge. Dette gir et bredere og mer utfyllende bilde av hvor innvanderne velger å bosette seg når de først kommer til Norge.

Vi vil beskrive perioden fra 1990-2019 og benytte registerdata over registrerte innvandringer til Norge, uavhengig av hvor de innvandrere fra eller hvilken innvandringsgrunn de har. Det er litt i underkant av 1 170 000 registrerte innvandringer i perioden. Dette er innvandringer hvor personen som innvander er født i utlandet av utenlandsfødte foreldre og fire utenlandsfødte besteforeldre. Se mer info om definisjoner i kapittel 1.

Flest innvandringer til Oslo

I absolutte tall er Oslo den kommunen i landet som flest personer har innvandret til. Siden 1990 har 266 000 personer innvandret til Oslo. Dette tilsvarer i underkant av 23 prosent av alle innvandringene til Norge i hele perioden. Bergen er nummer to med 68 000, mens Stavanger er nummer tre med i overkant av 54 000. Trondheim er nummer fire, mens Bærum er nummer fem. Dette er også Norges mest folkerike kommuner. Disse fem kommunene står for i overkant av 40 prosent av alle innvandringene i perioden.

I motsatt ende finner vi Utsira kommune med 31 innvandringer og Modalen kommune med 44 innvandringer. Dette er Norges minste og nest minste kommune hvis man ser på folketall. De hundre kommunene med færrest antall innvandringer står for 2,2 prosent av alle innvandringer i perioden og har 2,75 prosent av befolkningen i Norge ved utgangen av 2019.

Ved å bruke gjennomsnitt som utgangspunkt har det vært 3 280 innvandringer til hver kommune i absolutte tall siden 1990. De aller fleste kommunene ligger likevel under gjennomsnittet fordi kommunene med flest antall innvandringer bidrar til å trekke gjennomsnittet kraftig opp. 295 av landets 356 kommuner ligger under landsgjennomsnittet. Til sammenligning er medianen, som er den midterste observasjonen av alle landets 356 kommuner, på 1 048 innvandringer til hver kommune siden 1990.

Innvandringer fra EU/EØS til hele landet

Innvandrere med polsk landbakgrunn er den største gruppen med innvandrere som har kommet til Norge siden 1990. Det er i overkant av 141 000 polakker som har innvandret til Norge siden 1990, og 352 av landets 356 kommuner har hatt innvandring av noen som har polsk landbakgrunn. Dette tilsvarer i overkant av 12 prosent av alle innvandringer siden 1990 og utgjør i gjennomsnitt omtrent 400 innvandringer fra Polen til hver kommune. I all hovedsak er dette innvandringer etter EU-utvidelsen i 2004 hvor Polen, i tillegg til ni andre land ble medlemmer av EU. Over 95 prosent av innvandringene til de med polsk landbakgrunn er fra året 2004 og fremover.

Etter de med polsk landbakgrunn kommer Sverige med 94 000 innvandringer siden 1990. Litauen er på en tredjeplass med 56 000 innvandringer og har i likhet med Polen i stor grad kommet etter EU-utvidelsen i 2004. Totalt har det innvandret i underkant av 588 000 personer fra landene som i dag er EU/EØS-land siden 1990. Dette tilsvarer i overkant av 50 prosent av alle innvandringer til Norge i perioden. Fra 1990-2003 var det i overkant av 130 000 innvandringer fra det som er dagens EU/EØS-land, mens etter EU-utvidelsen i 2004 har det vært i overkant av 457 000 innvandringer fra de samme landene.

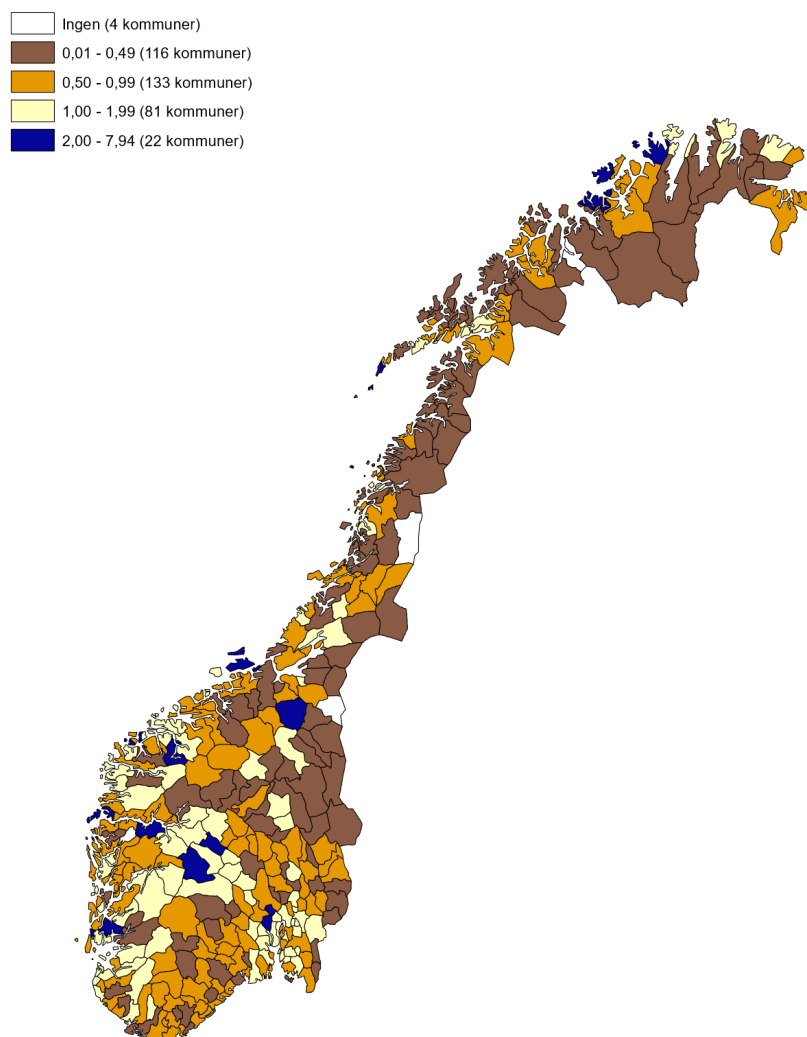
Fra 1990-2003 sto innvandringer fra EU/EØS-land for knappe 40 prosent av alle innvandringene til Norge. Fra perioden 2004 og til utgangen av 2019 var andelen 53 prosent. I perioden 1990-2003 var det litt over 300 000 innvandringer til Norge. Dette tilsvarer 25 prosent av alle innvandringer i perioden fra 1990-2019. De resterende 75 prosent eller 860 000 er innvandringer fra 2004 og fremover.

I likhet med alle innvandringer som er gjort i perioden, er det også store forskjeller hvis man ser på innvandringer fra EU/EØS-land. Gjennomsnittlig har det innvandret 1 650 personer til hver kommune, mens medianen er 421. Det er 294 kommuner som er under gjennomsnittet. Kommunen som har hatt færrest innvandringer fra EU/EØS-land er Utsira med 19 innvandringer, mens Oslo har hatt flest med i underkant av 137 000.

Alta kommune i Troms og Finnmark fylke ligger så vidt over gjennomsnittet med 1 700 innvandringer. Frøya kommune i Trøndelag har i overkant av 2 000 innvandringer. I tillegg ligger flere av kommunene i området rundt Bergen over gjennomsnittet. Bergen har i underkant av 37 000 innvandringer fra EU/EØS-land siden 1990. Flere av kommunene på det sentrale Østlandet ligger også over gjennomsnittet. Det samme gjør de tre mjosbyene Gjøvik, Hamar og Lillehammer.

Det er fire kommuner som ikke har hatt innvandringer fra noen med polsk landbakgrunn siden 1990. Fire kommuner har kun hatt en innvandring, mens 32 kommuner har hatt mellom 1 og 9 innvandringer. Av de 352 kommunene som har hatt innvandringer av noen med polsk landbakgrunn er 288 kommuner under gjennomsnittet på 400 innvandringer. Det er mange med polsk landbakgrunn som har innvandret til kystkommuner, noe som kan skyldes at det har vært behov for arbeidskraft i kystnæringer, blant annet innen fiskeoppdrett og fiskeforedling.

Figur 2.3 Andel innvandret med polsk landbakgrunn 1990-2019 delt på kommunens andel av befolkningen 1.1.2020

Kilde: Befolkningsstatistikk. Statistisk sentralbyrå.
Kartgrunnlag: Kartverket.

Figur 2.4 viser andelen innvandrere med polsk landbakgrunn fordelt på kommuner, delt på denne kommunens andel av befolkningen ved inngangen til 2020. Kommuner med verdi under 1 har færre innvandringer av personer med polsk landbakgrunn enn folketallet skulle tilsi, det vil si at andelen av de med polsk landbakgrunn som har innvandret til kommunen er lavere enn kommunens andel av befolkningen. Kommuner med verdi over 1 har derimot en større andel innvandringer av de med polsk landbakgrunn enn folketallet i kommunen skulle tilsi. Den gjennomsnittlige andelen er 0,85 hvis vi ser på alle landets kommuner, som betyr at andelen polakker som har innvandret er 85 prosent av kommunens befolkning.

Bruttoinnvandring av de med syrisk landbakgrunn

En gruppe som har fått mye oppmerksomhet de siste årene er syrere. Etter at det kom mange flyktninger i 2015-2016, søkte mange av dem asyl i Norge og mange kom som overføringsflyktninger via FN-systemet. I årene 1990-2010, før borgerkrigen i Syria brøt ut, var det i underkant av 1 700 personer som har innvandret med syrisk landbakgrunn, mens det ved utgangen av 2019 var registrert om lag 33 000. Størstedelen av innvandringene har vært fra året 2015 og fremover (Dzamarija, 2018b).

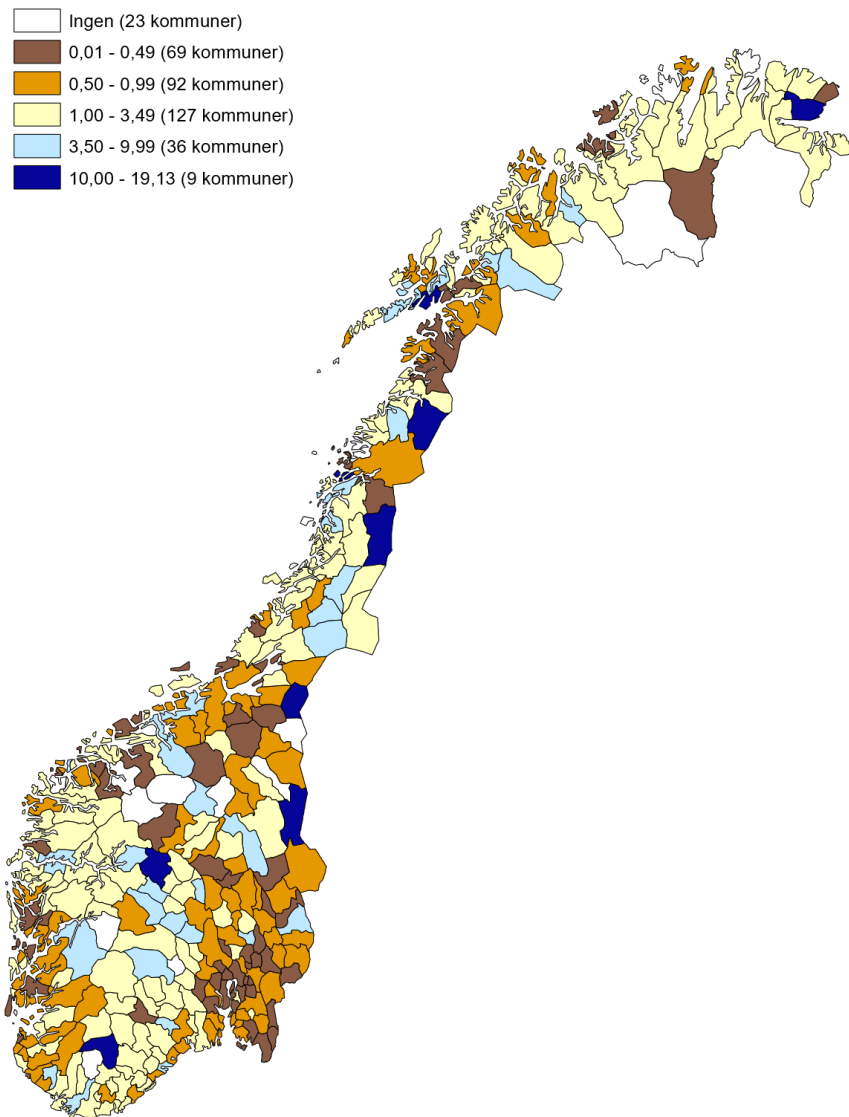
Personer med syrisk landbakgrunn har innvandret til 333 av landets kommuner hvis vi ser på perioden fra 1990 til utgangen av 2019. I perioden 1990-2010, før borgerkrigen i Syria brøt ut, hadde det vært innvandringer av personer med syrisk landbakgrunn til 151 av landets kommuner.

Oslo har hatt flest innvandringer fra Syria med i overkant av 1 600. Kristiansand kommune er nummer to med i underkant av 1 000 innvandringer, mens Bergen er nummer tre med 850. Blant de 333 kommunene som har hatt innvandringer av noen med syrisk landbakgrunn er gjennomsnittet i underkant av 100 innvandringer og medianen er 43 innvandringer.

500 personer med syrisk landbakgrunn har hatt Tromsø som sin første bokommune, mens det i Vadsø er 357 stykker. I flere av øykommunene i Nord-Norge, blant annet Værøy og Røst, er det ingen med syrisk landbakgrunn som har innvandret siden 1990. Nesten alle kommunene på Østlandet har hatt noen med syrisk landbakgrunn som har innvandret. Rollag kommune er den eneste kommunen i Viken fylke hvor det ikke har innvandret noen med syrisk landbakgrunn.

I figur 2.4 vises andelen som har innvandret med syrisk landbakgrunn delt på kommunens andel av befolkningen. Kommuner med verdi under 1 har tatt i mot færre enn det deres folketall ved inngangen til 2020 skulle tilsi. De aller fleste kommunene på det sentrale Østlandet befinner seg i denne kategorien. I Nord-Norge er det mange kommuner med verdi over 1, som betyr at de har tatt imot en større andel av de med syrisk landbakgrunn enn andelen av deres folketall ved inngangen til 2020 skulle tilsi.

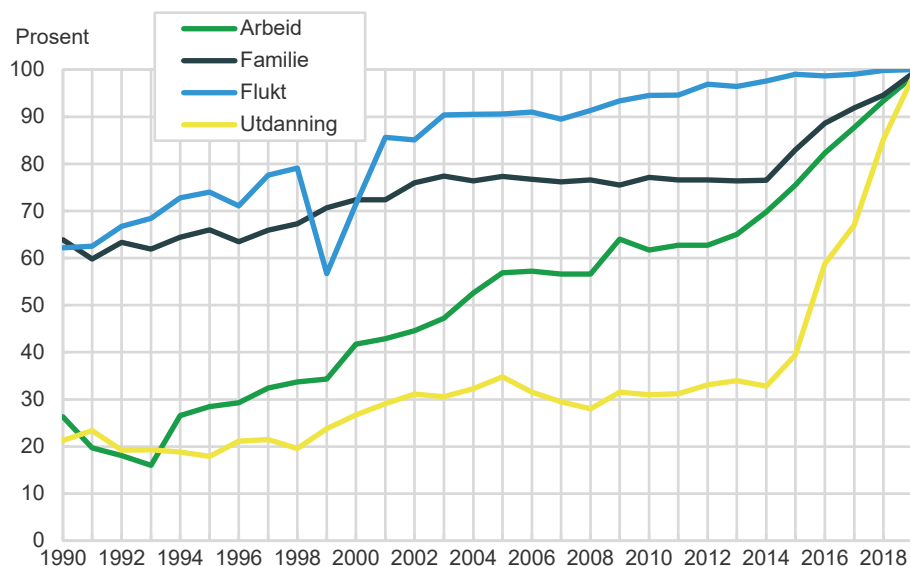
Figur 2.4 Andel innvandret med syrisk landbakgrunn 1990-2019 til kommuner delt på kommunens andel av befolkningen 1.1.2020

Kilde: Befolkningsstatistikk. Statistisk sentralbyrå.
Kartgrunnlag: Kartverket.

2.4. Hvor mange av innvandrerne var fortsatt bosatt i Norge ved utgangen av 2019?

Siden 1990 har 906 500 personer innvandret til Norge hvis vi tar utgangspunkt i registerdata som viser innvandringsgrunn for ikke-nordiske statsborgere. Av disse var 645 000 fortsatt bosatt i Norge ved utgangen av 2019. Det har kommet i overkant av 300 000 for å arbeide. I overkant av 200 000 av disse var bosatt i Norge ved utgangen av 2019. Det betyr at to av tre blant dem som har kommet til Norge for å arbeide mellom 1990-2019 fortsatt er bosatt i Norge. Andelen som er bosatt av de som har kommet til Norge for å arbeide vil, i likhet med andre innvandringsgrunner, være høyere jo kortere tid det er siden innvandringen til Norge.

Figur 2.5 Andel bosatte pr. 1.1.2020, etter innvandringsgrunn og innvandringsår

Kilde: Befolkningsstatistikk. Statistisk sentralbyrå.

Det er kommet 173 500 med innvandringsgrunn flukt i perioden 1990-2019. Dette inkluderer ikke familieinnvandrere til flyktninger. Av disse er 149 000 fortsatt bosatt i Norge. Sammenlignet med andre innvandringsgrunner er det et lavt antall av de som har kommet på bakgrunn av flukt som enten har utvandret eller som er døde. 86 prosent av de som har kommet med innvandringsgrunn flukt siden 1990 var fortsatt bosatt i Norge ved utgangen av 2019.

Det er kommet 325 000 personer som familieinnvandrere siden 1990. To tredjedeler av disse er familiegjennforening og resten er familieetablering, hvor en person innvandrer for å etablere familie med en person bosatt i Norge. 253 000 familieinnvandrere var fortsatt bosatt i Norge ved utgangen av 2019. Av disse har 92 000 kommet for å etablere familie, mens 161 000 har kommet gjennom familiegjennforening.

Ved familiegjennforening kommer ofte familieinnvandrerne en tid etter at referansepersonen er bosatt i Norge. Siden 2004 er det flest som har kommet for å gjenforenes med noen som har kommet til Norge for å arbeide. Det har kommet familieinnvandrere til flyktninger fra Syria de siste årene, mens det for etablerte grupper som flyktninger fra Sri Lanka og Vietnam i dag kommer få familieinnvandrere. Dette er naturlig fordi personen som får innvilget opphold ønsker at familien skal kunne komme til Norge så fort det lar seg gjøre, mens de etablerte gruppene allerede har hentet sine familieinnvandrere til Norge. For eksempel var det en økning av syriske familieinnvandrere i årene etter den økte asyltilstrømmingen fra Syria på slutten av 2015 og i 2016, men dette antallet har minsket de siste årene (Gulbrandsen & Molstad, 2020).

Til sammenligning har familieetablering et mer stabilt mønster. Antallet familieetableringer har holdt seg stabilt mellom tre til fem tusen hvert år siden begynnelsen av 2000-tallet. Etter 1990 har det vært flest familieetableringer med en person i den øvrige befolkningen, mens det fra 2009 har vært flere etableringer mellom en innvandrer og en person bosatt utenfor Norge. For pakistanere er det nå mer vanlig å komme til Norge gjennom familieetablering enn via gjenforening. Se Molstad & Steinkellner (2020) for en mer detaljert beskrivelse av familieinnvandringen til Norge.

Blant de 93 000 som har innvandret for å ta en utdanning i Norge, var 36 000 fortsatt bosatt ved utgangen av 2019. Her vil de som har kommet de siste årene for å studere ha en høy andel bosatte, mens andelen bosatte vil være lavere jo flere år som har gått siden de kom til Norge for å studere. De som kommer på bakgrunn av utdanning får i utgangspunktet en tillatelse som ikke danner grunnlag for permanent opphold. De må derfor få en annen tillatelse hvis de ønsker å oppholde seg i Norge etter at de er ferdige med å studere. De vil likevel i denne rapporten regnes som utdanningsinnvandrere siden dette var den første tillatelsen de som ble gitt for å oppholde seg i Norge.

2.5. Innenlandsk flyttemønster –hvor flytter innvandrere?

Dette delkapittelet vil gi en kort gjennomgang av hvilke kommuner hvor det har vært høy og lav flytting av innvandrere til og fra i perioden 1990-2019. Som i delkapittel 2.3 om bruttoinnvandring har vi her tatt utgangspunkt i alle hendelser (flyttinger) der personen er innvandrer. Vi har ikke trukket fra flyttinger der personen på et senere tidspunkt har utvandret eller av andre årsaker ikke lenger er bosatt i Norge.

I gjennomgangen ser vi flyttetallene i sammenheng med innbyggertallet i kommunene. Vi har brukt innbyggertallet per 1.1.2020 som utgangspunkt. Dette er ikke uten utfordringer. Folketallet i kommunene har endret seg en hel del siden 1990. Flyttingen til kommuner hvis folketall har stagnert eller sunket i løpet av perioden vil framstå som relativt sett større enn flyttingen til kommuner som har hatt vekst i folketallet. Det hadde derfor vært mer ideelt å bruke middelfolkemengden i kommunene for perioden som utgangspunkt. Det har imidlertid vært flere kommunesammenslåinger og -reformer siden 1990, senest 1.1.2020,¹ som gjør utregning av en eventuell middelfolkemengde for kommunene utfordrende.

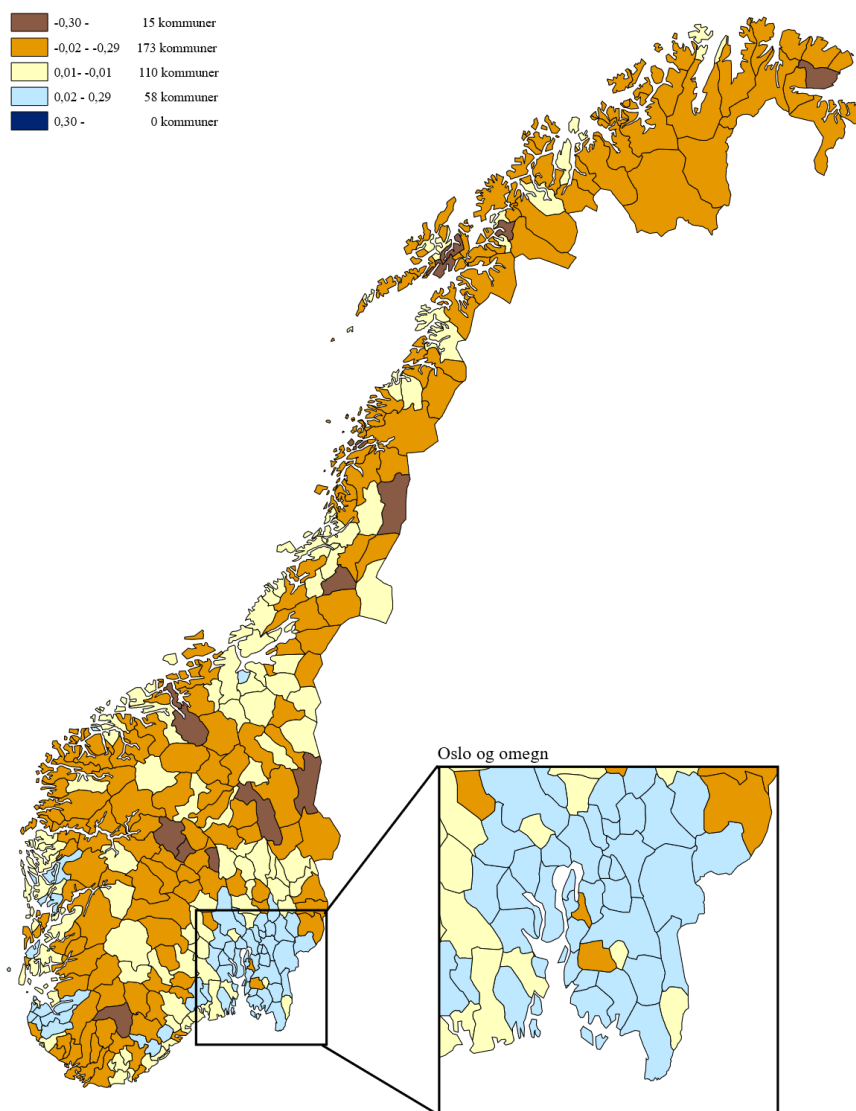
Størst tilflytting til Oslo og kommuner i Viken

Ikke overraskende er det til Oslo det er flest flyttinger til (og fra) og som det er størst nettoflytting til i absolutte tall. Resten av kommunene med størst nettoinnflytting ligger i Viken. Blant disse er kommuner i de tidligere fylkene Akershus (Lillestrøm, Bærum, Ullensaker, Lørenskog, Nordre Follo og Asker) og Østfold (Fredrikstad og Sarpsborg). Dessuten har det også vært høy nettoinnflytting av innvandrere til Drammen i det tidligere Buskerud i perioden.

Også når vi tar i betraktning innbyggertallet i kommunene (figur 2.6) kan vi se en klar tendens til nettoflytting til kommuner i Viken, samt til andre kommuner i umiddelbar nærhet til større byer, slik som Sola og Sandnes. Sett i forhold til innbyggertall er Oslo ikke blant kommunene med aller størst nettoinnflytting av innvandrere.

¹ Som en del av kommunereformen gjennomført 1.1.2020 ble kommunen Snillfjord delt mellom Orkland, Hitra og Heim og kommunen Tysfjord delt mellom Narvik og Hamarøy. Å etablere hvilken nåværende kommune som flyttinger til og fra Snillfjord og Tysfjord har skjedd til/fra har vært vanskelig. Vi har så langt det har latt seg gjøre brukt adresseinformasjon fra husholdningsfiler for å plassere flyttingene. I en del tilfeller har imidlertid ikke denne informasjonen vært tilgjengelig. I de tilfellene har til/fraflyttingskommunen blitt oppgitt som ukjent. Dette innebærer at inn- og utflyttingstallene for Orkland, Hitra, Heim, Narvik og Hamarøy kan være noe lavere enn de skulle vært.

Figur 2.6 Innenlands nettoutflytting for innvandrere. 1990-2019. Kommuner. Andel av befolkning per 1.1.2020

Kilde: Befolkningsstatistikk. Statistisk sentralbyrå.
Kartgrunnlag: Kartverket.

Variasjon blant kommunene med størst nettoutflytting

Kommunene med størst negativ nettoutflytting av innvandrere i absolutte tall er mer spredt ut over landet. Blant dem er kommuner i Nordland, slik som Hadsel, Bodø, Alstahaug og Narvik, kommunene Sunnfjord og Ullensvang i Vestland fylke, Stavanger i Rogaland, Namsos i Trøndelag, Vadsø i Troms og Finnmark fylke og Sunndal i Møre og Romsdal. At det er stor nettoutflytting fra en storby som Stavanger kan virke overraskende. Som nevnt i kapittel 2.4 er Stavanger den tredje største kommunen, etter Oslo og Bergen, med hensyn til hvor mange som har innvandret i perioden 1990-2019. Mange har imidlertid flyttet ut av byen til andre steder i landet i samme periode. 50 prosent av innvandrerne som flytter ut av Stavanger flytter til en av de tre kommunene Sandnes, Sola eller Randaberg, med andre ord kommuner som grenser til Stavanger. Mange flytter også til Oslo.

De andre kommunene med størst nettoutflytting er i hovedsak kommuner med mindre folketall. Vadsø er et eksempel på en slik liten kommune der nettoutflyttingen ut av innvandrere har vært stor i absolutte tall. Dette kan ses i sammenheng med det faktum at Vadsø er kommunen i Norge med den høyeste andelen flyktninger bosatt i kommunen i forhold til folketallet (se kapittel 4.5).

Utflyttingen fra denne kommunen er mer variert enn den fra Stavanger. Nesten to av ti av alle utflyttingene fra Vadsø skjer til Oslo. Andre kommuner innvandrere flytter til fra Vadsø omfatter Sør-Varanger, Fredrikstad, Hammerfest og Bergen, med andre ord en blanding av andre kommuner i Finnmark og større tettsteder i Sør-Norge.

Sett i forhold til innbyggertall (figur 2.6) er det i stor grad små kommuner hvor nettoutflyttingen utgjør en stor andel. De mest markante eksemplene på dette er Engerdal og Vang i Innlandet og Salangen i Troms og Finnmark fylke. I disse kommunene tilsvarer nettoutflyttingen i perioden 1990-2019 60 prosent eller mer av den totale befolkningen ved inngangen av 2020. En mulig forklaring på dette er bosettingspolitikken for flyktninger, der det har vært et mål at bosettingen skal være spredt (se kapittel 3). Det er nærliggende å tenke seg at den høye nettoutflyttingen av innvandrere fra små kommuner til dels skyldes utflytting av flyktninger som er blitt bosatt i disse kommunene som en del av denne bosettingspolitikken.

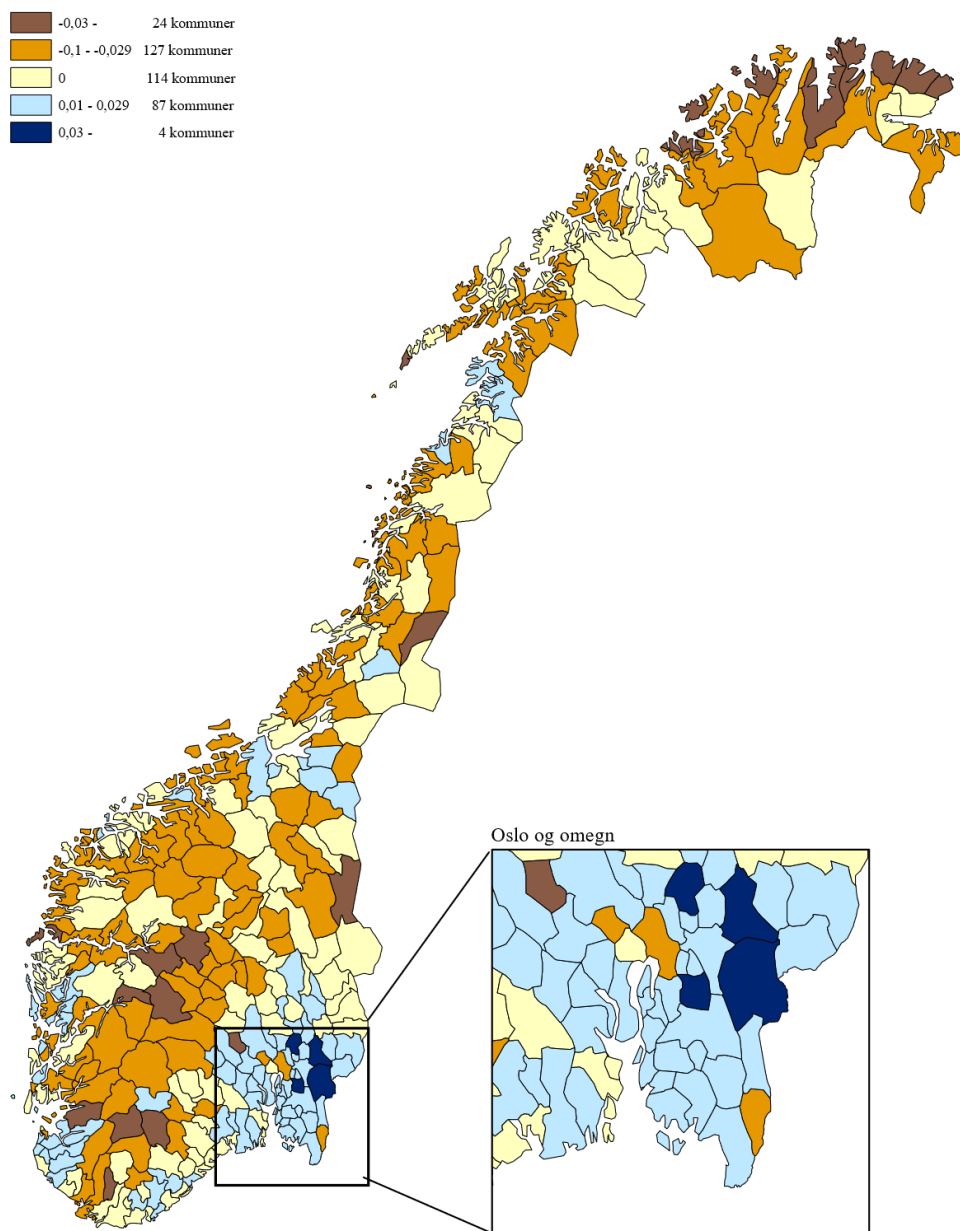
Innvandrere fra EU/EØS flytter bort fra de største byene ...

Dette generelle bildet av flyttemønsteret blant innvandrere skjuler imidlertid forskjeller når det gjelder landbakgrunn. Dersom vi deler opp flyttingene etter om hvorvidt innvandrerne er fra innenfor eller utenfor EU/EØS-området ser vi at to ulike mønster framtrer.

Innvandrerne fra land innenfor EU/EØS-området flytter i stor grad bort fra de største byene. Kommunene med den største nettoutflyttingen av innvandrere i absolutte tall er Oslo, Stavanger, Bergen og Trondheim. Kommunene med størst nettoinnflytting er på sin side tettsteder i nærheten av disse byene. Blant disse kommunene er Sandnes, Lillestrøm, Asker, Ullensaker og Nordre Follo. At det er en tendens til at flyttestrømmen blant innvandrere fra EU/EØS-området har gått fra de største byene til omkringliggende tettsteder, ser vi tydelig dersom vi undersøker hvilke kommuner disse innvandrerne flytter til dersom de først har bodd i Oslo. De fleste av disse flyttingene har nemlig funnet sted til kommuner som ligger i Viken (deriblant Bærum, Lillestrøm, Asker og Nordre Follo). Det samme er tilfellet med flyttinger fra Stavanger, som i stor grad har gått til nabokommuner som Sandnes, Sola, og Randaberg (i tillegg til Oslo).

Figur 2.7 viser nettoutflyttingen blant innvandrere fra EU/EØS-landene i forhold til folketallet i kommunen. Vi ser her at nettoinnflyttingen til kommunene rundt Oslo, Stavanger og Bergen er betraktelig, selv i forhold til folketall. Nettoutflyttingen ut fra de største byene er imidlertid mer beskjeden dersom man ser det som andel av folketallet. I stedet ser vi at en del mindre kommuner har større nettoutflytting i forhold til befolkningen. Kommuner med særlig høy nettoutflytting blant innvandrere med bakgrunn fra EU/EØS-området omfatter Hasvik, Båtsfjord og Loppa i Troms og Finnmark, Træna i Nordland og Hyllestad i Vestland fylke.

Figur 2.7 Nettoflytting per kommune 1990-2019, innvandrere fra EU/EØS. Som andel av befolkning per 1.1.2020

Kilde: Befolkningsstatistikk. Statistisk sentralbyrå.
Kartgrunnlag: Kartverket.

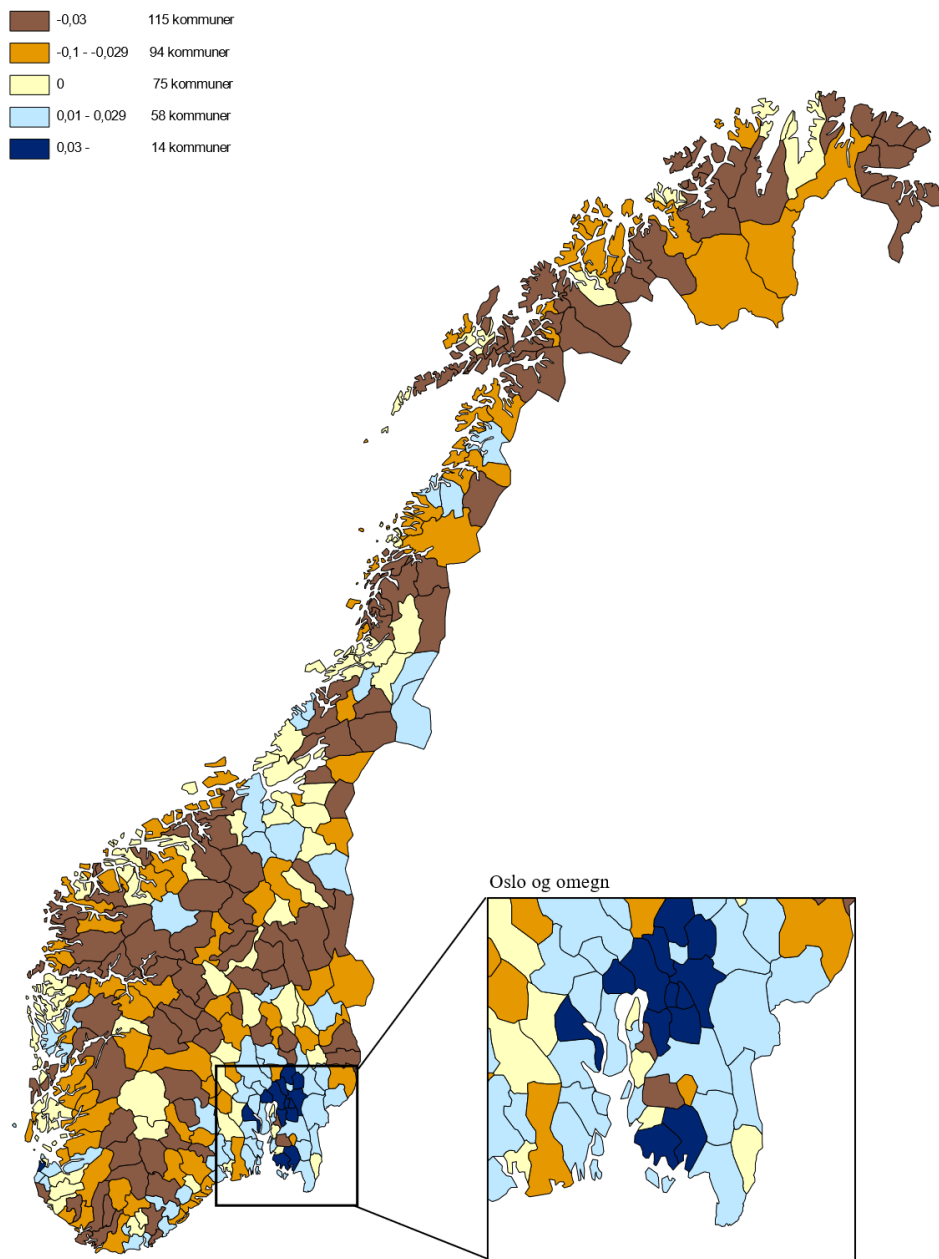
... mens innvandrere fra utenfor EU/EØS flytter til de største byene

Blant innvandrere fra land utenfor EU/EØS er flyttemønsteret annerledes. Kommunene med størst nettoutflytting (Vadsø, Sunndal, Narvik, Alstahaug og Hadsel) i absolutt antall er små eller mellomstore kommuner. Flere av dem er situert i Nord-Norge. Kommunene med størst nettotilflytting er Oslo og kommuner i Viken slik som Lillestrøm, Drammen, Fredrikstad og Bærum. Flyttingene ser med andre ut som å ha gått fra mindre og/eller geografisk perifere kommuner til større og mer sentrale kommuner, særlig Oslo og kommunene i nærheten i Viken. Også bykommunene Stavanger, Bergen og Trondheim har positiv nettoutflytting inn i kommunen dersom vi kun tar i betraktning flyttinger der personen var innvandrer fra et land utenfor EU/EØS.

Ser vi på flyttetallene relativt til folketallet (figur 2.8) ser vi det samme mønsteret, der nettoutflyttingen er særlig stor i små kommuner og der nettoinnflyttingen er

tilsvarende stor i Oslo og kommuner i Viken. Kommunene med størst nettoutflytting blant innvandrere fra land utenfor EU/EØS-området inkluderer de med størst nettoutflytting i forholdet til folketall for innvandrere som helhet, slik som Engerdal, Salangen og Vang. Som nevnt over er det nærliggende tenke seg at den høye nettoutflyttingen fra små kommuner som dette er en følge av flyktninger som flytter bort fra kommunen de har blitt bosatt i da de innvandret til landet.

Figur 2.8 Nettoutflytting per kommune 1990-2019, innvandrere fra utenfor EU/EØS. Som andel av befolkning per 1.1.2020

Kilde: Befolkningsstatistikk. Statistisk sentralbyrå.
Kartgrunnlag: Kartverket.

3. Innvandrernes regionale fordeling etter landbakgrunn

Alice Steinkellner

I dette kapittelet ser vi på hvordan innvandrerne er fordelt mellom kommunene sammenliknet med hele befolkningen. Vi ser først på innvandrerne som en gruppe og deretter på ulike grupper innvandrere basert på deres landbakgrunn. Vi ønsker å vise om det forekommer betydelige variasjoner i bosettingsmønsteret mellom de ulike gruppene og om hvorvidt eventuelle bosettingsmønstre har sammenheng med landbakgrunn. Vi tar for oss noen sentrale enkeltland og ser på hva som kjenner tegner deres bosettingsmønster. Vi ser også på hvilke land som er størst i de enkelte kommunene.

I dette kapittelet ser vi kun på innvandrere, noe som gjør at vi ikke kan sammenlikne tall direkte med funn fra den foregående rapporten fra 2013 siden den gir tall for innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre under ett, se kapittel 1 og Østby m. fl. 2013. Når vi her sammenlikner med 2012, er det basert på egne datakjøringer for innvandrere. Der vi sammenlikner 2012 og 2020 er den nye kommuneinndelingen for 2020 brukt med tall for 2012.

Vi bruker bare unntaksvis to desimaler i fremstillingen for å skille kommuner der dette er nødvendig. Vanligvis vil en eller ingen desimal gi et godt nok presisjonsnivå og derfor brukes dette som hovedregel i fremstillingen.

3.1. Innvandrernes fordeling mellom kommunene

Vi tar utgangspunkt i kartene i figurene 3.1 og 3.2 som viser hvor stor andel innvandrerne utgjør av befolkningen i hver kommune. For å gjøre det mulig å sammenligne 2012 og 2020, har vi brukt de samme prosentintervallene for begge år og kommuneinndelingen for 2020 i figur 3.1 og 3.2.

Det bor innvandrere i alle landets kommuner, men det er store regionale forskjeller når det gjelder hvor stor andel av kommunenes innbyggere de utgjør. Ved inngangen til 2020 hadde den kommunen med lavest andel innvandrere (Rindal) 2,6 prosent, mens den kommunen som hadde den høyeste innvandrerandelen (Gamvik), hadde 28,3 prosent innvandrere. I tillegg til enkelte små kommuner, er det ofte noen få store kommuner med stor andel innvandrere og mange små og ofte lite sentrale kommuner, som har de minste andelene.

Fordeling på fylkesnivå

Innvandrerne bor mer konsentrert enn befolkningen generelt og en større andel bor i Oslo. Ved inngangen til 2020 bodde 22,4 prosent av innvandrerne og 12,9 prosent av hele befolkningen i Oslo. Tidligere var denne konsentrasjonen av innvandrere sterkere, men har avtatt noe de senere årene. I 2012 var 25,4 prosent av innvandrerne og 12,3 prosent av totalbefolkningen bosatt i Oslo. I 1990 og 1998 var andelene for innvandrerne hhv. 31,2 og 32,5 prosent, mens for hele befolkningen var andelene 10,8 og 11,3 prosent. Fylkenes innvandrerandeler varierer mellom 9,3 (Nordland) og 25,6 prosent (Oslo).

49 kommuner over gjennomsnittet

Andelen innvandrere er høyere enn landsgjennomsnittet på 14,7 prosent i 49 av landets 356 kommuner. De små kommunene Gamvik og Båtsfjord på Finnmarks-kysten er de kommunene i landet med størst andel, 28,3 og 26,7 prosent av befolkningen som er innvandrere. Landets største kommune, Oslo, har en innvandrerandel på 25,6 prosent og kommer dermed på tredjeplass på listen.

Andre kommuner i gruppen med høyest andel er bl.a. de Oslo-nære kommunene Lørenskog (22,4 prosent), Ullensaker (21,7 prosent), Drammen (20,8 prosent), Lillestrøm (19,9 prosent) og Bærum (18,5 prosent), men også de tre små kommunene Frøya (24,0 prosent), Hemsedal (22,0 prosent) og Hasvik (21,8 prosent) er i denne gruppen. Kapittel 2.6. viser at det har vært størst nettoflytting av innvandrere til Oslo og kommuner rundt Oslo siden 1990, se kart 2.3.

Sammenliknet med 2012 er andelen innvandrere større i alle landets kommuner i 2020. Det er ikke så rart siden det i 2020 er bosatt 244 000 flere innvandrere i landet enn i 2012. I 2020 har 16 kommuner en innvanderandel på 18,7 prosent eller mer. Disse kommunene er Oslo og en del kommuner i Oslos omland, men vi finner også andre kommuner hvor andelen er så høy. I 2012 var det bare Oslo som lå i dette sjiktet, se figur 3.1 og 3.2.

Da kystkommuner i nord passerte Oslo

I 2012 var Oslo på topp og den gang utgjorde innvandrerne 22,7 prosent av befolkningen i kommunen, med Båtsfjord som nummer to med 16,5 prosent. Gamvik lå et stykke lenger ned på listen, som nummer fjorten og hadde 13,8 prosent innvandrere. I perioden fra 2012 til 2020 har innvanderandelen vokst betydelig i Gamvik og Båtsfjord, i likhet med andre små perifere kystkommuner. Gamvik er den kommunen som har hatt den største veksten i andel innvandrere med hele 14,5 prosentpoeng. Veksten i innvanderandelen var også stor i Båtsfjord, med 10,3 prosentpoeng, og kommunen hadde den tredje største veksten etter Gamvik og Frøya (10,8 prosentpoeng). Selv om antall innvandrere økte mest i Oslo i denne perioden, var veksten i andel på bare 2,9 prosentpoeng, noe som er under landsgjennomsnittet på 3,7 prosentpoeng. Den store veksten i innvanderandeler i disse kystkommunene i Troms og Finnmark skyldes oppdrettsnæringen og fiskeindustrien som har tiltrukket seg innvandrere fra mange ulike nasjonaliteter.

Innvandrerne i Gamvik representerer 38 forskjellige nasjonaliteter, med litauerne som den største gruppen. Islendinger og polakker kommer på de neste plassene og innvandrere fra Estland, Finland og Russland er også godt representert. I 2012 var det 24 nasjonaliteter i kommunen og innvandrere fra Litauen var også den gang den største gruppen med innvandrere fra Finland, Russland og Latvia deretter.

Også i Båtsfjord var litauerne den største gruppen innvandrere både i 2020 og i 2012. I kommunen bodde det 27 forskjellige nasjonaliteter i 2012, noe som hadde økt til hele 41 forskjellige nasjonaliteter i 2020. I denne kommunen var andre relativt store grupper fra Finland og Russland i 2012, men i 2020 gjorde innvandrere fra Polen seg mer gjeldende og hadde da blitt den nest største gruppen i Båtsfjord. Innvandrere fra Finland og Russland var fremdeles godt representert etter Polen.

Fredrikstad og Gol nærmest landsgjennomsnittet

De to vidt forskjellige kommunene Fredrikstad (14,66 prosent) og Gol (14,65 prosent) ligger like under landsgjennomsnittet på 14,7 prosent innvandrere i 2020. Fredrikstad er en kommune med 12 100 innvandrere, mens det på Gol bare er bosatt 700 innvandrere, og innvandrere fra Irak utgjør den største gruppen i Fredrikstad. Polakkene er den nest største gruppen, med somaliere og svensker deretter. På Gol derimot, er polakkene den største gruppen med litauere og syrere på de neste plassene.

Hele 307 kommuner ligger under landsgjennomsnittet. En rangering av kommunene etter andel innvandrere i kommunen, viser at medianen (den midterste verdien) blant kommunene er på 10,27 prosent innvandrere. Dette viser at landsgjennomsnittet er høyt i forhold til andelen innvandrere i de fleste kommunene. At landsgjennomsnittet er såpass mye høyere enn medianen for

kommunene, skyldes at det er flere folkerike kommuner som drar opp landsgjennomsnittet.

Rindal på bunn

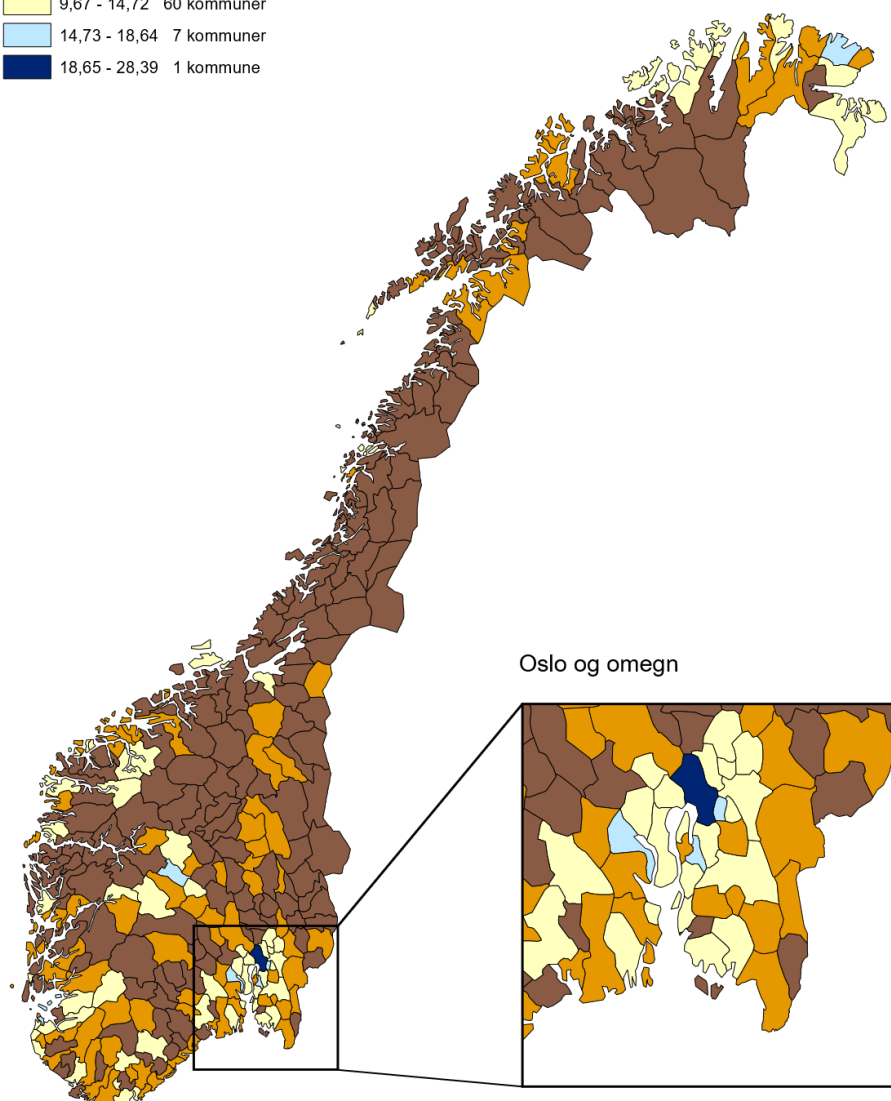
Et av kjennetegnene til de kommunene med lavest innvandrerandel, er at det er distriktskommuner med lave folketall. Rindal er den kommunen med den laveste innvandrerandelen i landet med en andel på 2,6 prosent. Denne kommunen ligger godt under den nest nederste kommunen, Aremark, med en innvandrerandel på 3,9 prosent. Også i 2012 hadde Rindal den laveste innvandrerandelen blant kommunene, med bare 1,1 prosent innvandrere.

I 2012 var landsgjennomsnittet lavere enn i 2020 med 11,0 prosent innvandrere. Dette året hadde til sammenligning 43 kommuner en innvandrerandel som var høyere enn landsgjennomsnittet, og 308 kommuner lå under landsgjennomsnittet. Det var med andre ord omtrent like mange kommuner over og under gjennomsnittet begge år.

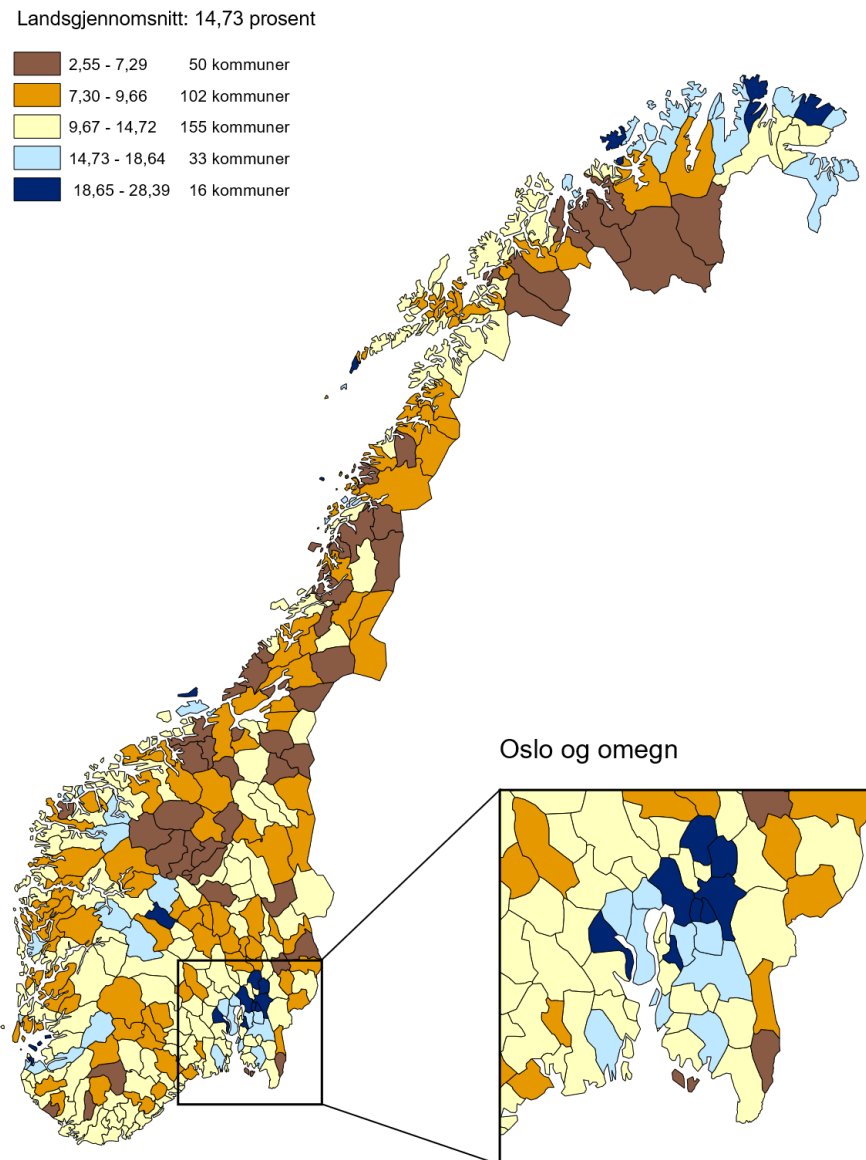
Figur 3.1 Innvandrere som andel av befolkningen i kommunene per 1.1. 2012

Landsgjennomsnitt: 11,0 prosent

1,05 - 7,29	196 kommuner
7,30 - 9,66	87 kommuner
9,67 - 14,72	60 kommuner
14,73 - 18,64	7 kommuner
18,65 - 28,39	1 kommune

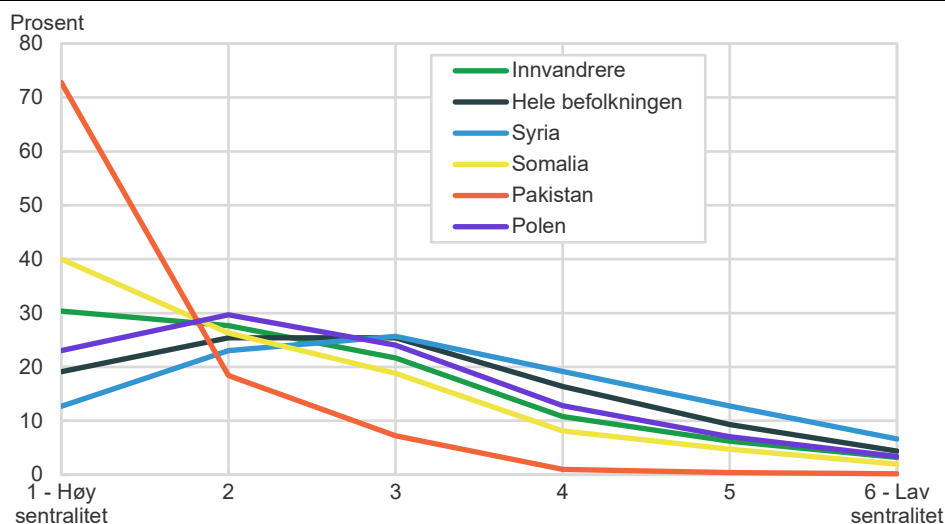
Kilde: Statistisk sentralbyrå. Kartgrunnlag: Kartverket

Figur 3.2 Innvandrere som andel av befolkningen i kommunene per 1.1.2020

Kilde: Statistisk sentralbyrå. Kartgrunnlag: Kartverket

3.2. En av tre innvandrere bor i de mest sentrale kommunene

Et annet aspekt ved innvandernes bosetting, er hvor sentralt de bor sammenlignet med hele befolkningen. Ved å bruke SSBs sentralitetsindeks som beskrevet i Høydahl (2020) og i kapittel 1, ser vi på hvor stor andel av innvandrerne og andel av hele befolkningen under ett, som bor i kommuner inndelt i seks ulike sentralitetsklasser. Nivå 1 er de mest sentrale kommunene slik som f. eks. Oslo, Bærum og Lørenskog, og nivå 6 er de minst sentrale kommunene som Båtsfjord, Gamvik og Berlevåg er eksempler på. For å vise hvordan hele befolkningen og innvandrerne er fordelt i ulike kommuner med hensyn til hvor sentral kommunene er, har vi tatt med figur 3.3. Vi ser at en større andel av innvandrerne bor i de mest sentrale kommunene (nivå 1) og i de nest-mest sentrale kommunene (nivå 2) enn hele befolkningen. Tre av ti innvandrere (30,4 prosent) og to av ti for hele befolkningen (19,1 prosent) bor i de mest sentrale kommunene nivå 1. Byer som Stavanger, Bergen og Trondheim er eksempelvis byer som tilhører de nest-mest sentrale kommunene (nivå 2), og 27,7 prosent av innvandrerne bor i slike kommuner. Til sammenligning bor en av fire av hele befolkningen (25,4 prosent) i slike kommuner.

Figur 3.3 Andelen etter bokommunens sentralitetsklasse for hele befolkningen, innvandrere og fire innvandrergupper, prosent. 1.1.2020

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

3.3. Største land i kommunene

Vi tar utgangspunkt i tabell 3.1 og figur 3.4, når vi skal vise hvilken landgruppe av innvandrere som er størst i den enkelte kommune. I tabell 3.1 er de største innvandrerguppene kategorisert etter landbakgrunn, antall kommuner hvor gruppene er størst og i antall kommuner hvor de er representert. Figur 3.4 gir en oversikt over kommunene etter største innvandrergruppe for de åtte største landgruppene som er størst i fire eller flere kommuner og dekker 329 av kommunene. Det er i tillegg fem landgrupper (Filippinene, Myanmar, Latvia, Finland, og Russland) som er størst i tre kommuner hver. Landgruppene Danmark, Romania og Sudan er størst i to kommuner hver og seks grupper er hver størst i en kommune (Irak, Thailand, Afghanistan, Storbritannia, Serbia og Slovakia). De tre siste gruppene som er størst i en, to eller tre kommuner hver, er i restgruppen som er grå på kartet.

Innvandrerne i Norge kommer fra i alt 220 forskjellige land og selvstyrte regioner med svært ulik størrelse på innvandrerguppene fra de ulike landene. 23 av landene er representert med mer enn 10 000 personer, og 60 land er representert med mellom 1 000 og 10 000. 130 av de landene som er minst representert i Norge har mellom 0 og 1 000 innvandrere, hvorav 72 land er representert med færre enn 100 og ni land er representert ved mindre enn fire personer.

Innvandrere fra Polen er den største gruppen innvandrere med over 101 000 personer. De teller alene over dobbelt så mange som den nest største gruppen, litauerne, med 40 600 innvandrere. Det er da ikke uventet at innvandrere fra Polen er den største gruppen i alle elleve fylkene og utgjør den største gruppen i flere kommuner enn noen annen landgruppe. I figur 3.4 er Polen største landgruppe i 188 kommuner og er lyse gule på kartet. Disse kommunene er veldig forskjellige, både store bykommuner som Oslo, Bergen og Stavanger, men også mange små kommuner i distriktene. Kartet viser også at Polen er største landgruppe i de fleste kommunene i Oslo-regionen, i Viken og Innlandet, i mange byer langs Oslofjorden og på kysten av Vestlandet og nordover til Bodø. De fleste innvandrerne fra Litauen og Polen er arbeidsinnvandrere som innvandret til Norge etter EU/EØS-utvidelsen i 2004, og flyttet dit det var behov for arbeidskraft. Noen familier til disse har også kommet, enten samtidig med arbeidsinnvandrerene eller i ettertid slik at gruppene også består av familieinnvandrere. Litauerne er den største gruppen innvandrere i 50 kommuner spredt rundt omkring i landet, som er grønne på kartet.

I Nord-Norge er det lengre mellom kommunene med polsk dominans enn sør for Nordland. Her gjør andre nasjonaliteter enn Polen seg mer gjeldende, slik som Syria, Litauen, Sverige, Finland og Russland. I Nordland fylke er det sammenlignet med andre fylker tettere med kommuner der syriske innvandrere gjør seg gjeldende som den største innvandrergruppen. De fleste syriske flyktningene i Norge kom til landet i perioden fra høsten 2015 til 2019, og utgjorde i 2020 den største innvandrergruppen i 50 kommuner spredt rundt omkring i hele landet, både i kystkommuner og innlandskommuner. Syriske flyktninger har fått tildelt en kommune av norske myndigheter etter et mål om å spre bosettingen. Prinsippet om spredt bosetting av flyktninger er ikke av nyere dato, men har etter hvert blitt et overordnet politisk mål som skulle hindre utvikling av integreringshemmende fenomener som sosial, etnisk og økonomisk segregering eller dannelse av parallelle samfunn (JD 2016).

Nederland størst i fire kommuner

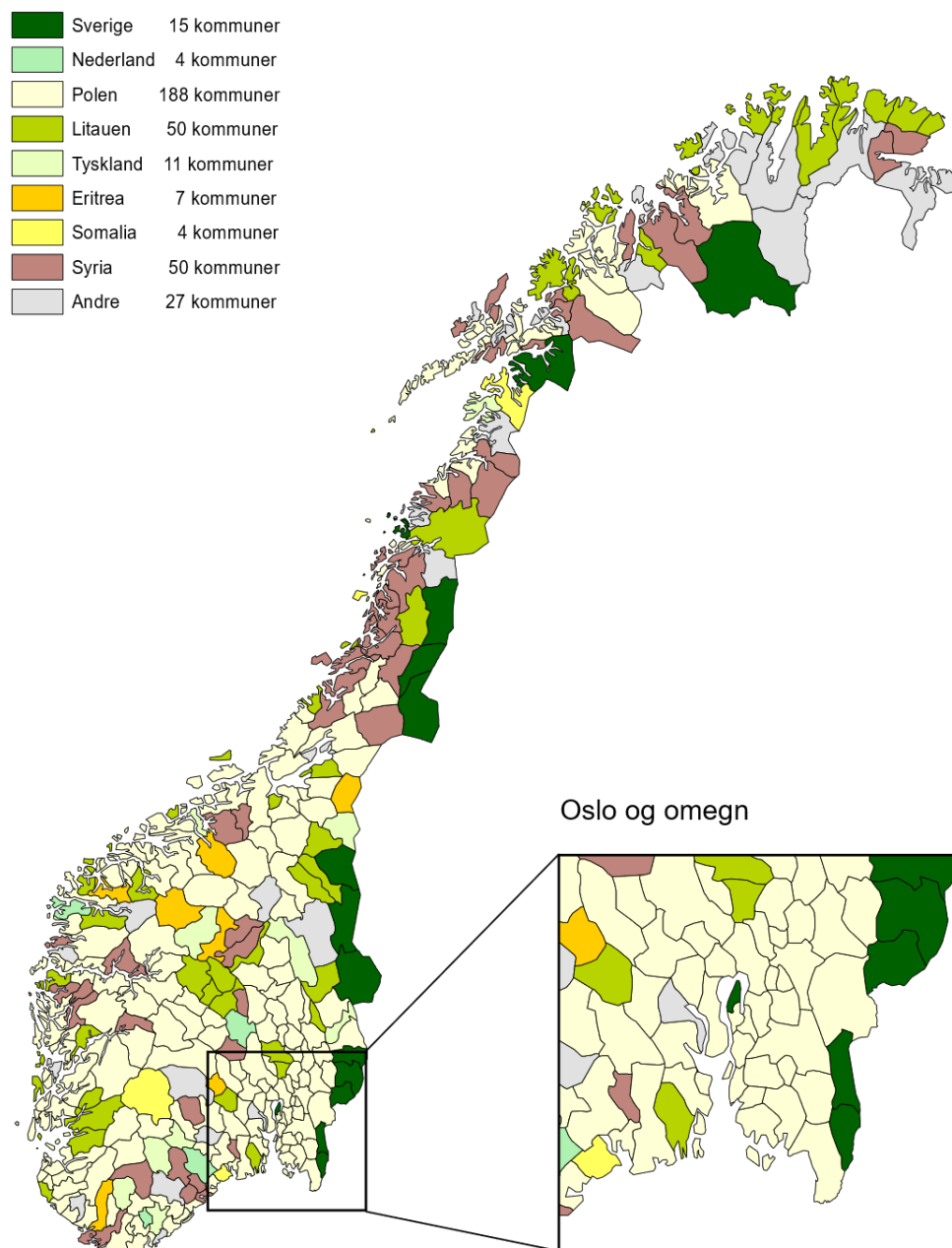
Svenske innvandrere, som totalt teller flere enn syrerne, er størst i bare 15 kommuner. Som figur 3.4 viser, er dette i tillegg til Nesodden, grensekommuner mot Sverige. Annerledes er det med Nederland. Det har ikke vært noen stor innvandring fra Nederland siden 2012, og gruppen er nede på nummer 28 i antall innvandrere. Likevel er gruppen største innvandrergruppe i fire utkantkommuner på sentralitetsnivå 5 og 6 (Drangedal, Iveland, Sør-Aurdal og Bremanger). Andre land som Pakistan, Iran, India, Vietnam, Tyrkia, Kosovo og Sri Lanka er relativt store innvandererland, men er ikke største land i noen kommune i 2020.

Innvandrere fra Somalia er femte største innvandrergruppe i hele landet, men er bare største gruppe i fire kommuner hvor Bamble er en mellomsentral kommune, og de andre er av de minst sentrale kommunene (Vinje, Vega og Hamarøy). Innvandrere fra Eritrea utgjorde i 2020 den niende største innvandrergruppen og var største gruppe i syv kommuner som er farget oransje i figur 3.4. Dette er små kommuner som er spredt i flere fylker, men ingen i Nord-Norge. Eritreerne har økt i antall hvert eneste år, særlig siden 2009, med størst vekst i perioden 2014-2017. Mange vil da ikke ha lang botid i Norge og bor i den kommunen de først ble bosatt i.

Tabell 3.1 De største innvandrergruppene kategorisert etter landbakgrunn, antall kommuner hvor gruppene er størst og i antall kommuner hvor de er representert, 1.1.2020

	Innvandrere	Størst i antall kommuner	Representert i antall kommuner
Polen	101 153	188	349
Litauen	40 632	50	341
Sverige	35 568	15	339
Syria	31 952	50	337
Somalia	28 554	4	259
Tyskland	24 953	11	348
Filippinene	23 280	3	336
Irak	23 260	1	242
Eritrea	23 075	7	301
Pakistan	21 109	0	178
Thailand	21 097	1	338
Danmark	19 016	2	326
Iran	18 487	0	226
Russland	18 220	3	310
Afghanistan	17 293	1	240
Romania	15 189	2	288
Storbritannia	15 075	1	323
Latvia	10 886	3	312
Nederland	8 002	4	327
Serbia	7 383	1	242
Finland	6 666	3	301
Sudan	4 873	2	255
Slovakia	3 748	1	234
Myanmar	3 218	3	128
Sum		356	

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Figur 3.4 Kommunene etter største innvandrergruppe, 1.1.2020

Kilde: Statistisk sentralbyrå. Kartgrunnlag: Kartverket

Sammenligning med 2012

I 2012 var polske innvandrere største innvandrergruppe i nesten halvparten av kommunene (49,2 prosent). Situasjonen endret seg ikke veldig mye til 2020 hvor polske innvandrere var største gruppe i vel halvparten av kommunene (52,8 prosent). Den største endringen i perioden er at syriske innvandrere var største innvandrergruppe i 50 kommuner i 2020, mens i 2012 var de ikke størst i noen kommune. Den gang bodde det i underkant av 1 600 syriske innvandrere i Norge, og gruppen var nummer 51 på listen i antall i Norge. I 2020 var innvandrere fra Syria blitt den fjerde største innvandrergruppen.

I 2020 har den litauiske gruppen blitt større enn den svenske og var størst i 50 kommuner, noe som utgjør 14 prosent av kommunene, men i 2012 var de største gruppe i 43 av 429 kommuner, som utgjorde en av ti kommuner (Østby m. fl. 2013). Innvandrere fra Sverige var største gruppe i 33 av de 429 kommunene i 2012 (7,7 prosent), men er i 2020 størst i bare 15 av 356 kommuner (4,2 prosent). Begge år var dette hovedsakelig grensekommuner mot Sverige.

Tyskland, Somalia og Russland var grupper som var størst i flere kommuner i 2012 enn i 2020. I 2012 var tyske innvandrere største gruppe i hele 40 kommuner (9,3 prosent), men tyske innvandrere var største gruppe i 11 kommuner (3,1 prosent) i 2020. Den viktigste årsaken til at disse gruppene utgjør en mindre andel av innvandrerne i 2020, er stor innvandring fra andre nasjonaliteter, bl.a. fra Syria, som særlig fra 2015 har ført til at det har kommet flere innvandrere ut i kommunene.

3.4. Innvandrere fra Polen

Av de største innvandrergruppene er innvandrere fra Polen, Litauen og Latvia på mange måter grupper som er ganske like. De er primært arbeidsinnvandrere og deres familier som har kommet til landet etter EU-utvidelsen i 2004, men polakkene kom tidligere enn de andre. Disse gruppene er representert i de fleste kommunene. Latvierne er den minste gruppen av de nevnte med knapt 11 000 innvandrere, og er en liten gruppe i forhold til de fra Polen og Litauen. De polske innvandrerne utgjør nå nesten 13 prosent av innvandrerne i Norge, og er med det en dominerende innvandrergruppe og vi velger derfor å se nærmere på denne gruppen.

Nesten en av fire (23 prosent) av de polske innvandrerne bor i de mest sentrale kommunene. De bor mer spredt utover i landet enn mange andre innvandrergupper, men mindre spredt enn hele befolkningen. Polske innvandrere er representert i alle kommuner, bortsett fra syv små utkantkommuner.

12 prosent av innbyggerne på Træna er fra Polen

Polske innvandrere utgjør 1,9 prosent av befolkningen i Norge, men i enkelte kommuner har de langt større betydning for folketallet enn de har nasjonalt. Dette er ikke noe nytt, for i 2013 utgjorde de allerede 10 prosent av folketallet på Træna (Østby m. fl. 2013). Den lille kommunen Træna i Nordland har hatt en nedgang i folketallet i perioden, fra nesten 500 til 423 bosatte, og antall polske innvandrere har økt fra 44 til 52. Dette viser at enkelte nasjonaliteter kan ha stor betydning for enkelte kommuner. Blant kommunene med høyest andel polakker, er også Moskenes i Nordland hvor hver tiende innbygger er fra Polen. Værøy i Nordland og Sande i Møre og Romsdal, er de neste på listen i andel polske innvandrere av befolkningen med hhv. 5,63 og 5,57 prosent av befolkningen. Disse nevnte kommunene er små utkantkommuner, i likhet med de fleste andre kommuner med høyest andel polske innvandrere i forhold til folketallet. Ett par unntak er Lier kommune i Viken og Sandnes i Rogaland. Begge disse kommunene er kommuner med sentralitetsgrad 2, de nest-mest sentrale kommunene. Her utgjør polske innvandrere 4,34 og 3,46 prosent av befolkningen.

I 35 kommuner er andelen polske innvandrere 3,05 prosent eller høyere og er de kommunene som har mørk blå farge på kartet i figur 3.5. Dette er kommuner både ved kysten og i innlandet og både i sør (Lier, Nannestad og Råde) og midt i landet helt til lengst mot nord (Hasvik og Gamvik). 114 kommuner har totalt en andel polske innvandrere av befolkningen som ligger over landsgjennomsnittet på 1,88 prosent. En av kommunene er Oslo hvor polske innvandrere utgjør 2,12 prosent av folketallet, og er i intervallet som har lys blå farge på kartet (1,89-3,04 prosent).

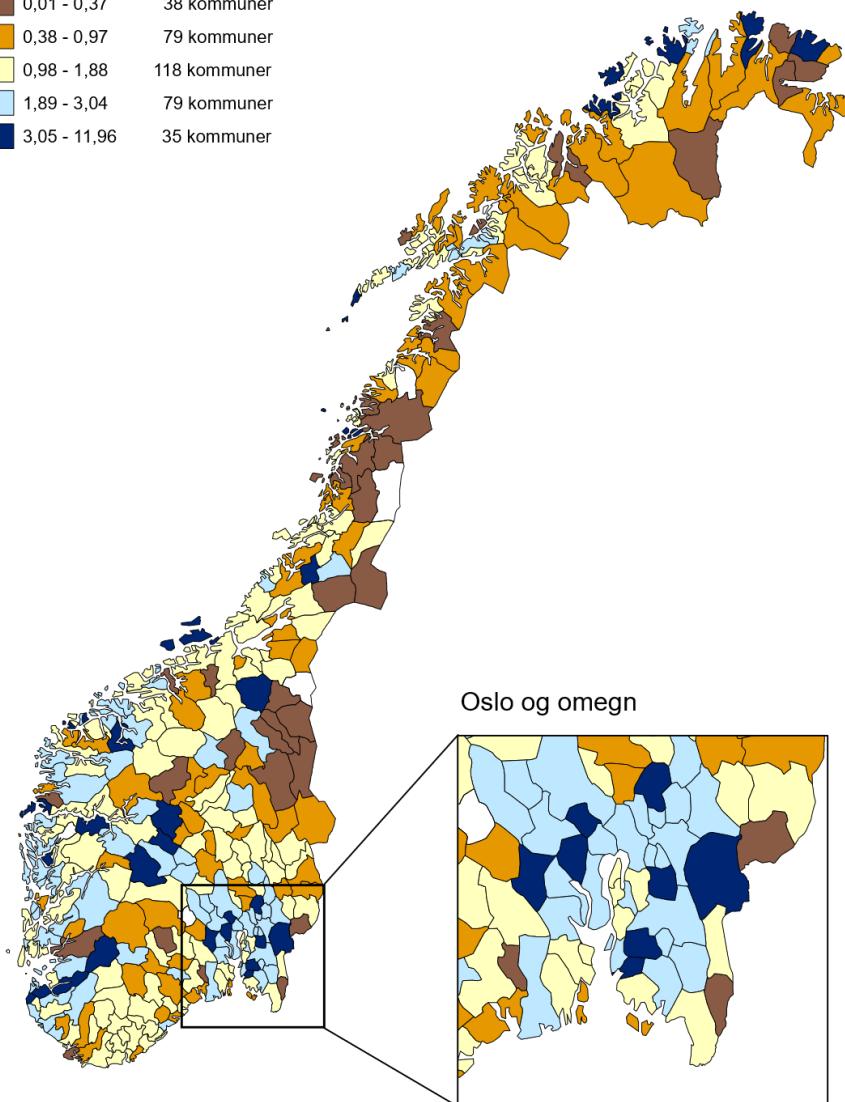
Bærum (3,01 prosent), Ullensaker (2,94 prosent) og Drammen (2,89 prosent) er andre store sentrale kommuner.

I motsatt ende av skalaen har vi de syv utkantkommunene som i 2020 ikke hadde polske innvandrere bosatt i kommunen og som er markert med hvit i figur 3.5. Totalt er det 235 kommuner som ligger under gjennomsnittet på 1,88 prosent og er farget brun, oransje og gul. Se kapittel 7 for mer om innvandrerens betydning for folketallet i kommunene.

Figur 3.5 Innvandrere fra Polen i prosent av folketallet i kommunene, 1.1.2020

Landgjennomsnitt 1,88 prosent

0,00	7 kommuner
0,01 - 0,37	38 kommuner
0,38 - 0,97	79 kommuner
0,98 - 1,88	118 kommuner
1,89 - 3,04	79 kommuner
3,05 - 11,96	35 kommuner

Kilde: Statistisk sentralbyrå. Kartgrunnlag: Kartverket

3.5. Syrerne bor i 337 av landets kommuner

Syrerne er representert i totalt 337 kommuner og utgjør 0,60 prosent av befolkningen i Norge. Gruppen er interessant bl. a. fordi den har hatt en veldig sterk vekst og er blitt den fjerde største innvandrergruppen. Gruppen er også interessant fordi bosettingsmønsteret deres i dag er noe mer desentralisert enn andre store flyktninggrupper som somaliere og eritreere, og vi vil derfor belyse dette litt nærmere her.

I 2012 var det bare bosatt 1 600 syriske innvandrere i Norge, men i perioden 2014-2020 kom mange asylsøkere fra Syria. I toppåret 2017 ble det registrert over 11 000 flere bosatte enn året før, og ved inngangen til 2020 hadde antallet vokst til 32 000, for nærmere beskrivelse se (Dzamarija red. 2018).

Figur 3.6 illustrerer hvor stor andel innvandrerne fra Syria utgjør i hver kommune, og vi ser at de er relativt godt spredt rundt om i landet. I antall finner vi flest syriske innvandrere bosatt i Oslo, 2 700 personer, noe som utgjør 8,6 prosent av de syriske innvandrerne i Norge og 0,4 prosent av folketallet i kommunen. Til sammenlikning utgjorde folketallet i Oslo 13 prosent av hele Norges befolkning. Bergen og Trondheim er de to andre kommunene hvor det bor mer enn 1 000 syriske innvandrere, og også i disse kommunene er andelen syriske innvandrere beskeden med hhv. 0,5 og 0,6 prosent av folketallet.

Syriske innvandrere bor mest spredt

Som vi har nevnt, er det et overordnet politisk mål å spre bosettingen av flyktninger. Resultatet er at av de største innvandrergruppene er innvandrere fra Syria den gruppen som bor mest spredt rundt om i landet og med en størst andel bosatte i de minst sentrale kommunene på sentralitetsnivå 5 og 6 (19 prosent). Til sammenlikning bor 14 prosent av hele befolkningen og 10 prosent av alle innvandrere i disse minst sentrale kommunene. Figur 3.3. viser også at innvandrere fra Syria har en mindre andel som bor i sentrale kommuner enn de andre gruppene. Tallene viser at 36 prosent av syrerne bor i de mest sentrale kommunene på nivå 1 og 2, noe 45 prosent av hele befolkningen gjør.

Mange flyktninger som har lang botid i Norge kan ha flyttet til den kommunen de nå bor i. Andre kan ha kortere botid og bor i den kommunen hvor de først ble bosatt. Syrerne er en gruppe med kort botid og kan i større grad enn andre flyktninger bo i den kommunen de først ble bosatt i. Innvandrere fra Somalia f. eks., bor noe mer sentralt enn innvandrere fra Syria, og 66 prosent av somaliske innvandrere bor i de mest sentrale kommunene på sentralitetsnivå 1 og 2. I figur 3.6 ser vi at syriske innvandrere skiller seg ut fra de andre gruppene med den spredte bosettingen. I hele 207 kommuner er andelen syriske innvandrere over landsgjennomsnittet på 0,595 prosent av befolkningen, og i hele 143 kommuner er andelen i intervallet 0,596-1,19 prosent av innbyggerne, de lyse blå kommunene på kartet.

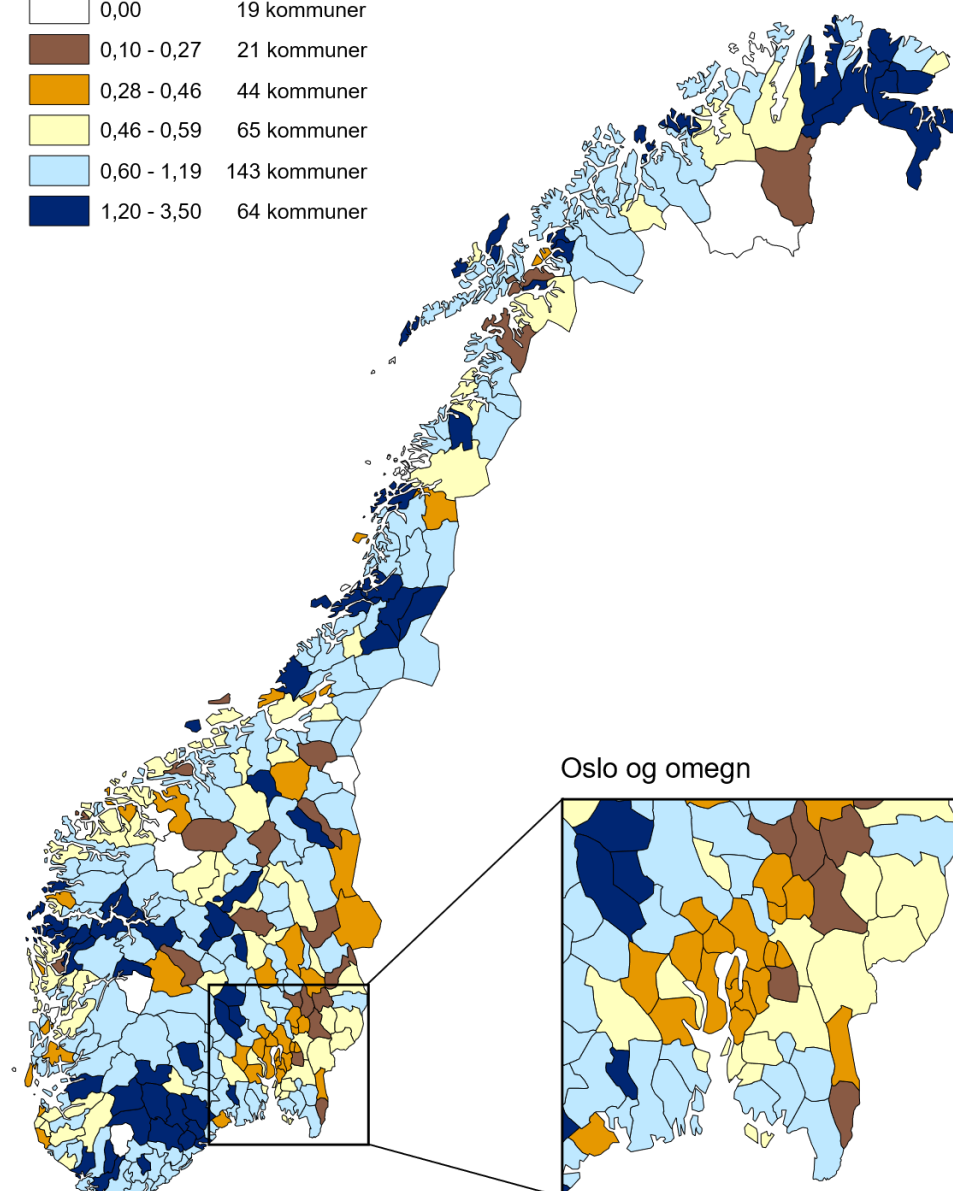
Størst andel syrer i Fedje

Kommunen med størst andel syriske innvandrere i forhold til folketallet, er den lille Vestlandskommunen Fedje med 3,5 prosent. Siden kommunen ikke har noe stort folketall, utgjør dette bare 19 personer. I 14 kommuner utgjør syriske innvandrere 2,0 prosent eller mer av befolkningen. Dette er også distriktskommuner med lave folketall som f. eks. Flå, Namsskogan og Røyrvik m. fl. I over halvparten av kommunene er andelen innvandrere fra Syria mellom 0,6 og 1,4 prosent av befolkningen.

Figur 3.6 Innvandrere fra Syria i prosent av folketallet i kommunene, 1.1.2020

Landsgjennomsnitt: 0,60 prosent

0,00	19 kommuner
0,10 - 0,27	21 kommuner
0,28 - 0,46	44 kommuner
0,46 - 0,59	65 kommuner
0,60 - 1,19	143 kommuner
1,20 - 3,50	64 kommuner

Kilde: Statistisk sentralbyrå. Kartgrunnlag: Kartverket

3.6. En av tre somaliere bor i Oslo

Mange innvandrere med somalisk bakgrunn er bosatt i Oslo. Av de 28 600 innvandrerne fra Somalia, bor 35 prosent i Oslo, noe som er høyt sammenlignet med syriske innvandrere, men lavere enn for pakistanske innvandrere hvor 59 prosent bor i Oslo.

40 prosent er bosatt i de mest sentrale kommunene og sammenliknet med syriske innvandrere (12,7 prosent) er det mye, men sammenliknet med pakistanske innvandrere er det lite, for blant dem er hele 72,8 prosent bosatt i de mest sentrale kommunene. Til sammenlikning gjelder dette for 30,4 prosent av alle innvandrere og 19,1 prosent for hele befolkningen, se figur 3.3 Bosettingsmønsteret blant somaliske innvandrere kan derfor sies å være noe mellom det syriske og det pakistanske bosettingsmønsteret. Bare 6,7 prosent bor i de nest-minst sentrale og

minst sentrale kommunene, noe som gjelder 0,6 prosent av pakistanske innvandrere i Norge.

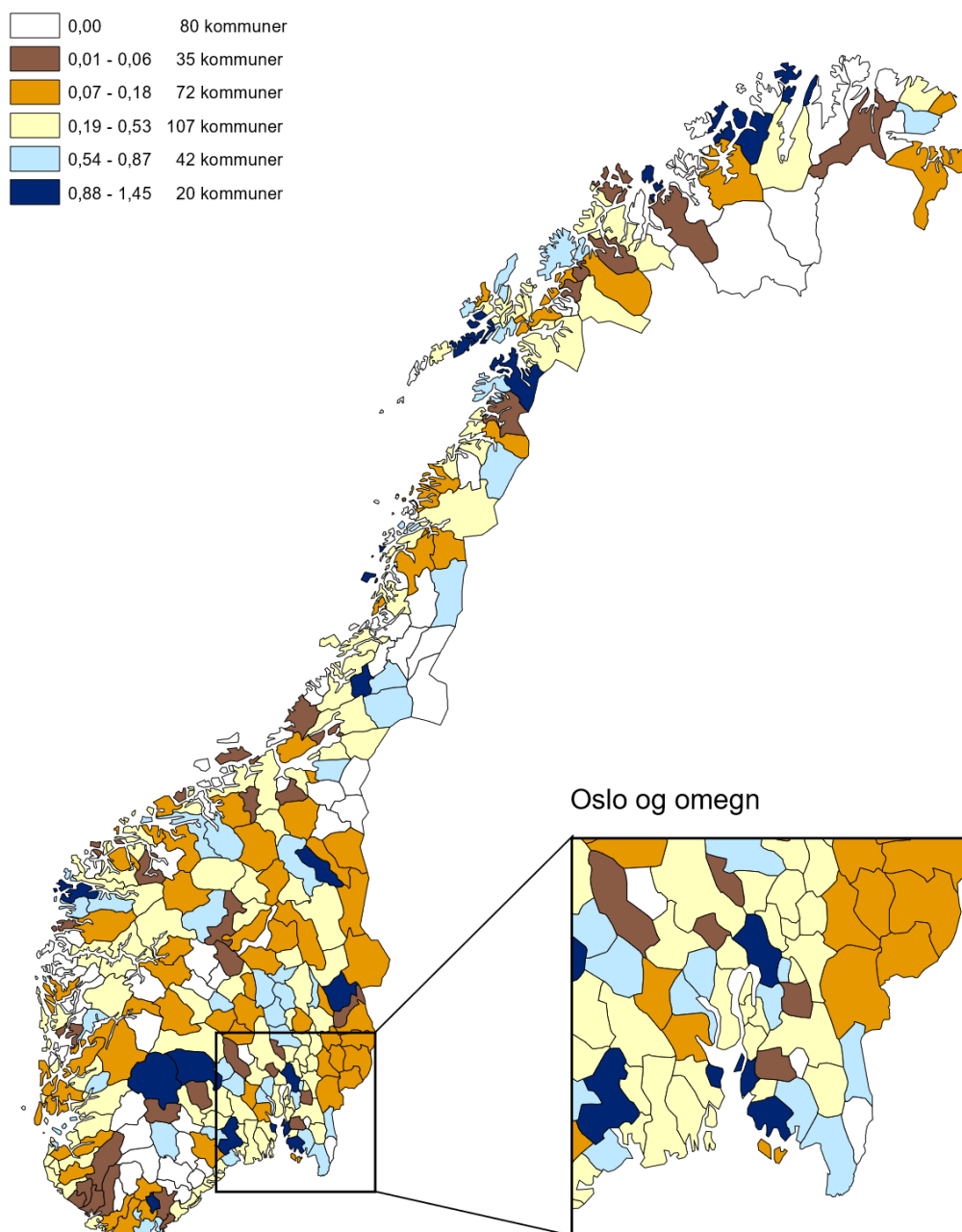
I antall er de ikke langt fra antall syriske innvandrere, knapt 3 400 færre i hele landet, men dette er en gruppe som har vært i Norge i lengre tid enn majoriteten av syrerne. I de siste årene har nettoinnvandringen vært omtrent null, og litt negativ nettoinnvandring de siste par årene med omkring hundre personer. I noen år flyttet like mange somaliske innvandrere inn og ut av Norge, men i 2018 og var det altså flere som flyttet ut enn inn.

På landsbasis utgjør andelen somaliere bare 0,5 prosent av befolkningen. Bare i 15 kommuner utgjør de en andel på 1,0 prosent eller mer. Kommunene Oslo, Hamarøy og Hammerfest har den største andelen, og her utgjør somaliske innvandrere 1,4 prosent av folketallet. Oslo er betraktelig større enn andre kommuner, derfor bor det følgelig mange flere innvandrere fra Somalia her enn i andre kommuner, om lag 10 000. Til sammenligning er Hamarøy en liten kommune i Nordland med om lag 2 800 innbyggere hvor 38 er innvandrere fra Somalia.

Byer som Fredrikstad og Sarpsborg som tilhører de nest-mest sentrale kommunene ligger også høyt på listen. Her utgjør somaliene 1,2 prosent av befolkningen i Fredrikstad og 0,8 prosent i Sarpsborg. Dette harmonerer med funnet i rapporten om sekundærflyttinger i perioden 2007-2016 om at en stor andel av flyktninger som flytter til Fredrikstad og Sarpsborg, har bakgrunn fra bl.a. Somalia eller Irak (Strøm m. fl. 2020).

Figur 3.7 Innvandrere fra Somalia i prosent av folketallet i kommunene, 1.1.2020

Landsgjennomsnitt: 0,53 prosent

Kilde: Statistisk sentralbyrå. Kartgrunnlag: Kartverket

3.7. Tre av fem pakistanere bor i Oslo

Pakistanske innvandrere utgjør på landsbasis 0,4 prosent av befolkningen og de fleste er bosatt i Oslo og i noen Oslonære kommuner slik som Lillestrøm, Lørenskog, Drammen og Bærum for å nevne noen av de største kommunene. Vi finner pakistanske innvandrere bosatt i kun halvparten av norske kommuner, og 59 prosent av dem bor i Oslo. Pakistanerne skiller seg ut ved å bo mer konsentrert enn de andre gruppene. Den konsentrerte bosettingen gjør at de i Oslo er nest største innvandrergroupe etter Polen til tross for at de bare er den tiende største innvandrergroupe i hele landet. Nesten tre av fire (73 prosent) bor i de seks mest sentrale kommunene (sentralitet 1) og så mye som ni av ti (91 prosent) bor i kommuner med høy sentralitet (sentralitet 1 og 2).

Det er bare 15 kommuner som har en høyere andel pakistanske innvandrere enn landsgjennomsnittet på 0,4 prosent, og disse befinner seg i nærheten av Oslo, se figur 3.8. Den konsentrerte bosettingen er ikke av nyere dato. Tidlig på 1970-tallet var pakistanske innvandrere konsentrert om Oslo-regionen da det var arbeidskraft-behovet i hovedstaden som skulle dekkes (Østby, 2017). Pga. liten innvandring fra Pakistan de siste årene, og desto større innvandring fra andre land som f. eks. Syria, er ikke denne gruppen den største innvandrerguppen i noen kommune i 2020.

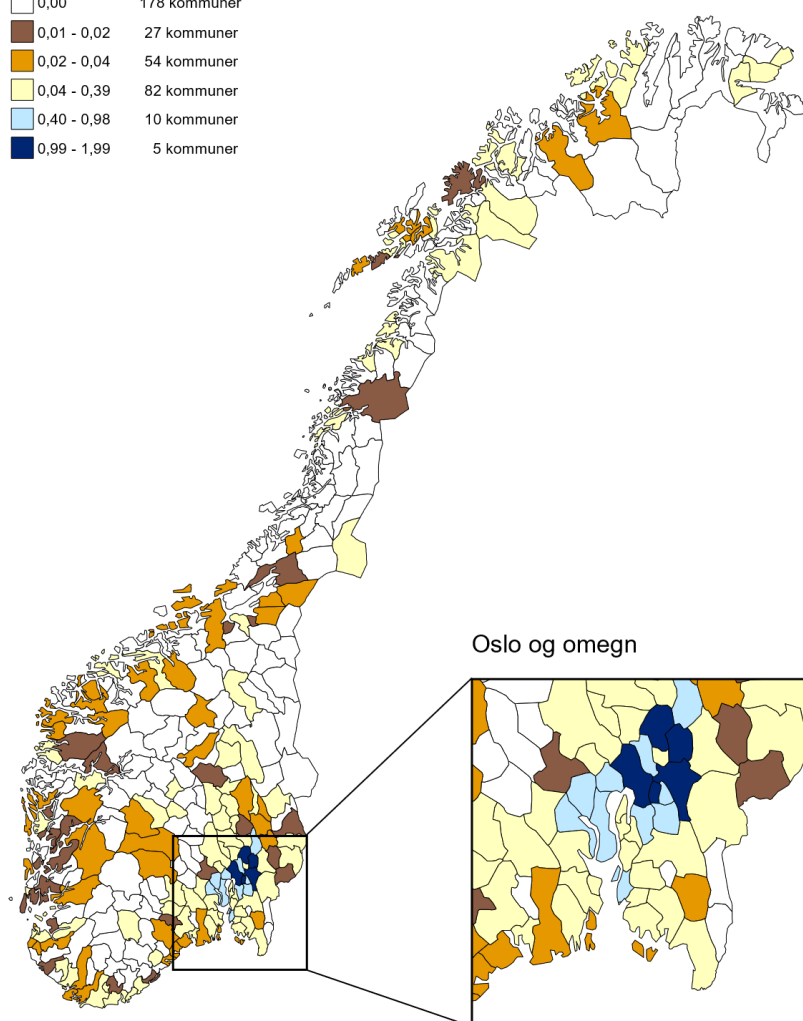
De som bor i Oslonære kommuner som f. eks. Lillestrøm, Lørenskog og liknende kommuner, er nok i stor grad sekundærflyttere fra Oslo. Det ser man blant annet på høy yrkesdeltaking, inntekt mm. blant pakistanere i disse kommunene (Østby, 2017). I 2012 var det i de daværende kommunene Oslo, Lørenskog og Ullensaker at de pakistanske innvandrerne hadde den høyeste andelen bosatte, med Oslo på topp (Høydahl, 2013). Pakistanske innvandrere utgjorde nesten 2,0 prosent av befolkningen i Oslo i 2012. I 2020 har pakistanske innvandrere høyest andel i Lørenskog med 2,0 prosent og nest høyest andel i Oslo med 1,8 prosent, se figur 3.8.

I 2020 bor det faktisk ingen pakistanske innvandrere i 178 kommuner og i hele 267 kommuner utgjør pakistanske innvandrere 0,0 prosent av befolkningen ved at det bor veldig få her. Bare 0,6 prosent av innvandrerne fra Pakistan bor i de minst- og i de nest-minst sentrale kommunene, noe som ytterligere viser hvor lite spredt de bor.

Figur 3.8 Innvandrere fra Pakistan i prosent av folketallet i kommunene, 1.1.2020

Landsgjennomsnitt: 0,39 prosent

0,00	178 kommuner
0,01 - 0,02	27 kommuner
0,02 - 0,04	54 kommuner
0,04 - 0,39	82 kommuner
0,40 - 0,98	10 kommuner
0,99 - 1,99	5 kommuner

Kilde: Statistisk sentralbyrå. Kartgrunnlag: Kartverket

3.8. Oppsummering

Andelen innvandrere varierer fra kommune til kommune og fra år til år. I 2012 var Oslo på topp og andelen innvandrere i befolkningen var 22,6 prosent. I perioden fra 2012 til 2020 hadde Oslo sterkest vekst i antall innvandrere, men andelen innvandrere økte bare med 2,9 prosentpoeng. Andelen innvandrere økte betydelig mer i mange andre kommuner, spesielt i mange små utkantkommuner. Gamvik og Båtsfjord passerte Oslo i andel innvandrere, og har nå 28,3 og 26,7 prosent innvandrere, mens andelen for Oslo er 25,6 prosent.

Også enkelte nasjonaliteter kan gjøre seg sterkt gjeldende og ha stor betydning for kommuner. Polske innvandrere utgjør 1,9 prosent av befolkningen i Norge, men i enkelte kommuner har de langt større betydning for folketallet enn de har nasjonalt. 12 prosent av innbyggerne på Træna er fra Polen og i Moskenes er 10 prosent av innbyggerne polske innvandrere.

For innvandrerne som gruppe, bor en større andel i de mest sentrale kommunene sammenlignet med hele befolkningen. 58 prosent av innvandrerne og 45 prosent av hele befolkningen bor i de mest sentrale kommunene (sentralitet 1 og 2). Deler vi innvandrerne opp i grupper basert på landbakgrunn, ser vi at det er stor forskjell i hvor sentralt de ulike gruppene bor. Botid og innvandringsgrunn kan være mulige årsaker til noen av de forskjellene vi ser. Av de gruppene vi har studert, bor innvandrere fra Syria minst sentralt og innvandrere fra Pakistan mest sentralt. 36 prosent av syrerne bor i de mest sentrale kommunene (sentralitet 1 og 2), mens tilsvarende for pakistanerne er 91 prosent. Pakistanske innvandrere er en av gruppene med lengst botid i Norge, mens syrerne utgjør det motsatte. Innvandrere fra Somalia og Polen ligger mellom disse to gruppene hvor 66 og 53 prosent bor i de mest sentrale kommunene (sentralitet 1 og 2).

Polske innvandrere var største innvandrergruppe i nesten halvparten av kommunene i 2012 (49 prosent av kommunene) og vel halvparten i 2020 (53 prosent av kommunene). Den største endringen i perioden er at syriske innvandrere har gått fra å ikke være største gruppe i noen kommuner i 2012, til å være største innvandrergruppe i 50 kommuner i 2020. I 2012 var innvandrere fra Syria i antall nummer 51 på listen, og i 2020 var de den fjerde største innvandrergruppen.

4. Innvandrernes regionale fordeling etter innvandringsgrunn

Ann Susanne Kulasingam

I det forrige kapittelet ble innvandrernes regionale sammensetning og fordeling beskrevet med utgangspunkt i innvandrernes landbakgrunn. Dette kapittelet fokuserer på å beskrive regional sammensetning og fordeling etter innvandringsgrunn. Innvandringsgrunn, dvs. det første positive oppholdsvedtaket som kan knyttes til en persons innvandring, er vesentlig for å forstå migrasjonsstrømmer til og fra Norge, den demografiske sammensetningen av innvandrere, og innvandrernes vilkår og muligheter for inkludering lokalt (Dzamarija, 2013). Med opplysninger om innvandringsgrunn skal vi i det følgende beskrive den regionale sammensetningen og fordelingen til innvandrerbefolkningen med utgangspunkt i de fire viktigste innvandringsgrunnene: *arbeid, familie, flukt og utdanning*. Vi retter mest fokus på de tre førstnevnte innvandringsgrunnene. Formålet med kapittelet er å undersøke om innvandrernes oppholdsgrunnlag påvirker innvandrernes bosettingsatferd, og dermed om ulike typer innvandring påvirker kommunenes befolkningsutvikling ulikt.

Vårt fokus er innvandrere med ikke-nordisk statsborgerskap som har innvandret til Norge i perioden 1990-2019 og som fremdeles var bosatt i landet ved inngangen til 2020. Vi kaster også et blikk tilbake til 2012 ved tidspunktet for foregående rapport (Østby et al., 2013). Hovedgrunnen til at vi ikke går lengre tilbake i tid er at det for årene før 1990 ikke finnes tilfredsstillende registeropplysninger i utlendingsforvaltningen som kan brukes til vårt formål. Nordiske statsborgere kan flytte fritt mellom de nordiske landene og vi vil derfor ikke finne disse registrert med noe oppholdsgrunnlag i utlendingsdatabasen til UDI. For en ytterligere beskrivelse av datagrunnlaget, se kapittel 1.1. I dette kapittelet blir gruppenes fordeling i all hovedsak beskrevet som *andel* av befolkningen, mens *antall* innvandrere blir viet mindre oppmerksomhet.

4.1. Arbeidsinnvandrere har økt mest

Som redegjort for i kapittel 2, har innvandrere etter innvandringsgrunn sitt bidrag til den samlede ikke-nordiske innvandringen endret seg betydelig med årene. Når vi videre i dette kapittelet skal beskrive innvandrernes regionale sammensetning og fordeling, er det derfor viktig å ha et overblikk over sammenhengen mellom de ulike innvandringsgrunnene. Tabell 4.1 viser innvandrere etter innvandringsgrunn for ikke-nordiske statsborgere som har flyttet til Norge fra 1990 og som fremdeles var bosatt i landet per 1.1.2012 og 1.1.2020. Ved inngangen til 2020 talte denne gruppen 645 000 personer, eller 12 prosent av folketallet. Dette er en økning på 4,1 prosentpoeng siden 2012. I 2012 utgjorde gruppen nesten 400 000 personer, eller 7,9 prosent av folketallet.

Samtlige innvandrere etter innvandringsgrunn har økt betydelig sammenliknet med den totale folketilveksten på 7,7 prosent i perioden 2012-2020. Familieinnvandring er og har vært den største formen for varig innvandring til Norge for hele perioden sett under ett, men arbeidsinnvandring er den innvandringsgrunnen som har hatt størst prosentvis økning siden 2012.

Arbeidsinnvandringen til Norge har økt betraktelig etter EU-utvidelsen i 2004. Blant dem som har arbeidsinnvandret til Norge siden 2012, kommer over halvparten fra Polen, Litauen og Romania. Fra land utenfor EU finner vi flest fra India, selv om arbeidsinnvandrere fra India kun utgjør 3,2 prosent av dem som har

arbeidsinnvandret siden 2012. Som andel av den ikke-nordiske innvandrerbefolkningen utgjør arbeidsinnvandrere 31,5 prosent, en oppgang på 1,9 prosentpoeng fra 2012.

Familieinnvandring er den største innvandringsgrunnen og utgjør 39,3 prosent av den ikke-nordiske innvandrerbefolkningen. Dette er en nedgang på 0,9 prosentpoeng fra 2012. For denne gruppen er det særlig familieinnvandring til arbeidsinnvandrere fra nye EU-land og flyktninger som dominerer. Blant dem som har familieinnvandret siden 2012 er Polen den største gruppen (10,8 prosent), etterfulgt av Thailand, Syria og Filippinene med mellom 5,2 og 6,6 prosent.

Personer med flukt som innvandringsgrunn er den tredje største gruppen av innvandrere. Fra 2012 til 2020 økte gruppen fra om lag 92 000 til 150 000 personer. Nesten 40 prosent av dem som har kommet siden 2012 er flyktninger fra Syria, men mange har også kommet fra Eritrea (17 prosent), Afghanistan (8 prosent) og Somalia (7 prosent). Sett under ett utgjør personer med flukt som innvandringsgrunn 23,1 prosent av den ikke-nordiske innvandrerbefolkningen; en andel som har holdt seg nokså stabil siden 2012 til tross for at rekordmange fikk innvilget beskyttelse i 2016 (16 500 personer).

I underkant av 6 prosent av den ikke-nordiske innvandrerbefolkningen har utdanning som første oppholdsgrunnlag. Gruppen har økt med nesten 13 000 personer siden 2012, en vekst på 55 prosent. At veksten er noe lavere enn for utdanning enn for andre innvandringsgrunner i perioden skyldes blant annet at utdanningstillatelser i utgangspunktet ikke danner grunnlag for permanent oppholdstillatelse i Norge.

Tabell 4.1 Bosatte innvandrere¹ per 1.1.2012 og 1.1.2020, etter innvandringsgrunn. Absolutte tall og prosent

	I alt 2012	Andel 2012	I alt 2020	Andel 2020	Prosentvis endring 2012-2020	Endring i andel 2012- 2020
Hele befolkningen	4 985 873	100	5 367 580	100	7,7	-
Innvandrere	395 687	7,9	645 027	12,0	63,0	4,1
Derav:						
Familie	159 087	40,2	253 177	39,3	59,1	-0,9
Arbeid	117 002	29,6	203 349	31,5	73,8	1,9
Flukt	91 972	23,2	149 096	23,1	62,1	-0,1
Utdanning	23 184	5,9	35 958	5,6	55,1	-0,3
Annen/ukjent status	4 442	1,1	3 447	0,5	-22,4	-0,6

¹ Innvandrere omfatter ikke-nordiske innvandrere som har innvandret til Norge fra 1990 og senere.

Kilde: Befolkningsstatistikk. Statistisk sentralbyrå.

4.2. Fordeling på fylkesnivå

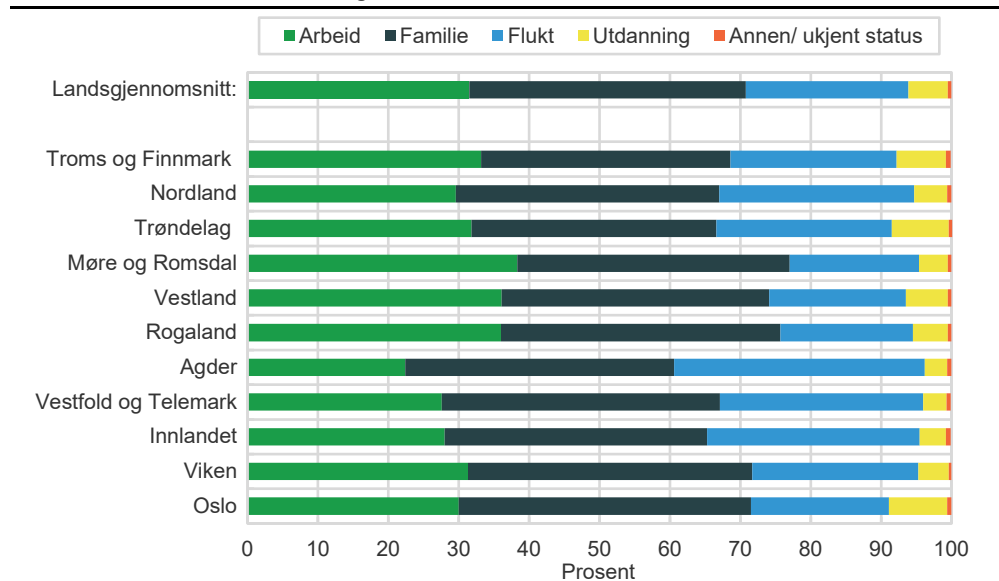
Det er store regionale variasjoner i innvandrernes sammensetning og fordeling på fylkesnivå. For å få et bedre bilde av det relative forholdet mellom innvandrere etter ulike innvandringsgrunner, viser figur 4.1 hver innvandringsgrunn som andel av den samlede ikke-nordiske innvandrerbefolkningen i hvert fylke og for hele landet.

Familieinnvandring er den største innvandringsgrunnen sett under ett og utgjør 39,3 prosent av alle ikke-nordiske innvandrere. Familieinnvandring er også den største innvandringsgrunnen i alle fylker og andelen varierer fra 35 prosent i Trøndelag til 42 prosent i Oslo.

Det er særlig i de tre vestlandsfylkene Rogaland, Vestland og Møre og Romsdal at arbeidsinnvandrere utgjør en forholdsmessig stor andel av innvandrerbefolkningen. Her ligger andelen mellom 36 og 38 prosent, mot et landsgjennomsnitt på 31,5

prosent. Lavest andel arbeidsinnvandrere finner vi i Agder. Sammensetningen til innvandrerbefolkningen i Agder er helt forskjellig fra de tre vestlandsfylkene. Arbeidsinnvandrere utgjør bare 22 prosent, mens 36 prosent av innvandrerbefolkningen har flukt som innvandringsgrunn mot et nasjonalt gjennomsnitt på 23,1 prosent. Andelen med flukt som innvandringsgrunn er lavest i de tre vestlandsfylkene med i underkant av 20 prosent. Også i Oslo er andelen under gjennomsnittet selv om Oslo er det fylket hvor personer med flukt som innvandringsgrunn er størst som andel av totalbefolkningen. Dette skyldes at Oslo generelt har høy andel innvandrere i befolkningen (19,2 prosent) hvor flukt er forholdsvis liten sett i forhold til andre innvandringsgrupper.

Figur 4.1 Innvandrere¹ etter innvandringsgrunn og fylke. Som andel av fylkets ikke-nordiske innvandrerbefolkning. 1.1.2020

¹ Se note 1, tabell 4.1.

Kilde: Befolkningsstatistikk. Statistisk sentralbyrå.

4.3. Fordeling på kommunenivå

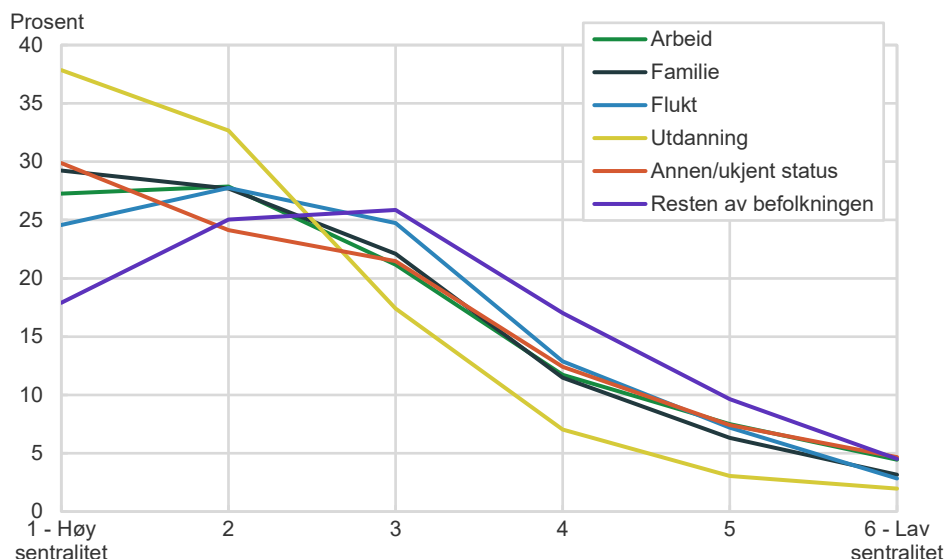
I det resterende av dette kapittelet skal vi undersøke hvordan innvandrere etter innvandringsgrunn er fordelt mellom kommunene. Et aspekt ved innvandrernes fordeling på kommunenivå er hvor sentralt de er bosatt sammenliknet med resten av befolkningen. Dette kan vi undersøke ved hjelp av SSBs sentralitetsindeks som viser hvordan befolkningen fordeler seg mellom seks ulike sentralitetsnivåer. Sentralitetsnivå 1 omfatter de mest sentrale kommunene og sentralitetsnivå 6 er de minst sentrale kommunene i landet. For en ytterligere beskrivelse av SSBs sentralitetsindeksen, se kapittel 1.3.

Innvandrere bor mer sentralt

Figur 4.2 viser hvordan innvandrere etter innvandringsgrunn og resten av befolkningen er bosatt etter kommunenes sentralitet. Innvandrere etter samtlige innvandringsgrunner viser et mer sentralt bosettingsmønster enn resten av befolkningen. Mer enn hver fjerde innvandrere er bosatt i de mest sentrale kommunene som omfatter Oslo og fem nærliggende kommuner. Tilsvarende andel var 18 prosent for resten av befolkningen. Innvandrere med utdanning som innvandringsgrunn viser det mest sentrale bosettingsmønsteret. Over 60 prosent er bosatt i de mest og nest-mest sentrale kommunene. Utdanning som oppholdsgrunn omfatter personer som har innvandret til Norge for å studere eller jobbe som praktikanter eller au pairer. Det er derfor ikke overraskende at denne gruppen er høyt konsentrert i sentrale kommuner ettersom mange studiesteder ligger her.

Innvandrere med flukt som innvandringsgrunn har litt lavere andel bosatt i de mest sentrale kommunene (25 prosent) og litt større andel bosatt i de mellomsentrale kommunene enn personer som har innvandret på bakgrunn av arbeid og familie. Arbeidsinnvandrere har størst andel bosatt i de minst sentrale kommunene (4,5 prosent), som er på nivå med resten av befolkningen. Sett under ett er det en klar tendens at innvandrere, uavhengig av innvandringsgrunn, er bosatt mer sentralt enn resten av befolkningen.

Figur 4.2 Innvandrere¹ etter innvandringsgrunn og resten av befolkningen etter bokommunenes sentralitetsnivå. I prosent. 1.1.2020

¹ Se note 1, tabell 4.1.

Kilde: Befolkningsstatistikk. Statistisk sentralbyrå.

Familieinnvandrere størst i flest kommuner

Figur 4.3 viser hvilken innvandrerggruppe etter innvandringsgrunn som er størst i hver kommune. Familieinnvandrere er den største gruppen i godt over halvparten av landets kommuner, totalt 189 kommuner. Vi finner disse kommunene spredt i hele landet, men med særlig høy konsentrasjon på Østlandet og i Nordland. I flere av kommunene hvor familieinnvandrere er største innvandrerggruppe, ligger den nest største gruppen svært tett opptil andelen familieinnvandrere. Dette antyder at størrelsen på familieinnvandringen til en kommune ofte er nært knyttet til størrelsen på andre innvandrerggrupper. Forholdet mellom familieinnvandrere og andre innvandrere er likevel ikke helt entydig, noe vi skal se nærmere på senere i kapittelet.

Det er ytterligere fem kommuner hvor familieinnvandrere er delt størst med en annen gruppe. I Hurdal kommune i Viken, Etnedal kommune i Innlandet og Leka kommune i Trøndelag er det like mange familieinnvandrere og arbeidsinnvandrere, mens det i Bygland og Lyngdal kommune i Agder er like mange som har familie og flukt som oppholdsgrunnlag.

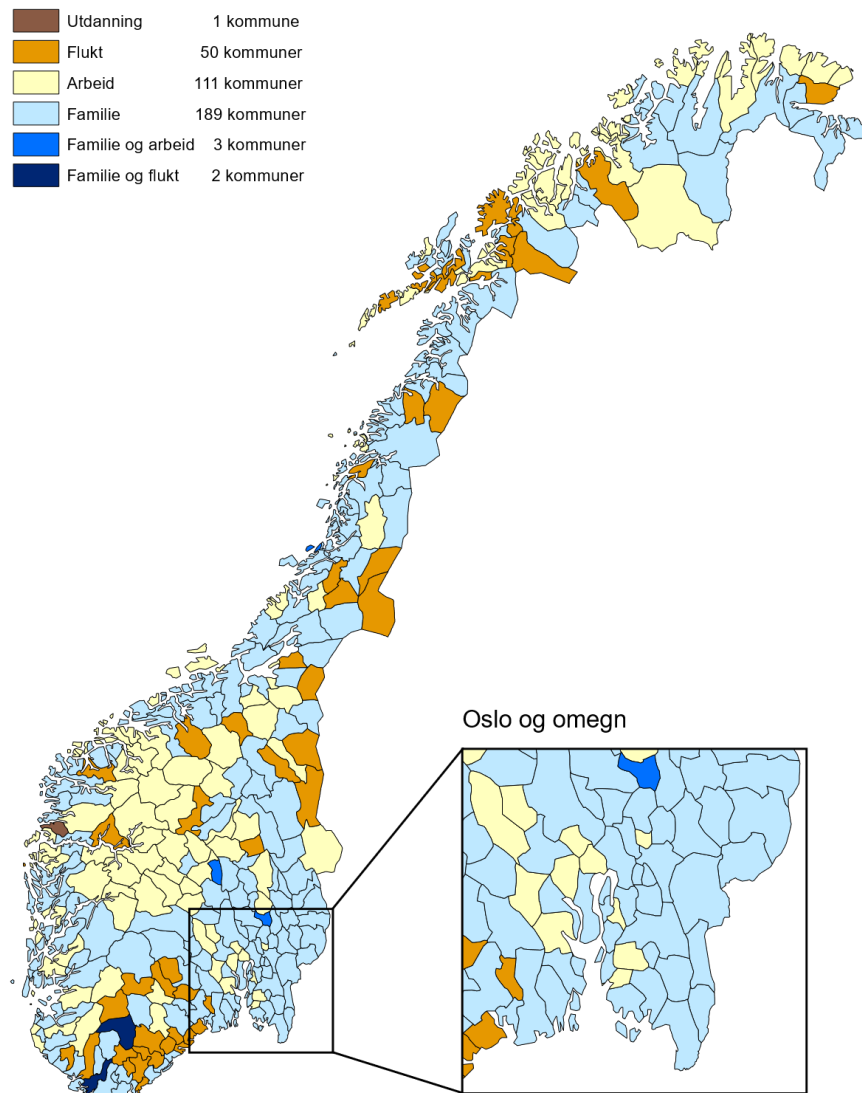
Arbeidsinnvandrere er den største innvandrerggruppen i 111 kommuner. Disse kommunene er særlig konsentrert på Vestlandet og i Troms og Finnmark, samt langs store deler av Hallingdal.

Innvandrere med flukt som oppholdsgrunn er største innvandrerggruppe i 50 kommuner. Disse kommunene er særlig konsentrert i Agder og Midt-Troms, men også deler av Vestfold og Telemark, Trøndelag og Nordland. I Viken finner vi ingen kommuner hvor flyktninger utgjør den største innvandrerggruppen, dette til

tross for at gruppen som andel av totalbefolkningen er blant de høyeste her. Også på Vestlandet er gruppen størst i ytterst få kommuner.

Innvandrere med utdanning som oppholdsgrunn er den største innvandrergruppen i én kommune. I Fjaler kommune i Vestland utgjør gruppen nesten halvparten av alle bosatte innvandrere. Dette er en befolkningsmessig liten kommune, slik at antallet innvandrere likevel ikke er så stort.

Figur 4.3 Kommuner etter største innvandringsgrunn. 1.1.2020

Kilde: Befolkningsstatistikk. Statistisk sentralbyrå.
Kartgrunnlag: Kartverket.

4.4. Innvandrere med «arbeid» som innvandringsgrunn

I datagrunnlaget som SSB har utarbeidet for perioden 1990-2019 er det 203 349 bosatte personer som var registrert med «arbeid» som sitt første oppholdsgrunnlag per 1.1.2020. Dette tilsvarer 3,8 prosent av befolkningen i Norge. I 2012 talte gruppen 117 000 personer, eller 2,4 prosent av folketallet.

På fylkesnivå varierer andelen fra 2,3 prosent i Agder og Innlandet til 5,8 prosent i Oslo. I Oslo har antall arbeidsinnvandrere nesten blitt fordoblet de siste åtte årene, fra om lag 22 000 personer i 2012 til 40 000 personer i 2020. Blant dem som var bosatt ved inngangen til 2020 hadde 65 prosent botid under åtte år. De fleste har

innvandret fra EU-land, men blant enkeltland utgjør India den nest største gruppen av arbeidsinnvandrere etter Polen.

Vi finner arbeidsinnvandrere i alle landets kommuner, men de regionale variasjonene er store. Kun 0,3 prosent av befolkningen i Rindal kommune i Trøndelag er arbeidsinnvandrere mot hele 16,2 prosent på Frøya i Trøndelag. Det mønsteret som fremkommer av figur 4.4 preges av arbeidsmarkedets etterspørsel etter arbeidskraft utenifra. Arbeidsinnvandrere dekker særlig behov for lavtlønnet og ufaglært arbeidskraft, men mange bedrifter rekrutterer også høyt kvalifisert arbeidskraft fra utlandet.

Små kystkommuner har størst andel arbeidsinnvandrere

Innvandrere med arbeid som oppholdsgrunnlag utgjør over 6,2 prosent av befolkningen i 24 kommuner. Flere av disse er kystkommuner hvor arbeidsinnvandrere bidrar til å dekke arbeidskraftsbehovet i fiskerinæringen og i verftsindustrien. Størst er andelen på Frøya i Trøndelag. Her har arbeidsinnvandrere økt med nesten 9 prosentpoeng siden 2012, fra 7,5 prosent i 2012 til 16,2 prosent i 2020. Etter Frøya har Gamvik (15,7 prosent) og Træna og Båtsfjord (13,3 prosent hver) i Nord-Norge høyest andel arbeidsinnvandrere. Med unntak av Træna som lå øverst på listen i 2012, er økningen betydelig i Gamvik og Båtsfjord. Her utgjorde arbeidsinnvandrere henholdsvis 5,5 og 3,9 prosent av befolkningen i 2012, og andelen har følgelig økt med omtrent 10 prosentpoeng de siste åtte årene. Som vi kunne lese i forrige kapittel, er nesten 12 prosent av innbyggerne på Træna fra Polen og det er særlig polske og litauiske arbeidsinnvandrere som dominerer innvandringen til disse kystkommunene.

Også høy andel i turistkommuner

Det er ikke bare fiskerinæringen og verftsindustrien som tiltrekker seg utenlandsk arbeidskraft. Mange typiske turistkommuner er også i kategorien med størst andel arbeidsinnvandrere. Nesten 9 prosent av befolkningen i Aurland kommune i Vestland er arbeidsinnvandrere og mange dekker behov innenfor reiselivsnæringen. Arbeidsinnvandrerne her er fortrinnsvis unge og nesten halvparten er i alderen 25-34 år. Høyfjellskommunene Hemsedal, Krødsherad og Hol i Viken har henholdsvis 9,3, 6,8 og 6,3 prosent arbeidsinnvandrere. Selv om andelen er forholdsvis høy, ville den trolig vært høyere dersom nordiske statsborgere var med i utvalget vårt. Som vist i kapittel 3 er svenske innvandrere den tredje største innvandrerguppen i Hemsedal kommune, etter polske og litauiske innvandrere.

Mange arbeidsinnvandrere rundt Oslo og Stavanger

I kategorien over, men nær gjennomsnittet (3,79 - 6,19 prosent) finner vi i alt 75 kommuner. Mange av disse kommunene ligger i området rundt Oslo og Stavanger, men også i sentrale fjellkommuner i Sør-Norge og langs store deler av vestlandskysten. Av kartet ser vi at mange kommuner rundt Oslofjorden har forholdsvis høy andel arbeidsinnvandrere. Også rundt Stavanger er andelen høy: I Sola, Sandnes og Stavanger i Rogaland utgjør arbeidsinnvandrere mellom 5,4 og 6 prosent av befolkningen. Høyest andel arbeidsinnvandrere i denne kategorien finner vi på Skjervøy og Karlsøy i Troms og Finnmark med i overkant av 6 prosent.

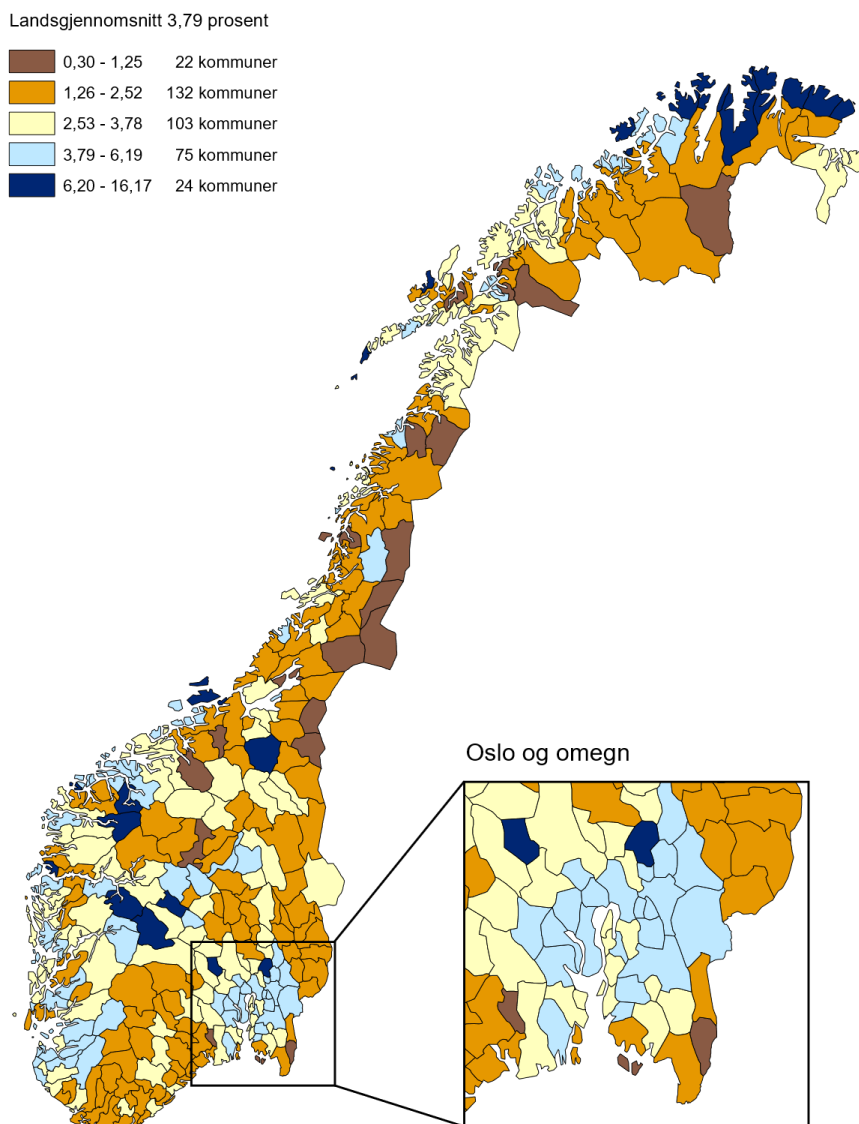
Flere grensekommuner med lav andel

257 kommuner har en andel arbeidsinnvandrere under det nasjonale gjennomsnittet på 3,8 prosent. Hvis vi rangerer alle kommuner etter andel arbeidsinnvandrere finner vi at medianen, den midterste observasjonen i fordelingen, kun er 2,8 prosent. Medianverdien er følgelig 1 prosentpoeng lavere enn gjennomsnittsverdien og er en indikasjon på at enkelte folkerike kommuner bidrar til at gjennomsnittet blir relativt høyt. Av de 177 kommunene med en andel arbeids-

innvandrere under medianverdien på 2,8 prosent, finner vi nesten halvparten av disse i Innlandet, Nordland og Trøndelag.

22 kommuner ligger i den laveste kategorien og har en andel arbeidsinnvandrere mindre enn 1,25 prosent. Dette er i all hovedsak befolkningsmessig små kommuner. Rindal kommune i Trøndelag er som nevnt den kommunen med lavest andel arbeidsinnvandrere (0,3 prosent), etterfulgt av Dyrøy i Troms og Finnmark, Aremark i Viken og Beiarn i Nordland med mellom 0,4 og 0,5 prosent. I disse kommunene finner vi kun et fåtall arbeidsinnvandrere. Av kartet ser vi også at mange av landets grensekommuner mot Sverige og Finland har lav andel arbeidsinnvandrere i befolkningen.

Figur 4.4 Innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn i prosent av folketallet. 1.1.2020

Kilde: Befolkningsstatistikk. Statistisk sentralbyrå.
Kartgrunnlag: Kartverket.

4.5. Innvandrere med «flukt» som innvandringsgrunn

Det har vært store variasjoner i både antall bosatte innvandrere med flukt som oppholdsgrunnlag og hvilke land de kommer fra. Ved inngangen til 2020 var det 149 049 bosatte personer som var registrert med «flukt» som sitt første oppholdsgrunnlag. Dette tilsvarer 2,8 prosent av folketallet i Norge. I 2012 talte gruppen om lag 92 000 personer, eller 1,8 prosent av befolkningen.

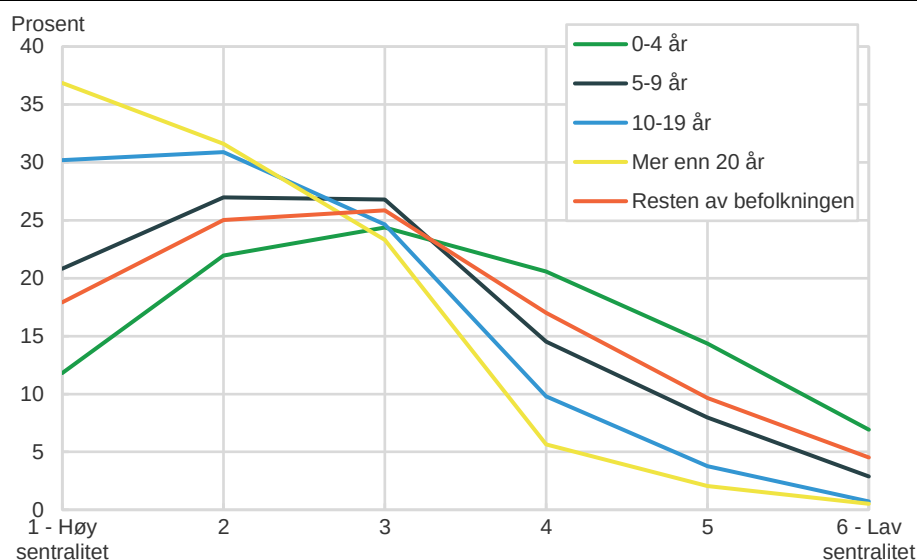
På fylkesnivå varierer andelen fra 1,9 prosent i Møre og Romsdal til 3,8 prosent i Oslo. Også på kommunenivå er det store variasjoner: Bokn i Rogaland, Træna, Røst og Værøy i Nordland og Kautokeino i Troms og Finnmark har ingen bosatte flyktninger, mens andelen er hele 6,4 prosent i Vadsø.

Mange flyktninger har lang botid i Norge og kan ha flyttet til den kommunen de nå er bosatt i, mens andre kan ha kortere botid og bor i den kommunen hvor de først ble bosatt. Den regionale fordelingen til flyktninger vil derfor være preget av nasjonale målsettinger for bosetting av flyktninger, kommunenes bosettingsvilje og flyktningenes innenlandske flyttemønstre. For mer om sekundærflytting blant personer med flyktningbakgrunn, se Strøm et al., (2020).

Flyktninger med kort botid bor mest desentralt

Sentralitetsfordelingen til personer med flukt som oppholdsgrunn varierer betydelig med botid. Figur 4.5 viser at bosettingsmønsteret til flyktninger med kort botid (0-4 år) er mer desentralt enn bosettingsmønsteret til flyktninger med lengre botid og befolkningen som helhet. Dette skyldes blant annet at det er en sentral målsetting i den nasjonale bosettingspolitikken å bosette flyktninger styrt og spredt i alle regioner (Kunnskapsdepartementet, 2018). Mange nyankomne flyktninger bosettes følgelig i kommuner med forholdsvis lav sentralitet. Av figuren ser vi en klar tendens til at flyktningenes bosettingsmønster blir mer sentralisert med økende botid. De med botid over 20 år har størst andel bosatt i de mest sentrale og nest-mest sentrale kommunene, og viser generelt et mer sentralt bosettingsmønster enn resten av befolkningen.

Figur 4.5 Innvandrere med flukt som innvandringsgrunn etter botid og bokommunens sentralitet. I Andel. 1.1.2020

Kilde: Befolkningsstatistikk. Statistisk sentralbyrå.

Rettet 18.03.2021

Størst andel i Vadsø

Med utgangspunkt i figur 4.6 skal vi undersøke bosettingsmønsteret til innvandrere med flukt som innvandringsgrunn. I ti kommuner utgjør gruppen over 4,6 prosent av folketallet. Samtlige av disse kommunene er befolkningsmessig små med færre enn 6 000 innbyggere. Unntaket er Sarpsborg og Drammen kommune i Viken, begge med en andel flyktninger på 4,8 prosent.

Andelen er størst i Vadsø kommune i Troms og Finnmark med 6,4 prosent. I likhet med 2012 havner dermed Vadsø øverst på listen, selv om andelen har gått ned fra 7,3 prosent i 2012. Inntil nylig driftet kommunen asylmottak, og har siden begynnelsen av 2000-tallet vært blant kommunene som har bosatt flest flyktninger

sett i forhold til folketall. Også Salangen kommune i Troms og Finnmark og Tolga kommune i Innlandet har høy andel flyktninger i befolkningen, henholdsvis 5,5 og 5,3 prosent. I begge kommuner har andelen økt med om lag 1,5 prosentpoeng siden 2012 og over halvparten av dem som var bosatt ved inngangen til 2020 hadde botid under 5 år.

Også høy andel på Sørlandet

I 87 kommuner er andelen over, men nær det nasjonale gjennomsnittet på 2,8 prosent. Disse kommunene er særlig konsentrert på Sørlandet og Østlandet, men vi finner også flere kommuner i denne kategorien langs kysten i Nord-Norge. Det er ytterst få kommuner på Vestlandet med en andel flyktninger over det nasjonale gjennomsnittet, kun Sogndal og Fedje kommune i Vestland og Sunndal i Møre og Romsdal.

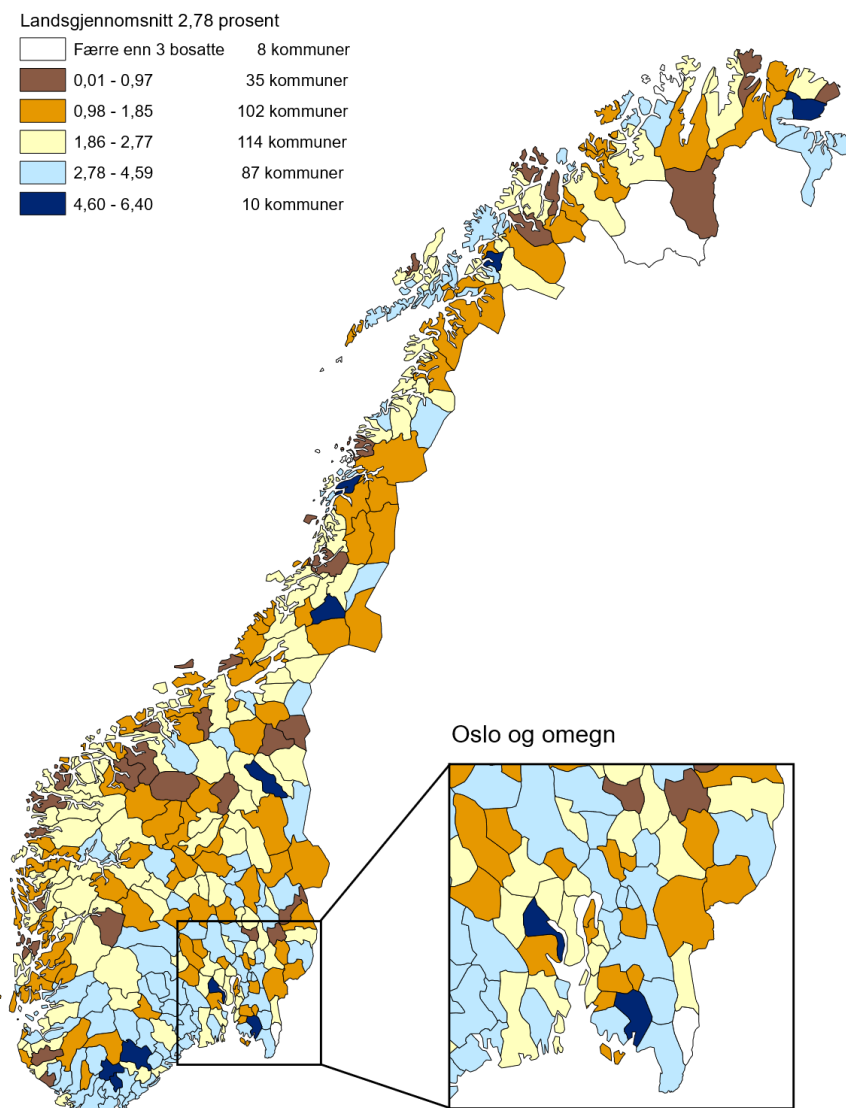
Fem kommuner uten flyktninger

Totalt 259 kommuner har en andel under det nasjonale gjennomsnittet. Flertallet av landets kommuner befinner seg i de to midterste kategoriene med en andel mellom 0,98 og 2,77 prosent. 38 kommuner befinner seg i den nest nederste kategorien (0,01 – 0,97 prosent). Dette er befolkningsmessig små kommunene og halvparten av kommunene ligger i Vestland og Troms og Finnmark. Vi finner ingen kommuner i Agder og Vestfold og Telemark hvor flyktninger utgjør mindre enn 0,97 prosent av folketallet.

3 kommuner har 1-2 bosatte flyktninger og er av konfidensialitetshensyn gitt verdi 0 på kartet. Videre har fem kommuner ingen bosatte flyktninger i befolkningen ved inngangen til 2020. I 2012 var dette antallet 93 kommuner. At tallet er betydelig lavere i 2020 skyldes både at antall kommuner har blitt redusert som følge av kommune- og regionreformen, men også at rekordmange kommuner har bosatt flyktninger siden 2012. Flere kommuner har de siste årene bosatt flyktninger for aller første gang og dette gjør at vi finner flyktninger representert i nesten alle kommuner.

Stor variasjon mellom de mest folkerike kommunene

Blant landets 19 mest folkerike kommuner med over 50 000 innbyggere varierer andelen fra 2,1 prosent i Ålesund til 4,8 prosent i Drammen. Ti av kommunene har en andel flyktninger større enn det nasjonale gjennomsnittet, hvorav flyktninger utgjør over 4 prosent av befolkningen i fem kommuner: Drammen, Sarpsborg, Fredrikstad, Skien og Kristiansand. I syv kommuner er andelen mindre enn det nasjonale gjennomsnittet på 2,8 prosent. Lavest er andelen i Ålesund, etterfulgt av Tromsø og Bodø med henholdsvis 2,1 og 2,2 prosent. Tønsberg, Bergen, Asker og Bærum har også en andel under snittet. I disse kommunene varierer andelen mellom 2,4 og 2,6 prosent.

Figur 4.6 Innvandrere med flukt som innvandringsgrunn i prosent av folketallet. 1.1.2020

Fotnote: Av konfidensialitetshensyn er kommuner med færre enn 3 bosatte personer gitt verdi = 0.

Kilde: Befolkningsstatistikk. Statistisk sentralbyrå.

Kartgrunnlag: Kartverket.

4.6. Innvandrere med «familie» som innvandringsgrunn

Familieinnvandring er den største innvandringsgrunnen siden 1990 og omfatter alle som har fått vedtak om familieinnvandring knyttet til en person bosatt i Norge. Familieinnvandring brukes som et samlebegrep for all familierelatert innvandring og omfatter både familieetablering og familiegjenforening. Personen som allerede er bosatt i Norge har betegnelsen referanseperson. 253 177 personer var registrert bosatt med familie som første oppholdsvedtak ved inngangen til 2020. Dette utgjør 4,7 prosent av befolkningen i Norge, en økning på 1,5 prosentpoeng siden 2012.

Hvem får familie til Norge?

De 253 177 familieinnvandrerne kan fordeles etter oppholdsgrunnlaget for referansepersonen som det skal startes eller gjenopptas et familieliv med (se tabell 4.2). Dette kan være en person som allerede har fått opphold på grunnlag av arbeid, flukt, utdanning eller familie, eller det kan være en person uten innvandrerbakgrunn. I de to første tilfellene kan vi regne enten arbeid eller flukt som den primære grunnen til at personen kommer hit: Uten at det allerede fantes en arbeidsinnvandrers eller flyktning her, ville heller ikke familiemedlemmet kunne kommet hit.

For disse personene vil derfor familieinnvandring i stor grad være en sekundær effekt av innvandring som har skjedd av andre grunner.

Sett under ett har 161 000 familieinnvandrere kommet gjennom familiegjennforening og disse personene har i all hovedsak blitt gjenforent med innvandrere. Rundt 40 000 personer mangler vi informasjon om referanseperson. Dette dreier seg primært om personer som har kommet gjennom familiegjennforening, fortrinnsvis til EØS-borgere. Over halvparten av familieinnvandrerne med uoppgitt referanseperson kommer fra de fire landene Polen, Litauen, Romania og Latvia.

92 000 personer har kommet for å etablere familie med noen som allerede bor i Norge. Halvparten av disse har kommet for å etablere familie med personer uten innvandrerbakgrunn. Om lag én av fire innvandrere som har etablert familie med personer uten innvandrerbakgrunn er fra Thailand. Etter Thailand er Filippinene og Russland de største enkeltlandene med henholdsvis 12 og 8 prosent. Nesten 40 000 personer har kommet for å etablere familie med en innvandrer. Her er Pakistan, Tyrkia, Sri Lanka og Vietnam de største enkeltlandene og står for i overkant av 25 prosent av alle familieetableringer til innvandrere.

Vi har i forbindelse med dette prosjektet forsøkt å fordele familieinnvandrere mellom referansepersonenes oppholdsgrunnlag, men resultatene er vanskelig å tolke ettersom forskjellene i stor grad vil være et resultat av at mange innvandrere har vært i Norge for kort tid til at de har rukket å hente familien hit. Normalt ser vi at det tar en viss tid fra en innvandrer flytter til Norge før vedkommende kan få en tillatelse for familieinnvandring da en rekke vilkår i regelverket må være oppfylt. I tillegg er mange familieinnvandrere oppført med uoppgitt referanseperson og vi vil da ikke kunne finne referansepersonens innvandringsgrunn.

Tabell 4.2 Familieforeningstype etter referansepersonens innvandringskategori. Absolutte tall. 1.1.2020

	Familie- gjennforening	Familie- etablering	I alt
I alt	161 134	92 043	253 177
Uten innvandringsbakgrunn	3 811	45 132	48 943
Innvandrer	115 802	39 524	155 326
Norskfødte med innvandrerforeldre	281	3 706	3 987
Utenlandsfødte med en norsk forelder	463	612	1 075
Norskfødt med en utenlandsfødt forelder	624	2 362	2 986
Født i utlandet av norskfødte foreldre	55	554	609
Uoppgitt referanseperson	40 098	153	40 251

Kilde: Befolkningsstatistikk. Statistisk sentralbyrå.

Størst andel i Oslo

Figur 4.7 viser den regionale fordelingen til personer med familie som innvandringsgrunn. Andelen er størst i Oslo hvor familieinnvandrere utgjør 8 prosent av befolkningen. I 2012 var tilsvarende andel 6,4 prosent. Mange familieinnvandrere i Oslo har forholdsvis lang botid i landet: over 20 prosent har botid over 20 år mot 13,4 prosent for alle familieinnvandrere sett under ett. Familieinnvandrere fra Pakistan, Sri Lanka, Tyrkia, Marokko og Vietnam har i gjennomsnitt lang botid i Norge og en stor andel av disse er bosatt i Oslo.

Også høy andel rundt Stavanger og på Romerike

Totalt 16 kommuner ligger i den øverste kategorien med en andel familieinnvandrere mellom 5,8 og 8 prosent. Flere av disse er befolkningsmessig store kommuner som gjør at det nasjonale gjennomsnittet blir høyt. I Rogaland har både Stavanger, Sandnes og Sola en andel over 6 prosent. Også mange kommuner på Romerike i Viken har høy andel familieinnvandrere: I Ullensaker og Lørenskog er andelen henholdsvis 7,4 og 7,1 prosent, mens Nannestad, Lillestrøm og Rælingen kommune har en andel over 6 prosent.

Båtsfjord kommune i Troms og Finnmark og Frøya kommune i Trøndelag har henholdsvis 7,2 og 5,9 prosent familieinnvandrere. Dette må dels ses som en sekundær effekt av den høye arbeidsinnvandringen til disse kommunene. Henholdsvis 16,2 og 13,3 prosent av befolkningen på Frøya og i Båtsfjord er arbeidsinnvandrere, og de fleste kommer fra Litauen og Polen. Blant familieinnvandrerne i disse kommunene er Litauen den største gruppen og Polen den tredje største gruppen. Den nest største gruppen av familieinnvandrere er Thailand på Frøya og Russland i Båtsfjord. Dette er personer som primært har kommet for å etablere familie med personer uten innvandrerbakgrunn. Sammenhengen mellom familieinnvandring og andre former for innvandring er derfor ikke helt entydig og mønsteret vi ser på kartet vil også avhenge av størrelsen på familieinnvandrerne som har kommet for å etablere familie med personer uten innvandrerbakgrunn.

Folkerike kommuner har mange familieinnvandrere

29 kommuner ligger i kategorien over, men nær landsgjennomsnittet (4,72 - 5,80 prosent). 13 av disse kommunene ligger i Viken. Også i Troms og Finnmark finner vi mange kommuner i denne kategorien, totalt 7 kommuner. Agder og Innlandet har ingen kommuner med en andel familieinnvandrere over gjennomsnittet.

I likhet med kommunene i den øverste kategorien, finner vi også her mange befolkningsmessig store kommuner som Bergen, Fredrikstad, Sandefjord, Asker og Bærum. Flere av kommunene i denne kategorien er blant kommunene med høyest andel arbeidsinnvandrere i befolkningen. Dette gjelder spesielt Måsøy og Hasvik kommune i Troms og Finnmark og Træna kommune i Nordland, alle med en andel arbeidsinnvandrere større enn 10 prosent. Totalt 21 av de 29 kommunene har en andel arbeidsinnvandrere over det nasjonale gjennomsnittet, og mye av familieinnvandringen til disse kommunene er tilknyttet arbeidsinnvandrerne i disse kommunene. Det er derimot få av kommunene som også har høy andel flyktninger, og bare i 9 av de 29 kommunene er andelen flyktninger over det nasjonale gjennomsnittet.

De fleste kommuner ligger under gjennomsnittet

311 kommuner ligger under det nasjonale gjennomsnittet på 4,7 prosent, men det er få kommuner i den laveste kategorien. I flertallet av landets kommuner utgjør familieinnvandrere mellom 1,9 og 4,7 prosent, totalt 285 kommuner. At så mange kommuner ligger under det nasjonale gjennomsnittet har sammenheng med at mange befolkningsmessig store kommuner har høy andel familieinnvandrere.

26 kommuner ligger i den laveste kategorien (0,79 - 1,87 prosent). Dette er befolkningsmessig små kommuner. Ti kommunene ligger i Trøndelag og flere av disse kommunene ligger tett opptil grensen på 1,87 prosent. Bare to kommuner har en andel under 1 prosent: Engerdal i Innlandet og Høylandet i Trøndelag med henholdsvis 0,8 og 0,9 prosent. Felles for kommunene i den nederste kategorien er at de har lav andel innvandrere sett under ett. Unntaket er Hjartdal i Vestfold og Telemark og Engerdal i Innlandet hvor andelen flyktninger er over landsgjennomsnittet. Engerdal har tidligere hatt et stort asylmottak som kanskje har dannet grunnlag for den høye andelen flyktninger som har blitt bosatt siden 2016. 80 prosent av flyktningene i kommunen har blitt bosatt fra 2016 og dermed har mange ikke rukket å få familie hit ennå.

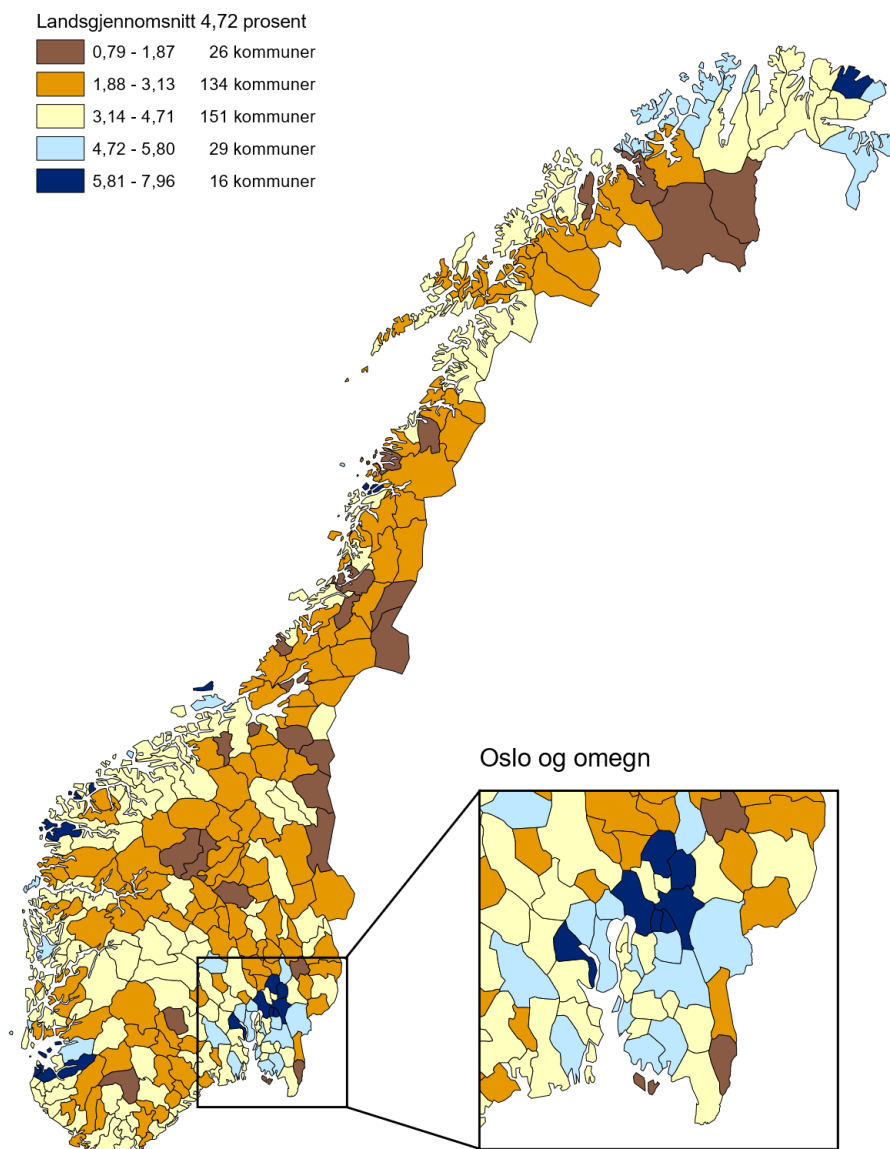
Innvandrerens botid påvirker familieinnvandringen

Enkelte kommuner har mange familieinnvandrere sett i forhold til andre innvandrergrupper. I Moss kommune i Viken utgjør familieinnvandrere 5,5 prosent av befolkningen, mens andelen arbeidsinnvandrere og flyktninger ligger under gjennomsnittet. Over 70 prosent av familieinnvandrerne har en innvandrer som referanseperson, og den høye andelen familieinnvandrere sett i forhold til andre

innvandrergupper kan skyldes at mange innvandrere i Moss har lang botid. Innvandrerne har følgelig rukket å gjenforenes med familie eller etablere ny familie med personer fra utlandet.

På Herøy i Nordland finner vi derimot at andelen familieinnvandrere er mindre enn gjennomsnittet, mens både arbeidsinnvandrere og flyktninger ligger godt over gjennomsnittet. Ser vi på botiden til innvandrerne i kommunen, finner vi at 84 prosent av flyktningene har botid kortere enn 5 år og 84 prosent av arbeidsinnvandrerne har botid kortere enn 10 år. Innvandrere med kort botid har ofte færre familieinnvandrere tilknyttet seg enn innvandrere med lang botid, og det kan derfor tenkes at familieinnvandringen til Herøy kommune vil øke de kommende årene.

Figur 4.7 Innvandrere med familie som innvandringsgrunn i prosent av folketallet. 1.1.2020

Kilde: Befolkningsstatistikk. Statistisk sentralbyrå.
Kartgrunnlag: Kartverket.

4.7. Oppsummering

I dette kapittelet har vi beskrevet innvandrernes regionale fordeling etter innvandringsgrunn. Sett under ett er bosettingsmønsteret til innvandrere etter samtlige innvandringsgrunner klart mer sentralisert enn for resten av befolkningen. Innvandrere med utdanning som oppholdsgrunn viser det mest sentrale bosettings-

mønsteret og er i stor grad bosatt i større byer. Nyankomne flyktninger har et tydelig desentralt bosettingsmønster de første årene, men bosettingsatferden går i klar retning av sentralisering med økende botid. Den regionale fordelingen til personer med flukt som innvandringsgrunn vil følgelig kunne påvirkes av gruppens sammensetning med hensyn til botid.

Fordelingen til arbeidsinnvandrere påvirkes av etterspørselen etter utenlandsk arbeidskraft. Det er særlig i befolkningsmessig små kystkommuner i Nord-Norge og på Vestlandet at vi finner høyest andel arbeidsinnvandrere i befolkningen, men også i en del høyfjellskommuner i Hallingdal. Lav andel arbeidsinnvandrere finner vi blant mange kommuner langs grensen til Sverige og Finland.

Størst andel familieinnvandrere finner vi i området rundt Oslofjorden, Stavanger og Romerike i Viken. I flere kommuner er andelen familieinnvandrere nært forbundet med størrelsen på innvandrere med arbeid og/eller flukt som innvandringsgrunn. Dette skyldes at familieinnvandring i stor grad kan ses som en sekundær effekt av annen type innvandring. Dette bildet er likevel ikke helt entydig og vi finner også kommuner hvor andelen familieinnvandrere er høy, mens størrelsen på andre innvandringsgrupper er liten.

5. Norskfødte med innvandrerforeldre

Ann Susanne Kulasingam

I de forrige kapitlene har vi beskrevet den regionale fordelingen til innvandrere etter landbakgrunn og innvandringsgrunn. I dette kapitlet skal vi se nærmere på fordelingen til innvandrerens norskfødte barn, med hovedvekt på bosettingsmønsteret til dem som har nådd voksen alder. Hensikten er å besvare spørsmålet «hvor bor de, og hvem bor hvor»?

Vi starter med å se på gruppens sammensetning og fordeling sett under ett. Siden flertallet av de norskfødte med innvandrerbakgrunn er nokså unge, er det nærliggende å anta at de fleste følger foreldrenes geografiske fordeling. For å belyse sider ved gruppens «egen» demografiske atferd, vil delkapittel 5.2 fokusere på innvandrerens norskfødte barn som er 18 år eller eldre (her kalt voksne) og som har flyttet ut fra foreldrehjemmet. Bosettingsmønsteret til dem som har etablert egen husholdning vil bli belyst etter alder, landbakgrunn og sentralitet, og sammenlignes med tall for jevnaldrende uten innvandrerbakgrunn, og dels med tall for innvandrere.

Fordi det er såpass få voksne norskfødte med innvandrerforeldre, setter populasjonens størrelse naturlige grenser for hvor detaljert vi kan beskrive de regionaldemografiske sidene ved gruppens fordeling. Oslo er i dette tilfellet helt spesiell blant norske kommuner, og ingen andre steder i landet er det bosatt like mange norskfødte med innvandrerforeldre. For å kunne undersøke gruppens fordeling på et lavere geografisk nivå, fokuserer delkapittel 5.3 på Oslo og de fire største gruppene av voksne norskfødte med innvandrerforeldre: De med bakgrunn fra Pakistan, Vietnam, Tyrkia og Sri Lanka. Fordelingen innad i Oslo beskrives på bydels- og delbydelsnivå og gruppene sammenlignes seg imellom, og med innvandrere med samme landbakgrunn.

Vi vil i kapitlet gjøre et skille mellom de som deler husholdning med foreldrene sine (her kalt foreldrehjemmet) og de som har etablert egen husholdning i en annen privathusholdning enn sine foreldre. Fordi en del borteboende studenter og andre unge voksne ikke har meldt utflytting fra foreldrehjemmet, kan tallene som oppgis for gruppen registrert bosatt i foreldrehjemmet være noe høyere enn den faktiske utflyttingen skulle gi grunnlag for. For en ytterligere beskrivelse av datagrunnlaget, se kapittel 1.1.

5.1. Demografisk sammensetning

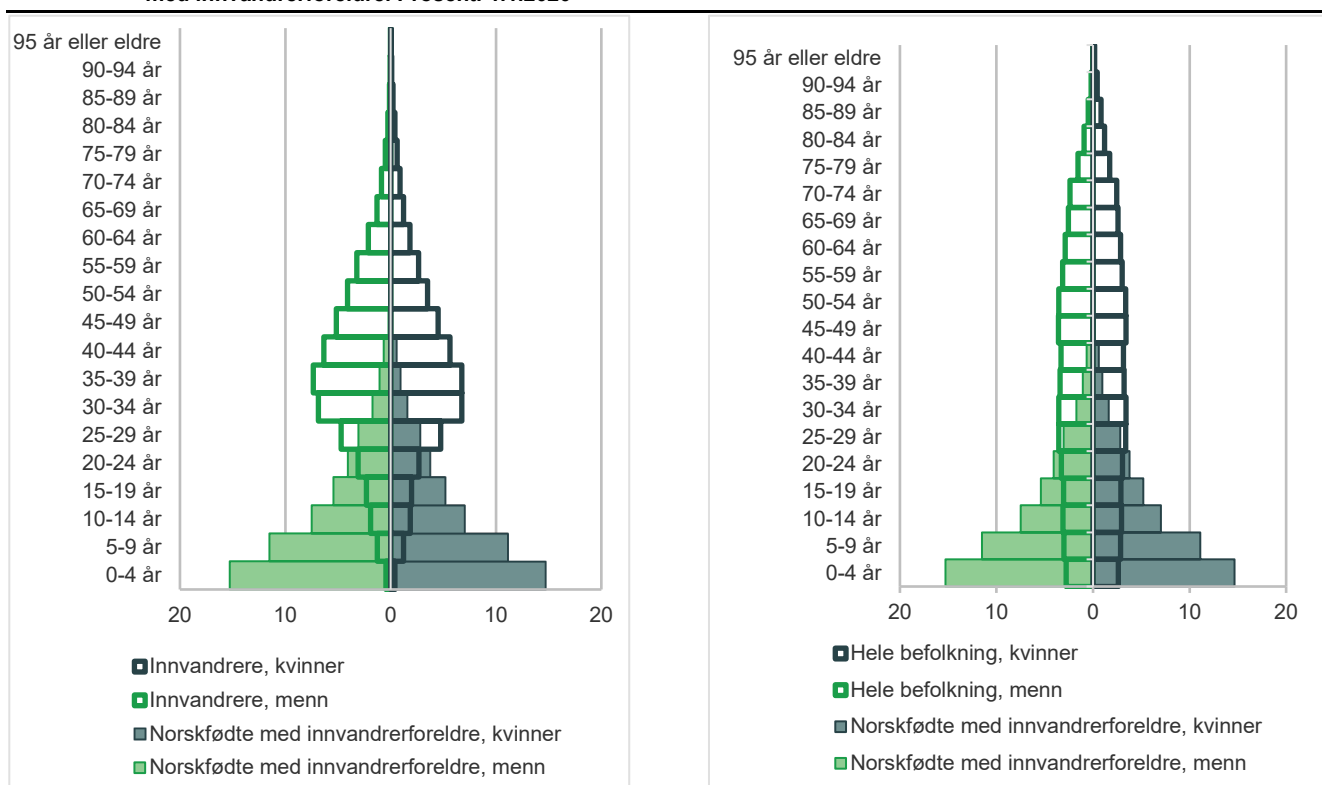
Norskfødte med innvandrerforeldre er en gruppe som har endret seg betydelig de siste tiårene. Samlet sett vokser gruppen raskt som følge av at det stadig har blitt flere innvandrere i Norge, og at mange av dem danner par med andre innvandrere. Fra å utgjøre i overkant av 2 000 personer i 1970, eller beskjedne 0,06 prosent av folketallet i landet, har gruppen økt markant de siste 50 årene. Ved inngangen til 2020 talte norskfødte med innvandrerforeldre nesten 190 000 personer, eller 3,5 prosent av folketallet. De utgjør en mangfoldig gruppe og har foreldre fra 183 land og selvstyrte områder.

Selv om gruppen har vokst betydelig, er dette fremdeles en svært ung befolkning. Kjønnsmessig finner vi en liten overvekt av menn, med henholdsvis 51 prosent menn mot 49 prosent kvinner, lik kjønnsproporsjonen ved fødsel. Aldersmessig er over 50 prosent under 9 år. Tilsvarende andel var 11 prosent for hele befolkningen og kun 3 prosent for innvandrere ettersom det er forholdsvis få barn som innvandrer. Bare 26 prosent har rukket å fylle 18 år, hvilket betyr at det ved

inngangen til 2020 var registrert bosatt om lag 49 500 norskfødte med innvandrerforeldre som var 18 år eller eldre.

Bare 3 prosent er over 40 år. Til sammenligning er andelen 50 prosent for hele befolkningen og 46 prosent for innvandrere. Aldersstrukturen til norskfødte med innvandrerforeldre er følgelig helt forskjellig fra det vi finner for innvandrere og hele befolkningen (figur 5.1). I kapittelet bruker vi derfor grupper i sammenlignbar alder når norskfødte med innvandrerforeldre sammenlignes med innvandrere og den øvrige befolkningen.

Figur 5.1 Befolkningspyramider. Hele befolkningen og norskfødte med innvandrerforeldre, samt innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. Prosent. 1.1.2020

Kilde: Befolkningsstatistikk. Statistisk sentralbyrå.

En av fem voksne har pakistansk bakgrunn

Alderssammensetningen varierer betydelig med landbakgrunn og kan i stor grad tilskrives forskjeller i botid mellom innvandrergrupper. Figur 5.2 viser antall norskfødte med innvandrerforeldre etter alder og landbakgrunn.

Som figur 5.2 viser, er det norskfødte med pakistanske foreldre som utgjør den største gruppen. De er også generelt eldre enn de andre store gruppene, noe som skyldes pakistanernes lange botid i Norge. Mange kom allerede på slutten av 1960-tallet for å arbeide, og nærmere 40 prosent av pakistanske innvandrere har lengre enn 30 års botid i Norge. Dessuten er endogami svært utbredt blant dem og mange danner parforhold med andre pakistanske innvandrere (Molstad & Steinkellner, 2020). Av de nesten 17 600 norskfødte med pakistanske foreldre, er hele 59 prosent, eller 10 400 personer, 18 år eller eldre. Dette betyr at de med pakistansk bakgrunn utgjør 25 prosent av alle voksne norskfødte med innvandrerforeldre.

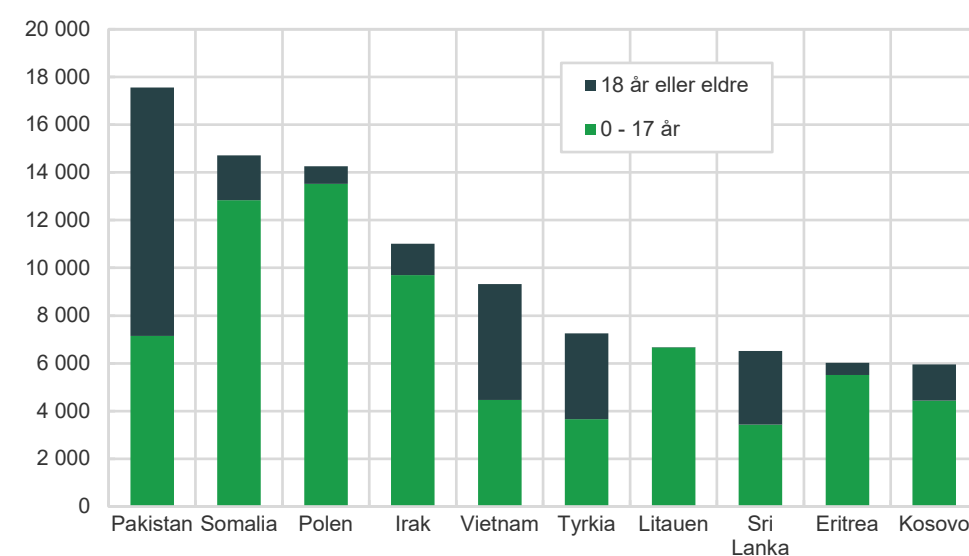
Om lag 50 prosent av de norskfødte barna til innvandrere fra Vietnam, Tyrkia og Sri Lanka har nådd voksen alder. Fra Tyrkia kom det særlig mannlige arbeidsinnvandrere i årene før innvandringsstoppen i 1975 og deres familier kom senere gjennom familiegjennforening. Innvandrere fra Sri Lanka og Vietnam regnes som tidlige flyktninggrupper og mange kom til Norge på 1980-tallet. Disse

gruppene har i snitt lang botid i Norge og en betydelig andel av deres norskfødte barn har blitt voksne. Samlet utgjør norskfødte med foreldre fra Pakistan, Vietnam, Tyrkia og Sri Lanka nesten 45 prosent av alle norskfødte med innvanderforeldre som er 18 år eller eldre.

Naturlig nok har de norskfødte barna til nyere innvandergrupper betydelig yngre alderssammensetning og kun et fåtall har rukket å bli voksne. Fra Polen og Litauen har det primært kommet arbeidsinnvandrere og familiegjennforente med disse etter EU-utvidelsen i 2004. De har derfor i snitt kort botid i Norge og få av deres norskfødte barn er over 18 år, henholdsvis 5,2 og 0,2 prosent. De med bakgrunn fra Polen utgjør den største gruppen av norskfødte med innvanderforeldre under 18 år, mens de med bakgrunn fra Litauen er den femte største gruppen etter Somalia, Irak og Pakistan.

Innvandrere fra Somalia, Irak, Eritrea og Kosovo er nyere flyktninggrupper som hovedsakelig har innvandret til Norge fra slutten av 1990-tallet og fremover, men vi finner stor variasjon i botid mellom gruppene. Mange flyktninger fra Kosovo kom i 1999 og nærmere 60 prosent har lengre enn 20 års botid. Ved inngangen til 2020 var én av fire av deres norskfødte barn 18 år eller eldre. Fra Eritrea har derimot 80 prosent av innvanderne botid kortere enn 10 år og over 90 prosent av deres norskfødte barn er under 18 år. Flyktninger og deres familier fra Somalia og Irak har kommet i flere bølger, men flertallet har mindre enn 20 års botid. Blant deres norskfødte barn har henholdsvis 13 og 12 prosent nådd myndig alder.

Figur 5.2 Norskfødte med innvanderforeldre etter alder og 10 største landbakgrunner. Antall. 1.1.2020

Kilde: Befolkningsstatistikk. Statistisk sentralbyrå.

Forholdet mellom innvandrere og deres norskfødte barn

Innvandrere og deres norskfødte barn er ikke bosatt jevnt utover landet, i likhet med befolkningen som helhet. Tabell 5.1 viser begge grupper i antall og som andel av folketallet i hvert fylke, samt forholdstallet mellom de to gruppene. På landsbasis utgjør innvandrere og deres norskfødte barn henholdsvis 14,7 og 3,5 prosent av folketallet. På fylkesnivå varierer norskfødte med innvanderforeldre som andel av befolkningen fra 1,2 prosent i Nordland til 8,2 prosent i Oslo.

Som vi har sett, er nesten 75 prosent av de norskfødte med innvanderbakgrunn under 18 år. Det vil derfor være naturlig å anta en viss korrelasjon mellom den regionale fordelingen til innvandrere og norskfødte med innvanderforeldre så

lenge barn og unge bor i foreldrehjemmet. Sett under ett er forholdet mellom de to gruppene 4,2 innvandrere per norskfødt med innvandrerforeldre.

Oslo har klart flest norskfødte med innvandrerforeldre i antall og som andel av befolkningen. Tabell 5.1 viser også at Oslo har det laveste forholdstallet mellom innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. Her finner vi én norskfødt med innvandrerforeldre per 3,1 innvandrere. I Troms og Finnmark er forholdstallet over 8, hvilket betyr at det kun er én norskfødt med innvandrerforeldre per 8 innvandrere.

At dette forholdstallet varierer såpass mye mellom fylkene kan skyldes en rekke faktorer, herunder ulike demografiske kjennetegn ved innvandrerbefolkningen med hensyn til kjønns- og alderssammensetning, botid, landbakgrunn og ekteskapsmønster. En viktig årsak til forskjellen mellom Oslo og Troms og Finnmark er at det i Oslo bor mange innvandrergrupper med lang botid og med utpreget homogami sammenlignet med i Troms og Finnmark. Innvandrere med lang botid har gjerne rukket å få flere norskfødte barn enn innvandrere med kort botid.

Innvandrerkvinnens fruktbarhet og barnetall er også viktig for å forstå befolkningsutviklingen av gruppen norskfødte med innvandrerforeldre. For mer om innvandrere og fruktbarhet, se Tønnessen (2014). Videre er mønstre for partnervalg sentralt (grad av homogami) hvor innvandrere fra land i Afrika og Asia tenderer i større grad enn innvandrere fra EU-land til å få barn i Norge med andre innvandrere. Vi vil derfor typisk finne flere norskfødte med innvandrerbakgrunn fra disse landene enn fra grupper hvor innvandrerne gjerne velger partner uten innvandrerbakgrunn. Dette skyldes at barna disse «blandede» parene får ikke vil regnes i gruppen av norskfødte med innvandrerforeldre ettersom kun den ene forelderen er innvandrer.

For fordelingen til norskfødte med innvandrerforeldre påvirkes også av bosettingsmønsteret til dem som har flyttet ut av foreldrehjemmet, noe vi skal se nærmere på i det resterende av dette kapittelet.

Tabell 5.1 Hele befolkningen, innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre etter fylke. I antall og som andel av folketallet i hvert fylke, samt forholdstall mellom innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. 1.1.2020

	Folketall	Innvandrere		Norskfødte med innvandrerforeldre		Innvandrere per norskfødt med innvandrerforeldre
	Antall	Antall	Andel	Antall	Andel	
I alt	5 367 580	790 497	14,7	188 757	3,5	4,2
Oslo	693 494	177 455	25,6	56 899	8,2	3,1
Viken	1 241 165	203 848	16,4	55 692	4,5	3,7
Innlandet	371 385	36 438	9,8	6 801	1,8	5,4
Vestfold og Telemark	419 396	51 489	12,3	11 522	2,7	4,5
Agder	307 231	37 927	12,3	8 121	2,6	4,7
Rogaland	479 892	72 080	15,0	15 646	3,3	4,6
Vestland	636 531	78 627	12,4	14 527	2,3	5,4
Møre og Romsdal	265 238	30 965	11,7	4 633	1,7	6,7
Trøndelag	468 702	50 659	10,8	8 697	1,9	5,8
Nordland	241 235	22 521	9,3	2 820	1,2	8,0
Troms og Finnmark	243 311	28 488	11,7	3 399	1,4	8,4

Kilde: Befolkningsstatistikk. Statistisk sentralbyrå.

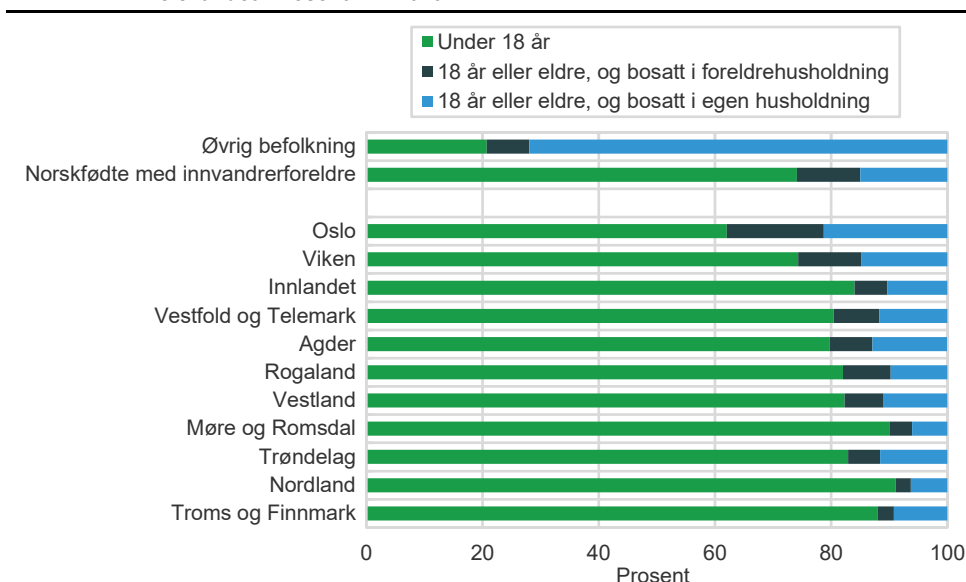
5.2. Voksne norskfødte med innvandrerforeldre i egen husholdning

Dette delkapittelet omhandler norskfødte med innvandrerforeldre som er 18 år eller eldre, og som er registrert bosatt i privathusholdninger, totalt 48 424 personer. Vi gjør videre et skille mellom dem som er registrert bosatt i samme husholdning som sine foreldre og dem som har etablert egen husholdning. Siden flytting hjemmefra er en reversibel hendelse, angir vi kun en situasjonsbeskrivelse per 1.1.2020.

Figur 5.3 viser sammensetningen til norskfødte med innvanderforeldre etter alder og bostatus for hvert fylke, samt tilsvarende fordeling for norskfødte med innvanderforeldre og den øvrige befolkningen for hele landet. Naturlig nok er sammensetningen til norskfødte med innvanderforeldre preget av en langt yngre alderssammensetning enn vi finner i den øvrige befolkningen. 74 prosent er under 18 år mot 21 prosent i den øvrige befolkningen. 26 prosent av norskfødte med innvanderforeldre har nådd voksen alder. 11 prosent er bosatt i foreldrehjemmet, mens 15 prosent har etablert egen husholdning. At såpass mange i den voksne befolkningen fremdeles bor i foreldrehusholdningen skyldes at gruppen i all hovedsak består av unge voksne og nesten 70 prosent er i aldersgruppen 18-29 år.

På fylkesnivå varierer sammensetningen betydelig. Norskfødte med innvanderforeldre er generelt eldre i Oslo enn i resten av landet. I Oslo er nesten 40 prosent 18 år eller eldre. I Viken er sammensetningen svært tett opptil det nasjonale gjennomsnittet for gruppen sett under ett, mens vi finner lavest andel i voksen alder i Nordland (9 prosent) og Møre og Romsdal (10 prosent).

Figur 5.3 Norskfødte med innvanderforeldre etter alder og bostatus for hvert fylke, samt norskfødte med innvanderforeldre og øvrig befolkning etter alder og bostatus for hele landet. Prosent. 1.1.2020

Kilde: Familie- og husholdningsstatistikk. Statistisk sentralbyrå.

Kvinner flytter tidligere hjemmefra

Av voksne norskfødte med innvanderforeldre bor 58 prosent, eller om lag 28 000 personer, i egen husholdning. Kvinner har i større grad enn menn flyttet ut fra foreldrehjemmet, med en kjønnsdifferanse på 8 prosent sett under ett. Det er marginale forskjeller i menn og kvinners alderssammensetning.

Tabell 5.2 Voksne norskfødte med innvanderforeldre bosatt i privathusholdning etter kjønn og bostatus. Antall og prosent. 1.1.2020

	I alt	Bosatt i foreldrehusholdning	Bosatt i egen husholdning	Andel bosatt i egen husholdning
I alt	48 424	20 366	28 058	57,9
Menn	25 103	11 492	13 611	54,2
Kvinner	23 321	8 874	14 447	61,9

Kilde: Familie- og husholdningsstatistikk. Statistisk sentralbyrå.

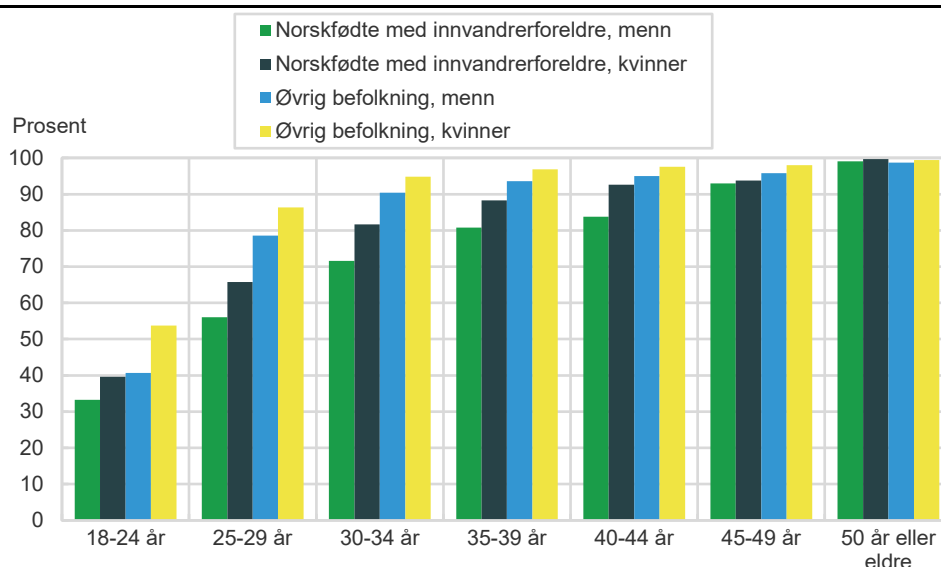
Figur 5.4 viser at kvinner er gjennomgående tidligere ute av foreldrehjemmet enn menn, men at begge kjønn er senere i etablering av egen husholdning enn jevnaldrende befolkning uten innvandrerbakgrunn.

For norskfødte med innvandrerforeldre er kjønnsdifferansen 8-10 prosentpoeng for alle aldersgrupper mellom 25-44 år. En rekke bakgrunnsfaktorer og begivenheter kan påvirke når unge voksne forlater foreldrehjemmet og vi ser blant annet et visst sammenfall mellom kjønnsdifferansen i utflytting og samlivsinngåelse. Flere kvinner enn menn gifter seg i tidlig alder. For kvinner i siste halvdel av 20-årene har 21 prosent inngått ekteskap mot 12 prosent for menn. Tilsvarende andel er 44 prosent for kvinner og 36 prosent for menn i alderen 30-34 år. Dette alene forklarer ikke hvorfor kvinner flytter hjemmefra tidligere i livsløpet enn menn, men ulike samlivsmønstre mellom kjønnene kan bidra til forskjellene vi ser. At kvinner har lavere alder ved ekteskapsinngåelse og utflytting fra foreldrehjemmet enn menn er et fenomen som går igjen i mange deler av verden.

Den demografiske sammensetningen til norskfødte med innvandrerforeldre endres også betydelig med økende alder. De yngste aldersgruppene består av norskfødte med bakgrunn fra mange land. Med stigende alder øker andelen til dem med bakgrunn fra Pakistan frem til midten av 40-årene. For de over 45 år er det hovedsakelig personer med bakgrunn fra nordiske og vesteuropeiske land, samt USA, som dominerer. Norskfødte med bakgrunn fra Danmark, Sverige, USA og Tyskland utgjør over halvparten av dem over 45 år, og her ser vi at andelen i egen husholdning ligner mer på den øvrige befolkningen enn for andre aldersgrupper.

Sett under ett er hovedmønsteret at andelen i egen husholdning er lavest blant de yngste og stiger med alderen. Kvinner flytter tidligere hjemmefra enn menn, men begge kjønn er senere i etablering av egen husholdning enn jevnaldrende i den øvrige befolkningen. At norskfødte med innvandrerforeldre bor lenger i foreldrehjemmet enn andre grupper kan skyldes ulike behov, preferanser og ønsker. Når unge voksne flytter hjemmefra avhenger av en rekke forhold: Noen flytter hjemmefra for å etablere seg med en partner, andre flytter for å ta utdanning eller arbeid (Lappegård & Brunborg, 2004, s. 94). Tidspunkt for utflytting påvirkes også av økonomiske forhold og hvorvidt unge voksne og foreldre ønsker å bo sammen. Tidligere undersøkelser utført av SSB har vist at det er mer vanlig blant personer i innvandrerhusholdninger å bo i flerfamiliehusholdninger enn blant øvrige husholdninger (Utne & Andersen, 2018). Summen av disse forholdene kan gjøre at unge voksne har ulike forutsetninger og ulike preferanser som styrer hvor og hvordan de vil bosette seg.

Figur 5.4 Norskfødte med innvandrerforeldre og øvrig befolkning bosatt i egen privatbolig etter alder og kjønn. Prosent. 1.1.2020

Kilde: Familie- og husholdningsstatistikk. Statistisk sentralbyrå.

Stor variasjon mellom grupper

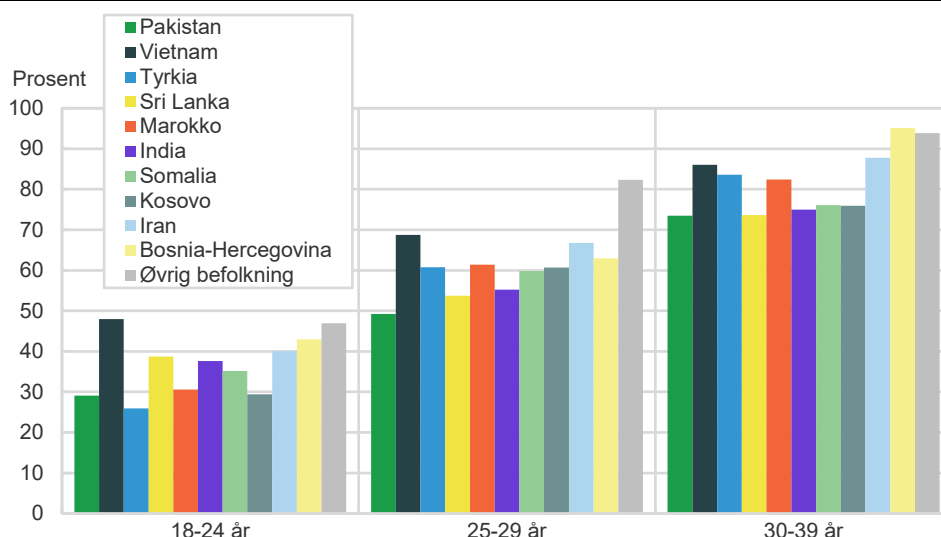
Så langt har vi beskrevet andelen norskfødte med innvandrerbakgrunn som har etablert egen husholdning etter kjønn og alder, og sammenliknet gruppen med jevnaldrende i den øvrige befolkningen. Vi skal nå undersøke om utflytting fra foreldrehjemmet varierer med landbakgrunn.

Samtlige grupper av norskfødte med innvanderforeldre er senere i etablering av egen husholdning enn den øvrige befolkningen i sammenlignbar alder (se figur 5.5). Unntaket er dem med bakgrunn fra Vietnam som i størst grad flytter ut fra foreldrehjemmet i tidlig alder (18-24 år) og dem med bakgrunn fra Bosnia-Hercegovina som har høyest andel bosatt i egen husholdning i alderen 30-39 år. For norskfødte med bakgrunn fra Bosnia-Hercegovina, og også fra Kosovo og Somalia, er det kun et fåtall personer i alderen 30-39 år (mellom 41 og 54 personer). Funnene reflekterer følgelig atferden til noen enkeltpersoner heller enn generelle mønstre.

Vi ser at det er store variasjoner mellom gruppene. For de yngste er det norskfødte med bakgrunn fra Tyrkia som har lavest andel etablert i egen husholdning med 26 prosent. For norskfødte med bakgrunn fra Vietnam er tilsvarende andel 48 prosent. I siste halvdel av 20-årene har så godt som halvparten flyttet ut fra foreldrehjemmet, men andelen varierer fra 49 prosent for dem med bakgrunn fra Pakistan til 69 prosent for dem med bakgrunn fra Vietnam. Tilsvarende andel for den øvrige befolkningen er 82 prosent. Etter fylte 30 år er det fremdeles dem med pakistanske innvanderforeldre som har lavest andel etablert i egen husholdning (73 prosent) mot 94 prosent i den øvrige befolkningen.

Sett under ett flytter de med bakgrunn fra sørasiatiske land – Pakistan, India og Sri Lanka – generelt sent hjemmefra, mens de med bakgrunn fra Vietnam og Iran er tidligere i etablering av egen husholdning. Likevel har samtlige grupper, med noen unntak, lavere andel etablert i egen husholdning enn jevnaldrende i den øvrige befolkningen.

Figur 5.5 Andel bosatt i egen privatbolig etter alder og ti største landbakgrunn for norskfødte med innvanderforeldre og for øvrig befolkning. Prosent. 1.1.2020

Kilde: Familie- og husholdningsstatistikk. Statistisk sentralbyrå.

Mange vil bo sentralt

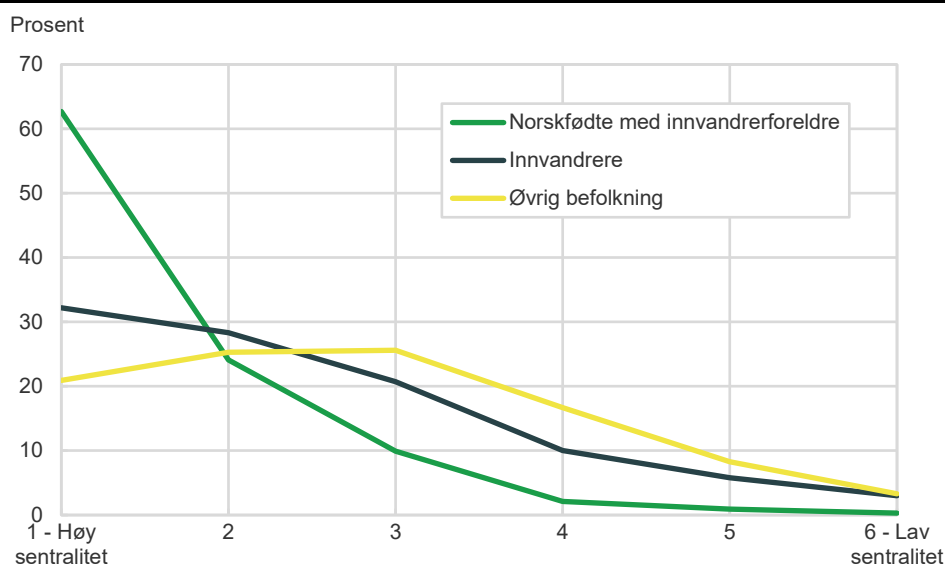
Som beskrevet i kapittel 3 og 4, er innvandrere sett under ett bosatt mer sentralt enn den øvrige befolkningen. Vi skal nå undersøke hvor sentralt innvandrernes norskfødte barn bosetter seg etter flytting fra foreldrehjemmet. Figur 5.6 viser

sentralitetsfordelingen til norskfødte med innvandrerforeldre, innvandrere og øvrig befolkning i alderen 28-40 år for personer registrert bosatt i egen husholdning. Vi har valgt denne aldersgruppen fordi de yngste voksne ofte flytter hyppigere enn befolkningen som helhet og resultatene kan derfor bli preget av tilfeldigheter. Fra slutten av 20-årene har flere etablert seg på boligmarkedet og fått en mer stabil bosituasjon. For å undersøke gruppenes sentralitetsfordeling, bruker vi SSBs sentralitetsindeks (mer om sentralitetsindeksen i kapittel 1.3).

For norskfødte med innvandrerbakgrunn bosatt i egen husholdning, bor hele 63 prosent i de seks mest sentrale kommunene i landet. Til sammenligning er andelen 32 prosent for innvandrere og 21 prosent for den øvrige befolkningen i sammenlignbar alder. Som nevnt tidligere, har forholdsvis mange norskfødte med innvandrerforeldre vokst opp i og rundt Oslo og den høye andelen skyldes nok at mange velger å bli boende nær oppvekststedet. Samtidig kan det tenkes at mange velger å flytte til de mest sentrale kommunene ved etablering av egen husholdning.

Norskfødte med innvandrerforeldre har lavest andel bosatt i de øvrige sentralitetsklassene. Dette er en naturlig følge av at så mange bor i de mest sentrale kommunene. Andelen er nokså jevnt i de nest-mest sentrale kommunene, mens få norskfødte med innvandrerbakgrunn bor i de mellomsentrale og minst sentrale kommunene (nivå 3-6) sammenlignet med jevnaldrende befolkning. Generelt ser vi at norskfødte med innvandrerforeldre i alderen 28-40 år har et langt mer sentralt bosettingsmønster enn både innvandrere og den øvrige befolkningen.

Figur 5.6 Andel bosatt i egen husholdning etter kommunenes sentralitet. Norskfødte med innvandrerforeldre, innvandrere og øvrig befolkning i alderen 28-40 år. Prosent. 1.1.2020

Kilde: Befolkningsstatistikk. Statistisk sentralbyrå.

Målt etter landbakgrunn er det dels store forskjeller mellom bostedssentraliteten til norskfødte med innvandrerforeldre som har flyttet fra foreldrehjemmet. Tabell 5.3 viser sentralitetsfordelingen for norskfødte med innvandrerforeldre etter landbakgrunn. Tabellen inkluderer hele den voksne befolkningen som er registrert bosatt i egen husholdning ettersom grupper av norskfødte med innvandrerbakgrunn etter landbakgrunn blir svært små i aldersgruppen 28-40 år.

Sett under ett er det norskfødte med foreldre fra Marokko som viser det mest sentrale bosettingsmønsteret. Hele 84 prosent bor i de mest sentrale kommunene, hvorav nesten samtlige er bosatt i Oslo. Videre er 10 prosent bosatt i de nest-mest sentrale kommunene, mens kun et fåtall bor i mellomsentrale og mindre sentrale

kommuner. Norskfødte med bakgrunn fra Pakistan og Tyrkia viser også et tydelig sentralt bosettingsmønster med over 90 prosent bosatt i de mest og nest-mest sentrale kommunene. Bosettingsmønsteret til dem med bakgrunn fra Tyrkia skiller seg ut ved at nesten halvparten er bosatt i de nest-mest sentrale kommunene. Tilsvarende andel er lavere enn 33 prosent for alle andre grupper, øvrig befolkning inkludert.

Norskfødte med bakgrunn fra Nederland, USA og nordiske land bor mest desentralisert. Nesten halvparten av norskfødte med bakgrunn fra Nederland og USA bor i de mellomsentrale kommunene (nivå 3 og 4), som er omtrent på nivå med den øvrige befolkningen. For norskfødte med bakgrunn fra nordiske land er det dem med bakgrunn fra Danmark som viser det mest sentrale bosettingsmønsteret, mens dem med bakgrunn fra Finland er bosatt mest desentralisert.

Sett under ett har alle grupper av norskfødte med innvanderforeldre målt etter landbakgrunn et mer sentralt bosettingsmønster enn den øvrige befolkningen. Unntaket er dem med bakgrunn fra Finland, som har en noe større andel bosatt i de nest-minst og minst sentrale kommunene (19 prosent) enn den øvrige befolkningen (15 prosent).

Tabell 5.3 Voksne norskfødte med innvanderforeldre bosatt i egen husholdning etter landbakgrunn og kommunenes sentralitet, samt innvandrere og øvrig befolkning bosatt i egen husholdning etter kommunenes sentralitet. Antall og prosent. 1.1.2020

	Antall	1 -Høy sentralitet	2	3	4	5	6 -Lav sentralitet
Øvrig befolkning	3 132 547	16	25	26	18	10	5
Innvandrere	668 486	32	28	21	10	6	3
Norskfødte med innvanderforeldre	28 058	54	26	14	3	2	1
Pakistan	5 657	74	18	7	1	0	0
Vietnam	3 070	52	29	16	2	1	0
Tyrkia	1 868	47	45	7	1	0	0
Sri Lanka	1 348	50	31	10	5	3	1
India	1 159	58	31	8	2	1	1
Danmark	1 157	30	31	27	7	4	1
Marokko	1 108	84	10	5	1	0	0
Sverige	793	32	29	24	7	6	3
Chile	784	37	33	22	6	2	1
Somalia	759	71	15	13	1	1	0
Iran	733	61	23	13	3	1	0
Bosnia-Hercegovina	671	37	33	21	6	3	1
Kosovo	598	40	30	27	3	1	0
Polen	535	48	26	21	4	1	0
Irak	503	52	25	20	3	0	0
Tyskland	459	33	30	25	7	4	1
Storbritannia	456	37	29	20	9	3	1
Filippinene	436	62	19	13	4	2	0
USA	432	23	22	26	19	5	5
Kina	347	59	23	10	5	2	0
Ungarn	329	36	28	28	4	4	1
Nederland	326	26	23	33	13	4	2
Nord-Makedonia	324	69	16	13	2	0	0
Finland	269	29	24	22	6	10	9
Libanon	245	55	20	23	0	0	0
Øvrige land	3 692	52	26	16	4	2	1

Fotnote: Av konfidensialitetshensyn er celler med færre enn 3 personer gitt verdi = 0.

Kilde: Befolkningsstatistikk. Statistisk sentralbyrå.

Ingen bosatte i 52 kommuner

Norskfødte med innvanderforeldre er i likhet med innvandrere bosatt i alle landets kommuner, men i 39 kommuner finner vi ingen norskfødte med innvanderforeldre som er 18 år eller eldre. Antallet øker til 52 kommuner når vi kun ser på gruppen av voksne norskfødte med innvanderforeldre som har etablert egen husholdning.

Det er altså 52 kommuner i landet der ingen norskfødte med innvandrerforeldre har bosatt seg etter flytting fra foreldrehjemmet. I flertallet av landets kommuner er det mellom 1 og 9 bosatte personer, totalt 183 kommuner. Bare i de fire kommunene Oslo, Bergen, Drammen og Lillestrøm har flere enn 1 000 personer bosatt seg ved etablering av egen husholdning. Tabell 5.4 sier noe om representasjonen av norskfødte med innvandrerforeldre på kommunenivå, men tabellen forteller ingenting om den relative andelen gruppen utgjør av kommunenes folketall. Dette skal vi undersøke ved hjelp av figur 5.7.

Tabell 5.4 Antall kommuner etter antall bosatte norskfødte med innvandrerforeldre. 1.1.2020

Bosatte personer	I alt	18 år eller eldre, i alt	18 år eller eldre og bosatt i egen husholdning
0	0	39	52
1 - 9	29	170	183
10 - 49	127	84	68
50 - 99	51	16	19
100 - 499	96	31	25
500 - 999	24	7	5
Flere enn 1000	29	9	4

Kilde: Befolkningsstatistikk. Statistisk sentralbyrå.

Lav andel i mange kommuner

Figur 5.7 viser den regionale fordelingen til voksne norskfødte med innvandrerforeldre som er registrert bosatt i egen husholdning. Figuren angir gruppen som andel av folketallet i hver kommune. På landsbasis utgjør denne gruppen 0,52 prosent av totalbefolkningen, men hele 339 kommuner har en andel lavere enn det nasjonale gjennomsnittet. Medianen, dvs. den midterste observasjonen når vi rangerer alle kommuner i stigende rekkefølge, er kun 0,11 prosent. Det betyr at gruppen utgjør omtrent 1 promille av folketallet i en typisk norsk kommune.

Som allerede nevnt, har ingen norskfødte med innvandrerforeldre bosatt seg i 52 av landets kommuner etter utflytting fra foreldrehjemmet. Ytterligere 83 kommuner har 1-2 bosatte personer, og er på kartet gitt verdi 0 som følge av konfidensialitets-hensyn. Vi har da totalt 135 kommuner med færre enn 3 bosatte personer, og nesten halvparten av disse kommunene finner vi i Trøndelag, Nordland og Troms og Finnmark. I flertallet av landets kommuner utgjør gruppen mellom 0,1 og 3,5 promille av folketallet, totalt 184 kommuner.

20 kommuner har en andel under, men nær gjennomsnittet (0,36-0,51 prosent). I all hovedsak finner vi disse kommunene på Østlandet og dels Sørlandet. Flere kommuner i denne gruppen er befolkningsmessig store som Bergen, Sandnes, Sarpsborg, Asker, Sandefjord, Skien og Trondheim. Også Tana i Troms og Finnmark har en andel like under gjennomsnittet. Dette er en befolkningsmessig liten kommune slik at det kun er snakk om et fåtall personer. De fleste her er norskfødte med bakgrunn fra Finland.

Mange bor i Oslo og Viken

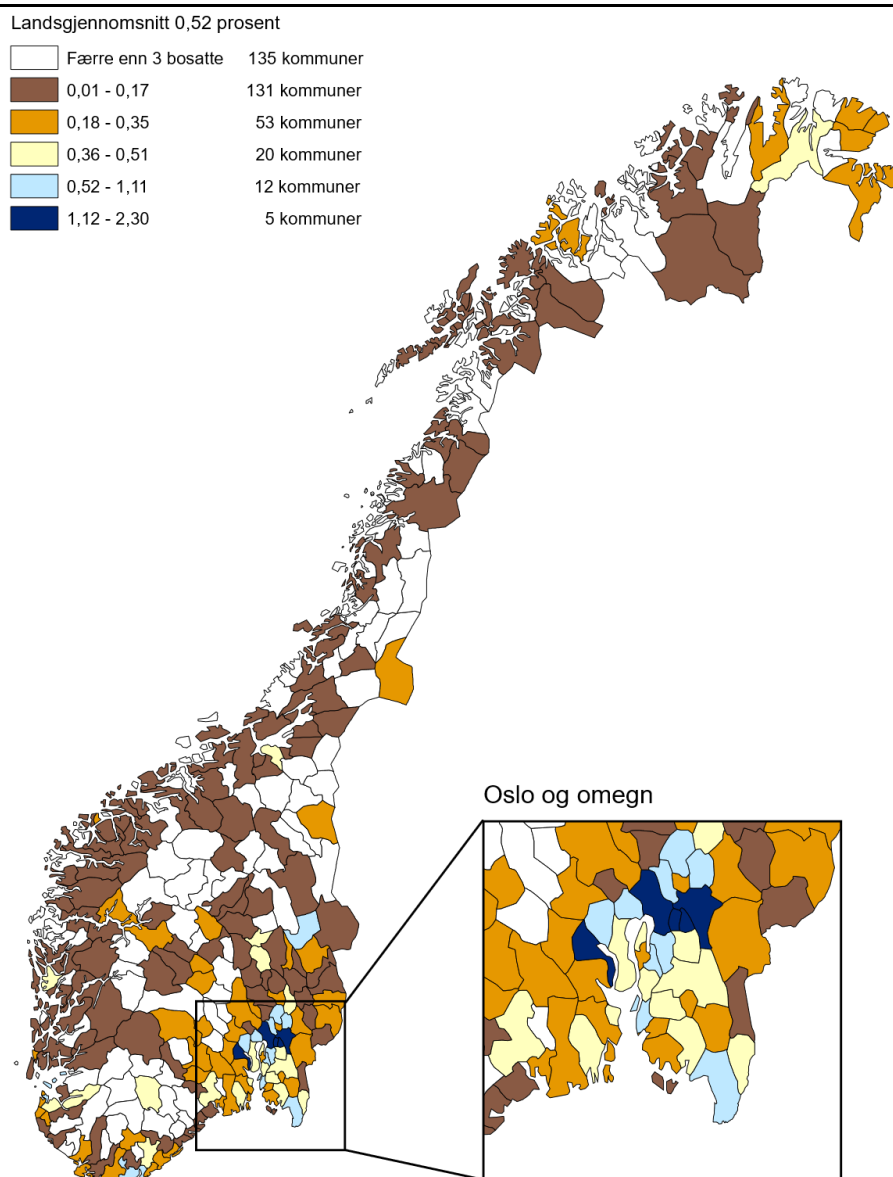
Bare 17 kommuner ligger over det nasjonale gjennomsnittet på 0,52 prosent når vi ser på gruppen av voksne norskfødte med innvandrerforeldre i egen husholdning som andel av befolkningen. 13 av disse kommunene finner vi i Viken, mens de fire resterende kommunene er Åmot i Innlandet, samt Oslo, Stavanger og Kristiansand.

Selv om Oslo er den kommunen med flest bosatte personer, er det i Lørenskog kommune i Viken at gruppen utgjør størst andel av folketallet. I Lørenskog er andelen 2,3 prosent mot 1,7 prosent i Oslo. Ytterligere tre kommuner har en andel større enn 1 prosent: Disse er Drammen, Rælingen og Lillestrøm i Viken.

At bare 17 kommuner ligger over landsgjennomsnittet antyder at norskfødte med innvandrerforeldre bosetter seg nokså konsentrert ved etablering av egen

husholdning. Av kartet ser vi at bosettingsmønsteret til norskfødte med innvanderforeldre i stor grad er konsentrert på Østlandet. Av dem som har etablert egen husholdning, er over 40 prosent bosatt i Oslo og totalt 70 prosent bor i én av de 17 kommunene over landsgjennomsnittet.

Figur 5.7 Voksne norskfødte med innvanderforeldre bosatt i egen husholdning (N=28 058) i prosent av folketallet.¹ 1.1.2020

Fotnote: Av konfidensialitetshensyn er kommuner med færre enn 3 bosatte personer gitt verdi = 0.

Kilde: Befolkningsstatistikk. Statistisk sentralbyrå.

Kartgrunnlag: Kartverket.

5.3. Norskfødte med innvanderforeldre fra Pakistan, Vietnam, Tyrkia og Sri Lanka i Oslo

Nesten én av ti personer i Oslo er norskfødt med innvanderforeldre. Av de om lag 28 000 voksne norskfødte med innvanderforeldre som er registrert bosatt i egen husholdning, er hele 43 prosent bosatt i hovedstaden, totalt 12 000 personer (se tabell 5.5).

I dette delkapittelet skal vi se nærmere på hvordan norskfødte med innvanderforeldre fordeler seg i Oslo med fokus på de fire største gruppene over 18 år: De med bakgrunn fra Pakistan, Vietnam, Tyrkia og Sri Lanka. Som nevnt tidligere

utgjør norskfødte med bakgrunn fra disse fire landene om lag 45 prosent av alle voksne norskfødte med innvandrerforeldre og mange av dem som har flyttet ut fra foreldrehjemmet, har bosatt seg i hovedstaden. Vi vil i det følgende undersøke hvordan gruppene er fordelt innad i Oslo på bydels- og delbydelsnivå. Gruppens bosettingsmønster sammenlignes seg imellom og med fordelingen til innvandrere med samme landbakgrunn.

43 prosent av alle voksne norskfødte med innvandrerforeldre har bosatt seg i Oslo etter utflytting fra foreldrehjemmet. Denne andelen varierer betydelig mellom de fire gruppene som vi skal fokusere på. Fra tabell 5.5 ser vi at de med bakgrunn fra Pakistan er den største gruppen og har også høyest andel bosatt i Oslo. Over halvparten av voksne norskfødte med innvandrerforeldre fra Pakistan har valgt å bosette seg her ved etablering av egen husholdning. For de med bakgrunn fra Vietnam, Tyrkia og Sri Lanka er andelen bosatt i Oslo betydelig lavere, med mellom 36 og 39 prosent. Dette er under landsgjennomsnittet på 43 prosent.

Etter Oslo har de med bakgrunn fra Pakistan i all hovedsak bosatt seg i nabokommunene til Oslo: Lillestrøm, Lørenskog og Drammen. For norskfødte med bakgrunn fra Tyrkia finner vi særlig mange i Drammen kommune, hele 26 prosent er bosatt her. De med bakgrunn fra Vietnam og Sri Lanka har litt større spredning mellom flere kommuner, og etter Oslo finner vi flest bosatt i Bergen, Trondheim, Lillestrøm og Lørenskog.

Tabell 5.5 Voksne norskfødte med innvandrerforeldre i egen husholdning i alt og etter landbakgrunn, samt andel bosatt i Oslo. 1.1.2020

	I alt	Bosatt i Oslo	Andel bosatt i Oslo
I alt	28 058	11 952	42,6
Pakistan	5 657	3 139	55,5
Vietnam	3 070	1 187	38,7
Tyrkia	1 868	668	35,8
Sri Lanka	1 348	480	35,6

Kilde: Befolkningsstatistikk. Statistisk sentralbyrå.

Høyest andel i ytre øst

Før vi ser på bosettingsmønsteret til de fire gruppene av norskfødte med innvandrerforeldre etter landbakgrunn, skal vi kort se på hvordan hele gruppen av norskfødte med innvandrerforeldre er fordelt i Oslo.

Når vi beskriver fordelingen på bydelsnivå i Oslo, bruker vi følgende inndelingen²:

- *Indre øst*: Gamle Oslo, Grünerløkka og Sagene.
- *Ytre øst*: Alna, Bjerke, Grorud, Stovner, Søndre Nordstrand og Østensjø.
- *Indre vest*: Frogner og St. Hanshaugen.
- *Ytre vest*: Nordre Aker, Vestre Aker, Ullern og Nordstrand.

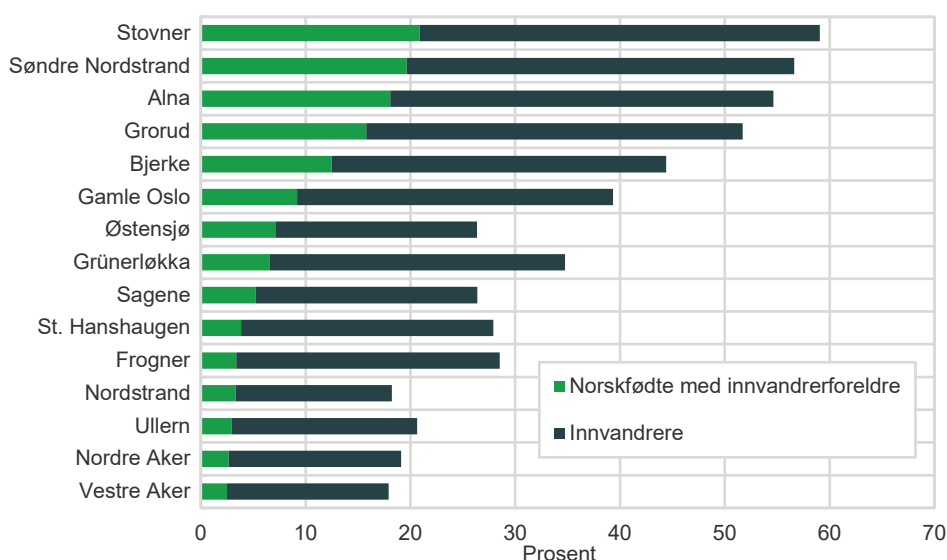
Innvandrere og deres norskfødte barn er ikke jevnt fordelt i Oslo. Figur 5.8 viser gruppene som andel av folketallet på bydelsnivå, rangert etter andel norskfødte med innvandrerbakgrunn. Generelt er det bydelene i ytre øst som har størst andel innvandrere og norskfødte med innvandrerbakgrunn. I bydelene Stovner, Søndre Nordstrand, Alna og Grorud utgjør gruppene sett under ett mer enn halvparten av befolkningen. Størst konsentrasjon finner vi i bydel Stovner hvor innvandrere og deres norskfødte barn utgjør nesten 60 prosent av befolkningen. Her er mer enn én av fem personer norskfødt med innvandrerforeldre.

² I kapittelet har vi ikke inkludert bydel Sentrum og Marka da det bor svært få personer i disse bydelene, totalt 3 081 personer. I tillegg er det om lag 2 400 personer registrert bosatt i Oslo med uoppgitt bosted eller uten fast bopel.

Med noen unntak, ser vi at bydeler med høy innvandrerandel også er de bydelene hvor andelen norskfødte med innvandrerbakgrunn er størst. Dette har naturligvis sammenheng med at mange av innvandrernes norskfødte barn er nokså unge og bor i foreldrehusholdningen. I bydelene i ytre øst finner vi også mange innvandrere med bakgrunn fra asiatiske og afrikanske land, grupper som har utpreget høy grad av homogami. En del sentrumsbydeler har høy innvandrerandelen, mens andelen norskfødte med innvandrerforeldre er forholdsvis lav. Dette skyldes blant annet at mange innvandrere i disse bydelene kommer fra land i EU og Nord-Amerika. Som allerede nevnt, påvirkes befolkningsutviklingen for gruppen av norskfødte med innvandrerforeldre av innvandrernes botid, landbakgrunn, alder- og kjønnsfordeling og samlivsmønstre. Dette gjør at utviklingen vil bli noe ulik mellom bydelene som følge av forskjeller i innvandrernes demografiske sammensetning.

På bydelsnivå varierer andelen norskfødte med innvandrerforeldre fra 2,5 prosent i bydel Vestre Aker til 21 prosent i bydel Stovner. Likevel ligger flertallet av Oslos bydeler over det nasjonale gjennomsnittet på 3,5 prosent. Unntaket er de fire bydelene i ytre vest. Her er innvandrerandelen over landsgjennomsnittet på 14,7 prosent, mens andelen norskfødte med innvandrerbakgrunn varierer fra 2,5 til 3,3 prosent.

Figur 5.8 Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre etter bydel i Oslo. Som andel av folketallet. 1.1.2020

Kilde: Befolkningsstatistikk. Statistisk sentralbyrå.

Fordeling på bydels- og delbydelsnivå

Vi skal nå se på hvordan voksne norskfødte med innvandrerforeldre fra Pakistan, Vietnam, Tyrkia og Sri Lanka fordeler seg mellom bydelene i Oslo blant dem som har flyttet fra foreldrehjemmet og etablert egen husholdning. Vi vil sammenligne fordelingen på bydelsnivå mellom gruppene, og deretter med innvandrere med samme landbakgrunn. Vi har her inkludert alle innvandrere bosatt i Oslo ettersom vi i all hovedsak er ute etter å undersøke i hvilken grad norskfødte med innvandrerforeldre tenderer mot å bosette seg i områder der det allerede bor mange innvandrere med samme landbakgrunn. Beskrivelsene på bydelsnivå tar utgangspunkt i tabell 5.6.

Mer enn tre av fire norskfødte med pakistansk bakgrunn i Oslo har etablert egen husholdning i bydeler i ytre øst. Størst andel finner vi i de tre bydelene Alna, Søndre Nordstrand og Stovner hvor nesten 60 prosent bor. 15 prosent er bosatt i indre øst, mens bare et fåtall bor i bydeler i indre og ytre vest, totalt 10 prosent.

Fordelingen til norskfødte med bakgrunn fra Vietnam er nokså ulik fordelingen til de med pakistanske foreldre. Sett under ett er norskfødte med bakgrunn fra Vietnam den gruppen som bor mest sentralt innad i Oslo. Halvparten bor i bydelene Gamle Oslo, Grünerløkka og Sagene i indre øst, og en del er også bosatt i bydeler i indre vest (13 prosent). Sammenlignet med andre grupper er det forholdsvis få personer som har bosatt seg i ytre øst.

Norskfødte med tyrkiske foreldre er i stor grad konsentrert i ytre øst: totalt 70 prosent bor i disse bydelene. I likhet med norskfødte med pakistanske foreldre, er Alna den bydelen hvor flest har bosatt seg: Hele én av fem bor her. Nesten 20 prosent bor i bydeler i indre øst, mens det kun er et fåtall som har bosatt seg i de vestlige delene av byen.

Norskfødte med bakgrunn fra Sri Lanka er også i stor grad konsentrert i bydeler i ytre øst. 67 prosent av dem som har flyttet fra foreldrehjemmet, har bosatt seg i disse bydelene. Størst andel finner vi i bydel Stovner, men mange bor også i bydelene Bjerke, Grorud og Alna. I overkant av én av fem har bosatt seg i indre øst, mens forholdsvis få bor i bydeler i indre og ytre vest.

Tabell 5.6 Voksne norskfødte med innvandrerforeldre bosatt i egen husholdning og innvandrere (alle) etter landbakgrunn og bydel¹. I alt og som andel. 1.1.2020

	Folketall, i alt	Pakistan		Vietnam		Tyrkia		Sri Lanka	
		Innvandrere	Norskfødte med innvandrerforeldre	Innvandrere	Norskfødte med innvandrerforeldre	Innvandrere	Norskfødte med innvandrerforeldre	Innvandrere	Norskfødte med innvandrerforeldre
Antall (N) i Oslo	693 494	12 376	3 139	3 856	1 187	3 909	668	3 932	480
I alt	99	99	100	99	99	99	100	100	100
Gamle Oslo	58 671	7	8	14	20	6	7	5	8
Grünerløkka	62 423	4	5	13	20	6	9	3	9
Sagene	45 089	2	2	5	10	2	3	2	4
St. Hanshaugen	38 945	1	2	4	6	2	3	1	3
Frogner	59 269	1	2	3	7	5	3	1	2
Ullern	34 569	1	1	1	1	1	0	1	1
Vestre Aker	50 157	1	1	1	1	2	1	1	1
Nordre Aker	52 327	2	1	3	3	1	2	1	3
Bjerke	33 422	6	6	8	7	9	12	14	13
Grorud	27 707	6	6	8	4	10	7	18	12
Stovner	33 316	19	17	13	4	12	10	24	20
Alna	49 801	22	21	11	6	21	21	14	12
Østensjø	50 806	5	6	4	4	6	9	6	4
Nordstrand	52 459	2	3	3	3	3	2	1	2
Søndre Nordstrand	39 066	23	20	10	3	13	11	9	6

¹ Bydel Marka og Sentrum er ikke inkludert.

Kilde: Befolkningsstatistikk. Statistisk sentralbyrå.

Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre fra Pakistan

Sammenlikner vi fordelingen på bydelsnivå for innvandrere og deres norskfødte barn fra Pakistan, finner vi at gruppene er nokså likt fordelt innad i Oslo. Begge grupper er høyt konsentrert i ytre øst, med flest bosatt i de tre bydelene Søndre Nordstrand, Alna og Stovner. Norskfødte med pakistanske foreldre har i noe større grad etablert seg i bydelene i indre by enn pakistanske innvandrere, men forskjellen er ikke så stor. For begge grupper er få bosatt i bydelene i ytre vest. For å tegne et bedre bilde av hvor jevnt gruppene bor, skal vi bryte bydel Alna og bydel Søndre Nordstrand ned på delbydelsnivå.

Tabell 5.7 viser hvordan gruppene fordeler seg etter delbydel innad i bydel Alna. Fordelingen er nokså jevn, men vi finner likevel noe variasjon. Nesten 80 prosent av innvandrere fra Pakistan bor i tre delbydeler: Furuset, Lindeberg og Trosterud. Tilsvarende andel er i overkant av 70 prosent for deres norskfødte barn. Det er en litt større andel innvandrere bosatt i delbydel Furuset enn norskfødte med

pakistanske foreldre, og en litt større andel norskfødte med pakistansk bakgrunn bosatt i delbydelene Ellingsrud og Teisen enn innvandrere.

Tabell 5.8 viser tilsvarende fordeling innenfor bydel Søndre Nordstrand. Flertallet bor i de to delbydelene Bjørndal og Bjørnerud, i alt 57 prosent for begge grupper. Andelen er litt større for norskfødte med pakistanske foreldre i delbydel Prinsdal, sammenlignet med innvandrere fra Pakistan, men det er kun et par prosentpoeng som skiller gruppene. Sett under ett har innvandrere og norskfødte med pakistansk bakgrunn i stor grad bosatt seg likt innad i bydel Søndre Nordstrand.

Tabell 5.7 Voksne norskfødte med innvandrereforeldre bosatt i egen husholdning og innvandrere (alle) fra Pakistan, samt hele befolkningen, fordelt etter delbydeler i bydel Alna. 1.1.2020.

	Folketall, i alt	Innvandrere	Norskfødte med innvandrereforeldre
Antall (N)	49 801	2 720	657
Furuset	20,5	36,6	30,1
Ellingsrud	15,1	10,7	14,6
Lindeberg	16,2	22,4	21,6
Trosterud	18,0	18,9	19,5
Hellerudtoppen	7,2	1,8	2,1
Tveita	11,3	3,9	4,0
Teisen	11,8	5,8	8,1

Kilde: Befolkningsstatistikk. Statistisk sentralbyrå.

Tabell 5.8 Voksne norskfødte med innvandrereforeldre bosatt i egen husholdning og innvandrere (alle) fra Pakistan, samt hele befolkningen, fordelt etter delbydeler i bydel Søndre Nordstrand. 1.1.2020.

	Folketall, i alt	Innvandrere	Norskfødte med innvandrereforeldre
Antall (N)	39 066	2 788	636
Holmlia Syd	15,4	11,2	11,5
Holmlia Nord	15,4	8,9	8,0
Prinsdal	14,5	10,8	12,9
Bjørnerud	18,0	22,9	23,4
Mortensrud	13,6	11,7	10,4
Bjørndal	23,2	34,5	33,8

Kilde: Befolkningsstatistikk. Statistisk sentralbyrå.

Innvandrere og norskfødte med innvandrereforeldre fra Vietnam

Sammenlikner vi fordelingen til innvandrere og deres norskfødte barn fra Vietnam, finner vi at gruppene fordeler seg ganske ulikt på bydelsnivå. Norskfødte med vietnamesiske foreldre er bosatt mer sentralt enn innvandrere fra Vietnam.

Halvparten bor i bydeler i indre øst mot bare 32 prosent av innvandrerne. Motsatt er over halvparten av innvandrerne fra Vietnam bosatt i bydeler i ytre øst mot bare 27 prosent av deres norskfødte barn. En litt større andel norskfødte med vietnamesisk bakgrunn har bosatt seg i indre vest, mens fordelingen er helt lik i bydelene i ytre vest.

Gamle Oslo er den bydelen der det bor flest innvandrere og norskfødte med foreldre fra Vietnam, henholdsvis 14 og 20 prosent. Vi bryter derfor bydel Gamle Oslo ned på delbydelsnivå for å se hvor jevnt gruppene fordeler seg. Sett under ett bor mange i delbydelene Grønland, Ensjø, Kværnerbyen og Enerhaugen, men fordelingen varierer mellom gruppene. Det bor flest innvandrere fra Vietnam i delbydel Grønland, mens Ensjø er den delbydelen hvor flest av deres norskfødte barn har etablert egen husholdning.

Generelt avviker fordelingen til norskfødte med bakgrunn fra Vietnam mer enn fordelingen til dem med bakgrunn fra Pakistan når gruppene sammenlignes med fordelingen til innvandrere fra samme land. Vi ser også at de med bakgrunn fra

Vietnam i stor grad bor sentralt, og at de innad i bydel Gamle Oslo har etablert husholdning i delbydeler hvor boligutbyggingen de siste årene har vært høy.

Tabell 5.9 Voksne norskfødte med innvandrereforeldre bosatt i egen husholdning og innvandrere (alle) fra Vietnam, samt hele befolkningen, fordelt etter delbydeler i bydel Gamle Oslo. 1.1.2020.

	Folketall, i alt	Innvandrere	Norskfødte med innvandrereforeldre
Antall (N)	58 671	523	236
Grønland	16,8	31,7	19,5
Enerhaugen	13,0	11,9	10,2
Nedre Tøyen	9,1	6,5	5,5
Kampen	6,9	1,3	1,3
Vålerenga	10,2	4,4	3,0
Kvænerbyen	16,2	11,5	17,0
Bispevika	5,4	11,9	6,8
Ensjø	14,9	16,8	34,3
Etterstad	7,5	4,0	2,5

Kilde: Befolkningsstatistikk. Statistisk sentralbyrå.

Innvandrere og norskfødte med innvandrereforeldre fra Tyrkia

Innvandrere fra Tyrkia er i likhet med deres norskfødte barn konsentrert i bydeler i ytre øst, og her bor om lag 70 prosent. Særlig mange er bosatt i bydel Alna. Deretter ser vi en del variasjon i fordelingen mellom bydelene i ytre øst. Norskfødte med bakgrunn fra Tyrkia er i større grad enn innvandrerne bosatt i bydeler i indre øst med henholdsvis 19 og 14 prosent. En del har bosatt seg i indre vest, mens det er forholdsvis få som bor i ytre vest. Bydel Frogner skiller seg ut blant bydelene i vest, og her er spesielt mange tyrkiske innvandrere bosatt.

For begge grupper bor én av fem personer i bydel Alna. I tabell 5.10 vises derfor fordelingen på delbydelsnivå innad i bydel Alna. Sammenlignet med tabell 5.7 ser vi at fordelingen til innvandrere fra Tyrkia er nokså lik fordelingen til innvandrere fra Pakistan innad i bydel Alna. Sett i forhold til norskfødte med bakgrunn fra Tyrkia, er begge grupper konsentrert i de tre delbydelene Furuset, Lindeberg og Trosterud. Andelen som bor i disse bydelene er totalt 77 prosent for innvandrere fra Tyrkia og 73 prosent for deres norskfødte barn. Fordelingen mellom de tre delbydelene er nokså lik med unntak av i delbydel Lindeberg hvor det bor en større andel innvandrere enn norskfødte med innvandrereforeldre fra Tyrkia. Mange er også bosatt i delbydel Ellingsrud, og en betydelig andel norskfødte med tyrkiske foreldre har bosatt seg i delbydel Tveita.

Selv om vi finner en del variasjon mellom de to gruppene på bydels- og delbydelsnivå, ser vi at norskfødte med foreldre fra Tyrkia i stor grad bosetter seg i områdene hvor det også bor mange tyrkiske innvandrere. Det er likevel større forskjeller i bosettingsmønsteret til innvandrere og norskfødte med bakgrunn fra Tyrkia enn vi fant for dem med bakgrunn fra Pakistan.

Tabell 5.10 Voksne norskfødte med innvandrereforeldre bosatt i egen husholdning og innvandrere (alle) fra Tyrkia, samt hele befolkningen, fordelt etter delbydeler i bydel Alna. 1.1.2020

	Folketall, i alt	Innvandrere	Norskfødte med innvandrereforeldre
Antall (N)	49 801	828	657
Furuset	20,5	33,8	34,3
Ellingsrud	15,1	10,1	11,2
Lindeberg	16,2	23,8	18,9
Trosterud	18,0	19,1	19,6
Hellerudtoppen	7,2	1,9	3,5
Tveita	11,3	5,3	7,7
Teisen	11,8	5,9	4,9

Kilde: Befolkningsstatistikk. Statistisk sentralbyrå.

Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre fra Sri Lanka

Innvandrere og deres norskfødte barn fra Sri Lanka er i stor grad konsentrert i Groruddalen, særlig i bydelene Stovner, Grorud, Bjerke og Alna. Konsentrasjonen er likevel langt høyere for innvandrerne som har hele 85 prosent bosatt i ytre øst. Tilsvarende andel er 67 prosent for deres norskfødte barn. Det er særlig i bydelene Stovner og Grorud at vi finner betydelig variasjon, selv om Stovner er den bydelen hvor flest er bosatt for begge grupper. Videre har norskfødte med bakgrunn fra Sri Lanka i større grad bosatt seg i indre by enn innvandrerne. Dette gjelder spesielt i indre øst. Få er bosatt i bydeler i ytre vest, men også her er andelen noe høyere for de norskfødte enn innvandrerne fra Sri Lanka.

For å få et inntrykk av hvor jevnt fordelt de to gruppene er bosatt på delbydelsnivå, skal vi undersøke fordelingen innad i bydel Stovner. Det er viktig å merke seg at det bare bor 96 voksne norskfødte med bakgrunn fra Sri Lanka blant dem som har etablert seg i egen husholdning. Dette gjør at fordelingen på delbydelsnivå er basert på atferden til relativt få personer. Av tabellen ser vi at de norskfødte bor mer konsentrert enn innvandrerne innad i bydel Stovner. Nesten 60 prosent er bosatt i de to delbydelene Vestli og Stovner mot 44 prosent for innvandrerne. Innvandrerne fra Sri Lanka er jevnere fordelt mellom delbydelene, selv om vi også her finner flest bosatt i delbydelene Vestli og Stovner. Forholdsvis få norskfødte med bakgrunn fra Sri Lanka har bosatt seg i delbydel Fossum, kun 6,3 prosent. Dette er nesten 10 prosentpoeng lavere enn for innvandrerne fra Sri Lanka.

Sett under ett finner vi at andelen norskfødte med bakgrunn fra Sri Lanka er høy i bydeler hvor også innvandrerandelen er høy. Likevel er det nokså store forskjeller i gruppens fordeling på bydelsnivå. De norskfødte tenderer mot å bo mer sentralt i indre bydeler enn innvandrerne fra Sri Lanka. Innad i bydel Stovner ser vi at norskfødte med bakgrunn fra Sri Lanka bor nokså konsentrert i få delbydeler, mens innvandrerne er jevnere fordelt mellom delbydelene. Det er likevel betydelige likheter i bosettingsmønsteret til innvandrerne og deres norskfødte barn fra Sri Lanka.

Tabell 5.11 Voksne norskfødte med innvandrerforeldre bosatt i egen husholdning og innvandrere (alle) fra Sri Lanka, samt hele befolkningen, fordelt etter delbydeler i bydel Stovner. 1.1.2020.

	Folketall, i alt	Innvandrere	Norskfødte med innvandrerforeldre
Antall (N)	33 316	940	96
Vestli	21,2	23,2	27,1
Fossum	15,9	15,9	6,3
Rommen	10,8	17,6	13,5
Haugenstua	11,8	12,8	10,4
Stovner	17,3	20,6	30,2
Høybråten	23,0	10,0	12,5

Kilde: Befolkningsstatistikk. Statistisk sentralbyrå.

5.4. Oppsummering

I dette kapittelet har vi beskrevet norskfødte med innvandrerforeldre sin regionale fordeling sett under ett, og gått mer i dybden på fordelingen til dem som har flyttet ut fra foreldrehjemmet og etablert egen husholdning. Det fremkommer betydelige kjønnsmessige forskjeller ved alder for etablering av egen husholdning, og generelt finner vi at menn bor lengre i foreldrehjemmet enn kvinner. Både kvinner og menn er senere i etablering av egne husholdninger enn jevnaldrende i den øvrige befolkningen. Dette mønsteret finner vi også når norskfødte med innvandrerforeldre måles etter landbakgrunn. Flytte- og bosettingsatferden til unge voksne kan skyldes bakenforliggende faktorer som situasjonen på bolig- og arbeidsmarkedet, men kan også følge av ulike behov, ønsker og preferanser som virker inn på når og hvordan bostedspreferanser utformes i løpet av livsløpet.

Oppsummert så skiller den regionale fordelingen til norskfødte med innvandrerforeldre seg vesentlig fra tilsvarende fordeling for den øvrige befolkningen. Ser vi på gruppen av voksne som har flyttet ut fra foreldrehusholdningen som helhet, har norskfødte med innvandrerforeldre et mer sentralt bosettingsmønster enn innvandrere og den øvrige befolkningen i sammenlignbar alder. Måler vi bostedssentralitet etter landbakgrunn finner vi dels store forskjeller. Norskfødte med bakgrunn fra Marokko, Pakistan og Tyrkia er bosatt mest sentralt, mens norskfødte med bakgrunn fra Nederland, USA og nordiske land har et mer desentralt bosettingsmønster. Samtlige grupper er likevel bosatt mer sentralt enn den øvrige befolkningen. Unntaket er norskfødte med finske foreldre som har størst andel bosatt i kommuner med lav sentralitet.

Ser vi på fordelingen innad i Oslo, er det i all hovedsak bydeler med høy innvandrerandel som også har høy andel norskfødte med innvandrerforeldre. Vi ser at ulike grupper viser dels ulike mønstre med hensyn til hvor dem er bosatt innad i byen. Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre fra Pakistan, Tyrkia og Sri Lanka er i stor grad bosatt i bydeler i ytre øst. Generelt finner vi at innvandrernes norskfødte barn i litt større grad enn innvandrerne tenderer mot å bo i sentrumsnære bydeler. Norskfødte med vietnamesiske foreldre bor i størst grad i sentrumsnære områder, særlig i bydeler i indre øst. Deres bosettingsmønster skiller seg betydelig fra bosettingsmønsteret til både innvandrere fra Vietnam og de andre gruppene som ble undersøkt i kapitlet.

6. Bokonsentrasjon i Oslo

Christian Sørlien Molstad

Det var ved inngangen til 2020 i overkant av 177 000 innvandrere bosatt i Oslo. Dette utgjorde 26 prosent av den totale befolkningen i byen. I dette kapittelet skal vi se på hvordan disse innvanderne fordeler seg innenfor Oslo. Vi skal særlig se på bokonsentrasjon, det vil si hvorvidt innvandrere tenderer å bo i særskilte områder i byen.

Vi har valgt å se på bokonsentrasjon i Oslo av to hovedgrunner. For det første har bosettingsmønsteret til innvandrere potensielt sett betydning for integrering. Hvem man bor i nærheten av vil i stor grad avgjøre hvem man møter i hverdagen. Høy bokonsentrasjon kan være et tegn på segregering, som her er ment å bety at grupper bor atskilt fra hverandre (Blom, 2012). Slik atskillelse kan i sin tur både være et tegn på og en årsak til mangelfull sosial integrasjon, det vil si fravær av sosiale bånd og broer til resten av samfunnet (Ager & Strang, 2008). For det andre er segregering nært forbundet med dårlige levekår (FHI, 2017).

Man skiller mellom flere dimensjoner av segregasjon: jevnhet, grad av eksponering (dvs. potensialet for kontakt mellom ulike grupper), konsentrasjon (hvor stort geografisk område en gruppe bor på), sentralisering (dvs. hvorvidt man bor i sentrumsnære områder i byen) og klyngedannelse (dvs. områder med bosetting av innvandrere grenser mot hverandre og danner klynger) (Massey & Denton, 1988). I dette kapittelet skal vi først og fremst ta for oss hvor jevnt innvandrere bor innenfor Oslo og til dels også se på hvor konsentrert geografisk noen utvalgte innvandrergrupper bor i forhold til den øvrige befolkningen. Vi er også interessert i mangfoldet innenfor områdene i byen, målt i hvor mange grupper som bor innenfor hvert enkelt område og hvor store disse gruppene er i forhold til hverandre. Er det slik at visse deler av byen domineres av noen få grupper eller er det generelt sett stort mangfold i de områdene der det er mange innvandrere?

Vi vil primært fokusere på tre nivåer, som alle er relaterte til hverandre: bydel, delbydel og, i noe mindre grad, grunnkretser. Oslo er delt inn i femten bydeler. Mange vil ha et forhold til bydelene i Oslo, og det er derfor naturlig å ta utgangspunkt i dette nivået når vi diskuterer fordeling og konsentrasjon av innvandrere i de forskjellige områdene av byen. Vi vil benytte samme firedeling av Oslo som i kapittel 5 når vi forklarer fordelingen av innvandrere på bydelsnivå. Denne inndelingen omfatter indre øst (Gamle Oslo, Grünerløkka og Sagene), ytre øst (Alna, Bjerke, Grorud, Stovner, Søndre Nordstrand og Østensjø), indre vest (Frogner og St. Hanshaugen), samt ytre vest (Nordre Aker, Vestre Aker, Ullern og Nordstrand).

Som vi skal se er det stor variasjon internt innenfor hver bydel, og vi har derfor valgt å også se på bosettingsmønsteret på delbydelsnivå. Oslo har 98 delbydeler og å se på bokonsentrasjon på dette nivået kan være nyttig fordi delbydelene er i størrelsesorden som omtrent tilsvarer det som en del vil tenke på som nabolag (Brattbakk & Andersen, 2017, s. viii). Delbydelene består i sin tur av grunnkretser, hvilket det er 589 av i Oslo. I noen tilfeller kommer vi til å bryte ned tallene på dette nivået for å si noe om variasjoner og nyanser innenfor de enkelte delbydelene, men hovedfokuset vil ligge på de to øverste nivåene, nemlig bydel og delbydel.

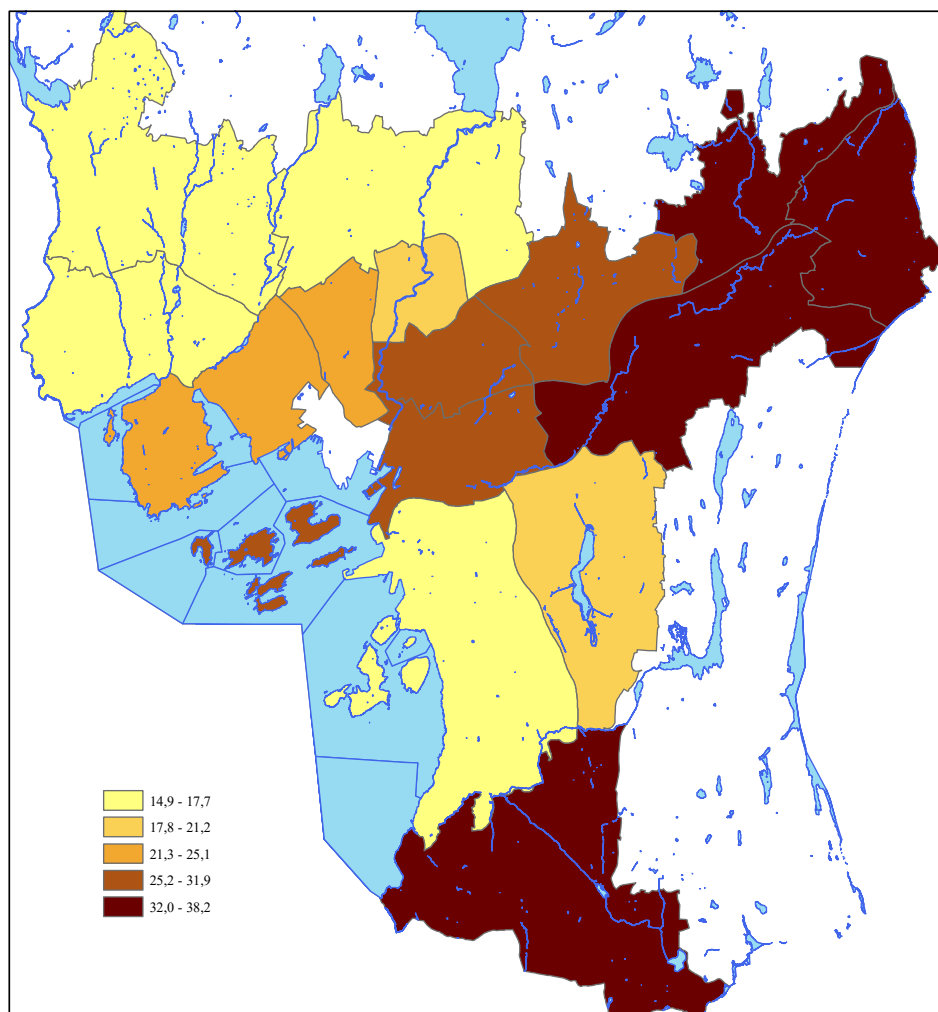
Bosettingsmønsteret vil avhenge av hvilken gruppe vi velger som utgangspunkt, det vil si om vi velger å se på innvandrere som helhet eller om vi velger å dele inn innvandrere etter bakgrunnskjennetegn som landbakgrunn. I dette kapittelet skal vi gjøre begge deler. Vi skal først undersøke hvilke bydeler og delbydeler som har

særlig stor eller liten andel innvandrere. Vi vil i den sammenheng bruke totalbefolkningen som sammenligningsgrunnlag. Deretter vil vi sammenligne innvandrere med forskjellig landbakgrunn med hverandre. Bosetter forskjellige innvandrergrupper seg i ulike deler av Oslo? Bor enkelte grupper mer konsentrert i visse deler av byen, mens andre bor mer spredt?

6.1. Innvandrernes fordeling

Som allerede nevnt utgjorde innvandrere per 1.1.2020 en fjerdedel av befolkningen i Oslo. Denne andelen er imidlertid ikke spredd jevnt ut over byen. Kart 6.1 viser andelen innvandrere av totalbefolkningen i de enkelte bydelene i Oslo. Som vi kan se er det høyest andel innvandrere i bydelene øst i Oslo. Andelen er størst i bydelene Stovner, Søndre Nordstrand, Alna og Grorud, hvor over 35 prosent av befolkningen er innvandrere. Som vi har sett i kapittel 5 er dette også bydelene med høyest andel norskfødte med innvandrerforeldre. Mellom 15 prosent og 21 prosent av innbyggerne i disse bydelene er norskfødte med innvandrerforeldre. Bydelene med minst andel innvandrere finner vi i bydelene i ytre vest: Nordstrand, Vestre Aker, Nordre Aker og Ullern. Disse bydelene har alle under 19 prosent innvandrere. Andelen norskfødte med innvandrerforeldre er tilsvarende lav i disse områdene, 3 prosent eller under.

Figur 6.1 Innvandrere bosatt i Oslo. Andel av totalbefolkning. 1.1.2020

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.
Kartgrunnlag: Kartverket.

Det er store forskjeller innad i de enkelte bydelene. Tar vi utgangspunkt i delbydeler, ser vi at det er betydelig variasjon, både innenfor bydelene der det er høy andel innvandrere og der det er lave andeler. Som vi kan se i tabell 6.1 er innvandrerandelen i delbydelene Vestli, Fossum, Rommen og Haugenstua i Stovner bydel over 40 prosent. Samtidig er andelen innvandrere i delbydelene Stovner og Høybråten 29 og 27 prosent. En tilsvarende forskjell finner vi Nordre Aker (tabell 6.2), der delbydelen Nordberg skiller seg ut med en betydelig høyere innvandrerandel (30 prosent) enn de andre delbydelene (mellom 10 og 20 prosent).

Tabell 6.1 Innvandrere og totalbefolkning per delbydel i Stovner bydel

	Innvandrere	Total befolkning	Andel innvandrere
Vestli	2 926	7 065	41,4
Fossum	2 572	5 280	48,7
Rommen	1 704	3 613	47,2
Haugenstua	1 781	3 922	45,4
Stovner	1 650	5 774	28,6
Høybråten	2 093	7 662	27,3

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 6.2 Innvandrere og totalbefolkning per delbydel i Nordre Aker bydel

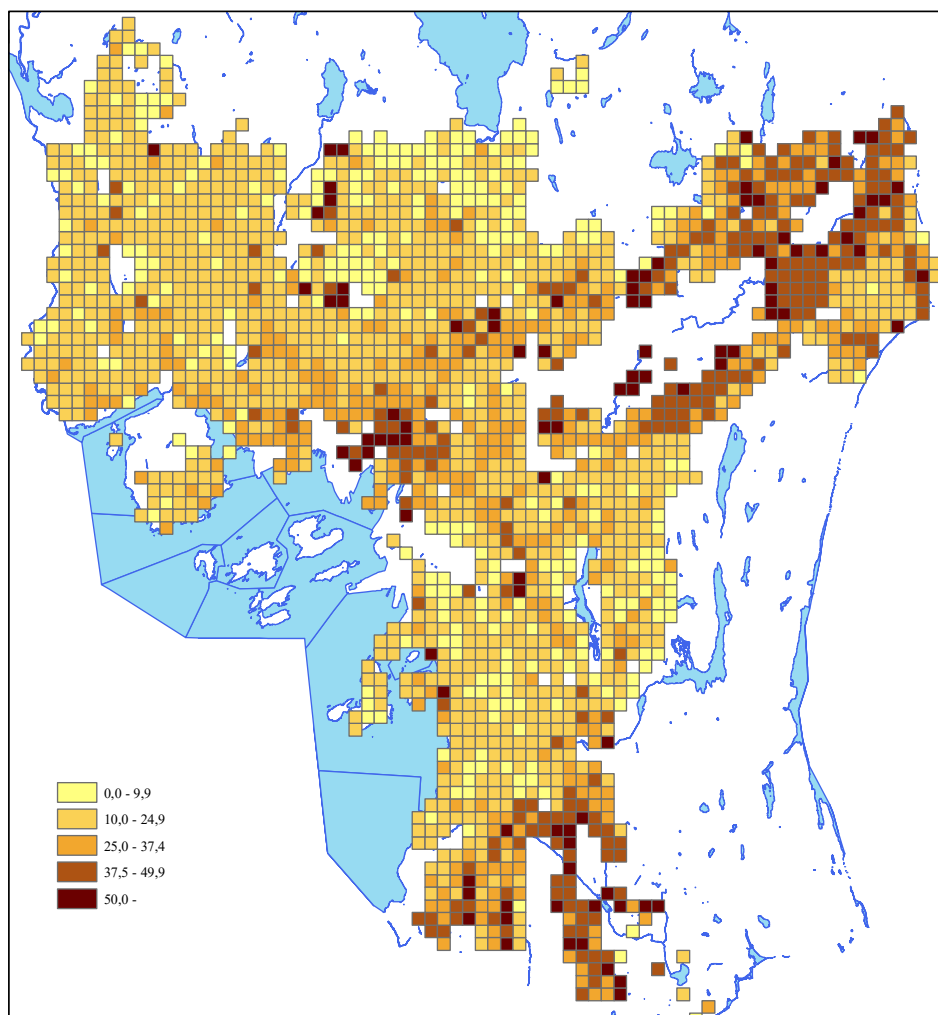
	Innvandrere	Total befolkning	Andel innvandrere
Disen	547	4804	11,4
Myrer	551	5793	9,5
Grefsen	1075	7065	15,2
Kjelsås	591	5146	11,5
Korsvoll	658	5493	12,0
Tåsen	1565	7859	19,9
Nordberg	2729	9261	29,5
Ullevåll Hageby	899	6906	13,0

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Bryter man disse delbydelene videre ned på grunnkretsnivå ser vi at det også innenfor delbydelene er relativt stor variasjon med hensyn til andel innvandrere. Slik er det blant annet i den allerede nevnte delbydelen Nordberg. Mens to tredjedeler av befolkningen i Sognsvann er innvandrere, utgjør de under ti prosent i grunnkretsene Vestre Solvang og Nordberg i samme delbydel. Vi finner det samme mønsteret innenfor Vestli delbydel i Stovner bydel, som i helhet har 41 prosent andel innvandrere. Mens 52 prosent av innbyggerne i grunnkretsen Øvre Rommen er innvandrere, utgjør de henholdsvis 27 og 35 prosent av innbyggerne i grunnkretsene Vestlidalen og Vestli.

Ut fra dette kan vi slutte at bildet vi ser i kart 6.1 skjuler til dels store ulikheter internt i de enkelte bydelene med hensyn til hvor stor andel av befolkningen som er innvandrere. Noen områder har større innvandrerandel enn andre, særlig ned på grunnkretsnivå. Dette ser vi klarere dersom vi ser på andelen innvandrere i ruter på 250x250 meter, slik figur 6.2 viser. På kartet har alle ruter hvor det totale folketallet er under 10 blitt utelatt. Det er en generell tendens til at områder i den østlige og sør-østlige delen av byen samt sentrumsområdene i indre øst, har høy andel innvandrere, mens det lenger vest er færre områder med høy innvandrerandel. Når det er sagt ser vi allikevel at det også vest i byen er områder med høye innvandrerandeler.

Figur 6.2 Innvandrere bosatt i Oslo. Andel av totalbefolkning per 250x250 meters rute.
1.1.2020

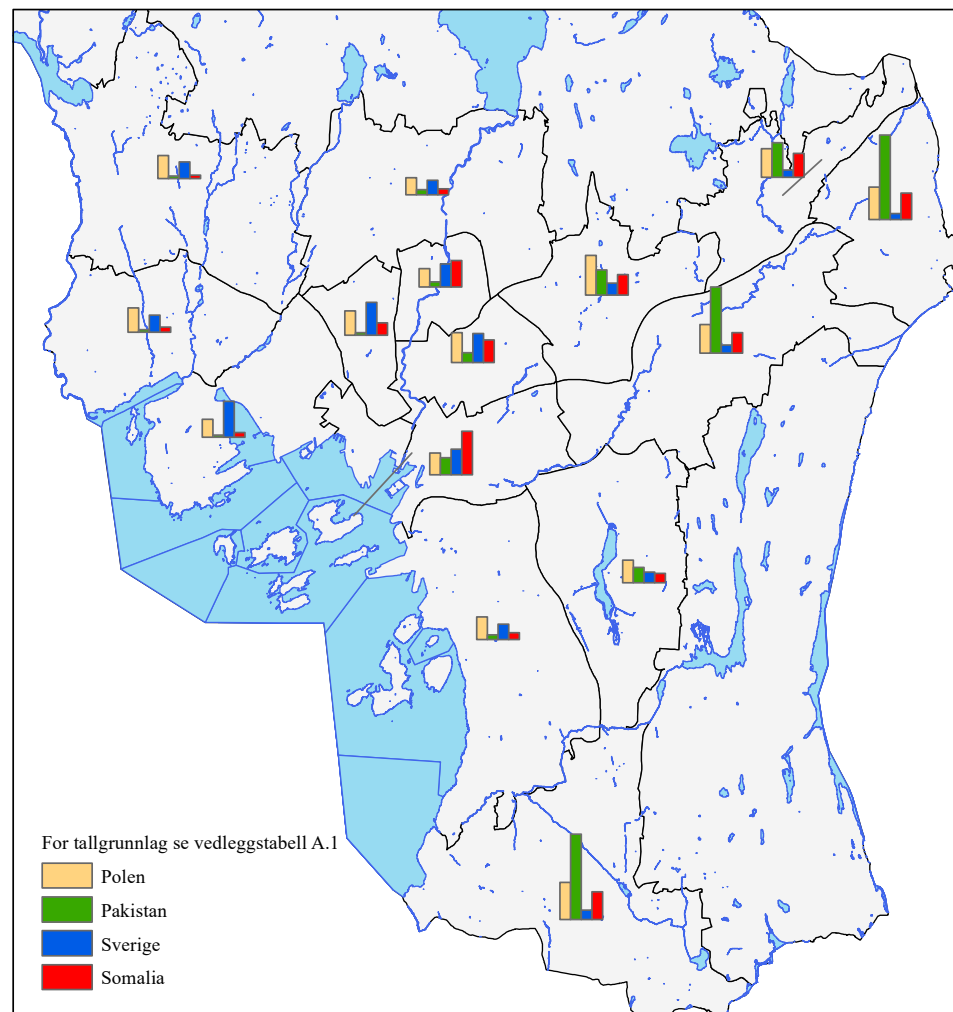
Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.
Kartgrunnlag: Kartverket.

6.2. Fordeling etter landbakgrunn

I dette delkapittelet skal vi se nærmere på de største innvandrergruppene i Oslo og hvordan disse fordeler seg ut over byen. De fire største landgruppene av innvandrere i Oslo er polakker (14 700), pakistanere (12 400), svensker (10 900) og somaliere (10 000). I dette delkapittelet skal vi ta utgangspunkt i både det absolutte antallet innvandrere etter landbakgrunn i bydelene/delbydelene og andelen disse gruppene utgjør av totalbefolkningene i områdene.

Variasjonen i hvordan innvandrergruppene fordeler seg ut over byen er ganske stor. I absolutte tall fordeler polakker seg ganske jevnt ut over bydelene i Oslo. Forskjellen mellom bydelene der det bor flest polakker og der det bor færrest er mye mindre enn for de andre gruppene. 11 prosent av polske innvandrere i Oslo bor på Grünerløkka, mens 5 prosent bor på Sagene. Dette står særlig i kontrast med somaliere, hvorav 21 prosent bor i Gamle Oslo og 1 prosent bor i Ullern. Også svensker fordeler seg relativt ujevnt ut over Oslo. Bydelene der flest svensker bor er Frogner (16 prosent), Grünerløkka (14 prosent) og Gamle Oslo (11 prosent). Det bor færrest svensker i Grorud (2 prosent), Stovner (2 prosent) og Søndre Nordstrand (2 prosent).

Figur 6.3 Innvandrere med utvalgte landbakgrunner bosatt i Oslo. Andel av totalbefolkning. 1.1.2020

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.
Kartgrunnlag: Kartverket.

Ser vi på hver enkelt innvandrerggruppe som andel av totalbefolkningen i hver bydel er det klart at gruppene er ulikt representert i bydelene. Svenske innvandrere utgjør en størst andel av totalbefolkningen i bydelene i indre vest og indre øst (se figur 6.3 og vedleggstabell A.1). Denne gruppen er tilsvarende underrepresentert i bydelene i ytre øst.

Bildet er motsatt for somaliske og pakistanske innvandrere. Disse innvandrerggruppene utgjør en større del av totalbefolkningen i bydelene i ytre øst. Blant somaliere er det allikevel flest som bor i de sentrale bydelene i indre øst. Som nevnt bor en femtedel av alle somaliere i Oslo i bydelen Gamle Oslo. 70 prosent av disse igjen bor i tre av de ni delbydelene innenfor Gamle Oslo, nemlig Grønland, Enerhaugen og Nedre Tøyen. Til sammenligning er kun 39 prosent av den totale befolkningen i bydelen bosatt i disse delbydelene. Svensker, som også er en stor innvandrerggruppe i Gamle Oslo, bor ikke like konsentrert. Av 1 200 svensker som bor i bydelen, er om lag halvparten bosatt i delbydelene Grønland, Enerhaugen og Kværnerbyen.

Tabell 6.3 Innvandrere med svensk og somalisk landbakgrunn per delbydel i Gamle Oslo bydel

Delbydel	Sverige	Somalia	Total befolkning	Sverige, prosent	Somalia, prosent	Total befolkning, prosent
Grønland	234	575	9 864	19,0	27,4	16,8
Enerhaugen	158	481	7 640	12,8	22,9	13,0
Nedre Tøyen	85	418	5 334	6,9	19,9	9,1
Kampen	64	116	4 056	5,2	5,5	6,9
Vålerenga	133	210	5 971	10,8	10,0	10,2
Kvænerbyen	231	89	9 490	18,7	4,2	16,2
Bispevika	113	14	3 181	9,2	0,7	5,4
Ensjø	155	149	8 740	12,6	7,1	14,9
Etterstad	60	46	4 395	4,9	2,2	7,5
Totalt	1 233	2 098	58 671	100,0	100,0	100,0

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

At de ulike gruppene i forskjellig grad fordeler seg jevnt ut over byen, er tydelig dersom vi måler hvor likt gruppene er fordelt, sammenlignet med den øvrige befolkningen. Målet vi benytter for å undersøke dette er den såkalte dissimilaritetsindeksen (d-indeks).³ Indeksen sammenligner fordelingen av to befolkninger, i dette tilfellet en innvandrergroupe og den øvrige befolkningen (dvs. personer som ikke er innvandrere eller norskfødte med innvandrereforeldre), over delbydelene i byen. Indeksen spenner fra 0 til 100, der en vanlig tolkning av resultatet er at verdien antyder hvor stor prosentandel av den ene befolkningen (innvandrerguppen) vil måtte flytte til en annen delbydel for at de to befolkningene skal være likt fordelt ut over byen (Blom, 2002, s. 59).

Som vi kan se fra tabell 6.4 er pakistanske innvandrere mest ulikt fordelt ut over delbydelene. 61 prosent av pakistanske innvandrere i Oslo ville måttet flytte dersom denne gruppen skulle vært likt representert i hver delbydel som den øvrige befolkningen. 45 prosent av somaliske innvandrere ville måttet gjort det samme. Svensker og polakker er om lag likt representert i delbydelene i forhold til den øvrige befolkningen. Kun om lag 21 prosent av svenske innvandrere og 22 prosent av polske innvandrere måtte ha flyttet for at gruppene skulle vært likt fordelt i delbydelene som den øvrige befolkningen.

Tabell 6.4 D-indeks. Fire største innvandringsgrupper i Oslo. 1.1.2020

Landbakgrunn	D-indeks
Polen	22
Sverige	21
Somalia	45
Pakistan	61

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

Disse resultatene bekrefter i stor grad bildet vi allerede har sett med hensyn til bosettingsmønsteret til de enkelte innvandrerguppene. Somaliske og pakistanske innvandrere bor mer konsentrert enn de andre to innvandrerguppene. Både somaliere og pakistanere er først og fremst representert i bydelene i øst. For pakistaneres del gjelder dette spesielt bydelene i det såkalte ytre øst, slik som Stovner, Søndre Nordstrand og Grorud. Somaliere bor på sin side særlig konsentrert i bydel Gamle Oslo i indre øst.

³ Formelen for utregningen av d-indeks er

$$D = \frac{\sum |p_i^1 - p_i^2|}{2} \times 100$$

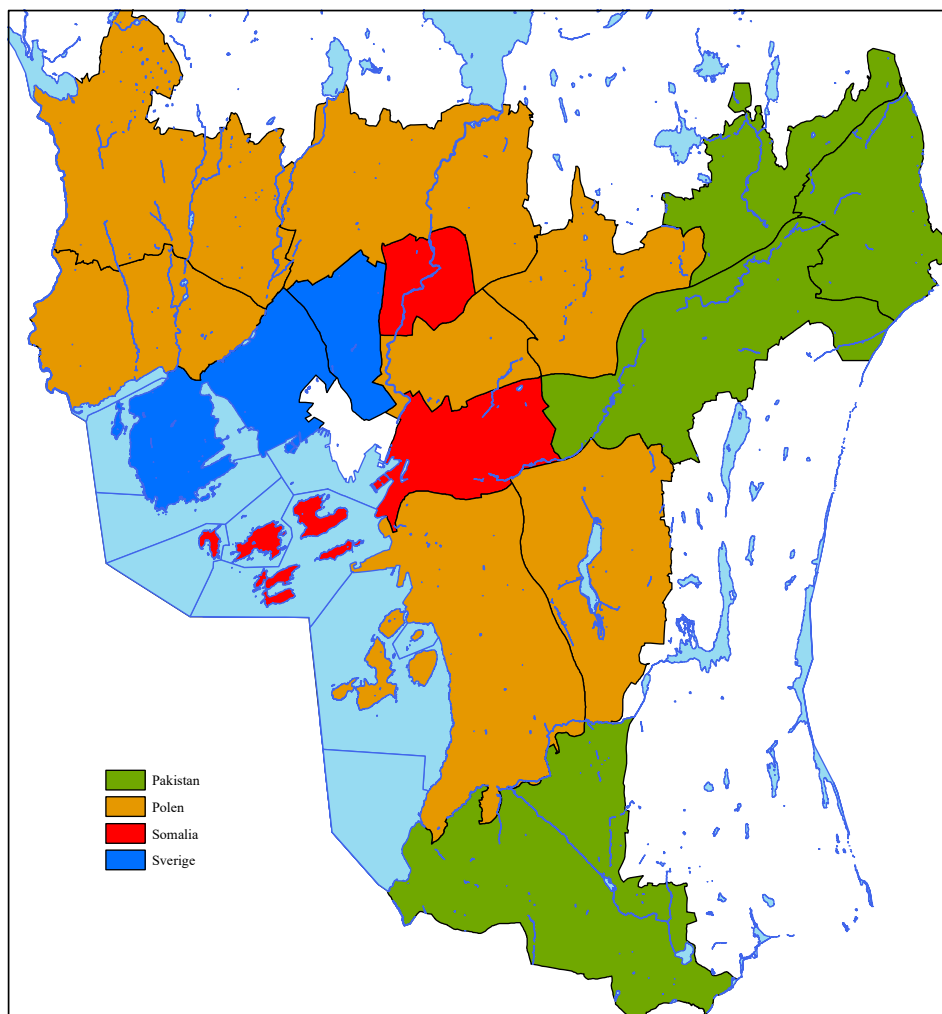
, hvor p_i^1 utgjør andelen av befolkningsgruppe 1 som bor i delområde i og p_i^2 utgjør andelen av befolkningsgruppe 2 som bor i delområde i. I utregningen har vi ekskludert personene bosatt i bydelene Sentrum og Marka eller hvis bydel er uoppgitt.

Det er viktig å huske at husholdningsstørrelsen varierer ganske mye blant disse gruppene. Kun 4,5 og 7,5 prosent av henholdsvis svenske og polske innvandrere bosatt i Oslo per 1.1.2020 bodde i husholdninger med fem eller flere personer. Den tilsvarende andelen somaliske og pakistanske innvandrere som bodde i husholdninger med fem eller flere personer var 29,3 og 40,7 prosent. Forskjellen i bokonsentrasjon vi har sett, der somaliere og pakistanere generelt sett bor mer konsentrert enn svensker og polakker, kan derfor til en viss grad reflektere at somaliere og pakistanere i større grad enn polakker og svensker bor i større husholdninger. Ulikheter i bokonsentrasjon skyldes imidlertid neppe kun forskjeller i husholdningsstørrelse alene. Det forklarer dessuten ikke forskjeller i *hvor* de ulike innvandrergruppene bosetter i byen.

6.3. Mangfold

Så langt i kapittelet har vi sett på hvor konsentrert innvandrere bor i bydeler og delbydeler. Vi har sett at innvandrere slett ikke er jevnt fordelt ut over byen og at det er visse områder i byen, særlig i bydeler i indre og ytre øst, der en betydelig andel av befolkningen er innvandrere. At et område har en høy andel innvandrere sier imidlertid lite om mangfoldet i befolkningen i området. Det kan bo mange innvandrere i et område samtidig som mangfoldet er lavt i den forstand at sammensetningen av befolkningen er dominert av en eller noen få store grupper. Et kjennetegn ved segregering er at grupper bor adskilt fra hverandre. Høy grad av mangfold i den forstand at mange, relativt jevnstore grupper bor i samme område kan antas å heve sannsynligheten for at sosial samhandling skjer på tvers av grupper.

Vi skal først se på landbakgrunn for innvandrerne i de enkelte bydelene og delbydelene. Er det deler av Oslo hvor en enkelt gruppe utgjør et flertall av innvandrerne i området? Figur 6.4 viser hvilke innvandrergrupper som er størst i de enkelte bydelene. Som vi kan se er somaliere største gruppe i Sagene og Gamle Oslo. Svensker utgjør på sin side den største innvandrergruppa i St. Hanshaugen og Frogner, mens polakker er størst på Grünerløkka, Ullern, Vestre Aker, Nordre Aker, Bjerke, Østensjø og Nordstrand. I bydelene lengst mot øst og sør, Grorud, Stovner, Alna og Søndre Nordstrand, er det pakistanere det er flest av. At gruppene er størst i disse bydelene betyr imidlertid ikke at de utgjør et flertall av innvandrerne i disse områdene, og det er ingen bydeler der den største gruppen utgjør et slikt flertall. De største enkeltgruppene er pakistanere i Søndre Nordstrand (19 prosent), Stovner (18 prosent) og Alna (15 prosent). På delbydelsnivå er det heller ikke noe område der én gruppe utgjør et flertall av innvandrerne. Det nærmeste en kommer dette er visse delbydeler i Stovner (Vestli, Rommen og Fossum), Alna (Furuset og Lindeberg) og Søndre Nordstrand (Bjørndal, Bjørnerud og Mortensrud), der om lag to av ti innvandrere har pakistansk landbakgrunn. En lignende situasjon finner vi på Nedre Tøyen i Gamle Oslo og på Ulven i Bjerke, der henholdsvis somaliere og polakker utgjør to tiendeler av innvandrerne i området.

Figur 6.4 Største innvandrergrupper, bydelsnivå. 1.1.2020

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.
Kartgrunnlag: Kartverket.

I underkapittel 6.2 så vi at de største innvandrergruppene i Oslo i forskjellig grad fordelte seg ujevnt over byen. Særlig pakistanere synes å bo konsentrert i visse deler av byen. Som vi kan se, gir dette ikke utslag i at pakistanere er nær noe flertall i noen områder i byen, heller ikke på delbydelsnivå.

At det ikke er noen enkeltgruppe som utgjør en majoritet i innvandrerbefolkningen betyr imidlertid ikke at mangfoldet i bydelene er stort. Selv om befolkningen i områdene består av flere grupper, kan disse gruppene ha likhetstrekk. Det er for eksempel mulig å tenke seg at bydeler kan ha et lavere mangfold enn andre deler av byen ved å bestå av et snevrere utvalg av grupper. Her skal vi derfor dele opp befolkningen i bydelene etter tilhørighet til større grupper basert på verdensdeler og undersøke mangfoldet i delene av byen med henblikk på hvor likt representert disse gruppene er i hvert område. Vi skal her benytte en såkalt entropi-indeks (Lee et al, 2017) for å måle dette.⁴ Denne indeksen tar utgangspunkt i antall grupper som bor i samme område og hvor store disse gruppene er i forhold til hverandre.

⁴ Formelen for utregning av entropi-indeksen er

$$E = \sum_{r=1}^R p_r \ln \left(\frac{1}{p_r} \right)$$

, der p_r er gruppe r 's andel av befolkningen i området og R henviser til antallet slike grupper.

Indeksen har en verdi mellom 0 og 100, der 0 indikerer fullstendig homogenitet (hele befolkningen i delbydelen tilhører samme gruppe) og 100 indikerer fullstendig heterogenitet (når alle gruppene er likt representert i delbydelen). I oppdelingen av innvandrerbefolkningen i bydelene har vi delt disse opp etter landbakgrunn i følgende fem verdensdelsbaserte grupper: a) Vest-Europa med USA, Canada og Oseania, b) Sentral- og Øst-Europa, c) Afrika, d) Asia, og e) Mellom- og Sør-Amerika.⁵

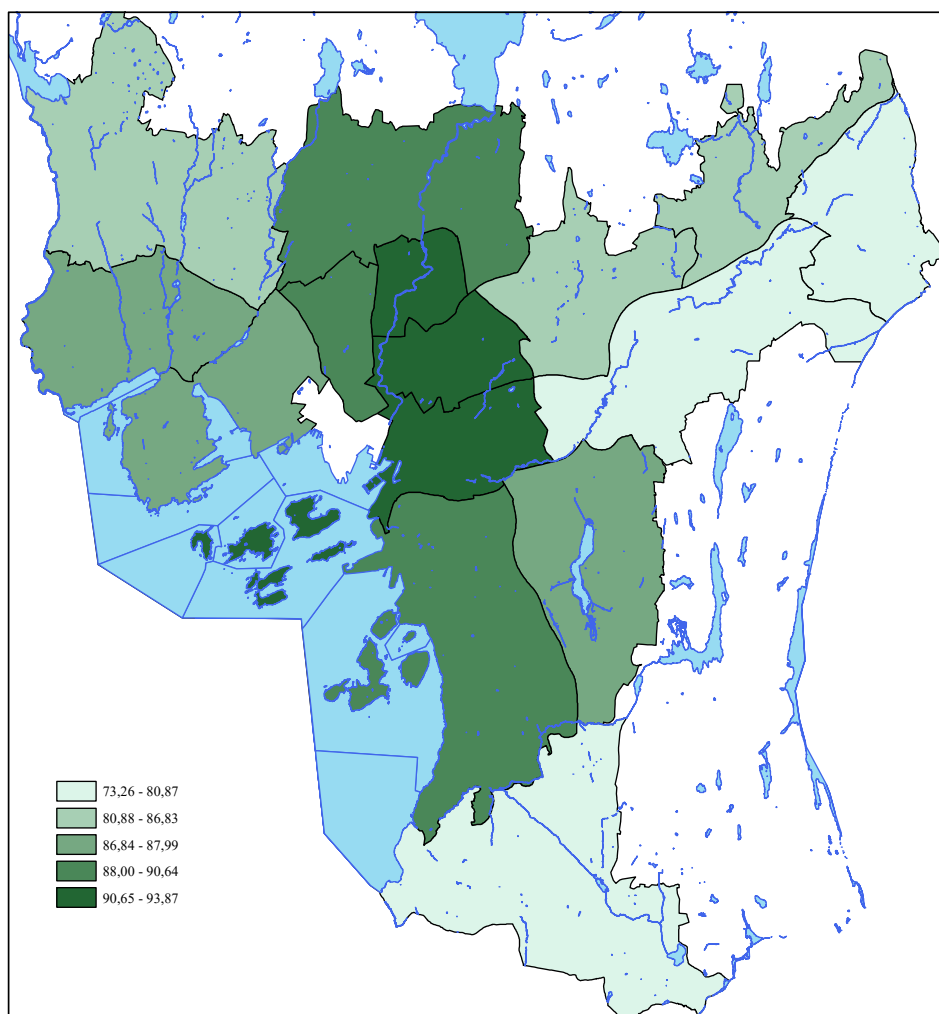
Som vi kan se fra figur 6.5 og tabell 6.5 er mangfoldet størst i bydelene i indre øst, dvs. Sagene, Grünerløkka og Gamle Oslo, og i noen bydeler i vest, slik som St. Hanshaugen, Nordre Aker og Nordstrand. Mangfoldet er lavest i bydelene lengst øst, slik som Alna, Stovner og Søndre Nordstrand. Dette har primært å gjøre med at innvandrere fra asiatiske land utgjør en særlig stor del (om lag halvparten) av innvandrerbefolkningen i disse områdene. I andre bydeler er de ulike innvandrergruppene mer likt representert. Det er allikevel verdt å merke seg at selv med en svært grov oppdeling av innvandrere etter bakgrunn fra verdensdeler/-regioner er det fortsatt ingen bydeler hvor én gruppe utgjør mer enn om lag halvparten av innvandrerne i området. At innvandrerbefolkningen i Oslo er mangfoldig kan vi tydelig se fra at den laveste verdien på entropi-indeksen (73,3 i Stovner bydel) snarere tenderer mot heterogenitet (skåre nærmere 100) enn homogenitet (skåre nærmere 0).

Tabell 6.5 Innvandrere i Oslo delt i fem verdensdelsbaserte grupper. Andel av alle innvandrere og entropi. 1.1.2020

Bydel	Vest-Europa	Sentral/Øst-Europa	Afrika	Asia	Mellom- og Sør-Amerika	Entropi
01 Gamle Oslo	0,21	0,20	0,21	0,34	0,04	91,56
02 Grünerløkka	0,25	0,26	0,16	0,29	0,04	92,23
03 Sagene	0,26	0,22	0,21	0,26	0,05	93,87
04 St. Hanshaugen	0,35	0,25	0,11	0,23	0,05	90,51
05 Frogner	0,40	0,22	0,07	0,24	0,06	87,18
06 Ullern	0,34	0,28	0,07	0,26	0,04	87,44
07 Vestre Aker	0,35	0,27	0,07	0,26	0,05	86,83
08 Nordre Aker	0,31	0,22	0,13	0,29	0,04	90,64
09 Bjerke	0,10	0,30	0,15	0,41	0,03	84,40
10 Grorud	0,08	0,21	0,21	0,47	0,03	82,24
11 Stovner	0,07	0,17	0,17	0,57	0,02	73,26
12 Alna	0,07	0,22	0,18	0,49	0,03	79,75
13 Østensjø	0,16	0,31	0,14	0,36	0,03	87,99
14 Nordstrand	0,28	0,31	0,12	0,24	0,04	90,26
15 Søndre Nordstrand	0,10	0,21	0,18	0,49	0,02	80,87

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.

⁵ Oppdelingen av innvandrere inn i grupper basert på verdensdeler er først og fremst gjort for å oppnå store nok grupper. Dette er bakgrunnen for opprettelsen av en egen gruppe for Sentral- og Øst-Europa, selv om en inndeling i Europa i «øst» og «vest» ellers er å anse som utdatert (se Høydahl, 2008). Gruppene er ikke jevnstore. Gruppen Mellom- og Sør-Amerika utgjør kun fire prosent av innvandrerne i Oslo, mens de andre gruppene varierer mellom 15 prosent (Afrika) og 36 prosent (Asia). En kan med andre ord ikke forvente fullstendig heterogenitet (skåre 100) dersom gruppene er representert i bydelene med samme andeler som de er representert i kommunen som helhet. Indeks-skårene for bydelene må i stedet leses i forhold til hverandre, der en høyere skåre gir en indikasjon på at gruppene er mer likt representert enn i bydeler der skåren er lavere.

Figur 6.5 Mangfold målt etter entropi-indeks, bydelsnivå. 1.1.2020

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå.
Kartgrunnlag: Kartverket.

6.4. Oppsummering

Det er viktig å huske at bosettingsmønsteret vi ser blant innvandrere ikke nødvendigvis er en effekt av innvandringskategorien eller landbakgrunnen til gruppene vi ser på. Høy eller lav konsentrasjon av innvandrere i et område kan henge sammen med andre, bakenforliggende faktorer, slik som inntekts- og utdanningsnivå og/eller situasjon på boligmarkedet. Det kan også gjenspeile bostedspreferanser, samt utviklingen i boligpriser og fordelingen av utleieboliger i de ulike delene av byen. Som vi har sett følger fordelingen av innvandrere i stor grad den tradisjonelle øst-vest-inndelingen av Oslo, som historisk har sammenfalt med sosiale skiller (Myhre & Kjelstadli, 1995). Særlig mange innvandrere er det i bydelene lengst øst og sør-øst. Dette er bydeler som opprinnelig ble etablert som drabantbyer i etterkrigstiden og som i all hovedsak har hatt et arbeiderklassepreg befolkningsmessig (Ljunggren & Andersen, 2014).

Som vi har sett følger allikevel ikke denne fordelingen alltid dette skillet mellom “øst” og “vest”. Det er flere områder vest i Oslo der det bor en betydelig andel innvandrere, samtidig som det i øst er områder med færre innvandrere enn områdene rundt. På samme måte har det vært forskjeller internt vest og øst i byen med hensyn til sosial sammensetning (Myhre & Kjelstadli, 1995, s. 95). Det blir derfor for enkelt å dele byen i to og hevde at bosettingsmønsteret til innvandrere følger denne oppdelingen.

Det er også slik at forskjellige innvandrergupper til dels viser ulike mønster med hensyn til hvor man bor i byen. Svenske innvandrere tenderer mot å bo i sentrumsnære områder og i bydeler i vest, mens særlig pakistanske innvandrere snarere bor i de klassiske drabantbydelene i øst, slik som Søndre Nordstrand, Stovner og Alna. Somaliere bor på sin side i stor grad i bydelene i sentrum, da særlig i Gamle Oslo bydel. Polske innvandrere bor oftere i bydelene i øst, men er generelt sett ganske jevnt bosatt ut over byen. Det er også helt klare forskjeller mellom innvandrerguppene på hvor konsentrert man bor. Særlig pakistanere (og til en viss grad somaliere) er ujevnt bosatt ut over delbydelene, mens svensker og spesielt polakker er bosatt mer jevnt ut over byen.

Det er også verdt å merke seg at ganske konsentrert bosetting blant noen innvandrergupper ikke innebærer at noen av disse innvandrerguppene utgjør et flertall av innvandrerbefolkningen i deler av byen. Mangfoldet i bydelene er relativt stort, og det er ingen enkeltgruppe som utgjør mer enn om lag to tiendeler av innvandrerbefolkningen, selv ikke på delbydelnivå. Også hvis man samler innvandrerguppene i større verdensdelsbaserte kategorier, og måler hvor likt disse er representert på bydelsnivå, ser man at innvandrerbefolkningen i alle deler av byen er sammensatt.

7. Befolkningsutviklingen 2010-2020

Fredrik Berger Gulbrandsen

I den forrige rapporten som omhandlet innvandrernes fordeling på kommunenivå så vi at det hadde skjedd store endringer i innvandringen til Norge. I 2011 var innvandringen så høy at folkeveksten i Norge var høyere enn den globale folkeveksten. Mer enn 70 prosent av veksten skyldes innvandring (Brunborg & Tønnessen, 2012). Mellom 2008 og 2018 var innvandringen stor nok til at Norge var blant landene i Europa som hadde størst folkevekst (SSB, 2018). Dette skyldes primært at det har vært en høy nettoinnvandring, det vil si flere som innvandrer til Norge enn det er som utvandrer fra Norge.

Samtidig foregår det en sentralisering av befolkningen. Det er flere registrerte flyttinger til sentrale kommuner enn det er til mindre sentrale kommuner. Det fødes også flere barn i sentrale kommuner. Dette er en konsekvens av at disse kommunene har en høyere andel kvinner som er i fødedyktig alder fordi det er de unge som flytter til mer sentrale deler av landet (Høydahl, 2019). Det er også rekordlav fruktbarhet over hele landet (Sønstebo, 2020). Dette gjør at nettoinnvandring får en større betydning for befolkningsveksten. Samtidig blir det stadig flere eldre. I 2030 vil det for første gang være flere eldre enn barn i Norge (Gleditsch, 2020). Selv om det er flest eldre som bor i sentrale kommuner, er andelen eldre høyere i små kommuner og lite sentrale kommuner.

I dette kapittelet skal vi beskrive innvandringens effekt på befolkningsutviklingen i norske kommuner. For å beskrive dette har vi tatt utgangspunkt i folketallet i kommunene per 1.1.2010 og 1.1.2020. Samtidig har vi tall som viser nettoinnvandringen til Norge og netto innenlandsk flytting for innvandrerne som har kommet i løpet av perioden og som er bosatt i Norge i pr. 01.01.2020. Dette betyr at en person vil kunne innvandre til en kommune, for så å flytte mellom forskjellige kommuner. Vi vil legge kommunen personen er bosatt i pr 01.01.2020 til grunn når vi beskriver befolkningsutviklingen. Det er i denne kommunen hvor innvandreren vil ha en effekt på folkeveksten i 2020 og det er denne kommunen kapittelet vil legge til grunn at personen har innvandret til. Når vi i dette kapitlet beskriver effekten av innvandringen fra utlandet på folketallet, bruker vi tilveksten i antall innvandrere mellom 2010 og 2020.

Vi vil også benytte SSBs sentralitetsindeks for å gi en beskrivelse av innvandringens effekt på befolkningsutviklingen i kommuner som er henholdsvis sentrale og mindre sentrale på en skala fra 1 til 6 hvor 1 er de mest sentrale kommunene og 6 de minst sentrale (se kapittel 1).

Folkevekst også uten innvandring i 114 av landets kommuner

114 av landets 356 kommuner ville hatt vekst i folketallet selv uten nettoinnvandring i løpet av perioden. Dette er i de største kommunene i landet hvis vi ser på innbyggertall, og kommuner som i stor grad selv er storbyer, eller plassert rundt eller i nærheten av de store byene. Totalt har disse 114 kommunene over 4 millioner innbyggere hvis vi ser på folketallet ved inngangen til 2020.

Selv om disse kommunene ville hatt en økning i folketallet også uten nettoinnvandring i perioden, så bidrar nettoinnvandringen sterkt til befolkningsveksten også her. Det er store variasjoner mellom kommunene. Gjøvik kommune i Innlandet med i overkant av 30 000 innbyggere ved inngangen til 2020 ville kun hatt en folkevekst på 14 personer hvis det ikke hadde vært

nettoinnvandring i perioden. Hvis vi inkluderer den, har folkeveksten vært 1 750 personer.

Litt under halvparten av folkeveksten i disse 114 kommunene kommer som en følge av nettoinnvandring. I absolutte tall har disse kommunene hatt en folkevekst på 500 000 personer i perioden 2010-2020. Totalt har Norge hatt en folkevekst på i underkant av 510 000. Dette betyr at disse 114 kommunene står for praktisk talt hele den samlede folkeveksten i Norge i perioden.

Folkevekst også uten nettoinnvandring i flere av de største og mest sentrale kommunene

I Oslo står nettoinnvandringen for over halvparten av folkeveksten som har vært siden 2010. Uten nettoinnvandring ville folkeveksten vært på 50 100 personer, mens nettoinnvandringen til Oslo i perioden utgjør 56 500 personer. Dette gjør at den samlede veksten i Oslos folketall er 106 600 personer. Oslo hadde i 2010 12 prosent av Norges folketall, og i perioden 2010-2020 sto de for 21 prosent av veksten. Den samme tendensen gjelder også for andre kommuner som er blant Norges største hvis vi ser på folketall. I Trondheim står innvandringen for 45 prosent av folkeveksten, mens andelen for Bergen er 64 prosent. I Stavanger står innvandring for 82 prosent av folkeveksten i perioden 2010-2020. Her var folkeveksten på nesten 13 000 personer i perioden. I nabokommunen Sandnes står derimot innvandringen for 36 prosent av folkeveksten i perioden. Totalt har innvandringen stått for rett under halvparten av folkeveksten hvis vi ser på de 10 kommunene som har hatt høyest befolkningsvekst i absolutte tall for perioden 2010-2020 (tabell 7.1).

Tabell 7.1 De ti kommunene med høyest folkevekst mellom 2010-2020 i absolutte tall, og nettoinnvandringens andel av folkeveksten

Kommune	Folketall		Nettoinnvandring	Folkevekst		Innvandringens andel av folkeveksten. Prosent
	01.01.2010	01.02.2020		uten innvandring	med innvandring	
Oslo	586 860	693 494	56 508	50 126	106 634	53
Trondheim	176 737	205 163	12 883	15 543	28 426	45
Bergen	256 600	283 929	17 486	9 843	27 329	64
Bærum	111 213	127 731	6 263	10 255	16 518	38
Sandnes	65 613	79 537	4 956	8 968	13 924	36
Kristiansand	97 744	111 633	5 484	8 405	13 889	39
Lillestrøm	72 712	85 983	4 706	8 565	13 271	35
Stavanger	130 774	143 574	10 488	2 312	12 800	82
Åsker	82 562	94 441	4 821	7 058	11 879	41
Ullensaker	29 088	39 625	2 514	8 023	10 537	24

Kilde: Befolkningsstatistikk. Statistisk sentralbyrå.

Befolkningsvekst på grunn av nettoinnvandring i mange kommuner

99 kommuner ville hatt en nedgang i folketallet hvis det ikke hadde vært innvandring fra utlandet til kommunene i perioden 2010-2020. Dette betyr at nettoinnvandringen har vært høy nok til at disse kommunene har flere innbyggere i 2020 enn de hadde i 2010. Netto utflytting fra kommunene og/eller flere døde enn fødte er årsakene til at kommunene ville hatt en nedgang uten nettoinnvandring i perioden.

Ved inngangen til 2020 hadde disse 99 kommunene i underkant av 770 000 innbyggere sammenlignet med 740 000 ti år tidligere. Uten nettoinnvandring i perioden ville innbyggertallet ha vært 710 000. En nettoinnvandring på nesten 60 000 personer i perioden gjør at kommunene i stedet har en befolkningsvekst på 30 000 innbyggere.

I flere av kommunene ville nedgangen i folketall vært relativt høy hvis det ikke hadde vært en høy nettoinnvandring i perioden. Namsos kommune i Trøndelag med i overkant av 15 000 innbyggere ville ha hatt en befolkningsnedgang på over

1200 personer uten innvandring i perioden. I stedet gjør nettoinnvandringen at folketallet er tilnærmet likt som i 2010 med en økning på fire personer. Også Hadsel kommune i Nordland med 8 000 innbyggere ville redusert sitt innbyggertall med over 1 000 personer hvis det ikke hadde vært nettoinnvandring til kommunen i perioden. I stedet har de en befolkningsøkning på 80 personer fordi nettoinnvandringen til kommunen siden 2010 har vært på 1 100.

På motsatt side ville nedgangen i folketallet for noen kommuner vært relativt beskjeden uten innvandring. Evje og Hornnes kommune i Agder med 3 400 innbyggere ved inngangen til 2010 ville med balanse mellom inn- og utvandring hatt to færre innbyggere ved inngangen til 2020 enn i 2010. Nettoinnvandringen gjør at de i stedet har hatt en befolkningsvekst på over 200 personer. Vestre Toten kommune i Innlandet ville hatt 13 færre innbyggere. Nettoinnvandringen gjør at kommunen har hatt en vekst på over 600 personer i perioden og 13 500 innbyggere ved inngangen til 2020.

Porsgrunn kommune i Vestfold og Telemark fylke er den eneste kommunen med over 30 000 innbyggere som ville hatt befolkningsnedgang hvis det ikke hadde vært nettoinnvandring fra utlandet i perioden. Uten innvandring ville kommunen hatt 100 færre innbyggere i 2020, men nettoinnvandringen gjør at kommunen i stedet har hatt en økning på 1 800 innbyggere i perioden 2010-2020, til i overkant av 36 000 innbyggere.

Negativ befolkningsvekst i mange kommuner til tross for nettoinnvandring

143 kommuner, eller fire av ti kommuner, har hatt en nedgang i folketallet til tross for at alle kommunene har hatt positiv nettoinnvandring fra utlandet i perioden 2010-2020. Innvandringen til disse kommunene har derfor ikke vært stor nok til å hindre en negativ befolkningsvekst. Ved inngangen til 2020 hadde disse 143 kommunene nesten 448 000 innbyggere sammenlignet med 464 000 innbyggere ved inngangen til 2010. Uten innvandring ville det i løpet av 2010-2020 vært 55 000 færre innbyggere i disse kommunene. Den positive nettoinnvandringen gjør at det i stedet er vel 16 000 færre innbyggere ved inngangen til 2020 sammenlignet med ti år tidligere.

Et kjennetegn ved disse kommunene er at de er relativt små når det gjelder innbyggertall. Mange av kommunene kan betegnes som distriktkommuner eller utkant-kommuner. Gjennomsnittlig hadde disse 143 kommunene 3 250 innbyggere ved inngangen til 2010 og kun seks av kommunene hadde over 10 000 innbyggere. Ti år senere er gjennomsnittet for hver kommune 3 130 innbyggere. Det er fortsatt seks kommuner med over 10 000 innbyggere ved inngangen til 2020.

Grue kommune i Innlandet hadde 5 100 innbyggere ved inngangen til 2010 og er den kommunen som har hatt størst nedgang i antall innbyggere. Ved inngangen til 2020 var det 500 færre personer bosatt i kommunen enn det var ti år tidligere. Hvis det ikke hadde vært innvandring til kommunen ville nedgangen vært på vel 750 personer, eller nærmere 15 prosent av folketallet ved inngangen til 2010. På motsatt side har vi Flatanger kommune i Trøndelag som har hatt en befolkningsnedgang på én person i løpet av tiårsperioden, men uten nettoinnvandring fra utlandet ville nedgangen vært på i overkant av 100 personer.

Røst kommune i Lofoten er den kommunen som har hatt størst relativ nedgang hvis vi ser på hvor stor andel av folketallet som er redusert siden 2010. Kommunen har i underkant av 20 prosent færre innbyggere ved inngangen til 2020 enn ved inngangen til 2010. I 2010 hadde kommunen i overkant av 600 innbyggere sammenlignet med 500 innbyggere i 2020. Siden 2010 har det vært en

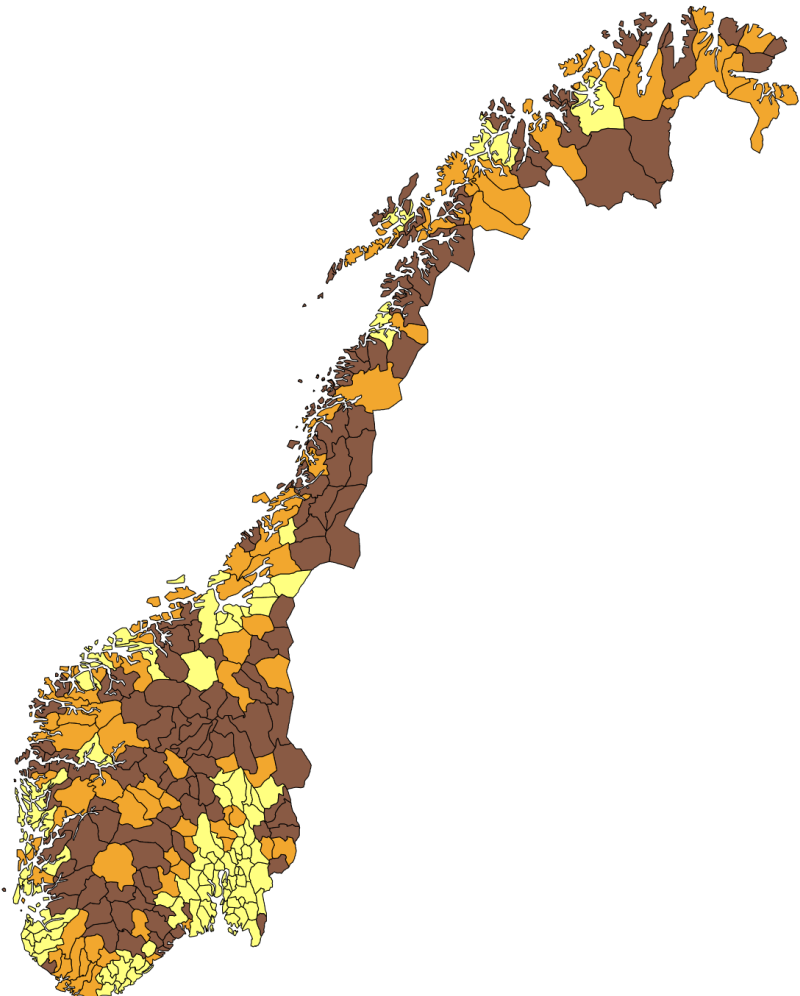
nettoinnvandring på 17 personer til kommunen, men døde og/eller nettoflytting utgjør 130 personer.

Loppa kommune i Troms og Finnmark er den andre kommunen med størst relativ nedgang. Denne kommunen har i underkant av 20 prosent færre innbyggere ved inngangen til 2020 enn ved inngangen til 2010. I 2010 hadde kommunen 1 100 innbyggere sammenlignet med 900 innbyggere i 2020. Hvis det ikke hadde vært positiv nettoinnvandring ville innbyggertallet vært redusert med 30 prosent eller i overkant av 300 personer.

Vadsø kommune i Troms og Finnmark med i overkant av 6 000 innbyggere ved inngangen til 2010, ville hatt 1 700 færre innbyggere i 2020 hvis det ikke hadde vært innvandring til kommunen. Dette tilsvarer i underkant av 30 prosent av kommunens innbyggertall. På grunn av positiv nettoinnvandring på 1 400 personer er det i stedet 300 færre innbyggere i 2020 sammenlignet med 2010. Sunndal kommune i Møre og Romsdal fylke med 7 300 innbyggere i 2010, ville hatt 1 700 færre innbyggere, men her gjør nettoinnvandringen til kommunen at det ved inngangen til 2020 er 250 færre innbyggere.

Figur 7.1 Nettoinnvandringens påvirkning på befolkningsutviklingen 2010-2020

- Kommuner med økning i folketallet uavhengig av nettoinnvandring (114 kommuner)
- Kommuner med økning i folketallet på grunn av nettoinnvandring (99 kommuner)
- Kommuner med befolkningsnedgang (143 kommuner)

Kilde: Befolkningsstatistikk. Statistisk sentralbyrå.
Kartgrunnlag: Kartverket.

Regional befolkningsutvikling

Figur 7.1 viser befolkningsutviklingen i norske kommuner. De aller fleste kommunene på det sentrale østlandsområdet ville hatt vekst i folketallet uavhengig av om det har vært nettoinnvandring til kommunene eller ikke. På Sørlandet ville kommunene som ligger i nærheten av Kristiansand hatt vekst i folketallet uavhengig av innvandring.

Det samme tendensen ser vi også lenger vest der kommunene sør for Stavanger har hatt vekst uavhengig av innvandring. Også mange av kommunene langs kysten på Vestlandet mellom Stavanger og Bergen og rundt Bergen ville hatt vekst uten nettoinnvandring i perioden.

Hvis vi ser på kommunene som ikke grenser til kysten, både på Sørlandet og nordover mot Innlandet med unntak av kommunene i det sentrale østlandsområdet, så har flere hatt en nedgang i folketallet eller ville hatt en nedgang hvis det ikke hadde vært nettoinnvandring til kommunene i perioden. Dette kommer tydelig frem hvis vi ser på kommunene som ligger i Gudbrandsdalen i Innlandet. Her har de fleste kommunene nord for Lillehammer hatt en nedgang i folketallet i perioden 2010-2020.

I Midt-Norge ville kommunene som ligger i nærheten av Trondheim hatt en økning uavhengig av nettoinnvandring eller ikke. Flere av kommunene langs kysten har hatt en økning på grunn av nettoinnvandring. De fleste kommunene som grenser til Sverige, både i Midt-Norge og i resten av landet har derimot hatt en nedgang i folketallet eller har hatt en økning på grunn av nettoinnvandring. Noen få grensekommuner ville hatt befolkningsøkning uavhengig av innvandring.

I Nord-Norge har de fleste kommunene hatt en nedgang i folketallet eller en befolkningsøkning som skyldes nettoinnvandring. Bodø, Sortland, Tromsø og Alta er unntakene. Disse kommunene ville hatt økning i folketallet også uten innvandring. Nabokommunene har hatt nedgang i folketallet, eller hatt en økning som skyldes nettoinnvandring.

Befolkningsutviklingen ved bruk av SSB sin sentralitetsindeks

Ved å bruke SSB sin sentralitetsindeks ser man at det er en klar overvekt av kommunene som er minst sentrale som har hatt nedgang i folketallet, uavhengig av nettoinnvandring i perioden 2010-2020 (tabell 7.2). Alle de mest sentrale kommunene med nivå en og to ville hatt økning i folketallet uavhengig av om det var innvandring til kommunene eller ikke. Også et klart flertall av kommunene med nivå tre ville hatt økning uavhengig av innvandring. 45 av disse 51 kommunene som har nivå tre ville hatt en økning i folketallet uavhengig av innvandring.

Blant kommunene som har hatt en økning i folketallet på grunn av nettoinnvandring er det store flertallet av disse på de laveste nivåene for sentralitet. Kun fem av disse kommunene har sentralitet på nivå tre, mens resten er fra nivå fire til de minst sentrale kommunene med nivå seks.

Tabell 7.2 Befolkningsutviklingen 2010-2020 etter kommunens sentralitet

Sentralitet	Kommuner som ville hatt økning i folketall uten innvandring	Kommuner som har hatt økning på grunn av innvandring	Kommuner som har hatt nedgang i folketall også med innvandring	Total
1	6	0	0	6
2	19	0	0	19
3	45	5	1	51
4	30	29	12	71
5	12	40	44	96
6	2	25	86	113
Total	114	99	143	356

Kilde: Befolkningsstatistikk. Statistisk sentralbyrå.

Kun to kommuner med lavest sentralitet ville hatt en økning i folketallet uten nettoinnvandring i perioden. Dette er Frøya kommune i Trøndelag fylke som hadde 4 300 innbyggere ved inngangen til 2010. Kommunen har blant annet en stor oppdretts- og fiskerinæring med behov for utenlandsk arbeidskraft. Den store veksten i innbyggertallet fra 2010 til 2020 skyldes først og fremst at det har vært en høy nettoinnvandring til kommunen. Uten nettoinnvandring ville kommunen hatt 75 flere innbyggere, mens det var en nettoinnvandring på 750 i perioden. Dette gjør at kommunen har en folkevekst på i overkant av 800 personer og 5 150 innbyggere ved inngangen til 2020.

Modalen kommune i Vestland fylke med 340 innbyggere ved inngangen til 2010 er den andre kommunen med lavest sentralitet som ville hatt økning uten innvandring.

130 av de 143 kommunene som har hatt nedgang i folketallet, også med nettoinnvandring, har laveste sentralitet (nivå fem og seks). 75 prosent av alle kommunene som har sentralitet på nivå seks har hatt nedgang i folketallet. Blant alle kommunene på nivå fem har 45 prosent av kommunene hatt nedgang i folketallet hvis vi inkluderer nettoinnvandring i perioden 2010-2020.

Blant disse 143 kommunene har 12 kommuner en sentralitet på nivå fire, mens kun én kommune har sentralitet på nivå 3. Dette er Bamble kommune i Vestfold og Telemark fylke med 14 000 innbyggere ved inngangen til 2020. Kommunen har 50 færre innbyggere enn ti år tidligere, men nettoinnvandringen til kommunen bremser en befolkningsnedgang som ellers ville vært mye høyere. Uten nettoinnvandring ville kommunen hatt 500 færre innbyggere i løpet av perioden.

Referanser

- Ager, A., & Strang, A. (2008). Understanding Integration: A Conceptual Framework. *Journal of Refugee Studies*, 21(2), 166-191.
<https://academic.oup.com/jrs/article/21/2/166/1621262>
- Blom, S. (2012). *Innvandrerens bostedspreferanser - årsak til innvandrerrett bosetting?* (Rapporter 2012/44).
https://www.ssb.no/a/publikasjoner/pdf/rapp_201244/rapp_201244.pdf
- Brattbakk, I., & Andersen, B. (2017). *Oppvekststedets betydning for barn og unge. Nabolaget som ressurs og utfordring.* (Rapport 2017/02). Oslo: Arbeidsforskningsinstituttet ved HiOA.
- Brochmann, G. (2003). Innvandring og innvandrere på 1970-tallet. I K. Kjeldstadli (Red.), *Norsk innvandringshistorie. Bd 3: I globaliseringens tid 1940-2000* (s. 137-160). Oslo: Pax
- Brunborg, H. & Tønnessen, M. (2012). Befolkningsutviklingen. *Økonomiske analyser*, 31(2), 3-11. Hentet fra https://www.ssb.no/a/publikasjoner/pdf/oa_201202/oa2012-2.pdf
- Brunborg, H. & Tønnessen, M. (2013). Befolkningsutviklingen. *Økonomiske analyser*, 32(2), 3-13. Hentet fra <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/attachment/109879?ts=13e3bd430d0>
- Dzamarija, M. T. (2013). *Innvandringsgrunn 1990-2011, hva vet vi og hvordan kan statistikken utnyttes?* (Rapporter 2013/34).
<https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/attachment/135482?ts=140bf5cf4f8>
- Dzamarija, M. T. (2016). Bosniere – integreringsvinnere? *Samfunnsspeilet* (4). Hentet fra <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/bosniere-integreringsvinnerne>
- Dzamarija, M. T. (2018, 20. juni). Stor nedgang i antall flyktninger. Hentet fra <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/stor-nedgang-i-antall-flyktninger>
- Dzamarija, M. T. red. (2018). Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre fra Syria. (Rapporter 2018/24). Statistisk sentralbyrå. Hentet fra <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/innvandrere-og-norskfodte-med-innvandrerforeldre-fra-syria>
- Eurostat (2019). Total unemployment rate. Hentet fra <https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/tps00203/default/table?lang=en>
- FHI (2017). *Effekt av segregerte boområdet på helse og levekår. Systematisk litteratursøk med sortering.* Folkehelseinstituttet. Hentet fra <https://www.fhi.no/globalassets/dokumenterfiler/rapporter/2017/effekt-av-segregerte-boomrader-pa-helse-og-levekar-for-innvandrere-systematisk-litteratursok-med-sortering-rapport-2017-v3.pdf>
- Gleditsch, R.F. (2020, 03. juni). Et historisk skifte: Snart flere eldre enn barn og unge. Statistisk sentralbyrå. Hentet fra <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/et-historisk-skifte-flere-eldre-enn>
- Gulbrandsen, F. & Molstad, C.S. (2020, 19. oktober). *Færre familieinnvandringer i 2019.* Statistisk sentralbyrå. Hentet fra <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/faerre-familieinnvandringer-i-2019>

- Høydahl, E. (2008). Vestlig og ikke-vestlig - ord som ble for store og gikk ut på dato. Statistisk sentralbyrå. Hentet fra <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/vestlig-og-ikke-vestlig-ord-som-ble-for-store-og-gikk-ut-paa-dato>
- Høydahl, E. (2019, 26. april). Mindre innvandring gir større flyttetap for mange kommuner. Statistisk sentralbyrå. Hentet fra <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/mindre-innvandring-gir-storre-flyttetap-for-mange-kommuner>
- Høydahl, E. (2020). *Sentralitetsindeksen. Oppdatering med 2020-kommuner.* (Notater 2020/04). <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/attachment/413602?ts=17085d29f50>
- Kunnskapsdepartementet. (2018, 26. oktober). *Skal ikke bosette i områder med høy innvanderandel.* Regjeringen.no. <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/skal-ikke-bosette-i-omrader-med-hoy-innvanderandel/id2617022/>
- Lappegård, T. & Brunborg, H. (2004). Ungdom og demografi. Om endringer i demografisk atferd i overgangen fra ung til voksen. *Tidsskrift for Ungdomsforskning*, 4(1), 93-104. <https://journals.oslomet.no/index.php/ungdomsforskning/article/view/1143/1012>
- Lee, B., Martin, M., Matthews, S. & Farrell, C. (2017). State-level changes in US racial and ethnic diversity, 1980 to 2015: A universal trend? *Demographic research*, 37 (33), 1031-1048
- Ljunggren, J & Andersen, P. (2014). Vertical and horizontal segregation: spatial class divisions in Oslo, 1970-2003. *International Journal of Urban and Regional Research*, 39 (2), 305-322
- Massey, D. & Denton, N. (1988). The Dimensions of Residential Segregation. *Social Forces*, 67 (2), 281-315
- Molstad, C. S. & Steinkellner, A. (2020). *Familieinnvandring og ekteskapsmønster 1990-2018.* (Rapporter 2020/5). <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/attachment/411225?ts=16ffbc2098>
- Myhre, J. & Kjelstadli, K. (1995). *Oslo - spenningen by.* Oslo: Pax Forlag A/S
- NOU 2020: 15. (2020). *Det handler om Norge - Utredning om konsekvenser av demografiutfordringer i distriktene.* <https://www.regjeringen.no/contentassets/3b37c1baa63a46989cb558a65fccf7a1/no/pdfs/nou202020200015000dddpdfs.pdf>
- Ot. prp. nr. 75 (2006–2007). Om lov om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven). Hentet fra <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/St.meld-nr-22-2006-2007-/id460716/>
- Seeberg, M. L. (2020, 12. mars). Fra flukt til asyl. Hentet fra <https://www.norgeshistorie.no/oljealder-og-overflod/1960-fra-flukt-til-asyl.html>
- Søholt, S., & Astrup, K. (2009). Etterkommere av innvandrere - bolig og bostedsmønstre. Oslo: NIBR.
- Sønsteby, A. (2020, 11. mars). Rekordlav fruktbarhet for tredje år på rad. Statistisk sentralbyrå. Hentet fra <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/rekordlav-fruktbarhet-for-tredje-ar-pa-rad>

- Statistisk Sentralbyrå. (2018, 5. desember). Hvilke land har hatt størst befolkningsvekst siste 10 år? Hentet fra <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/hvilke-land-har-hatt-storst-befolkningsvekst-siste-10-ar>
- Strøm, F., Kirkeberg, M. I. og Epland, J. (2020). *Monitor for sekundærflytting. Sekundærflytting blant personer med flyktningsbakgrunn bosatt i Norge 2007-2016*. (Rapporter 2020/36). <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/attachment/433473?ts=174fc8b3298>
- Tønnessen, M. (2014). *Fruktbarhet og annen demografi hos innvandrere og deres barn født i Norge*. (Rapporter 2014/04). <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/attachment/159524?ts=143d903c2f8>
- Tjelmeland, H. (2003). Møtet med det framande – vegen frem mot lov om innvandringsstopp i 1975. I K. Kjeldstadli (Red.), *Norsk innvandringshistorie. Bd 3: I globaliseringens tid 1940-2000* (s. 105-134). Oslo: Pax
- UDI. (2020, 07. januar). Tusen færre beboere i mottak. Hentet fra <https://www.udi.no/aktuelt/tusen-farre-beboere-i-mottak-i-2019/>
- Utne, H. & Andersen, E. (2018). *Innvandrerhusholdninger. Husholdningssammensetning og boforhold*. (Rapporter 2018/37). <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/attachment/368168?ts=16706aaa550>
- Zhang, L.-C. (2008). *Developing methods for determining the number of unauthorized foreigners in Norway*. (Documenter 2008/11). https://www.ssb.no/a/english/publikasjoner/pdf/doc_200811_en/doc_200811_en.pdf
- Østby, L. (2017). Arbeidsinnvandrere – fra hovedstadsfenomen til vanlig syn i hele landet. *Samfunnsspeilet* (3). Hentet fra <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/arbeidsinnvandrere-fra-hovedstadsfenomen-til-vanlig-syn-i-hele-landet>
- Østby, L., Høydahl, E. & Rustad, Ø. (2013). *Innvandernes fordeling og sammensetning på kommunenivå*. (Rapporter 37/2013). <https://www.ssb.no/befolkning/artikler-og-publikasjoner/attachment/136681?ts=140e2a916f8>

Vedlegg A: Tabeller

Tabell A 1 Bosatte innvandrere i bydeler i Oslo etter utvalgte landbakgrunner. Absolutt antall og andel av totalbefolkningen. 1.1.2020

Bydel	Polen	Sverige	Somalia	Pakistan	Innvandrere	Total befolkning	Polen, prosent	Sverige, prosent	Somalia, prosent	Pakistan, prosent	Innvandrere, prosent
Oslo, i alt	14 729	10 934	10 010	12 376	177 455	693 494	2,1	1,6	1,4	1,8	25,6
01 Gamle Oslo	1 038	1 233	2 098	833	17 690	58 671	1,8	2,1	3,6	1,4	30,2
02 Grünerløkka	1 585	1 490	1 205	483	17 571	62 423	2,5	2,4	1,9	0,8	28,1
03 Sagene	667	857	1 013	191	9 539	45 089	1,5	1,9	2,2	0,4	21,2
04 St. Hanshaugen	774	1 065	376	86	9 375	38 945	2,0	2,7	1,0	0,2	24,1
05 Frogner	915	1 787	230	104	14 901	59 269	1,5	3,0	0,4	0,2	25,1
06 Ullern	696	495	143	68	6 113	34 569	2,0	1,4	0,4	0,2	17,7
07 Vestre Aker	953	691	146	121	7 725	50 157	1,9	1,4	0,3	0,2	15,4
08 Nordre Aker	712	648	269	218	8 615	52 327	1,4	1,2	0,5	0,4	16,5
09 Bjerke	1 099	344	574	686	10 670	33 422	3,3	1,0	1,7	2,1	31,9
10 Grorud	668	172	541	799	9 950	27 707	2,4	0,6	2,0	2,9	35,9
11 Stovner	891	181	738	2 339	12 726	33 316	2,7	0,5	2,2	7,0	38,2
12 Alna	1 214	348	850	2 720	18 223	49 801	2,4	0,7	1,7	5,5	36,6
13 Østensjø	966	472	423	6 78	9 765	50 806	1,9	0,9	0,8	1,3	19,2
14 Nordstrand	982	695	306	198	7 813	52 459	1,9	1,3	0,6	0,4	14,9
15 Søndre Nordstrand	1 228	298	889	2 788	14 450	39 066	3,1	0,8	2,3	7,1	37,0
16 Sentrum	44	88	24	8	675	1 471	3,0	6,0	1,6	0,5	45,9
17 Marka	41	23	0	0	176	1 610	2,5	1,4	0,0	0,0	10,9
Uoppgitt, uten fast bopel	256	47	185	56	1 478	2 386	10,7	2,0	7,8	2,3	61,9

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

Vedlegg B: Figurer

Tabell B 1 Tallgrunnlag til kartene i kapittel 3, 4 og 5

	Befolkning 1.1.2020	Figur 3.1 2012	Figur 3.2 2020	Figur 3.4	Figur 3.5	Figur 3.6
Hele landet	5 367 580	11,0	14,7	Polen	1,88	0,60
03 Oslo	693 494	22,6	25,6	Polen	2,12	0,40
30 Viken	1 241 165	11,8	16,4	Polen	2,49	0,48
34 Innlandet	371 385	6,6	9,8	Polen	1,16	0,57
38 Vestfold og Telemark	419 396	9,0	12,3	Polen	1,52	0,68
42 Agder	307 231	9,5	12,3	Polen	1,33	0,92
11 Rogaland	479 892	11,7	15,0	Polen	2,39	0,57
46 Vestland	636 531	8,9	12,4	Polen	2,02	0,64
15 Møre og Romsdal	265 238	8,0	11,7	Polen	2,07	0,58
50 Trøndelag	468 702	7,2	10,8	Polen	1,31	0,67
18 Nordland	241 235	5,9	9,3	Polen	0,92	0,76
54 Troms og Finnmark	243 311	7,6	11,7	Polen	1,02	0,84
0301 Oslo	693 494	22,6	25,6	Polen	2,1	0,4
1101 Eigersund	14 811	8,6	11,0	Polen	2,1	0,7
1103 Stavanger	143 574	15,6	18,9	Polen	2,2	0,6
1106 Haugesund	37 357	11,8	15,2	Polen	2,9	0,7
1108 Sandnes	79 537	13,4	18,2	Polen	3,5	0,5
1111 Sokndal	3 280	3,9	6,8	Polen	2,2	0,5
1112 Lund	3 202	7,0	8,8	Myanmar	0,6	0,7
1114 Bjerkreim	2 787	6,8	9,2	Polen	1,6	0,5
1119 Hå	18 991	10,2	12,7	Litauen	2,4	0,5
1120 Klepp	19 588	9,7	12,5	Polen	3,1	0,6
1121 Time	18 916	7,4	10,2	Polen	1,6	0,5
1122 Gjesdal	12 002	8,8	12,7	Polen	2,3	0,8
1124 Sola	27 153	12,6	16,8	Polen	2,9	0,4
1127 Randaberg	11 221	8,2	11,3	Polen	1,9	0,8
1130 Strand	12 968	6,8	9,9	Polen	1,4	1,0
1133 Hjelmeland	2 574	14,0	14,6	Litauen	2,3	1,5
1134 Suldal	3 804	7,5	10,2	Litauen	0,3	0,9
1135 Sauda	4 595	5,8	8,6	Litauen	0,5	0,8
1144 Kvitsøy	517	6,9	8,9	Tyskland	0,2	0,0
1145 Bokn	852	7,0	8,7	Litauen	1,1	0,0
1146 Tysvær	11 065	6,3	7,9	Polen	1,3	0,9
1149 Karmøy	42 186	6,8	9,0	Polen	1,7	0,3
1151 Utsira	198	8,3	12,6	Filippinene	0,0	0,0
1160 Vindafjord	8 714	8,6	12,2	Polen	2,9	0,4
1505 Kristiansund	24 179	8,3	11,3	Polen	1,9	0,7
1506 Molde	31 967	7,4	11,3	Polen	1,7	0,9
1507 Ålesund	66 258	9,1	13,7	Polen	2,6	0,5
1511 Vanylven	3 117	4,8	6,9	Litauen	0,9	0,0
1514 Sande	2 461	13,2	18,6	Polen	5,6	0,2
1515 Herøy (Møre og Romsdal)	8 900	7,9	12,3	Litauen	1,8	0,5
1516 Ulstein	8 571	12,8	14,4	Polen	2,8	0,7
1517 Hareid	5 175	12,2	15,8	Polen	4,2	0,7
1520 Ørsta	10 825	5,5	8,6	Polen	1,3	0,6
1525 Stranda	4 523	10,9	17,2	Litauen	3,6	0,5
1528 Sykkylven	7 625	8,4	12,0	Polen	2,5	0,4
1531 Sula	9 310	7,0	11,5	Polen	2,7	0,4
1532 Giske	8 462	7,3	10,8	Litauen	1,5	0,4
1535 Vestnes	6 532	7,9	11,3	Polen	2,9	0,5
1539 Rauma	7 468	6,0	9,5	Polen	1,5	0,3
1547 Aukra	3 509	8,5	12,6	Polen	2,9	0,8
1554 Averøy	5 788	6,3	10,3	Litauen	1,4	0,5
1557 Gjemnes	2 629	5,5	8,7	Polen	2,5	0,2
1560 Tingvoll	3 025	7,2	9,5	Tyskland	0,3	1,0
1563 Sunndal	7 036	6,4	9,3	Eritrea	0,6	1,0
1566 Surnadal	5 920	3,5	6,1	Syria	0,6	0,6
1573 Smøla	2 150	7,0	12,1	Polen	3,4	1,3
1576 Aure	3 507	7,0	10,6	Polen	1,5	0,5
1577 Volda	10 473	6,5	9,9	Eritrea	0,5	0,5
1578 Fjord	2 549	9,9	12,2	Polen	2,9	0,0
1579 Hustadvika	13 279	6,0	8,6	Polen	1,7	0,5
1804 Bodø	52 357	6,0	9,4	Polen	0,9	0,6
1806 Narvik	21 845	7,3	10,5	Sverige	0,9	0,6
1811 Bindal	1 426	2,0	4,4	Syria	1,1	1,2
1812 Sømna	1 975	3,5	7,2	Syria	0,8	1,1
1813 Brønnøy	7 917	5,1	7,8	Syria	0,9	1,0
1815 Vega	1 200	3,1	6,3	Somalia	0,3	0,3
1816 Vevelstad	462	5,9	6,9	Syria	0,2	1,1
1818 Herøy (Nordland)	1 777	10,4	15,4	Syria	1,0	2,8

	Figur 3.7	Figur 3.8	Figur 4.3	Figur 4.4	Figur 4.6	Figur 4.7	Figur 5.7
Hele landet	0,53	0,39	Familie	3,79	2,78	4,72	0,52
03 Oslo	1,44	1,78	Familie	5,80	3,80	8,00	1,72
30 Viken	0,50	0,51	Familie	4,10	3,10	5,20	0,66
34 Innlandet	0,41	0,06	Familie	2,30	2,50	3,10	0,19
38 Vestfold og Telemark	0,50	0,07	Familie	2,80	2,90	4,00	0,32
42 Agder	0,32	0,08	Familie	2,30	3,60	3,90	0,34
11 Rogaland	0,34	0,16	Familie	4,60	2,40	5,10	0,31
46 Vestland	0,34	0,06	Familie	3,90	2,10	4,10	0,25
15 Møre og Romsdal	0,24	0,03	Familie	4,00	1,90	4,10	0,11
50 Trøndelag	0,29	0,05	Familie	3,00	2,40	3,30	0,21
18 Nordland	0,43	0,04	Familie	2,40	2,30	3,10	0,07
54 Troms og Finnmark	0,39	0,04	Familie	3,30	2,30	3,50	0,13
0301 Oslo	1,4	1,8	Familie	5,75	3,76	7,96	1,72
1101 Eigersund	0,2	0,0	Familie	3,58	2,32	3,73	0,04
1103 Stavanger	0,6	0,3	Familie	5,40	2,85	6,10	0,54
1106 Haugesund	0,3	0,1	Familie	4,72	3,19	4,94	0,24
1108 Sandnes	0,2	0,3	Familie	5,63	2,92	6,46	0,45
1111 Sokndal	0,0	0,0	Familie	1,83	0,52	3,54	0
1112 Lund	0,0	0,1	Flukt	1,31	3,72	2,22	0
1114 Bjerkreim	0,1	0,0	Familie	3,52	0,86	3,59	0
1119 Hå	0,2	0,0	Arbeid	5,53	1,65	4,42	0,03
1120 Klepp	0,4	0,0	Arbeid	4,54	1,93	4,27	0,19
1121 Time	0,2	0,0	Familie	2,82	2,47	3,39	0,20
1122 Gjesdal	0,2	0,0	Arbeid	4,38	2,29	4,04	0,17
1124 Sola	0,2	0,2	Familie	6,00	1,49	6,26	0,27
1127 Randaberg	0,3	0,0	Familie	3,15	2,46	3,83	0,19
1130 Strand	0,2	0,0	Familie	2,57	1,98	4,08	0,09
1133 Hjelmeland	0,3	0,0	Arbeid	5,75	2,41	5,44	0
1134 Suldal	0,4	0,0	Familie	2,60	2,81	2,97	0,08
1135 Sauda	0,7	0,0	Familie	2,20	1,63	3,57	0,11
1144 Kvitsøy	0,0	0,0	Arbeid	3,87	0,77	3,09	0
1145 Bokn	0,0	0,0	Arbeid	3,99	0	3,17	0
1146 Tysvær	0,1	0,0	Familie	2,34	1,79	2,65	0,04
1149 Karmøy	0,2	0,0	Familie	2,49	1,37	3,42	0,15
1151 Utsira	0,0	0,0	Familie	3,03	1,52	5,56	0
1160 Vindafjord	0,1	0,0	Arbeid	6,00	1,49	3,59	0,03
1505 Kristiansund	0,5	0,0	Familie	3,22	2,05	4,68	0,10
1506 Molde	0,6	0,0	Familie	2,93	2,59	4,01	0,13
1507 Ålesund	0,2	0,1	Arbeid	4,96	2,12	4,57	0,17
1511 Vanylven	0,0	0,0	Familie	2,18	0,64	3,40	0
1514 Sande	0,0	0,0	Arbeid	9,55	0,69	7,11	0
1515 Herøy (Møre og Romsdal)	0,0	0,0	Arbeid	5,80	1,52	3,81	0,09
1516 Ulstein	0,3	0,0	Arbeid	5,75	2,68	4,41	0,13
1517 Hareid	0,3	0,0	Familie	5,74	2,30	6,22	0,27
1520 Ørsta	0,1	0,0	Familie	2,46	1,99	2,96	0,09
1525 Stranda	0,0	0,0	Arbeid	9,82	1,39	4,20	0,09
1528 Sykkylven	0,3	0,0	Familie	4,24	1,99	4,30	0,05
1531 Sula	0,0	0,0	Arbeid	4,89	1,04	4,36	0
1532 Giske	0,1	0,0	Arbeid	4,57	1,21	3,52	0,05
1535 Vestnes	0,1	0,0	Arbeid	4,19	1,22	4,18	0,09
1539 Rauma	0,1	0,0	Arbeid	3,54	0,90	3,33	0
1547 Aukra	0,4	0,0	Familie	3,76	2,76	4,93	0
1554 Averøy	0,1	0,0	Arbeid	4,16	1,12	3,92	0,05
1557 Gjemnes	0,3	0,0	Familie	3,27	0,46	3,50	0
1560 Tingvoll	0,0	0,0	Familie	2,35	2,18	3,50	0
1563 Sunndal	0,6	0,0	Flukt	1,18	3,75	3,55	0,04
1566 Surnadal	0,1	0,0	Familie	1,59	1,39	2,40	0,07
1573 Smøla	0,0	0,0	Arbeid	5,12	2,00	3,49	0
1576 Aure	0,0	0,0	Familie	3,85	2,00	3,93	0
1577 Volda	0,3	0,0	Flukt	1,91	2,77	2,52	0,09
1578 Fjord	0,0	0,0	Arbeid	5,26	0,43	4,39	0,12
1579 Hustadvika	0,1	0,0	Familie	3,25	0,99	3,49	0,08
1804 Bodø	0,5	0,1	Familie	2,24	2,19	2,99	0,11
1806 Narvik	0,2	0,1	Familie	2,60	1,81	3,34	0,07
1811 Bindal	0,0	0,0	Familie	1,26	0,70	1,75	0
1812 Sømna	0,2	0,0	Familie	1,32	1,92	2,89	0
1813 Brønnøy	0,4	0,0	Familie	1,30	2,16	3,25	0,05
1815 Vega	0,9	0,0	Familie	1,17	0,83	2,83	0
1816 Vevelstad	0,0	0,0	Familie	1,08	1,95	2,81	0
1818 Herøy (Nordland)	0,9	0,0	Arbeid	6,02	3,77	4,28	0

	Befolkning 1.1.2020	Figur 3.1 2012	Figur 3.2 2020	Figur 3.4	Figur 3.5	Figur 3.6
1820 Alstahaug	7 447	7,4	10,6	Polen	1,2	0,7
1822 Leirfjord	2 294	7,2	11,7	Syria	0,6	1,7
1824 Vefsn	13 278	4,3	6,8	Syria	0,3	0,7
1825 Grane	1 482	4,3	10,8	Litauen	0,1	0,7
1826 Aarborte - Hattfjelldal	1 297	5,7	6,3	Sverige	0,0	0,6
1827 Dønna	1 371	4,1	9,0	Syria	0,4	1,8
1828 Nesna	1 761	11,8	15,4	Polen	3,9	1,9
1832 Hemnes	4 454	4,4	6,0	Serbia	0,3	0,4
1833 Rana	26 184	4,3	7,3	Litauen	0,4	0,5
1834 Lurøy	1 890	5,4	7,9	Sverige	1,1	0,0
1835 Træna	435	15,5	20,2	Polen	12,0	0,0
1836 Rødøy	1 213	4,4	5,2	Russland	0,1	0,0
1837 Meløy	6 288	4,9	7,4	Syria	0,6	1,1
1838 Gildeskål	1 950	6,1	13,3	Polen	1,8	0,7
1839 Beiarn	1 017	1,6	5,1	Syria	0,0	2,8
1840 Saltdal	4 671	5,9	8,1	Syria	0,8	1,0
1841 Fauske - Fuosso	9 739	4,1	7,6	Syria	0,5	0,8
1845 Sørfold	1 926	3,4	7,6	Latvia	0,3	0,8
1848 Steigen	2 608	6,0	10,5	Tyskland	1,1	0,9
1851 Lødingen	2 034	7,3	12,7	Syria	1,0	1,0
1853 Evenes	1 348	4,3	9,9	Syria	1,8	2,2
1856 Røst	498	5,4	7,6	Litauen	0,2	0,0
1857 Værøy	728	10,3	16,2	Polen	5,6	0,0
1859 Flakstad	1 272	4,7	9,2	Polen	1,7	1,3
1860 Vestvågøy	11 433	6,0	9,7	Polen	1,0	0,8
1865 Vågan	9 608	8,2	14,4	Polen	2,1	1,1
1866 Hadsel	8 061	7,0	11,0	Polen	1,0	0,8
1867 Bø	2 569	5,8	9,8	Syria	0,2	1,5
1868 Øksnes	4 410	6,6	12,2	Romania	0,9	0,5
1870 Sortland - Suortá	10 566	5,5	8,6	Polen	1,0	0,9
1871 Andøy	4 663	6,0	9,8	Syria	0,8	1,2
1874 Moskenes	1 015	10,3	18,7	Polen	9,8	1,9
1875 Håbmer - Hamarøy	2 766	7,4	11,5	Somalia	0,5	0,1
3001 Halden	31 373	9,1	12,2	Polen	1,5	0,7
3002 Moss	49 273	11,6	15,8	Polen	2,4	0,5
3003 Sarpsborg	56 732	11,6	15,4	Polen	2,4	0,6
3004 Fredrikstad	82 385	11,0	14,7	Polen	1,6	0,6
3005 Drammen	101 386	15,7	20,8	Irak	2,9	0,6
3006 Kongsberg	27 723	11,1	14,4	Polen	1,2	0,5
3007 Ringerike	30 641	8,8	13,4	Polen	2,0	0,7
3011 Hvaler	4 668	4,6	5,8	Polen	0,6	0,5
3012 Aremark	1 325	3,3	3,9	Sverige	0,1	0,1
3013 Marker	3 595	7,5	8,5	Sverige	1,2	0,3
3014 Indre Østfold	44 792	11,0	15,3	Polen	2,6	0,6
3015 Skiptvet	3 805	7,5	10,3	Polen	2,8	0,8
3016 Rakkestad	8 255	8,8	12,0	Polen	2,1	0,8
3017 Råde	7 508	7,2	12,7	Polen	4,3	0,5
3018 Våler (Viken)	5 736	9,2	12,8	Polen	3,9	0,5
3019 Vestby	18 042	10,7	14,5	Polen	1,9	0,4
3020 Nordre Follo	59 288	10,7	15,1	Polen	1,6	0,4
3021 Ås	20 439	15,6	19,6	Polen	2,7	0,4
3022 Frogn	15 877	8,4	11,7	Polen	1,4	0,3
3023 Nesodden	19 616	10,5	13,4	Sverige	1,5	0,4
3024 Bærum	127 731	14,3	18,5	Polen	3,0	0,3
3025 Asker	94 441	12,2	16,7	Polen	2,9	0,4
3026 Aurskog-Høland	17 390	7,3	12,7	Polen	3,3	0,5
3027 Rælingen	18 530	13,8	19,6	Polen	2,8	0,4
3028 Enebakk	11 110	8,8	15,2	Polen	3,9	0,3
3029 Lørenskog	41 460	15,8	22,4	Polen	2,6	0,3
3030 Lillestrøm	85 983	13,9	19,9	Polen	2,5	0,6
3031 Nittedal	24 249	10,1	14,6	Polen	2,0	0,6
3032 Gjerdrum	6 890	10,9	13,9	Polen	3,0	0,4
3033 Ullensaker	39 625	13,5	21,7	Polen	2,9	0,4
3034 Nes	23 092	7,6	13,0	Polen	2,4	0,2
3035 Eidsvoll	25 436	8,5	14,5	Polen	2,3	0,2
3036 Nannestad	14 139	10,6	19,7	Polen	4,2	0,4
3037 Hurdal	2 854	6,4	9,6	Polen	1,0	0,1
3038 Hole	6 799	11,3	13,5	Polen	3,6	0,5
3039 Flå	1 050	9,0	14,5	Syria	1,8	3,2
3040 Nesbyen	3 273	8,8	11,0	Polen	3,0	0,5
3041 Gol	4 608	12,4	14,7	Polen	2,6	0,9
3042 Hemsedal	2 486	16,0	22,0	Polen	4,9	0,7
3043 Ål	4 674	8,1	9,7	Polen	3,0	0,2

	Figur 3.7	Figur 3.8	Figur 4.3	Figur 4.4	Figur 4.6	Figur 4.7	Figur 5.7
1820 Alstahaug	0,3	0,1	Familie	2,22	3,21	3,73	0,07
1822 Leirfjord	0,4	0,2	Flukt	1,66	4,80	3,75	0
1824 Vefsn	0,2	0,0	Familie	1,34	1,85	2,72	0,03
1825 Grane	0,0	0,0	Arbeid	4,45	1,55	2,23	0
1826 Aarborte - Hattfjelldal	0,5	0,0	Familie	1,00	1,46	2,16	0
1827 Dønna	0,0	0,0	Familie	2,77	2,12	3,28	0
1828 Nesna	0,7	0,1	Familie	3,52	4,20	6,36	0
1832 Hemnes	0,1	0,0	Familie	1,32	1,15	2,20	0
1833 Rana	0,3	0,0	Familie	1,85	1,76	2,59	0,04
1834 Lurøy	0,0	0,0	Arbeid	2,80	0	2,38	0
1835 Træna	0,0	0,0	Arbeid	13,33	0	4,83	0
1836 Rødøy	0,1	0,0	Familie	1,32	0,41	1,73	0
1837 Meløy	0,1	0,0	Familie	1,69	1,91	2,39	0,10
1838 Gildeskål	0,4	0,1	Familie	4,26	2,92	4,51	0
1839 Beiarn	0,0	0,0	Flukt	0,49	2,56	1,28	0
1840 Saltdal	0,6	0,0	Flukt	1,24	2,89	2,21	0,17
1841 Fauske - Fuosso	0,1	0,0	Familie	1,43	2,34	2,64	0,14
1845 Sørfold	0,1	0,0	Familie	2,70	0,99	3,32	0
1848 Steigen	0,7	0,0	Familie	2,99	2,22	3,87	0
1851 Lødingen	0,7	0,0	Flukt	2,70	4,57	3,49	0
1853 Evenes	0,2	0,0	Flukt	1,63	3,86	2,97	0
1856 Røst	0,0	0,0	Familie	2,81	0	3,01	0
1857 Værøy	0,0	0,0	Arbeid	12,77	0	2,61	0
1859 Flakstad	0,0	0,0	Arbeid	3,22	1,34	2,59	0
1860 Vestvågøy	0,4	0,0	Flukt	2,76	2,93	2,70	0,05
1865 Vågan	1,0	0,0	Arbeid	4,71	3,26	4,20	0,07
1866 Hadsel	1,0	0,1	Flukt	2,56	3,96	3,44	0,10
1867 Bø	0,5	0,0	Familie	1,87	2,34	4,32	0
1868 Øksnes	0,2	0,0	Arbeid	6,71	0,93	3,02	0
1870 Sortland - Suortá	0,5	0,0	Familie	1,90	2,72	2,91	0,07
1871 Andøy	0,7	0,0	Familie	2,57	2,68	3,28	0,09
1874 Moskenes	0,0	0,0	Arbeid	11,03	1,38	3,94	0
1875 Håbmer - Hamarøy	1,4	0,0	Familie	3,22	1,81	4,48	0
3001 Halden	0,8	0,2	Familie	1,79	2,89	4,04	0,55
3002 Moss	1,0	0,7	Familie	3,11	2,70	5,52	0,88
3003 Sarpsborg	0,8	0,2	Familie	2,57	4,74	5,53	0,45
3004 Fredrikstad	1,2	0,1	Familie	2,39	4,52	4,97	0,35
3005 Drammen	0,7	0,7	Familie	4,32	4,78	6,96	1,25
3006 Kongsberg	0,2	0,1	Familie	3,46	2,81	4,99	0,27
3007 Ringerike	0,3	0,1	Familie	3,24	3,04	4,45	0,27
3011 Hvaler	0,1	0,0	Familie	1,16	1,09	1,86	0,17
3012 Aremark	0,0	0,0	Familie	0,45	0	1,36	0,45
3013 Marker	0,6	0,0	Familie	1,42	2,06	2,23	0,11
3014 Indre Østfold	0,3	0,2	Familie	3,80	2,91	5,41	0,45
3015 Skiptvet	0,0	0,0	Familie	2,94	1,55	3,68	0,29
3016 Rakkestad	0,3	0,0	Familie	3,37	3,20	3,95	0,24
3017 Råde	0,4	0,1	Arbeid	4,40	1,62	3,80	0,27
3018 Våler (Viken)	0,0	0,1	Arbeid	4,31	1,52	3,85	0,44
3019 Vestby	0,5	0,4	Familie	3,27	2,69	4,40	0,44
3020 Nordre Follo	0,6	0,6	Familie	3,07	2,91	4,37	0,67
3021 Ås	0,4	0,4	Arbeid	5,35	2,42	5,12	0,75
3022 Frogn	0,3	0,1	Familie	2,99	1,61	3,19	0,28
3023 Nesodden	0,4	0,1	Familie	3,17	1,57	3,70	0,37
3024 Bærum	0,5	0,4	Arbeid	5,23	2,64	5,20	0,58
3025 Asker	0,5	0,4	Familie	4,95	2,40	4,98	0,45
3026 Aurskog-Høland	0,1	0,2	Familie	4,20	1,46	4,85	0,18
3027 Rælingen	0,2	1,0	Familie	4,40	3,86	6,07	1,15
3028 Enebakk	0,0	0,6	Familie	5,07	1,55	5,14	0,49
3029 Lørenskog	0,5	2,0	Familie	4,74	3,98	7,10	2,30
3030 Lillestrøm	0,2	1,2	Familie	4,92	3,58	6,41	1,17
3031 Nittedal	0,2	0,8	Familie	3,77	1,79	4,49	0,76
3032 Gjerdrum	0,2	0,3	Arbeid	5,14	1,55	3,95	0,35
3033 Ullensaker	0,4	1,1	Familie	5,64	3,81	7,42	0,99
3034 Nes	0,1	0,3	Familie	3,98	1,93	4,37	0,23
3035 Eidsvoll	0,2	0,6	Familie	3,79	2,06	5,51	0,39
3036 Nannestad	0,3	1,1	Familie	6,74	2,19	6,83	0,59
3037 Hurdal	0,3	0,2	Familie og arbeid	2,56	0,88	2,56	0,18
3038 Hole	0,0	0,1	Arbeid	5,57	1,60	3,04	0,16
3039 Flå	0,1	0,0	Familie	3,71	4,29	4,76	0
3040 Nesbyen	0,2	0,0	Arbeid	3,73	1,74	3,48	0,18
3041 Gol	0,8	0,2	Arbeid	4,64	3,56	4,51	0,24
3042 Hemsedal	0,0	0,0	Arbeid	9,33	2,37	3,10	0,16
3043 Ål	0,3	0,1	Arbeid	3,21	1,99	3,17	0,15

	Befolkning 1.1.2020	Figur 3.1 2012	Figur 3.2 2020	Figur 3.4	Figur 3.5	Figur 3.6
3044 Hol	4 441	13,3	15,9	Polen	3,5	0,3
3045 Sigdal	3 467	4,2	8,9	Polen	2,1	1,6
3046 Krødsherad	2 212	7,9	12,7	Polen	2,9	1,2
3047 Modum	14 115	6,8	10,8	Polen	2,5	0,7
3048 Øvre Eiker	19 423	9,2	13,0	Polen	3,2	0,3
3049 Lier	26 811	12,8	17,6	Polen	4,3	0,4
3050 Flesberg	2 688	5,7	9,8	Litauen	0,8	0,7
3051 Rollag	1 390	4,6	7,8	Eritrea	0,0	0,9
3052 Nore og Uvdal	2 439	6,6	10,3	Polen	1,6	1,0
3053 Jevnaker	6 852	6,4	10,1	Polen	1,4	0,6
3054 Lunner	9 048	6,2	10,7	Litauen	0,9	0,8
3401 Kongsvinger	17 829	8,4	11,5	Sverige	1,0	0,5
3403 Hamar	31 369	8,2	12,1	Polen	1,0	0,6
3405 Lillehammer	28 345	8,2	11,5	Polen	0,8	0,5
3407 Gjøvik	30 560	8,8	12,8	Polen	1,3	0,7
3411 Ringsaker	34 768	5,7	9,4	Polen	1,7	0,4
3412 Løten	7 674	5,6	8,6	Litauen	1,0	0,5
3413 Stange	21 064	6,2	10,0	Polen	1,2	0,4
3414 Nord-Odal	5 016	3,2	4,8	Polen	0,6	0,3
3415 Sør-Odal	7 905	4,5	8,2	Polen	1,3	0,6
3416 Eidskog	6 106	6,0	8,0	Sverige	0,3	0,5
3417 Grue	4 612	6,0	8,2	Sverige	0,7	0,6
3418 Åsnes	7 203	5,0	6,7	Polen	0,8	0,5
3419 Våler (Innlandet)	3 662	5,2	8,3	Tyskland	1,1	0,2
3420 Elverum	21 254	6,7	10,1	Polen	1,0	0,7
3421 Trysil	6 627	7,2	11,3	Sverige	1,0	0,4
3422 Åmot	4 356	5,5	7,2	Litauen	0,5	0,2
3423 Stor-Elvdal	2 419	8,4	12,0	Tyskland	0,9	0,6
3424 Rendalen	1 780	3,8	7,4	Thailand	0,3	0,9
3425 Engerdal	1 268	7,0	8,9	Sverige	0,2	0,3
3426 Tolga	1 562	9,3	12,8	Litauen	0,3	1,5
3427 Tynset	5 578	7,6	11,2	Polen	2,1	0,8
3428 Alvdal	2 432	4,7	7,7	Polen	0,9	0,7
3429 Folldal	1 545	4,3	5,6	Filippinene	0,3	0,2
3430 Os	1 891	7,1	11,1	Litauen	0,3	0,1
3431 Dovre	2 553	6,7	8,4	Polen	2,2	0,7
3432 Lesja	1 975	6,7	7,3	Polen	1,8	0,2
3433 Skjåk	2 197	5,2	6,2	Eritrea	1,1	0,0
3434 Lom	2 228	4,1	5,3	Tyskland	0,1	0,5
3435 Vågå	3 570	3,7	5,4	Eritrea	0,5	0,6
3436 Nord-Fron	5 723	4,8	7,3	Syria	1,2	1,2
3437 Sel	5 739	3,8	6,6	Syria	0,6	0,8
3438 Sør-Fron	3 119	5,6	10,1	Litauen	1,3	0,5
3439 Ringebu	4 392	8,0	10,1	Polen	2,1	0,6
3440 Øyer	5 100	8,5	12,2	Polen	1,5	0,7
3441 Gausdal	6 106	4,4	6,6	Polen	1,3	0,3
3442 Østre Toten	14 973	6,0	8,8	Polen	2,3	0,7
3443 Vestre Toten	13 427	5,1	8,8	Polen	1,2	0,6
3446 Gran	13 630	6,3	9,3	Litauen	0,9	0,6
3447 Søndre Land	5 617	5,6	8,2	Polen	1,5	0,4
3448 Nordre Land	6 633	4,6	7,6	Polen	1,6	0,5
3449 Sør-Aurdal	2 954	5,0	7,5	Nederland	0,7	0,6
3450 Etnedal	1 279	8,3	8,4	Syria	0,4	1,8
3451 Nord-Aurdal	6 413	7,2	9,6	Litauen	1,1	1,0
3452 Vestre Slidre	2 125	7,7	8,6	Litauen	0,6	1,2
3453 Øystre Slidre	3 229	6,4	11,0	Litauen	0,9	1,3
3454 Vang	1 578	11,5	15,3	Litauen	3,2	0,9
3801 Horten	27 351	10,3	13,5	Polen	1,5	0,5
3802 Holmestrand	24 699	7,4	11,8	Polen	2,7	0,4
3803 Tønsberg	56 293	9,3	12,2	Polen	1,7	0,6
3804 Sandefjord	63 764	10,6	15,0	Litauen	1,8	0,6
3805 Larvik	47 204	8,7	11,8	Polen	2,2	0,8
3806 Porsgrunn	36 397	8,7	11,3	Polen	0,9	0,6
3807 Skien	54 942	10,3	13,4	Polen	1,2	0,6
3808 Notodden	13 049	6,9	11,2	Polen	1,4	0,9
3811 Færder	26 730	8,4	11,1	Polen	1,0	0,7
3812 Siljan	2 340	5,4	7,8	Syria	0,3	2,1
3813 Bamble	14 061	5,8	8,4	Somalia	0,8	0,4
3814 Kragerø	10 380	7,9	10,7	Polen	1,4	1,0
3815 Drangedal	4 060	6,4	8,9	Nederland	0,8	1,2
3816 Nome	6 515	8,1	11,9	Polen	2,0	1,1
3817 Midt-Telemark	10 444	8,5	12,7	Danmark	0,8	1,2
3818 Tinn	5 691	8,8	11,3	Filippinene	1,0	0,8

	Figur 3.7	Figur 3.8	Figur 4.3	Figur 4.4	Figur 4.6	Figur 4.7	Figur 5.7
3044 Hol	0,1	0,0	Arbeid	6,30	1,19	3,72	0,07
3045 Sigdal	0,0	0,0	Arbeid	3,78	1,41	3,29	0
3046 Krødsherad	0,0	0,0	Arbeid	6,87	1,45	2,94	0
3047 Modum	0,3	0,0	Familie	2,88	2,43	3,72	0,18
3048 Øvre Eiker	0,1	0,1	Arbeid	4,63	2,20	4,02	0,28
3049 Lier	0,8	0,5	Arbeid	5,69	2,70	5,50	0,52
3050 Flesberg	0,7	0,0	Familie	3,05	1,64	3,76	0
3051 Rollag	0,9	0,0	Familie	1,29	2,23	2,73	0,22
3052 Nore og Uvdal	0,3	0,0	Familie	3,36	2,79	3,40	0
3053 Jevnaker	0,0	0,1	Familie	2,77	2,47	2,80	0,18
3054 Lunner	0,4	0,1	Familie	2,69	2,79	3,07	0,14
3401 Kongsvinger	0,1	0,2	Familie	1,67	2,97	3,80	0,30
3403 Hamar	0,8	0,1	Familie	1,94	3,62	3,68	0,21
3405 Lillehammer	0,7	0,1	Familie	1,94	3,30	3,32	0,44
3407 Gjøvik	0,7	0,1	Familie	2,33	3,92	4,29	0,40
3411 Ringsaker	0,4	0,0	Arbeid	3,19	1,66	3,06	0,13
3412 Løten	0,1	0,0	Familie	2,27	1,95	2,95	0,07
3413 Stange	0,2	0,0	Familie	2,31	2,78	2,96	0,17
3414 Nord-Odal	0,1	0,0	Familie	1,38	0,60	1,46	0,08
3415 Sør-Odal	0,1	0,0	Familie	1,90	1,49	2,92	0,16
3416 Eidskog	0,1	0,0	Familie	1,28	1,65	2,03	0,15
3417 Grue	0,1	0,1	Familie	1,58	2,04	2,41	0,20
3418 Åsnes	0,1	0,0	Familie	1,51	1,53	2,24	0,12
3419 Våler (Innlandet)	0,1	0,0	Familie	2,43	0,66	3,44	0,08
3420 Elverum	0,9	0,1	Familie	1,71	2,90	3,52	0,23
3421 Trysil	0,1	0,0	Arbeid	3,09	1,69	2,19	0,08
3422 Åmot	0,2	0,0	Familie	1,95	1,33	2,41	0,57
3423 Stor-Elvdal	0,1	0,1	Familie	2,77	2,07	3,72	0
3424 Rendalen	0,3	0,0	Familie	1,69	1,29	2,75	0,17
3425 Engerdal	0,1	0,0	Flukt	1,50	3,31	0,79	0
3426 Tolga	1,1	0,0	Flukt	2,62	5,31	3,65	0
3427 Tynset	0,7	0,1	Familie	3,59	2,56	3,76	0,11
3428 Alvdal	0,5	0,0	Familie	1,56	2,38	2,59	0
3429 Folldal	0,1	0,0	Familie	1,68	0,65	2,20	0
3430 Os	0,2	0,0	Arbeid	3,60	2,06	3,49	0
3431 Dovre	0,3	0,0	Arbeid	2,86	1,80	2,59	0,12
3432 Lesja	0,2	0,0	Arbeid	2,99	0,56	2,23	0
3433 Skjåk	0,2	0,0	Arbeid	2,23	1,27	2,05	0
3434 Lom	0,5	0,0	Arbeid	1,71	1,30	1,62	0
3435 Vågå	0,1	0,0	Flukt	1,12	1,76	1,71	0
3436 Nord-Fron	0,1	0,0	Familie	1,50	2,13	2,55	0,12
3437 Sel	0,5	0,0	Familie	1,69	1,99	2,14	0
3438 Sør-Fron	0,0	0,0	Arbeid	4,46	1,51	3,01	0,13
3439 Ringeby	0,2	0,1	Arbeid	4,12	1,94	2,69	0,11
3440 Øyer	0,5	0,0	Flukt	3,69	3,82	2,59	0
3441 Gausdal	0,2	0,0	Arbeid	2,36	1,13	1,75	0,07
3442 Østre Toten	0,1	0,0	Arbeid	3,16	2,12	2,50	0,09
3443 Vestre Toten	0,2	0,1	Familie	1,97	2,40	3,12	0,15
3446 Gran	0,8	0,1	Familie	2,11	2,80	2,86	0,12
3447 Søndre Land	0,6	0,1	Familie	2,08	1,62	3,06	0,07
3448 Nordre Land	0,5	0,1	Familie	1,90	1,88	2,94	0,06
3449 Sør-Aurdal	0,1	0,0	Familie	2,13	1,73	2,40	0
3450 Etnedal	0,1	0,0	Familie og arbeid	2,42	2,35	2,42	0
3451 Nord-Aurdal	0,2	0,0	Arbeid	2,99	2,29	2,81	0,08
3452 Vestre Slidre	0,0	0,1	Familie	2,26	1,74	2,82	0
3453 Øystre Slidre	0,0	0,0	Arbeid	4,21	1,46	2,51	0,25
3454 Vang	0,0	0,0	Arbeid	5,51	3,30	4,37	0
3801 Horten	1,0	0,2	Familie	2,84	3,05	4,69	0,42
3802 Holmestrand	0,1	0,1	Arbeid	4,06	1,77	3,65	0,32
3803 Tønsberg	0,3	0,1	Familie	3,34	2,37	3,91	0,34
3804 Sandefjord	0,3	0,0	Familie	4,17	2,79	4,90	0,36
3805 Larvik	0,4	0,0	Familie	2,99	2,42	4,03	0,28
3806 Porsgrunn	0,5	0,1	Familie	1,85	3,15	3,75	0,32
3807 Skien	1,0	0,1	Familie	1,99	4,25	4,60	0,43
3808 Notodden	0,5	0,0	Familie	2,66	2,87	3,86	0,21
3811 Færder	0,3	0,0	Familie	2,18	2,33	3,86	0,31
3812 Siljan	0,4	0,0	Flukt	1,07	3,21	1,97	0
3813 Bamble	0,9	0,0	Flukt	1,32	3,30	2,31	0,16
3814 Kragerø	0,3	0,0	Flukt	1,90	3,54	3,14	0,13
3815 Drangedal	0,2	0,0	Familie	1,90	2,68	3,10	0
3816 Nome	0,8	0,0	Familie	2,39	3,85	4,04	0,17
3817 Midt-Telemark	0,3	0,1	Flukt	2,27	4,25	2,89	0,31
3818 Tinn	1,0	0,0	Familie	1,69	2,85	3,69	0,35

	Befolkning 1.1.2020	Figur 3.1 2012	Figur 3.2 2020	Figur 3.4	Figur 3.5	Figur 3.6
3819 Hjørtedal	1 573	2,9	7,3	Syria	0,2	1,3
3820 Seljord	2 888	6,7	8,9	Polen	1,6	1,2
3821 Kviteseid	2 403	6,3	7,8	Tyskland	0,7	0,5
3822 Nissedal	1 448	6,0	11,5	Syria	1,5	2,3
3823 Fyresdal	1 287	9,5	11,0	Tyskland	0,4	1,6
3824 Tokke	2 201	4,9	8,7	Polen	2,3	1,5
3825 Vinje	3 676	6,2	9,2	Somalia	0,6	0,7
4201 Risør	6 809	7,6	10,9	Syria	1,0	1,4
4202 Grimstad	23 544	9,5	12,9	Polen	1,8	0,9
4203 Arendal	44 999	9,3	12,2	Polen	1,6	0,7
4204 Kristiansand	111 633	11,3	14,2	Polen	1,3	0,8
4205 Lindesnes	23 046	8,4	10,8	Polen	1,2	1,0
4206 Farsund	9 691	6,8	9,7	Syria	0,2	1,1
4207 Flekkefjord	9 028	9,8	12,8	Polen	1,8	1,5
4211 Gjerstad	2 428	7,2	9,8	Syria	1,5	2,3
4212 Vegårshei	2 097	5,3	9,3	Syria	0,4	2,0
4213 Tvedestrand	6 053	8,0	10,4	Polen	1,9	0,8
4214 Froland	5 951	6,0	8,5	Polen	1,4	0,9
4215 Lillesand	11 074	7,6	10,2	Danmark	0,6	0,7
4216 Birkenes	5 226	7,7	10,1	Tyskland	1,2	0,7
4217 Åmli	1 836	10,7	13,3	Myanmar	1,5	1,4
4218 Iveland	1 331	8,0	12,6	Nederland	1,1	1,9
4219 Evje og Hornes	3 634	9,9	11,3	Polen	1,2	0,9
4220 Bygland	1 162	6,2	7,0	Syria	1,7	1,8
4221 Valle	1 164	7,7	9,6	Polen	1,5	1,4
4222 Bykle	965	13,7	17,9	Polen	3,2	1,1
4223 Vennesla	14 774	7,0	10,9	Polen	1,9	0,6
4224 Åseral	932	9,1	9,7	Tyskland	1,2	0,0
4225 Lyngdal	10 365	8,0	11,5	Syria	0,5	1,3
4226 Hægebostad	1 680	6,7	6,7	Polen	1,4	1,3
4227 Kvinesdal	5 987	7,4	9,8	Eritrea	0,5	0,9
4228 Sirdal	1 822	9,5	10,6	Polen	2,6	0,5
4601 Bergen	283 929	11,4	15,2	Polen	2,2	0,5
4602 Kinn	17 207	8,9	12,2	Polen	2,1	1,0
4611 Etne	4 062	7,3	9,5	Polen	2,9	0,8
4612 Sveio	5 766	6,6	10,3	Polen	1,4	1,1
4613 Bømlo	11 957	7,5	10,5	Litauen	1,0	1,2
4614 Stord	18 759	7,7	10,6	Polen	1,9	0,4
4615 Fitjar	3 189	4,4	8,0	Polen	2,3	0,7
4616 Tysnes	2 869	6,3	9,1	Latvia	0,7	0,0
4617 Kvinnherad	13 071	5,9	7,4	Polen	1,4	0,5
4618 Ullensvang	11 048	7,2	10,6	Polen	2,2	1,1
4619 Eidfjord	906	8,7	10,0	Polen	1,7	0,0
4620 Ulvik	1 080	9,9	14,4	Syria	0,5	2,5
4621 Voss	15 740	4,9	8,9	Polen	1,6	0,7
4622 Kvam	8 457	8,4	10,3	Litauen	1,2	0,6
4623 Samnanger	2 485	6,0	8,4	Polen	2,1	0,5
4624 Bjørnafjorden	24 908	7,3	11,0	Polen	2,5	0,6
4625 Austevoll	5 236	8,7	11,0	Litauen	2,0	0,5
4626 Øygarden	38 316	7,0	10,2	Polen	2,0	0,5
4627 Askøy	29 553	6,2	9,1	Polen	1,9	0,4
4628 Vaksdal	3 977	5,4	9,5	Syria	1,6	2,0
4629 Modalen	388	4,1	8,0	Syria	0,0	2,1
4630 Osterøy	8 098	6,2	9,3	Polen	3,3	0,3
4631 Alver	29 224	6,5	8,8	Polen	1,9	0,5
4632 Austrheim	2 870	11,3	12,5	Polen	3,0	1,3
4633 Fedje	548	5,4	10,0	Syria	0,7	3,5
4634 Masfjorden	1 691	2,9	8,2	Syria	1,2	1,7
4635 Gulen	2 297	5,9	11,2	Litauen	1,9	1,5
4636 Solund	802	8,6	14,3	Polen	4,9	2,6
4637 Hyllestad	1 328	9,9	12,7	Polen	4,2	0,5
4638 Høyanger	4 101	6,9	9,5	Polen	1,9	1,0
4639 Vik	2 635	6,2	10,5	Polen	3,8	1,4
4640 Sogndal	11 847	6,9	11,0	Syria	1,1	1,4
4641 Aurland	1 781	6,3	15,6	Polen	3,0	1,2
4642 Lærdal	2 126	5,8	12,2	Polen	1,8	1,6
4643 Årdal	5 193	8,4	8,8	Polen	2,0	0,7
4644 Luster	5 174	4,5	7,7	Polen	0,9	0,7
4645 Askvoll	3 011	4,8	7,3	Syria	0,8	1,2
4646 Fjaler	2 802	11,6	12,8	Storbritannia	0,2	0,3
4647 Sunnfjord	22 030	5,8	9,1	Polen	2,1	1,0
4648 Bremanger	3 629	9,8	14,3	Nederland	2,2	0,5
4649 Stad	9 457	5,6	9,7	Polen	1,6	1,0

	Figur 3.7	Figur 3.8	Figur 4.3	Figur 4.4	Figur 4.6	Figur 4.7	Figur 5.7
3819 Hjørtedal	0,1	0,0	Flukt	1,53	3,24	1,84	0
3820 Seljord	0,5	0,0	Flukt	2,15	2,91	2,01	0,10
3821 Kviteseid	0,0	0,0	Arbeid	2,70	1,17	2,21	0
3822 Nissedal	0,0	0,0	Arbeid	3,38	3,25	2,49	0
3823 Fyresdal	0,7	0,2	Familie	2,49	2,80	3,96	0,47
3824 Tokke	0,0	0,0	Flukt	1,95	2,50	2,36	0
3825 Vinje	1,1	0,0	Familie	2,23	2,31	2,72	0,14
4201 Risør	0,4	0,0	Flukt	1,40	3,89	3,57	0,15
4202 Grimstad	0,3	0,1	Familie	2,79	3,36	4,27	0,34
4203 Arendal	0,3	0,0	Familie	2,45	3,29	3,99	0,25
4204 Kristiansand	0,5	0,2	Familie	2,21	4,25	4,42	0,56
4205 Lindesnes	0,2	0,1	Familie	2,32	3,05	3,57	0,24
4206 Farsund	0,2	0,0	Familie	1,82	2,76	3,12	0,27
4207 Flekkefjord	0,0	0,0	Familie	2,85	3,80	4,31	0,19
4211 Gjerstad	0,0	0,0	Flukt	1,28	4,41	3,05	0
4212 Vegårshei	0,0	0,0	Flukt	1,38	4,05	3,05	0
4213 Tvedestrand	0,2	0,0	Familie	2,64	2,66	3,37	0,05
4214 Froland	0,0	0,0	Flukt	1,98	2,74	2,62	0,08
4215 Lillesand	0,0	0,1	Flukt	1,69	3,05	2,73	0,23
4216 Birkenes	0,0	0,0	Flukt	2,07	3,58	2,49	0,40
4217 Åmli	0,0	0,0	Flukt	3,16	4,79	3,59	0
4218 Iveland	0,9	0,0	Flukt	2,10	4,81	4,43	0
4219 Evje og Hornnes	0,1	0,0	Flukt	1,60	4,60	3,49	0,19
4220 Bygland	0,0	0,0	Familie og flukt	1,72	1,81	1,81	0
4221 Valle	0,0	0,0	Flukt	1,80	3,52	2,92	0
4222 Bykle	0,0	0,0	Arbeid	5,49	4,15	4,46	0
4223 Vennesla	0,2	0,0	Familie	2,66	2,86	3,40	0,17
4224 Åseral	0,0	0,0	Familie	2,25	2,79	3,33	0
4225 Lyngdal	0,1	0,0	Familie og flukt	2,25	3,87	3,87	0,12
4226 Hægebostad	0,0	0,0	Familie	1,49	1,37	2,98	0
4227 Kvinesdal	0,0	0,0	Flukt	2,05	3,69	2,76	0,10
4228 Sirdal	0,1	0,0	Arbeid	4,67	1,32	3,07	0
4601 Bergen	0,5	0,1	Familie	4,53	2,47	4,77	0,43
4602 Kinn	0,5	0,0	Familie	3,39	2,73	4,49	0,13
4611 Etne	0,2	0,0	Arbeid	4,55	1,03	2,58	0
4612 Sveio	0,1	0,0	Familie	3,50	1,89	3,54	0,07
4613 Bømlo	0,1	0,0	Familie	3,04	2,29	3,99	0,07
4614 Stord	0,3	0,0	Familie	3,45	2,01	3,46	0,12
4615 Fitjar	0,0	0,0	Arbeid	3,07	0,94	3,04	0
4616 Tysnes	0,0	0,0	Familie	3,21	0,73	3,42	0,14
4617 Kvinnherad	0,2	0,0	Familie	2,07	1,29	2,72	0,05
4618 Ullensvang	0,2	0,0	Familie	3,01	2,02	4,02	0,06
4619 Eidfjord	0,0	0,0	Arbeid	4,42	0,66	3,64	0
4620 Ulvik	0,1	0,0	Arbeid	4,63	2,41	4,54	0
4621 Voss	0,3	0,0	Arbeid	2,72	2,19	2,59	0,08
4622 Kvam	0,5	0,0	Familie	3,19	1,96	3,78	0,07
4623 Samnanger	0,0	0,0	Familie	2,66	1,05	3,26	0
4624 Bjørnafjorden	0,0	0,0	Arbeid	4,17	1,23	4,11	0,14
4625 Austevoll	0,3	0,0	Arbeid	5,52	0,90	3,28	0,11
4626 Øygarden	0,2	0,0	Familie	3,48	1,59	3,75	0,13
4627 Askøy	0,1	0,0	Familie	3,01	1,47	3,20	0,11
4628 Vaksdal	0,0	0,0	Familie	2,11	2,36	3,97	0,08
4629 Modalen	0,0	0,0	Familie	1,55	2,06	3,09	0
4630 Osterøy	0,0	0,0	Familie	3,36	0,91	3,89	0,09
4631 Alver	0,1	0,0	Familie	2,93	1,36	3,53	0,07
4632 Austrheim	0,8	0,0	Arbeid	5,54	1,36	4,36	0
4633 Fedje	0,0	0,0	Flukt	2,19	3,47	2,92	0
4634 Masfjorden	0,0	0,0	Arbeid	2,84	2,13	2,60	0
4635 Gulen	0,0	0,0	Arbeid	4,92	1,22	4,09	0
4636 Solund	0,0	0,0	Arbeid	5,99	2,12	5,11	0
4637 Hyllestad	0,0	0,0	Arbeid	6,33	2,33	2,79	0
4638 Høyanger	0,2	0,0	Familie	2,44	1,39	3,88	0,10
4639 Vik	0,3	0,1	Arbeid	4,02	2,39	3,53	0,11
4640 Sogndal	0,5	0,0	Flukt	3,05	3,13	3,10	0,18
4641 Aurland	0,0	0,0	Arbeid	8,82	1,57	2,36	0
4642 Lærdal	0,2	0,0	Arbeid	3,76	2,59	2,54	0,19
4643 Årdal	0,1	0,0	Arbeid	3,12	1,42	3,00	0,06
4644 Luster	0,3	0,0	Arbeid	2,51	1,86	2,24	0
4645 Askvoll	0,0	0,1	Familie	1,86	0,86	2,76	0
4646 Fjaler	0,0	0,1	Utdanning	1,89	1,43	2,93	0,11
4647 Sunnfjord	0,1	0,0	Arbeid	2,83	2,30	2,81	0,12
4648 Bremanger	1,1	0,0	Familie	5,26	0,91	6,75	0
4649 Stad	0,4	0,0	Familie	2,68	1,98	3,49	0,07

	Befolkning 1.1.2020	Figur 3.1 2012	Figur 3.2 2020	Figur 3.4	Figur 3.5	Figur 3.6
4650 Gloppen	5 854	5,3	9,9	Litauen	1,1	0,7
4651 Stryn	7 130	12,6	15,5	Slovakia	2,3	1,1
5001 Trondheim	205 163	9,8	13,6	Polen	1,3	0,6
5006 Steinkjer	24 357	5,8	8,4	Polen	1,3	0,7
5007 Namsos - Nåavmesjenjaelmie	15 230	5,6	8,1	Syria	0,8	1,0
5014 Frøya	5 151	13,1	24,0	Litauen	3,7	0,1
5020 Osen	948	1,8	5,2	Polen	1,9	0,9
5021 Oppdal	7 001	5,8	9,0	Polen	1,6	0,5
5022 Rennebu	2 486	2,7	7,1	Polen	1,6	1,3
5025 Røros	5 581	5,3	8,4	Sverige	0,3	0,7
5026 Holtålen	1 981	3,2	5,4	Litauen	0,1	0,7
5027 Midtre Gauldal	6 238	8,4	12,0	Polen	3,8	0,4
5028 Melhus	16 733	5,3	8,1	Polen	1,8	0,6
5029 Skaun	8 325	2,9	6,0	Litauen	0,5	0,6
5031 Malvik	14 148	5,9	9,7	Polen	1,7	0,7
5032 Selbu	4 062	3,5	6,1	Polen	1,5	0,1
5033 Tydal	769	3,6	4,8	Tyskland	0,0	0,0
5034 Meråker	2 422	7,9	10,4	Eritrea	0,7	1,0
5035 Stjørdal	24 145	4,9	8,4	Polen	0,8	0,7
5036 Frosta	2 627	6,9	9,4	Litauen	0,5	0,6
5037 Levanger	20 164	5,8	8,4	Litauen	0,7	0,6
5038 Verdal	14 948	4,3	6,6	Polen	1,0	0,7
5041 Snåase - Snåsa	2 063	3,2	6,4	Syria	0,1	1,1
5042 Lierne	1 355	5,0	8,9	Sverige	0,1	1,1
5043 Raarvihke - Røyrvik	461	5,3	9,1	Sverige	1,1	2,8
5044 Namsskogan	843	3,1	8,7	Syria	0,9	3,1
5045 Grong	2 359	6,8	10,6	Polen	2,3	1,7
5046 Høylandet	1 231	2,4	4,7	Polen	1,2	0,8
5047 Overhalla	3 884	3,9	8,3	Polen	3,1	0,5
5049 Flatanger	1 103	6,5	12,2	Litauen	1,2	1,0
5052 Leka	557	5,8	10,1	Litauen	1,4	0,0
5053 Inderøy	6 816	3,4	5,7	Sudan	0,6	0,3
5054 Indre Fosen	10 084	4,9	8,0	Polen	1,0	0,5
5055 Heim	5 963	3,8	7,0	Polen	1,2	0,7
5056 Hitra	5 050	14,2	17,8	Polen	4,5	0,5
5057 Ørland	10 323	3,6	7,1	Polen	1,0	0,4
5058 Ålfjord	4 288	2,2	7,1	Polen	1,6	1,3
5059 Orkland	18 217	4,8	8,4	Polen	1,2	0,8
5060 Nærøysund	9 623	5,1	9,9	Syria	1,3	1,4
5061 Rindal	2 003	1,1	2,6	Syria	0,0	0,5
5401 Tromsø	76 974	8,8	13,4	Polen	1,2	0,7
5402 Harstad - Hársttåk	24 703	6,1	9,2	Polen	0,9	0,8
5403 Alta	20 789	6,9	9,5	Polen	1,2	0,5
5404 Vardø	2 029	7,8	17,4	Litauen	0,5	0,5
5405 Vadsø	5 788	13,2	14,2	Syria	0,3	1,9
5406 Hammerfest - Hámmerfeasta	11 448	11,1	16,3	Latvia	1,0	1,1
5411 Kvæfjord	2 839	7,1	8,6	Myanmar	0,9	1,0
5412 Dielddanuorri - Tjeldsund	4 216	5,8	8,3	Polen	2,3	0,1
5413 Ibestad	1 361	5,8	10,4	Afghanistan	0,1	0,4
5414 Gratangen	1 091	9,3	12,9	Polen	1,9	0,0
5415 Loabák - Lavangen	1 034	2,3	7,6	Sudan	1,6	0,7
5416 Bardu	4 005	5,4	6,8	Syria	0,4	0,9
5417 Salangen	2 146	7,3	11,5	Syria	1,2	1,9
5418 Målselv	6 640	4,3	6,5	Polen	0,8	0,6
5419 Sørreisa	3 464	4,4	8,3	Litauen	0,4	1,1
5420 Dyrøy	1 083	2,9	6,4	Syria	0,0	1,2
5421 Senja	14 851	5,9	10,5	Litauen	0,6	1,2
5422 Balsfjord	5 559	3,6	8,2	Polen	1,1	0,6
5423 Karlsøy	2 200	7,5	12,6	Litauen	0,6	0,6
5424 Lyngen	2 794	3,5	5,9	Syria	0,4	0,6
5425 Storfjord - Omasvuotna - Omasvuono	1 829	6,0	8,6	Finland	0,4	0,5
5426 Gáivuotna - Kåfjord - Kaivuono	2 071	4,1	6,2	Litauen	0,0	1,0
5427 Skjervøy	2 927	5,5	15,2	Romania	0,4	1,5
5428 Nordreisa - Ráisa - Raisi	4 861	3,7	7,1	Syria	0,6	1,1
5429 Kvænangen	1 191	3,6	6,7	Syria	0,4	1,0
5430 Guovdageaidnu - Kautokeino	2 910	4,7	7,0	Sverige	0,7	0,0
5432 Loppa	888	6,3	14,2	Polen	3,4	1,7
5433 Hasvik	1 005	14,3	21,8	Litauen	5,0	0,8
5434 Måsøy	1 225	11,1	18,0	Litauen	3,8	0,0
5435 Nordkapp	3 162	9,9	15,8	Litauen	2,3	0,8
5436 Porsanger - Porságu - Porsanki	3 998	5,8	8,1	Russland	0,4	0,6
5437 Kárášjohka - Karasjok	2 628	5,4	6,8	Finland	0,0	0,1
5438 Lebesby	1 290	9,1	17,0	Litauen	0,6	1,6

	Figur 3.7	Figur 3.8	Figur 4.3	Figur 4.4	Figur 4.6	Figur 4.7	Figur 5.7
4650 Gloppen	0,6	0,0	Familie	2,55	2,61	3,69	0,05
4651 Stryn	0,3	0,0	Arbeid	7,11	2,27	4,56	0,08
5001 Trondheim	0,4	0,1	Familie	3,47	2,81	3,99	0,40
5006 Steinkjer	0,2	0,0	Familie	1,98	2,46	2,81	0,07
5007 Namsos - Nåavmesjenjaelmie	0,4	0,0	Familie	1,40	2,64	2,86	0,13
5014 Frøya	0,0	0,0	Arbeid	16,17	0,80	5,90	0
5020 Osen	0,0	0,0	Arbeid	2,32	1,37	1,16	0
5021 Oppdal	0,1	0,0	Arbeid	3,23	2,29	2,39	0,04
5022 Rennebu	0,4	0,0	Flukt	1,85	2,78	1,97	0
5025 Røros	0,1	0,0	Flukt	2,13	2,37	1,86	0,22
5026 Holtålen	0,0	0,0	Familie	1,92	0,50	2,07	0
5027 Midtre Gauldal	0,1	0,0	Arbeid	7,20	1,64	2,44	0
5028 Melhus	0,0	0,0	Arbeid	2,90	1,87	2,34	0,04
5029 Skaun	0,0	0,0	Familie	1,72	1,44	1,86	0,02
5031 Malvik	0,1	0,0	Arbeid	3,04	1,97	2,95	0,12
5032 Selbu	0,0	0,0	Arbeid	1,92	0,98	1,85	0
5033 Tydal	0,0	0,0	Familie	1,17	0,52	1,56	0
5034 Meråker	0,0	0,0	Flukt	1,16	3,72	3,43	0
5035 Stjørdal	0,6	0,0	Familie	1,57	2,72	3,01	0,06
5036 Frosta	0,2	0,0	Arbeid	4,45	1,14	2,97	0
5037 Levanger	0,3	0,0	Flukt	2,10	2,55	2,41	0,09
5038 Verdal	0,3	0,0	Familie	1,64	1,96	2,13	0,03
5041 Snåase - Snåsa	0,6	0,0	Familie	0,92	1,70	1,99	0
5042 Lierne	0,0	0,1	Flukt	1,25	1,62	1,55	0,22
5043 Raarvihke - Røyrvik	0,0	0,0	Flukt	0,65	3,25	1,74	0
5044 Namsskogan	0,0	0,0	Familie	1,42	2,37	2,85	0
5045 Grong	0,8	0,0	Flukt	2,33	4,71	2,67	0,17
5046 Høylandet	0,0	0,0	Flukt	1,38	2,11	0,89	0
5047 Overhalla	0,9	0,0	Arbeid	3,22	1,39	2,60	0
5049 Flatanger	0,0	0,0	Arbeid	5,08	1,27	3,90	0
5052 Leka	0,0	0,0	Familie og arbeid	3,77	1,44	3,77	0
5053 Inderøy	0,0	0,0	Familie	1,16	1,57	1,78	0,04
5054 Indre Fosen	0,1	0,0	Familie	2,63	1,26	2,78	0,05
5055 Heim	0,2	0,0	Familie	1,78	1,36	3,17	0,05
5056 Hitra	0,1	0,0	Arbeid	9,90	1,29	5,11	0,16
5057 Ørland	0,0	0,0	Familie	2,38	0,90	2,84	0,05
5058 Ålfjord	0,0	0,0	Familie	2,45	1,35	2,78	0
5059 Orkland	0,5	0,0	Familie	1,86	2,15	3,44	0,07
5060 Nærøysund	0,2	0,0	Familie	2,99	2,11	3,84	0,03
5061 Rindal	0,0	0,0	Familie	0,30	0,70	1,25	0
5401 Tromsø	0,5	0,1	Arbeid	3,77	2,13	3,71	0,19
5402 Harstad - Hársttåk	0,4	0,0	Familie	1,93	2,78	3,04	0,06
5403 Alta	0,2	0,0	Familie	2,30	1,91	2,97	0,07
5404 Vardø	0,1	0,0	Arbeid	8,23	0,79	4,83	0,20
5405 Vadsø	0,6	0,1	Flukt	1,62	6,39	3,90	0,21
5406 Hammerfest - Hámmerfeasta	1,4	0,1	Familie	4,57	3,66	5,56	0,15
5411 Kvæfjord	0,4	0,0	Flukt	1,23	3,49	2,82	0
5412 Dielddanuorri - Tjeldsund	0,1	0,0	Arbeid	3,25	1,14	2,87	0,09
5413 Ibestad	0,1	0,0	Arbeid	4,11	2,57	2,72	0
5414 Gratangen	0,0	0,0	Arbeid	3,94	2,57	3,57	0
5415 Loabák - Lavangen	0,0	0,0	Flukt	0,87	3,48	2,71	0
5416 Bardu	0,4	0,1	Flukt	0,92	2,62	2,15	0,12
5417 Salangen	0,0	0,1	Flukt	1,86	5,50	3,12	0,14
5418 Målselv	0,2	0,0	Familie	1,63	1,58	2,06	0,11
5419 Sørreisa	0,1	0,0	Flukt	2,48	2,51	2,14	0,06
5420 Dyrøy	0,1	0,0	Familie	0,37	1,85	3,05	0
5421 Senja	0,6	0,0	Flukt	2,55	3,41	3,18	0,04
5422 Balsfjord	0,1	0,0	Arbeid	2,99	0,97	2,68	0
5423 Karlsøy	0,0	0,0	Arbeid	6,18	0,36	4,32	0
5424 Lyngen	0,0	0,0	Arbeid	2,08	0,54	1,79	0
5425 Storfjord - Omasvuotna - Omasvuono	0,3	0,0	Familie	2,35	1,09	2,41	0
5426 Gáivuotna - Kåfjord - Kaivuono	0,0	0,0	Familie	1,64	1,06	1,93	0
5427 Skjervøy	1,3	0,0	Arbeid	6,08	3,48	4,07	0,10
5428 Nordreisa - Ráisa - Raisi	0,0	0,0	Flukt	1,46	2,45	2,22	0
5429 Kvænangen	0,0	0,0	Arbeid	2,35	1,26	1,43	0
5430 Guovdageaidnu - Kautokeino	0,0	0,0	Arbeid	2,16	0	1,10	0,17
5432 Loppa	0,0	0,0	Arbeid	5,86	1,58	4,95	0
5433 Hasvik	0,0	0,1	Arbeid	10,65	1,09	5,77	0
5434 Måsøy	0,0	0,2	Arbeid	10,37	0	5,14	0
5435 Nordkapp	1,0	0,0	Arbeid	6,55	1,90	4,78	0,09
5436 Porsanger - Porságu - Porsanki	0,4	0,0	Familie	1,28	1,43	3,50	0
5437 Kárášjohka - Karasjok	0,0	0,0	Familie	0,88	0,23	1,64	0,11
5438 Lebesby	0,0	0,0	Arbeid	6,59	2,09	4,26	0,23

	Befolkning 1.1.2020	Figur 3.1 2012	Figur 3.2 2020	Figur 3.4	Figur 3.5	Figur 3.6
5439 Gamvik	1 132	13,8	28,3	Litauen	4,0	0,8
5440 Berlevåg	957	7,3	16,8	Litauen	0,2	1,3
5441 Deatnu - Tana	2 918	7,7	11,0	Finland	0,4	1,3
5442 Unjárga - Nesseby	926	6,2	10,9	Syria	0,2	2,1
5443 Båtsfjord	2 221	16,5	26,7	Litauen	3,4	0,9
5444 Sør-Varanger	10 158	10,9	15,0	Russland	0,5	1,4

	Figur 3.7	Figur 3.8	Figur 4.3	Figur 4.4	Figur 4.6	Figur 4.7	Figur 5.7
5439 Gamvik	0,0	0,0	Arbeid	15,72	0,88	4,15	0
5440 Berlevåg	0,0	0,0	Arbeid	8,88	1,25	4,08	0
5441 Deatnu - Tana	0,0	0,0	Familie	1,71	1,61	3,70	0,45
5442 Unjárga - Nesseby	0,0	0,2	Familie	1,30	3,02	4,00	0
5443 Båtsfjord	0,3	0,0	Arbeid	13,33	2,03	7,16	0,18
5444 Sør-Varanger	0,2	0,0	Familie	3,62	2,79	5,55	0,24

Kilde: Befolkningsstatistikk, Statistisk sentralbyrå

Figurregister

Figur 1.1	Farge- og gruppeinndeling på kommune kart	11
Figur 1.2	Norges kommuner. 1.1.2020	12
Figur 1.3	Bydeler i Oslo. 1.1.2020.....	13
Figur 1.4	Kommuner gruppert etter sentralitet. 1.1.2020	14
Figur 2.1	Innvandring, utvandring og nettoinnvandring til Norge i perioden 1958-2019.....	19
Figur 2.2	Innvandringer fordelt på innvandringsgrunn 1990-2019. Tabellen viser innvandrere med ikke-nordisk statsborgerskap	19
Figur 2.3	Andel innvandret med polsk landbakgrunn 1990-2019 delt på kommunens andel av befolkningen 1.1.2020	23
Figur 2.4	Andel innvandret med syrisk landbakgrunn 1990-2019 til kommuner delt på kommunens andel av befolkningen 1.1.2020.....	25
Figur 2.5	Andel bosatte pr. 01.01.2020, etter innvandringsgrunn og innvandringsår	26
Figur 2.6	Innenlands nettoflytting for innvandrere. 1990-2019. Kommuner. Andel av befolkning per 1.1.2020	28
Figur 2.7	Nettoflytting per kommune 1990-2019, innvandrere fra EU/EØS. Som andel av befolkning per 1.1.2020.....	30
Figur 2.8	Nettoflytting per kommune 1990-2019, innvandrere fra utenfor EU/EØS. Som andel av befolkning per 1.1.2020.....	31
Figur 3.1	Innvandrere som andel av befolkningen i kommunene per 1.1. 2012.....	34
Figur 3.2	Innvandrere som andel av befolkningen i kommunene per 1.1.2020.....	35
Figur 3.3	Andelen etter bokommunens sentralitetsklasse for hele befolkningen, innvandrere og fire innvandrergupper, prosent. 1.1.2020	36
Figur 3.4	Kommunene etter største innvandrerguppe, 1.1.2020.....	38
Figur 3.5	Innvandrere fra Polen i prosent av folketallet i kommunene, 1.1.2020.....	40
Figur 3.6	Innvandrere fra Syria i prosent av folketallet i kommunene, 1.1.2020.....	42
Figur 3.7	Innvandrere fra Somalia i prosent av folketallet i kommunene, 1.1.2020.....	44
Figur 3.8	Innvandrere fra Pakistan i prosent av folketallet i kommunene, 1.1.2020	45
Figur 4.1	Innvandrere ¹ etter innvandringsgrunn og fylke. Som andel av fylkets ikke-nordiske innvandrerbefolkning. 1.1.2020	49
Figur 4.2	Innvandrere ¹ etter innvandringsgrunn og resten av befolkningen etter bokommunenes sentralitetsnivå. I prosent. 1.1.2020.....	50
Figur 4.3	Kommuner etter største innvandringsgrunn. 1.1.2020	51
Figur 4.4	Innvandrere med arbeid som innvandringsgrunn i prosent av folketallet. 1.1.2020	53
Figur 4.5	Innvandrere med flukt som innvandringsgrunn etter botid og bokommunens sentralitet. I Andel. 1.1.2020.....	54
Figur 4.6	Innvandrere med flukt som innvandringsgrunn i prosent av folketallet. 1.1.2020.....	56
Figur 4.7	Innvandrere med familie som innvandringsgrunn i prosent av folketallet. 1.1.2020	59
Figur 5.1	Befolkningspyramider. Hele befolkningen og norskfødte med innvandrerforeldre, samt innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. Prosent. 1.1.2020.....	62
Figur 5.2	Norskfødte med innvandrerforeldre etter alder og 10 største landbakgrunner. Antall. 1.1.2020	63
Figur 5.3	Norskfødte med innvandrerforeldre etter alder og bostatus for hvert fylke, samt norskfødte med innvandrerforeldre og øvrig befolkning etter alder og bostatus for hele landet. Prosent. 1.1.2020	65
Figur 5.4	Norskfødte med innvandrerforeldre og øvrig befolkning bosatt i egen privatbolig etter alder og kjønn. Prosent. 1.1.2020	66
Figur 5.5	Andel bosatt i egen privatbolig etter alder og ti største landbakgrunn for norskfødte med innvandrerforeldre og for øvrig befolkning. Prosent. 1.1.2020.....	67
Figur 5.6	Andel bosatt i egen husholdning etter kommunenes sentralitet. Norskfødte med innvandrerforeldre, innvandrere og øvrig befolkning i alderen 28-40 år. Prosent. 1.1.2020	68
Figur 5.7	Voksne norskfødte med innvandrerforeldre bosatt i egen husholdning (N=28 058) i prosent av folketallet. ¹ 1.1.2020	71
Figur 5.8	Innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre etter bydel i Oslo. Som andel av folketallet. 1.1.2020	73
Figur 6.1	Innvandrere bosatt i Oslo. Andel av totalbefolkning. 1.1.2020	80
Figur 6.2	Innvandrere bosatt i Oslo. Andel av totalbefolkning per 250x250 meters rute. 1.1.2020.....	82
Figur 6.3	Innvandrere med utvalgte landbakgrunner bosatt i Oslo. Andel av totalbefolkning. 1.1.2020	83

Figur 6.4	Største innvandrergrupper, bydelsnivå. 1.1.2020	86
Figur 6.5	Mangfold målt etter entropi-indeks, bydelsnivå. 1.1.2020	88
Figur 7.1	Nettoinnvandringens påvirkning på befolkningsutviklingen 2010-2020.....	93

Tabellregister

Tabell 1.1	Sentralitetsklasser med verdier, antall kommuner, antall innbyggere, og andel av landets innbyggere (prosent). 1.1.2020.....	14
Tabell 3.1	De største innvandrergруппene kategorisert etter landbakgrunn, antall kommuner hvor gruppene er størst og i antall kommuner hvor de er representert, 1.1.2020.....	37
Tabell 4.1	Bosatte innvandrere ¹ per 1.1.2012 og 1.1.2020, etter innvandringsgrunn. Absolutte tall og prosent	48
Tabell 5.1	Hele befolkningen, innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre etter fylke. I antall og som andel av folketallet i hvert fylke, samt forholdstall mellom innvandrere og norskfødte med innvandrerforeldre. 1.1.2020	64
Tabell 5.2	Voksne norskfødte med innvandrerforeldre bosatt i privathusholdning etter kjønn og bostatus. Antall og prosent. 1.1.2020	65
Tabell 5.3	Voksne norskfødte med innvandrerforeldre bosatt i egen husholdning etter landbakgrunn og kommunenes sentralitet, samt innvandrere og øvrig befolkning bosatt i egen husholdning etter kommunenes sentralitet. Antall og prosent. 1.1.2020	69
Tabell 5.4	Antall kommuner etter antall bosatte norskfødte med innvandrerforeldre. 1.1.2020	70
Tabell 5.5	Voksne norskfødte med innvandrerforeldre i egen husholdning i alt og etter landbakgrunn, samt andel bosatt i Oslo. 1.1.2020.....	72
Tabell 5.6	Voksne norskfødte med innvandrerforeldre bosatt i egen husholdning og innvandrere (alle) etter landbakgrunn og bydel. I alt og som andel. 1.1.2020	74
Tabell 5.7	Voksne norskfødte med innvandrerforeldre bosatt i egen husholdning og innvandrere (alle) fra Pakistan, samt hele befolkningen, fordelt etter delbydeler i bydel Alna. 1.1.2020	75
Tabell 5.8	Voksne norskfødte med innvandrerforeldre bosatt i egen husholdning og innvandrere (alle) fra Pakistan, samt hele befolkningen, fordelt etter delbydeler i bydel Søndre Nordstrand. 1.1.2020.....	75
Tabell 5.9	Voksne norskfødte med innvandrerforeldre bosatt i egen husholdning og innvandrere (alle) fra Vietnam, samt hele befolkningen, fordelt etter delbydeler i bydel Gamle Oslo. 1.1.2020.	76
Tabell 5.10	Voksne norskfødte med innvandrerforeldre bosatt i egen husholdning og innvandrere (alle) fra Tyrkia, samt hele befolkningen, fordelt etter delbydeler i bydel Alna. 1.1.2020	76
Tabell 5.11	Voksne norskfødte med innvandrerforeldre bosatt i egen husholdning og innvandrere (alle) fra Sri Lanka, samt hele befolkningen, fordelt etter delbydeler i bydel Stovner. 1.1.2020	77
Tabell 6.1	Innvandrere og totalbefolkning per delbydel i Stovner bydel.....	81
Tabell 6.2	Innvandrere og totalbefolkning per delbydel i Nordre Aker bydel.....	81
Tabell 6.3	Innvandrere med svensk og somalisk landbakgrunn per delbydel i Gamle Oslo bydel.....	84
Tabell 6.4	D-indeks. Fire største innvandringsgrupper i Oslo. 1.1.2020	84
Tabell 6.5	Innvandrere i Oslo delt i fem verdensdelbaserte grupper. Andel av alle innvandrere og entropi. 1.1.2020	87
Tabell 7.1	De ti kommunene med høyest folkevekst mellom 2010-2020 i absolutte tall, og nettoinnvandringens andel av folkeveksten.....	91
Tabell 7.2	Befolkningsutviklingen 2010-2020 etter kommunens sentralitet	95
Tabell A 1	Bosatte innvandrere i bydeler i Oslo etter utvalgte landbakgrunner. Absolutt antall og andel av totalbefolkningen. 1.1.2020	99
Tabell B 1	Tallgrunnlag til kartene i kapittel 3, 4 og 5.....	100

© Statistisk sentralbyrå, 2021

Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen
skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.

ISBN 978-82-587-1286-9 (trykt)

ISBN 978-82-587-1287-6 (elektronisk)

ISSN 0806-2056